

Kommuneplanens handlingsdel Økonomiplan 2023-2026 Årsbudsjett 2023

Kommunedirektørens forslag

Innhold

Forord	6
Prioriterte utfordringer	8
Kommunedirektørens innstilling.....	10
§5-4 Bevilgningsoversikt drift Lillestrøm (1A).....	12
§5-4 Sum bevilgninger netto, drift ,Lillestrøm (1B)	13
§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)	14
§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)	15
§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)	17
Mål og satsingsområder	18
By- og tettstedsutvikling.....	19
Klima og miljø	21
Organisasjonen	23
Hele livet.....	25
Innovasjon	29
Klimabudsjett.....	32
Utslippsstatistikk Lillestrøm kommune	34
Klimatiltak med i økonomiplanen.....	41
Organisasjonen	51
Stillinger.....	51
Sykefravær.....	53
Heltidskultur	54
Lærlinger	55
Bemanningsplanen	55
Status og rammebetingelser.....	57
Budsjettpremisser.....	57
Prisvekst	58
Statsbudsjettet	59
Befolkningsutvikling	66
Befolkningsutvikling.....	67
Demografi.....	67
Investeringer i økonomiplanen	69
Investeringer.....	69
Investeringstabell for kommunen samlet	72
Oversikt Investering og finansiering	96
Finansiering beskrivelse	97
Hovedtallene i budsjettet	99

Økonomiplan for 2023-2026

Sentrale inntekter	99
Sentrale utgifter.....	102
Finansinntekter og -utgifter.....	104
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	106
Eiendomsskatt.....	107
Økonomisk utvikling i planperioden.....	111
Kommunestyrets økonomiske handlingsrom.....	111
Risiko i budsjettet	112
Finansielle måltall	113
Kommunens tjenesteområder	118
ADMINISTRASJON OG LEDELSE.....	119
Dagens virksomhet	119
KOSTRA nøkkeltall.....	119
Prioriteringer i planperioden	120
Investeringsbudsjett	124
Kommunedirektør og stab	125
Økonomi.....	127
Organisasjon og utvikling	129
Digitalisering.....	133
OPPVEKST	139
Dagens virksomhet	139
KOSTRA nøkkeltall.....	139
Prioriteringer i planperioden	145
Investeringsbudsjett	151
Administrasjon og ledelse oppvekst	152
Barnehager	155
Skoler.....	159
Helsetjenester for barn, unge og familier	161
Barneverntjenester	164
HELSE OG MESTRING.....	166
Dagens virksomhet	166
KOSTRA nøkkeltall.....	166
Prioriteringer i planperioden	168
Investeringsbudsjett	173
Administrasjon og ledelse Helse og mestring.....	174
Tjenestetorg for helse og mestring.....	177
Helsetjenester til voksne	181
Helsehus og institusjon	186

Økonomiplan for 2023-2026

Bo- og miljøtjenesten	189
NAV	194
Helse og mestring - sentrale inntekter.....	197
KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN.....	199
Dagens virksomhet	199
KOSTRA nøkkeltall.....	200
Utviklingstrekk.....	200
Prioriteringer i planperioden	201
Investeringsbudsjett	208
Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn	210
Kultur.....	214
Eiendom	221
Miljøteknikk.....	227
By- og stedsutvikling	232
Gebyrliste.....	239
Barnehager	239
Skolefritidsordningen (SFO).....	240
Voksenopplæringen	241
Kulturskolen.....	241
Bibliotek	242
Utleie av kommunale bygg og idrettsanlegg	242
Utleie terapibad	243
Kommunale bad.....	244
Fritidsaktivitet.....	244
Dagsenter/dagaktivitetssenter	245
Frisklivskurs	246
Egenbetaling praktisk bistand	246
Trygghetsalarm	246
Måltider	246
Korttidsopphold i institusjon	247
Tekniske hjelpemidler	247
Egenandeler fysioterapeut	247
Salg av sitteputer	248
Vann, avløp, renovasjon og feiing.....	248
Septiktømming/gråvann	250
Rigg og drift	251
Landbruk (endringer vedtas i egen sak til kst. 14.des 2022)	251
Regulering og plansaker (endringer vedtas i egen sak til kst. 14.des 2022).....	252

Økonomiplan for 2023-2026

Graving i vei	253
Byggesaksbehandling (endringer vedtas i egen sak til kst. 14.des 2022)	254
Justeringsavtaler	259
Eiendomsmåling (endringer vedtas i egen sak til kst. 14.des 2022)	259
Uteservering	262
Fyrverkeri.....	262
Gravkapell, kremasjon og feste av grav	263
Vigselsgebyr lørdag	264
Vigselsgebyr par utenfor Lillestrøm, hverdag.....	264
Vedlegg	265
Ønskede tiltak fra tjenestoområdene	266
Budsjettinnspill	268
Eiendommer med fritak for eiendomsskatt iht. §7 A og B.....	276
Selvkostkalkyle 2023	285

Forord

Norge og Europa er i en alvorlig situasjon både sikkerhetspolitisk og økonomisk. Dette påvirker også Lillestrøm kommune. De økonomiske utfordringene som mange privatpersoner og bedrifter nå føler på, de rammer også kommunen. Rentene stiger, strømprisene er høye, og prisstigningen på varer og tjenester er generelt høy. Økningen i budsjettet for energikostnader alene er 123 millioner kroner i 2023. Den økonomiske situasjonen er usikker, og dette gjør budsjettprosessen krevende.

Helt fra sammenslåingen i 2020 har Lillestrøm kommune jobbet hardt med å senke driftskostnadene, og kommunen leverte gode økonomiske resultater i 2020 og 2021. Dette har gjort det mulig for kommunedirektøren å legge fram et forslag til budsjett for 2023 som er i balanse. Selv om kommunedirektøren ikke finner rom for å foreslå et budsjett med et driftsresultat slik som de økonomiske måltallene tilsier, er det kommunedirektørens vurdering at dette er et godt budsjett, situasjonen tatt i betraktning. Så lenge Lillestrøm kommune klarer å drifte i balanse, vil ikke den fremtidige økonomiske situasjonen svekkes. Kommunen kan fortsette å jobbe med effektivisering og omstilling, og fortsette arbeidet innenfor kommunens satsingsområder. Et solid disposisjonsfond gjør at kommunen nå kan benytte deler av dette til egenfinansiering på investeringer slik at viktige prosjekter fortsatt kan gjennomføres uten at lånebelastningen blir for stor.

Samtidig som den økonomiske situasjonen er krevende har kommunen høye ambisjoner innenfor de vedtatte satsingsområdene. Resultatet fra bærekraftsmålingen til U4SSC viser at Lillestrøm scorer godt på mange faktorer. Både Norge og Lillestrøm har likevel en lang vei å gå blant annet når det gjelder klimagassutslipp. Lillestrøm kommune har satt som mål å være klimanøytral innen 2027, og det jobbes aktivt med omstilling til lavutslippssamfunnet. Klimabudsjettet viser tiltakene, blant annet skal det skiftes ut maskiner og kjøretøy, der kravet til de nye er fossilfritt drivstoff, og det satses på løsninger for bedre avfallshåndtering. Det foreslås i tillegg å etablere solcelleanlegg på seks av kommunens sykehjem.

I Lillestrøm kommune, som i resten av landet, øker både antallet og andelen eldre raskt. Det er press på tjenestene våre og det er stadig vanskeligere å rekruttere helsepersonell. Løsningen på dette er ikke mer av det vi har i dag, men en større omstilling både av tjenestetilbud, tjenestenivå og arbeidsmetoder. Teknologiløftet er en avgjørende satsing for å håndtere det demografiskiftet vi er inne i. Arbeidet i 2023 vil blant annet omfatte å etablere ny organisering for samhandling, respons, forvaltning og innovasjon i helseteknologi, og ny felles plattform for helseteknologi skal implementeres.

Barn og unge ble hardt rammet av nedstengingen under koronapandemien, og i Lillestrøm kommune ble også mange skoler og elever hardt rammet av streiken. De ulike tjenestene som retter seg mot barn og unge melder om økende antall som strever med blant annet rus, psykiatri og skolevegring. I tråd med oppvekstreformen vris det ressurser fra tunge tiltak i barnevernet mot forebyggende tiltak gjennom økte ressurser til helsesykepleiere og initiering av en satsing på skolefraværsteam.

Selv med et stramt budsjett og usikre økonomiske tider er det kommunedirektøren sin vurdering at Lillestrøm kommune får mye ut av pengene. Kommunen drifter godt og effektivt, og stadig effektivisering gir rom for nye, nødvendige satsinger også i vanskelige økonomiske tider. Kommunen satser på klimatilak, teknologiløftet og barn og unge, i tillegg styrkes arbeidet med områdereguleringer for å legge til rette for en ønsket utvikling av byen og tettstedene i kommunen.

Økonomiplan for 2023-2026

I 2023 vil blant annet legevaktsbasen på Sørumsand åpne og den nye ungdomsskolen i Lillestrøm by, Sophie Radich tas i bruk. Det foreslås oppstart av flere nye investeringsprosjekter, blant annet å flytte spesialskolen Skåningsrud til ny lokasjon på Haugtun, og ombygging og rehabilitering på henholdsvis Bingsfoss og Åsenhagen skoler. Innenfor idrett og friluftsliv foreslås det blant annet å starte rehabilitering av Nebbursvollen og anleggene på Fedrelandet og på Hvaltjern.

Kommunestyret behandler budsjett og økonomiplan 14. desember.

Prioriterte utfordringer

For å nå målene satt i kommuneplanens samfunnsdel er det spesielt fire områder som krever ekstra fokus:

- Klima og miljø
- Eldrebølgen
- Barn og unge
- Tilgang på kvalifisert arbeidskraft.

Klimaendringene innebærer at temperaturen på jorda stiger, havet stiger og blir surere, isen smelter, nedbørsmønstre endrer seg og det blir mer ekstremvær. Den eneste måten å stanse klimaendringene på er å slippe ut mye mindre klimagass enn det vi gjør i dag. Lillestrøm kommune skal gjøre sin del av denne jobben, og det jobbes aktivt både mot klimanøytral drift av kommunen innen 2027 og for en omstilling til lavutslippssamfunnet.

Lillestrøm kommune har høy befolkningsvekst, og antallet innbyggere øker innenfor alle aldersgrupper. Men det er antallet eldre som øker aller mest og prognosen viser at i 2040 vil antall eldre over 67 år være 18 % av befolkningen. Andelen yrkesaktive som bidrar både direkte gjennom sitt arbeid og indirekte gjennom skattepenger vil synke betraktelig i årene som kommer. Dette demografiskiftet er ikke bare noe som ligger foran oss, det er godt i gang. For å håndtere dette kreves det nytenking og omstilling av tjenestetilbudet. Selv om antallet barn og unge også øker, øker behovet innenfor eldreomsorgen vesentlig mer og ressursene må vris dit. Løsningen er likevel ikke kun å gjøre mer av det vi allerede gjør i dag. For å håndtere utfordringen må vi igjennom en omstilling både av tjenestetilbud, tjenestenivå og arbeidsmetoder. Teknologiløftet er en avgjørende satsing for å gjøre Lillestrøm kommune i stand til å håndtere eldrebølgen.

Forebygging starter med barn og unge, og skal vi nå målet om at innbyggerne mestrer egne liv i alle livets faser må vi satse på barn og unge. Frafall i skole må i størst mulig grad forhindres, og selv om denne problematikken er størst i videregående, vet vi at det forebyggende arbeidet starter i grunnskolen.

Tilgang på arbeidskraft er helt avgjørende for at kommunen skal kunne levere tjenester og jobbe med samfunnsutvikling. Kommunen opplever nå at det er mangel på kvalifisert arbeidskraft innenfor flere typer stillinger. Lillestrøm kommune konkurrerer med andre kommuner og det private om arbeidstakerne. Det er avgjørende å beholde de ansatte vi har, og det må satses på tiltak for å være en attraktiv arbeidsgiver for nye søkere.

Videre konkretiseringer av utfordringsbildet og tiltak er beskrevet under det enkelte tjenesteområdet.

Innspill og spørsmål til budsjettet

En av kommunedirektørens viktigste oppgaver er å legge fram forslag til kommunebudsjett, for kommunestyret. Fra forslaget legges fram til budsjettet vedtas går det rundt en måned. I denne perioden kan befolkningen jobbe opp mot kommunepolitikerne for å få gjennomslag for saker som de er opptatt av.

Viktige datoer i budsjettprosessen

- 10. november - kommunedirektørens forslag til budsjett for 2023 foreligger
- 26.-27. november - Hovedutvalgene behandler budsjettforslaget og avgir evt. uttalelse til formannskapet.
- 29. november - det anmodes om at høringsinnspill og spørsmål leveres innen denne dato.
- 30. november - kommunedirektørens forslag til budsjett behandles i formannskapet.
- 14. desember - kommunedirektørens forslag til budsjett behandles i kommunestyret.

Alle kan sende innspill til budsjettet. Det er opp til politikerne å avgjøre hvordan kommunens penger skal disponeres, og de trenger ikke å følge kommunedirektørens forslag. Spørsmål til budsjettet besvares fortløpende. Alle spørsmål, svar og innspill blir gjort tilgjengelige for våre politikere.

Slik stiller du spørsmål til budsjettet:

Spørsmål og innspill sendes til epost: svny01@lillestrom.kommune.no

Alle spørsmål, svar og innspill blir lagt ut offentlig ved kommunestyrets behandling av budsjettet.

Kommunestyrepolitikere stiller spørsmål gjennom portalen spørsmål og svar. Link vil bli tilsendt alle partier.

Kommunedirektørens innstilling

1. Skatt

1.1 Skatt på inntekt og formue

Skatt på inntekt og formue for 2023 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

1.2 Eiendomsskatt

I medhold av eiendomsskatteloven § 3 skal det skrives ut eiendomsskatt for skatteåret 2023 etter følgende utskrivningsalternativ i Lillestrøm:

1. faste eiendomar i heile kommunen

Alminnelig skattesats settes til 2 promille, jf. eiendomsskatteloven § 10 og § 11 første ledd. Det skal brukes reduksjonsfaktor for alle eiendommer i kommunen.

For utskriving av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette foreligger, jf. eiendomsskatteloven § 8 C-1. Eiendomsskattegrunnlag for andre eiendommer fastsettes etter bestemmelsene i eiendomsskattelovens § 8 A og § 8 B. For øvrig benytter kommunen eiendomsskattevedtekter og retningslinjer som vedtatt av kommunestyret i KST-sak 61/19.

I medhold av eiendomsskatteloven § 11 tilordnes det et bunnfradrag på kr 1 800 000 per selvstendig boenhet for boliger og fritidseiendommer som ikke benyttes til næringsvirksomhet.

I medhold av eiendomsskattelovens § 7 bokstav a fritas eiendommer som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten for eiendomsskatt. Private barnehager kan kun gis fritak i tilfeller der virksomhetene ikke har som formål å gå med overskudd. Det vises i den forbindelse til brev fra Finansdepartementet datert 12.06.2003 til Bergen kommune hvor departementet behandlet spørsmålet.

Studentboliger eid av studentorganisasjoner fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskattelovens § 7.

I medhold av eiendomsskattelovens § 7 bokstav b fritas eiendommer som har historisk verdi for eiendomsskatt. Det vises til egen liste om hvilke konkrete eiendommer som fritas etter § 7 bokstav a og b.

I medhold av eiendomsskattelovens § 7 c fritar kommunestyret nybygg (boligeiendommer) i ett år. Fritaket gjelder fra året etter brukstillatelsen foreligger.

Eiendomsskatten betales i to terminer, med forfall 1. juni og 1. november, jf. eiendomsskattelovens § 25.

2. Låneopptak/ likviditet

2.1 Lillestrøm kommune tar opp 150 mill. kroner i startlån til videre utlån i 2023.

2.2 Lillestrøm kommune tar opp 952 mill. kroner i lån til finansiering av kommunale investeringer i 2023.

2.3 Lån til Lillestrøm Kulturbygg AS, på kroner 85.631.871 omgjøres til aksjekapital.

3. Avgifter og gebyrer

Lillestrøm kommunes priser, avgifter og gebyrer vedtas i henhold til kapittel om gebyrer, priser og brukerbetalinger.

4. Fullmakter

4.1 Eiendomsskatt med tilhørende bruk føres i eget prosjektrekskap, og kommunedirektøren gis fullmakt til å bruke/avsette midler til eiendomsskattefond.

4.2 Kjøp og salg av leiligheter i Åråsveien borettslag og Konten borettslag gjennomføres etter gjeldende retningslinjer for tildeling og salg av omsorgsboliger. Kommunedirektør får fullmakt til å føre kjøp/salg mot fondskonto 2.5360.1003 Kjøp/salg omsorgsboliger.

4.3 Ved omorganisering av avdelingen for forebygging og rehabilitering (1.januar 2023) får kommunedirektøren fullmakt til å flytte avdelingsbudsjett fra kommunalområdet tjenestetorg til kommunalområdet helsetjenester til voksne.

5. Mål og strategier

Mål, strategier, føringer og premisser for kommunens tjenesteproduksjon i årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 vedtas slik det fremgår av vedlagte dokument.

6. Endring økonomiske måltall 2023-2026

Kommunestyret avviker fra økonomireglementets økonomiske måltall for 2023-2026 iht. budsjettvedtakets angitte nye rammer.

7. Budsjettvedtak

7.1 Driftsbudsjettet vedtas iht. Bevilgningsoversikt - drift §5-4 første ledd og §5-4 andre ledd.

7.2 Investeringsbudsjettet vedtas iht. Bevilgningsoversikt - investering §5-5 første ledd og §5-5 andre ledd.

§5-4 Bevilgningsoversikt drift Lillestrøm (1A)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Sentrale inntekter						
Rammetilskudd	-2 179 191	-2 167 183	-2 414 800	-2 476 500	-2 503 600	-2 515 900
Inntekts- og formuesskatt	-3 128 644	-3 328 644	-3 358 000	-3 383 700	-3 412 600	-3 449 700
Eiendomsskatt	-122 000	-165 000	-167 000	-170 000	-173 000	-176 000
Naturressursskatt	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Integreringstilskudd	-60 849	-109 000	-120 983	-98 151	-78 151	-71 151
Kompensasjonstilskudd fra Husbanken	-13 300	-13 300	-17 200	-16 600	-15 700	-15 200
Sum Sentrale inntekter	-5 506 984	-5 786 127	-6 080 983	-6 147 951	-6 186 051	-6 230 951
Sentrale utgifter						
Avskrivninger	380 000	380 000	400 000	410 000	420 000	430 000
Sum Sentrale utgifter	380 000	380 000	400 000	410 000	420 000	430 000
Driftsutgifter per tjenesteområde	5 104 731	5 422 593	5 696 029	5 690 686	5 647 813	5 630 252
Avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Brutto resultat (KOSTRA)	-22 253	16 466	15 046	-47 265	-118 238	-170 699
Netto finansutgifter og inntekter						
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Renteinntekter	-34 375	-64 375	-111 000	-100 000	-91 000	-80 000
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	100 000	137 200	200 000	247 000	257 000	275 000
Avdrag på lån	295 000	295 000	280 000	280 000	280 000	280 000
Startlån - renteinntekter	-13 562	-13 562	-35 000	-39 000	-43 000	-47 000
Startlån - renteutgifter	14 700	14 700	35 000	39 000	43 000	47 000
Finansutgifter i tjenesteområdene	1	13	1	1	1	1
Sum Netto finansutgifter og inntekter	361 764	368 976	369 001	427 001	446 001	475 001
Motpost avskrivninger	-380 000	-380 000	-400 000	-410 000	-420 000	-430 000
Motpost avskrivninger i tjenesteområdene	0	0	0	0	0	0
Netto resultat	-40 489	5 442	-15 953	-30 264	-92 237	-125 699
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner						
Avsetning - bundne fond	65	65	65	65	65	65
Bruk - bundne fond	0	0	0	0	0	0
Avsetning til disposisjonsfond	27 526	27 526	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-30 633	-24 830	-123 753	-2 000	-2 000	-2 000
Overføring til investering	48 519	42 716	138 783	91 395	126 356	158 471
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-4 988	-50 919	858	-59 196	-32 184	-30 837
Sum Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	40 489	-5 442	15 953	30 264	92 237	125 699
Årsoverskudd / underskudd	0	0	0	0	0	0

§5-4 Sum bevilgninger netto, drift ,Lillestrøm (1B)

Beløp i 1000

	Oppr.	Rev.	Økonomiplan			
	budsjett	budsjett	2023	2024	2025	2026
	2022	2022	2023	2024	2025	2026
Kommunedirektør og stab	18 859	19 989	20 850	20 475	20 100	20 100
Økonomi	54 506	52 717	52 913	52 163	51 413	51 413
Organisasjon og utvikling	116 199	116 714	126 517	123 487	126 137	123 437
Digitalisering	139 251	150 525	154 228	158 729	160 231	160 473
Administrasjon og ledelse Oppvekst	448 727	457 874	494 384	494 384	494 384	494 384
Barnehager	363 713	401 066	397 231	402 956	402 956	402 956
Skoler	1 078 221	1 152 387	1 147 430	1 144 536	1 144 536	1 144 536
Helsetjenester for barn, unge og familier	105 604	114 610	114 976	111 274	111 274	111 274
Barneverntjenester	264 328	265 548	274 259	273 415	273 415	273 415
Administrasjon og ledelse Helse og mestring	93 779	96 890	103 411	88 574	88 553	88 483
Tjenestetorg for helse og mestring	151 904	159 448	157 983	171 620	170 418	170 176
Helsetjenester til voksne	476 560	542 509	516 549	529 472	529 472	529 472
Helsehus og institusjon	527 045	596 046	551 092	551 752	551 602	551 602
Bo- og miljøtjenesten	469 289	499 332	503 980	505 296	505 296	505 296
NAV	215 920	242 473	280 481	257 024	257 024	257 024
Helse og mestring - sentrale inntekter	-140 709	-140 709	-155 082	-154 782	-154 782	-154 782
Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn	43 259	45 212	47 357	49 354	49 849	49 849
Kultur	151 604	171 135	154 902	154 882	168 882	168 882
Tros- og livssynssamfunn	0	0	0	0	0	0
Eiendom	317 179	340 425	340 516	326 866	324 796	325 296
Miljøteknikk	68 246	59 926	58 015	47 113	37 843	28 898
By- og stedsutvikling	49 309	51 595	57 257	55 432	54 182	53 182
Brann og redning, parkering	0	0	0	0	0	0
Reserverte bevilgninger	84 743	111 006	295 428	265 258	245 838	241 838
Premieavvik og premiefond pensjon	2 210	-135 031	2 210	2 210	2 210	2 210
Frie inntekter	0	0	0	0	0	0
Netto kapitalutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum netto rammer	5 099 744	5 371 687	5 696 888	5 631 491	5 615 630	5 599 415
Herav:						
Avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Renteinntekter	0	-1	0	0	0	0
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	1	14	1	1	1	1
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	3 193	16 570	2 884	1 017	316	300
Bruk av bundne driftsfond	-33 068	-85 817	-80 093	-47 807	-39 473	-35 118
Avsetninger til disposisjonsfond	200 216	251 155	264 179	252 913	260 162	264 418
Bruk av disposisjonsfond	-175 329	-232 827	-186 112	-265 320	-253 189	-260 438
Sum rammer uten 1A-poster	5 104 731	5 422 593	5 696 029	5 690 686	5 647 813	5 630 252

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Investeringer i varige driftsmidler	1 559 965	1 093 508	1 308 719	1 120 153	994 423	721 477
Tilskudd til andres investeringer	10 386	11 917	11 364	12 364	8 886	8 886
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	13 000	11 792	12 167	13 000	13 000	13 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	1 583 351	1 117 217	1 332 251	1 145 517	1 016 308	743 362
Kompensasjon for merverdiavgift	-175 086	-128 599	-174 266	-177 343	-173 825	-128 185
Tilskudd fra andre	-45 686	-114 405	-34 135	-42 686	-38 408	-47 368
Salg av varige driftsmidler	-88 000	-126 078	-20 000	-88 000	-64 000	-50 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-250	-250	-250	-250	-250	-250
Bruk av lån	-1 223 548	-658 149	-952 057	-742 843	-613 470	-359 088
Sum investeringsinntekter	-1 532 570	-1 027 481	-1 180 708	-1 051 122	-889 952	-584 891
Videreutlån	200 000	200 000	150 000	200 000	200 000	200 000
Bruk av lån til videreutlån	-200 000	-200 000	-150 000	-200 000	-200 000	-200 000
Avdrag på lån til videreutlån	40 840	90 840	33 000	35 500	39 000	42 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-40 840	-75 840	-33 000	-35 500	-39 000	-42 000
Netto utgifter videreutlån	0	15 000	0	0	0	0
Overføring fra drift	-48 519	-42 716	-138 783	-91 395	-126 356	-158 471
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	1 437	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-2 262	-15 952	-2 000	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	-47 505	-10 760	-3 000	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-50 781	-104 736	-151 543	-94 395	-126 356	-158 471
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
ADMINISTRASJON OG LEDELSE	5 474	10 596	35 074	30 000	28 000	28 000
OPPVEKST	732 001	245 647	312 130	564 113	574 049	358 798
HELSE OG MESTRING	137 553	174 316	125 414	16 710	8 355	3 000
KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	684 937	662 950	836 101	509 330	384 019	331 679
Investeringer i varige driftsmidler	1 559 965	1 093 508	1 308 719	1 120 153	994 423	721 477

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Orgel Fet kirke	1 200	1 200	2 000	3 000	0	0
Generell investeringsramme Kirkelig fellesråd	2 500	2 500	2 678	2 678	2 678	2 678
Løkenåsen VA - overtakelse justeringsrett MVA	1 646	1 646	1 646	1 646	1 646	1 646
Løkenåsen Vei - overtakelse justeringsrett MVAkomp	1 560	1 560	1 560	1 560	1 560	1 560
TBA Prosjekt AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	124	124	124	124	124	124
TBA Prosjekt AS VEI- overtakelse av justeringsrett MVA-komp	641	641	641	641	641	641
Frogner Sentrum AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	512	512	512	512	512	512
Frogner Sentrum AS VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	116	116	116	116	116	116
Kvartal 33 AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	233	233	233	233	233	233
Kvartal 33 AS VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	347	347	347	347	347	347
Nitteberg Vest VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	167	167	167	167	0	0
Nitteberg Panorama AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	88	88	88	88	0	0
Nitteberg Panorama AS VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	224	224	224	224	0	0
Lahaugmoen AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	295	295	295	295	295	295
Lahaugmoen AS VEI- overtakelse av justeringsrett MVA-komp	51	51	51	51	51	51
FeltZ 1 AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	35	35	35	35	35	35
FeltZ 1 AS VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	201	201	201	201	201	201
Lillestrøm by- og næringsutv q36 VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	62	62	62	62	62	62
Lillestrøm by- og næringsutv q36 VEI- overtakelse av justeringsrett MVA-komp	178	178	178	178	178	178
Fet Arena AS VA - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	40	40	40	40	40	40

Økonomiplan for 2023-2026

	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Fet Arena VEI - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	166	166	166	166	166	166
Nesgata 19 Utvikling - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	0	492	0	0	0	0
Kvartal 25B Dovrekvartalet - overtakelse av justeringsrett MVA-refusjon	0	268	0	0	0	0
Kvartal 25B Dovrekvartalet - overtakelse av justeringsrett MVA-komp	0	771	0	0	0	0
Tilskudd til andre investeringer	10 386	11 917	11 364	12 364	8 886	8 886

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Egenkapitaltilskudd KLP	13 000	11 792	12 167	13 000	13 000	13 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	13 000	11 792	12 167	13 000	13 000	13 000

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	1 583 351	1 117 217	1 332 251	1 145 517	1 016 308	743 362

§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Rammetilskudd	-2 179 191	-2 167 183	-2 434 806	-2 496 462	-2 523 580	-2 535 843
Innteks- og formuesskatt	-3 128 644	-3 328 644	-3 337 994	-3 363 738	-3 392 620	-3 429 757
Eiendomsskatt	-122 000	-165 000	-167 000	-170 000	-173 000	-176 000
Andre skatteinntekter	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-74 785	-133 502	-138 819	-115 387	-94 487	-86 987
Overføringer og tilskudd fra andre	-442 853	-568 223	-463 385	-463 185	-463 185	-463 185
Brukerbetalinger	-278 534	-274 491	-285 909	-289 009	-289 009	-289 009
Salgs- og leieinntekter	-748 741	-753 785	-854 372	-934 312	-978 863	-1 028 898
Sum driftsinntekter	-6 977 748	-7 393 828	-7 685 285	-7 835 093	-7 917 744	-8 012 679
Lønnsutgifter	3 397 056	3 516 352	3 607 735	3 611 663	3 609 400	3 609 642
Sosiale utgifter	929 671	974 102	956 483	1 048 012	1 028 632	1 031 625
Kjøp av varer og tjenester	1 919 680	2 097 771	2 378 443	2 371 034	2 393 484	2 422 723
Overføringer og tilskudd til andre	329 087	442 069	357 670	347 120	347 990	347 990
Avskrivninger	380 000	380 000	400 000	410 000	420 000	430 000
Sum driftsutgifter	6 955 494	7 410 293	7 700 331	7 787 828	7 799 506	7 841 979
Brutto driftsresultat	-22 253	16 466	15 046	-47 265	-118 238	-170 699
Renteinntekter	-47 937	-77 938	-146 000	-139 000	-134 000	-127 000
Utbytte	0	0	0	0	0	0
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	114 701	151 914	235 001	286 001	300 001	322 001
Avdrag på lån	295 000	295 000	280 000	280 000	280 000	280 000
Netto finansutgifter	361 764	368 976	369 001	427 001	446 001	475 001
Motpost avskrivninger	-380 000	-380 000	-400 000	-410 000	-420 000	-430 000
Netto driftsresultat	-40 489	5 442	-15 953	-30 264	-92 237	-125 699
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	48 519	42 716	138 783	91 395	126 356	158 471
Avsetninger til bundne driftsfond	3 258	16 635	2 949	1 082	381	365
Bruk av bundne driftsfond	-33 068	-85 817	-80 093	-47 807	-39 473	-35 118
Avsetninger til disposisjonsfond	227 742	278 681	264 179	252 913	260 162	264 418
Bruk av disposisjonsfond	-205 961	-257 657	-309 865	-267 320	-255 189	-262 438
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	40 489	-5 442	15 953	30 264	92 237	125 699
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Mål og satsingsområder

Lillestrøm kommune sin utvikling skal bygge på FNs bærekraftsmål, og de fire satsingsområdene er klima og miljø, by- og tettstedsutvikling, hele livet og innovasjon. I tillegg skal kommunen være en attraktiv arbeidsgiver med et godt omdømme. Alle planer og strategier i kommunen er koblet til satsingsområdene, og skal bidra til å konkretisere målene og sørge for måloppnåelse.

Målhierarki for Lillestrøm kommune

med satsningsområder, prioriterte bærekraftsmål,
overordnet mål og delmål.

Klima og miljø	By- og tettstedsutvikling	Hele livet	Innovasjon
Lillestrøm kommune skal redusere klimagassutslippene og ha en god ressursforvaltning, samtidig som kommunen skal håndtere forventet befolkningsvekst	Lillestrøm kommune skal ha en attraktiv regionby og livskraftige lokalsamfunn	Lillestrøm kommune skal støtte opp under innbyggernes mestring av egne liv i alle livets faser	Lillestrøm kommune skal fremme åpenhet, læring og innovasjon
Kunnskapsbasert og varsom arealforvaltning	Attraktive lokalsamfunn og tettsteder gir gode liv	Rett tjeneste, til rett tid, på rett nivå	Miljøvennlig, fremtidsrettet og omstillingsdyktig samfunn
Reduserte utslipp i egen virksomhet og i samfunnet	En regionby med arbeidsplassvekst, gode bomiljøer og variert handels- og kulturtilbud	Inkludering og trygghet for alle	Grønn og utslippsfri teknologi
Redusert transportbehov og mer grønn mobilitet	Kvalitet i bygg, grantområder og infrastruktur	Samarbeide på tvers av tjenester og med andre samfunnsaktører	Effektiv, rettferdig og tilgjengelig kommune

By- og tettstedsutvikling

Hovedmål: Lillestrøm kommune skal ha en attraktiv regionby og livskraftige lokalsamfunn.

Det er mange faktorer som bidrar til målet om å ha en attraktiv regionby og livskraftige lokalsamfunn. Noen av de viktigste er møteplasser, blågrønne strukturer, kultur, frivillighet, opplevelser og mangfold. Planer som er utarbeidet eller skal utarbeides for å nå målet:

- Temaplan for byutvikling
- Strategi for kulturarbeid
- Temaplan for trafikk sikkerhet
- Temaplan for grønnstruktur
- Strategi for næringsutvikling
- Kommunedelplan for kulturminnevern
- Hovedplan vei
- Hovedplan veilys
- Hovedplan vann
- Hovedplan avløp
- Skolebehovsplan
- Barnehagebehovsplan

Attraktivitet og livskraftighet er vanskelig å måle, men de ulike planene som er vedtatt innenfor satsingsområdet viser til fokusområder som er ansett som viktige innenfor sitt tema. Norsk kulturindeks er utviklet av Telemarksforskning og er en årlig oversikt over kulturtilbud og kulturaktivitet i norske kommuner og fylker. For 2020 ligger Lillestrøm på 125 plass, noe bak Nordre Follo, men foran Ullensaker og Lørenskog, som det er naturlig å sammenligne seg med. På indeksen som viser innbyggernes tilfredshet med kulturtilbudet, scorer Lillestrøm kommune nærme landsgjennomsnittet og med små forskjeller mellom kommunene i området som vi kan sammenligne oss med.

Fra ungdomsundersøkelsen ser vi at blant de yngste barna som deltok er 85 % ganske eller veldig fornøyd med nærområdet sitt. For ungdomsskole og videregående synker denne andelen til henholdsvis 64 % og 63 %. Selv om ungdomsundersøkelsen kun gir svar fra elever til og med videregående skole vil deres tilfredshet med lokalmiljøet være en indikator på kvaliteten. Det vil samtidig være faktorer som påvirker tilfredsheten som er spesifikk for barn og unge, mens voksne og eldre ville lagt mer vekt på andre faktorer.

Kommunen fortsetter å jobbe mot målet gjennom å følge opp de vedtatte planene innenfor området.

Mål for kommunen

Hovedmål

1. Lillestrøm kommune skal ha en attraktiv regionby og livskraftige lokalsamfunn.

Delmål

Attraktive lokalsamfunn og tettsteder gir gode liv

En regionby med arbeidsplassvekst, gode bomiljøer og variert handels- og kulturtilbud

Kvalitet i bygg, grøntområder og infrastruktur

Oppdrag for å nå mål

Strategi	Oppdrag	Beskrivelse
Hovedplan vann	Oppfølging av temaplan vann og vannmiljø	<p>Hovedplaner for vann og vannmiljø behandles politisk høsten 2022. Som en del av grunnlaget for planene er det gjennomført omfattende risiko og sårbarhetsanalyser. Som et ledd i oppfølgingen planlegges det for følgende tiltak i 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lage nye beredskapsplaner for områdene • Lage skybruddsplan • Starte utskifting og rehabilitering av avløpspumpestasjoner <p>Utrede ferdig og fremme sak om grensesnitt mellom offentlige og private ledninger</p> <p>I løpet av 2023 skal videre tiltaksplaner utredes med henblikk på utførelse utover i planperioden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rehabilitering av ledninger • Rehabilitering og utskifting av pumpestasjoner, høydebasseng og tilsvarende tekniske installasjoner.
Hovedplan vei	Oppfølging av temaplan vei	<p>Temaplan vei ble vedtatt i høsten 2022 jf KS 122/22. Temaplan for veilys fremmes til politisk behandling ultimo 2023.</p> <p>Temaplanene legger opp til å ta igjen det store vedlikeholdsetterslepet i løpet av 25 år. Det har en betydelig kostnadsside. Det er ikke funnet rom til å finansiere nødvendige tiltak i budsjettforslaget for 2023. Samtidig er det stor, til dels ekstrem prisvekst, som rammer området. Det betyr at man får mindre for pengene. For 2023 betyr det at med dagens budsjettamme vil det være nødvendig å gjøre tøffe prioriteringer når det gjelder driftsnivå og hvilke tiltak som kan gjennomføres i 2023.</p>
Strategi for næringsutvikling	Oppfølging av næringsstrategi	Næringsstrategi følges opp i tråd med vedtak i strategien og tilgjengelige ressurser.
Temaplan for byutvikling i Lillestrøm sentrum	Oppfølging av byutviklingsplan for Lillestrøm by	Planen kommer til endelig sluttbehandling i januar, etter flere politiske behandlinger tidligere. I 2023 vil planen bli brukt som input til pågående detaljreguleringsplaner. Et viktig neste skritt blir også å detaljere og kostnadsberegne offentlig infrastruktur, parker og torg som planlegges i henhold til byutviklingsplanen. Flere andre delprosjekter som oppfølging vil, om det blir kapasitet, startes opp.
Temaplan for trafiksikkerhet	Oppfølging av temaplan for trafiksikkerhet	Kommunen har jobbet med grunnlaget for strategidelen til temaplanen i 2021 og 2022, mens noe arbeidet med forankring og handlingsplandelen gjenstår. Planen fullføres og legges fram for behandling i 2023.

Klima og miljø

Hovedmål: Lillestrøm kommune skal redusere klimagassutslippene og ha en god ressursforvaltning, samtidig som kommunen skal håndtere forventet befolkningsvekst.

Arealforvaltning og reduksjon av utslipp er de viktigste virkemidlene for å nå dette målet. Planer som er utarbeidet eller skal utarbeides for å nå målet:

- Strategi for klimaarbeid
- Strategi for mobilitet
- Strategi for sykkel og handlingsplan for sykkelruter
- Temaplan for landbruk
- Temaplan for naturmangfold
- Handlingsplan for bekjempelse av fremmede arter

For å følge utviklingen i klimagassutslippene fører Lillestrøm kommune klimaregnskap både for de direkte utslippene innenfor kommunegrensen og utslippene fra kommunens egen virksomhet. Statistikk fra miljødirektoratet viser at direkte utslipp innenfor kommunegrensen er redusert med 6,2 % fra 2019 til 2020. Tall for 2021 er foreløpig ikke med i statistikken. 58 % av utslippene er knyttet til veitrafikk.

Arbeidet med klimanøytral drift innen 2027 og omstillingen til lavutslippssamfunnet, slik som beskrevet i klimastrategien er viktige strategier for stadig å senke utslippene samtidig som befolkningen øker.

For å kartlegge og sikre eksisterende naturverdier utarbeides det arealregnskap for Lillestrøm kommune. Dette er statistikk som viser jordbruks-, skogs- og naturverdier og en oversikt over verdier som kan gå tapt ved nedbygging av ubenyttede arealer i gjeldende kommuneplan og konsekvensutredede arealinnspill til forslag til ny kommuneplan. Oppfølging av arealregnskapet er knyttet til rulleringen av kommuneplanens arealdel.

Mål for kommunen

Hovedmål	Delmål
2. Lillestrøm kommune skal redusere klimagassutslippene og ha en god ressursforvaltning, samtidig som kommunen skal håndtere forventet befolkningsvekst.	Kunnskapsbasert og varsom arealforvaltning
	Redusere utslipp i egen virksomhet og i samfunnet
	Redusert transportbehov og mer grønn mobilitet

Oppdrag for å nå mål

Strategi	Oppdrag	Beskrivelse
Handlingsplan for bekjempelse av fremmede arter	Oppfølging av handlingsplanen for bekjempelse av fremmede arter	Handlingsplan ble vedtatt for delområde Skedsmo (2017). Kommunalområdet for kultur gjennomfører tiltak med bekjempelse av fremmede arter i tråd med HP. Tiltakene gjøres i hele Lillestrøm kommune.
Strategi for klimaarbeid	Oppfølging av strategi for klimaarbeid	Strategien ble vedtatt i 2021, og følges opp gjennom blant annet arbeidet med klimabudsjett. Klimafondet brukes for å prioritere klimatiltak i kommunen, og disse tiltakene er del av klimabudsjettet. Plan for klimanøytral drift pågår, og skal legges fram for behandling 1. kvartal 2023. Strategi for klimaarbeidet legger viktige føringer for utarbeidelsen av en rekke andre temaplaner og strategier for kommunen
Strategi for mobilitet	Oppfølging av strategi for mobilitet	Strategien skal utarbeides i planperioden, jf. Kommunal planstrategi. Arbeidet med strategien skal startes opp i 2022, og er tenkt gjennomført i 2023.
Strategi for sykkel med handlingsplan for sykkelruter	Oppfølging av strategi for sykkel med handlingsplan for sykkelruter	Strategi vedtatt 2021. Det lages en HP som behandles tidlig i 2023. Gjennomført 4 kampanjer, og bygd sykkelparkering, vedlikeholdt gang- og sykkelvei og sykkelfelt i hht plan. Følger utvikling gjennom årlig RVU (reisevaneundersøkelse). Pilotprosjekt for sykkelgater er utsatt, og kommer til gjennomføres 2023.
Temaplan for Landbruk	Oppfølging av temaplan for landbruk	Planen er under arbeid og det forventes politisk behandling våren 2023 med endelig vedtak sommeren 2023.
Temaplan for naturmangfold	Oppfølging av temaplan for naturmangfold	Planen er under utarbeidelse fra sommeren 2022. Planforslaget legges på høring våren 2023. Den skal til sluttbehandling innen 4. kvartal.

Organisasjonen

Lillestrøm kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver med et godt omdømme.

Verdiene skal omsettes og synliggjøres i praksis gjennom ledelse, medarbeiderskap og tjenesteyting.

Lillestrøm kommune har høye ambisjoner innenfor de fire satsingsområdene klima og miljø, hele livet, by- og tettstedsutvikling og innovasjon. For at kommunen skal drifte gode tjenester og samtidig jobbe med omstilling og utvikling, er det avgjørende med ansatte som trives på jobb og gode ledere som kan bidra i endringsprosesser. Planer som er utarbeidet for å nå målet:

- Arbeidsgiverstrategi
- Strategi for lærebedriften Lillestrøm kommune

Korona har de siste årene gjort det vanskelig å vurdere sykefravær, og å ha et godt grunnlag for sammenligning fra år til år. Som vist til i 2. tertialrapport er sykefraværet noe høyere i andre tertial i 2022 enn i samme periode 2021. Korttidsfraværet har gått noe ned, mens langtidsfraværet har økt noe. For å redusere sykefraværet er det avgjørende å jobbe forebyggende med arbeidsmiljøet. Dette gjøres gjennom medarbeiderundersøkelsen 10-faktor og HMS-dugnad i de ulike enhetene. Første 10-faktor ble gjennomført i 2021. Den neste vil bli gjennomført i 2023.

Organisasjonen har over tid opplevd at det er få kvalifiserte søkere i forhold til antall ledige stillinger. Dette gjør det krevende å rekruttere, og stillinger kan stå vakante i lengre tid. I denne situasjon blir det viktig både å beholde de ansatte man har, samtidig som kommunen må være en attraktiv arbeidsgiver.

Mål for kommunen

Hovedmål	Delmål
5. Lillestrøm kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver med et godt omdømme	

Oppdrag for å nå mål

Strategi	Oppdrag	Beskrivelse
Arbeidsgiverstrategi	Oppfølging av arbeidsgiverstrategien	Arbeidsgiverpolitikken gir de overordnede føringene for å rekruttere, utvikle og beholde medarbeiderne. Det er lagt ned et betydelig arbeid de siste to årene med å gi lederne både den kunnskap og den utvikling som trengs for å lede medarbeiderne sine gjennom omstillingen som kreves i en kommunesammenslåing. Det har så langt også vært viktig å få på plass en god onboarding både for nye medarbeidere og ledere. I 2024 vil strategi for å rekruttere og beholde nødvendig og viktig arbeidskraft, og det å bygge omdømme til Lillestrøm kommune som en god og interessant arbeidsgiver, vært et av områdene det skal jobbes aktivt med. I 2024 skal også medarbeiderundersøkelser 10-faktor gjennomføres og følges opp. Alt dette er viktige tiltak for en aktiv arbeidsgiverpolitikk som gir motiverte og kompetente ledere og medarbeidere. Dette er kommunen avhengig av for å kunne levere god kvalitet på tjenesten til innbyggerne våre.
Strategi for lærebedriften Lillestrøm	Oppfølging strategi for lærebedriften Lillestrøm	Kommunestyret har vedtatt en lærlingestrategi, og det er lagt inn midler til økning av antall lærlingeplasser. Tiltaket forskyves med et år. Selv om det jobbes aktivt med markedsføring av Lillestrøm kommune som lærebedrift opplever vi i likhet med andre kommuner til dels store utfordringer med å rekruttere lærlinger. Det foreslås på bakgrunn at dette at det ikke legges opp til at antall lærlinger øker i 2023, men at vi opprettholder dagens antall med 80 lærlinger. Det er dermed ikke behov for å øke budsjettet i 2023.

Hele livet

Hovedmål: Lillestrøm kommune skal støtte opp under innbyggernes mestring av egne liv i alle livets faser.

Forebygging er avgjørende for å sikre innbyggernes mestring, og kvalitet i barnehage og skole skal sikre at barn og unge er godt nok rustet for å mestre egne liv. I situasjoner der innbyggere har behov for tjenester er det viktig at de får denne til rett tid og på rett nivå. Planer som er utarbeidet eller skal utarbeides for å nå målet:

- Strategi for frivillighet
- Strategi for folkehelse
- Temaplan for integrering
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner
- Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet
- Oppvekststrategi
- Handlingsplan for kvalitetssikring i skoler
- Handlingsplan for kvalitetssikring av omsorg, leke og læringsmiljø i barnehager
- Alkoholpolitisk handlingsplan
- Temaplan for habilitering og rehabilitering
- Temaplan for Leve hele livet
- Handlingsplan for sosial boligpolitikk
- Temaplan for demensomsorg
- Plan for den kulturelle skolesekken

At elever trives på skolen og fullfører videregående er viktig for å sikre et godt grunnlag for mestring resten av livet. Selv om kommunen ikke har ansvaret for videregående skoler er andel som fullfører videregående en viktig indikator for mestring, og arbeidet med å hindre frafall her starter allerede i grunnskole og barnehage.

Ifølge elevundersøkelser svarer 89 % av elevene på 7. trinn at de trives på skolen og 85 % av elevene på 10. trinn. Trivselen i Lillestrøm kommune ligger noen prosentpoeng over landsgjennomsnittet som er på 86 % for 7. trinn og 82 % for 10. trinn. Andelen som fullfører videregående innen 5 år ligger på 82 %, noe som også er over landsgjennomsnittet på 78 %.

Alle kan havne i en situasjon der man har behov for sosialstønad. Det avgjørende er å finne løsninger slik at man går over til å mestre eget liv, i stedet for å bli gående langvarig på stønad. Snitt stønadslengde i alderen 25-66 år er 5,5 måneder i Lillestrøm kommune. Dette er det samme som i 2020. Landsgjennomsnittet ligger på 4,39 måneder. Andelen som mottar sosialstønad i mer enn 10 måneder er 22,9 % i Lillestrøm kommune, mens landsgjennomsnittet ligger på 14,6 %.

Av dem som bor på sykehjem har 97,6 % omfattende pleiebehov. Dette er godt over landsgjennomsnittet som er på 82 %. Dette indikerer at innsatsen er vridd mot hjemmebasert omsorg sammen med velferdsteknologi, og at det kun er de mest pleietrengende som får sykehjemsplass. Dette er en avgjørende dreining og satsing for å kunne håndtere eldrebølgen.

Mål for kommunen

Hovedmål

3. Lillestrøm kommune skal støtte opp under innbyggernes mestring av egne liv i alle livets faser.

Delmål

Rett tjeneste, til rett tid, på rett nivå

Inkludering og trygghet for alle

Samarbeid på tvers av tjenester og med andre samfunnsaktører

Oppdrag for å nå mål

Strategi	Oppdrag	Beskrivelse
Alkoholpolitisk handlingsplan	Oppfølging av Alkoholpolitisk handlingsplan	<p>Alkoholpolitisk handlingsplan skal følges opp gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> god kvalitet på saksbehandling av søknader om bevilling i tråd med alkoholpolitisk retningslinjer som er vedtatt av kommunestyret kontrollaktivitet og oppfølging av kontroller samt utelivsrapporter fra politiet rådgivning og veiledning for enkeltvirksomheter, både i søknadsfase og etter at bevilling er gitt samarbeid med bransjen, politiet, kontrollskapet gjennom aktiviteter i Trivelig Uteliv samt bransjetreff oppstart av arbeid med ny Alkoholpolitisk handlingsplan for perioden 2024-2027, som fremmes til behandling i nytt kommunestyre
Alkoholpolitisk handlingsplan	Oppfølging av Alkoholpolitisk handlingsplan	<p>Alkoholpolitisk handlingsplan med retningslinjer for lokal alkoholpolitikk anvendes i det daglige arbeidet med saksbehandling av søknader om ulike typer bevilling, oppfølging av kontrollrapporter, råd og veiledning for bransjeaktørene m.m. I 2023 vil det være særlig fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> oppretholde god kvalitet og tilgjengelighet ved saksbehandling av bevillinger videreføre råd og veiledning, blant annet gjennom besøk hos ulike bransjeaktører forberede ny alkoholpolitisk handlingsplan som skal fremmes til politisk behandling etter gjennomført kommunevalg høsten 2023 forberede saksbehandling av fornyelse av skjenke- og salgsbevillinger, hvor prosessen skal starte på senhøsten 2023
Handlingsplan for kvalitetssikring av omsorg, leke- og læringsmiljø i barnehager	Oppfølging av kvalitetsplan omsorg, leke- og læringsmiljø i barnehager	<p>Alle kommunale barnehager i Lillestrøm skal arbeide med å forbedre omsorgs-, leke- og læringsmiljøet. Dette er i tråd med målene og oppvekststrategien. Alle virksomheter skal gjennom 2022-2023 arbeide med implementering av Kvalitetsplan for læringsmiljø. Alle ansatte må kjenne til kvalitetsplanen og bestrebe en praksis som preges av inkluderende verdier.</p> <p>Våren 2022 ble det igangsatt et felles implementeringsarbeid i alle barnehagene. Barnehagene kunne velge mellom å gjennomføre en ståstedsanalyse som skulle danne grunnlag for utarbeidelse av en implementeringsplan for videre arbeid med omsorgs-, leke- og læringsmiljø. De barnehagen som allerede hadde data på virksomhetens ståsted gikk rett på implementeringsplanen. Arbeidet følges opp i 2023 blant annet gjennom vurdering og videreutvikling av</p>

Økonomiplan for 2023-2026

Strategi	Oppdrag	Beskrivelse
		barnehagens årsplaner. Arbeidet knyttes også tett til oppvekststrategi og lederutviklingsprogrammet i regi av NHH.
Handlingsplan for kvalitetssikring i skoler	Oppfølging av kvalitetsplan, læringsmiljø skole	<p>Kvalitetsplan for læringsmiljø i skoler</p> <p>Alle skoler og barnehager i Lillestrøm skal arbeide med å forbedre omsorgs-, leke- og læringsmiljøet i barnehager, skoler og SFO. Dette er i tråd med målene og oppvekststrategien. Alle virksomheter skal gjennom 2022-2023 arbeide med implementering av Kvalitetsplan for læringsmiljø. Alle ansatte må kjenne til kvalitetsplanen og bestrebe en praksis som preges av inkluderende verdier.</p> <p>Våren 2022 fikk alle barnehager, skoler og SFO-er et mellomarbeid med to alternativer de kunne velge mellom. Dette ut fra en lokal behovsvurdering. Gjennom 2022-2023 videreføres dette arbeidet på følgende måter:</p> <p>De som våren 2022 valgte å gjennomføre en ståstedsanalyse av egen virksomhet, følger opp analysen av virksomhetens praksis med utarbeidelse av en implementeringsplan for arbeid med læringsmiljø.</p> <p>De som våren 2022 valgte å utarbeide en implementeringsplan for arbeid med læringsmiljø i egen virksomhet, viderefører arbeidet med implementeringsplanen. Det skal også være fokus på evaluering underveis i implementeringsprosessen.</p>
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner	Oppfølging handlingsplan mot vold og overgrep i nære relasjoner	Handlingsplanen ble vedtatt i kommunestyret i juni 2021. Den er gjort tilgjengelig for alle tjenester, foreldre og innbyggere forøvrig gjennom en digital handlingsveileder med ulike verktøy som kan brukes i saker ved bekymring om vold og overgrep. Faglige temaer/satsninger vil bli belyst gjennom kommunens årlige Trygghetsuka mot vold og overgrep. Oppfølging og evaluering av de fastsatte tiltakene i planen vil følges opp gjennom 2023 i det tverrfaglige samarbeidet i kommunen.
Oppvekststrategi for Lillestrøm kommune	Oppfølging av oppvekst strategi	Et av hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel er at kommunen skal støtte opp under innbyggernes mestring av egne liv i alle livets faser. Kommunens oppvekststrategi er et virkemiddel i arbeidet mot dette målet. Strategien ble vedtatt av kommunestyret i juni 2022 med visjonen «Sammen om en god oppvekst». Målområdene er læring, utvikling og livsmestring, relasjonskvalitet og flerfaglig samhandling. Arbeid mot å nå disse målene, vil øke sannsynligheten for at barn og unge får en god oppvekst i Lillestrøm kommune. Strategien etablerer viktige prinsipper- et felles tankesett og er bevisst formulert som handlingsforpliktelser for alle som jobber med barn og unge. Alle tjenesteområdene skal bidra til å etterleve målområdene i strategien, og implementeringsarbeidet vil være viktig i alle aktuelle tjenester i 2023 og videre i planperioden.
Plan for den kulturelle skolesekken	Oppfølging av plan for den kulturelle skolesekken	<p>Planen ble vedtatt 8.09.2021, hvor det i budsjettprosessen ifm økonomiplanen for (2022-2025) ble bevilget ekstra midler, men kun for et år.</p> <p>Planens ambisjonsnivå er avhengig av at ekstrabevilgningen videreføres varig for økonomiplanperioden (2023-2026).</p>
Strategi for frivillighet	Oppfølging av Strategi for frivillighet	Strategi for frivillighet følges opp blant annet opp gjennom frivillighetsfondet, hvor det er bevilget midler i økonomiplanperioden,

Økonomiplan for 2023-2026

Strategi	Oppdrag	Beskrivelse
		samt gjennom ordinære virkemidler. Arbeidet utføres på tvers av tjenestene og i samarbeid med frivillighet.
Strategi for frivillighet	Oppfølging av Strategi for frivillighet	-
Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet	Oppfølging av Temaplan for friluftsliv, idrett og fysisk aktivitet	Temaplanen for friluftsliv, idrett og fysisk aktivitet følges opp iht. tiltak i Økonomiplan.
Temaplan for leve hele livet	Oppfølging av temaplan Leve hele livet	Handlingsplan Leve hele livet 2022-2025 ble vedtatt av kommunestyret i mai 2022. Den har fem innsatsområder, med en rekke tiltak under hvert innsatsområde. Oppfølging av handlingsplanen krever innsats fra flere tjenesteområder og staber, der særlig Helse og mestring, Kultur, miljø og samfunn, Digitalisering og Kommunikasjonsavdelingen vil samarbeide. Det vil i 2023 være oppfølging av handlingsplanen gjennom arbeid med ulike temaplaner som bidrar til å fremme intensjonen i Leve hele livet reformen, herunder Handlingsplan for frivillighet, Strategi for innbyggerinvolvering m.fl. Videre vil det være arbeid med konkrete tiltak innen alle områder. De ulike enkelttiltakene i handlingsplanen er gjennomgått i fellesskap på tvers i administrasjonen, for å fordele konkrete oppfølgingsansvar.
Temaplan for leve hele livet	Oppfølging temaplan for leve hele livet	I handlingsplanen for leve hele livet er det foreslått flere tiltak som skal følges opp av Lillestrøm bibliotekene og Frivillighetssektoren i kultur. For å realisere tiltakene er det foreslått en stilling knyttet til biblioteket f.o.m 2023.
Temaplan for sosial boligpolitikk	Oppfølging av Sosial Boligplan	<p>Sosial boligplan 2022-2026 er vedtatt av Kommunestyret, med følgende innsatsområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generell boligutvikling • Kommunen som boligpolitisk aktør • Boligtrappa og boligsosialt arbeid • Sammenheng og organisering <p>Retningslinjene som ble vedtatt er før sommeren 2022 tatt i bruk som del av saksbehandlingen av de aktuelle boligsosiale virkemidlene (Startlån og tilskudd, kommunal bostøtte, tildeling av kommunal bolig). I 2022 har det dessuten vært en omorganisering av Boligavdelingen. Det er derfor rigget organisering og rammer for å jobbe tettere med oppfølging av de ulike innsatsområdene samt tilleggspunktene i kommunestyrets vedtak i 2023. Dette må forankres på tvers av tjenesteområdene. Kommunestyret vedtok at det skal gis årlig oppdatering av oppfølging av planen.</p>

Innovasjon

Hovedmål: Lillestrøm kommune skal fremme åpenhet, læring og innovasjon

Teknologi som førstevalg er avgjørende for å håndtere eldrebølgen, men også for å sikre effektivitet. Vi trenger å samarbeide med andre aktører for å finne nye løsninger, og vi må sørge for god involvering og medborgerskap. Planer som er utarbeidet eller skal utarbeides for å nå målet:

- Strategi for digitalisering
- Strategi for innovasjon
- Strategi for innbyggerinvolvering og demokratiutvikling
- Temaplan for velferdsteknologi
- Strategi mot korrupsjon og økonomisk kriminalitet
- Strategi for anskaffelser
- Strategi for grønne innkjøp
- Strategi for eiendomsforvaltning

Mål for kommunen

Hovedmål

4. Lillestrøm kommune skal fremme åpenhet, læring og innovasjon

Delmål

Miljøvennlig, framtidsrettet og omstillingsdyktig samfunn

Grønn og utslippsfri teknologi

Rettferdig, tilgjengelig og effektiv kommune

Oppdrag for å nå mål

Strategi	Oppdrag	Beskrivelse
Strategi for anskaffelser	Oppfølging av anskaffelsesstrategi	Lillestrøm kommune har konkretisert tiltakene i en handlingsplan vedtatt høsten 2021. Arbeid med handlingsplanen ble startet i 2022, og planen vil følges opp videre i 2023.
Strategi for digitalisering	Oppfølging av strategi for digitalisering	<p>Kommunestyret i Lillestrøm vedtok 18. november 2020 en ny strategi for digitalisering for å levere digitale tjenester som begeistrer til både innbyggere og ansatte. Strategien beskriver fire innsatsområder som gjengitt i figuren under og vi vil i det følgende gi en kort redegjørelse for status og veien videre innenfor områdene; digitalt førstevalg, digital kompetanse, informasjonsforvaltning og forenkling og forbedring.</p> <p>Hvert år etableres det en handlingsplan knyttet til strategi for digitalisering. Denne bruker vi for å prioritere og styre opp viktige initiativ innenfor de ulike satsingsområdene og innenfor hvert av innsatsområdene. Våren 2023 vil vi revidere og oppdatere denne basert på innspill, behov og planer i tjenesteområdene.</p> <p>Kort om planer og status innenfor innsatsområdene:</p> <p>Digitalt førstevalg Fremover vil vi utforske mulighetene til å bygge automatisert saksbehandling på toppen av den digitale dialogløsningen er etablert for å ytterligere redusere ventetid og for å effektivisere interne arbeidsprosesser. Vi vil også se på muligheter, alene eller sammen med KS og andre kommuner, for å utvikle nye tjenester innenfor Min side-konseptet.</p>

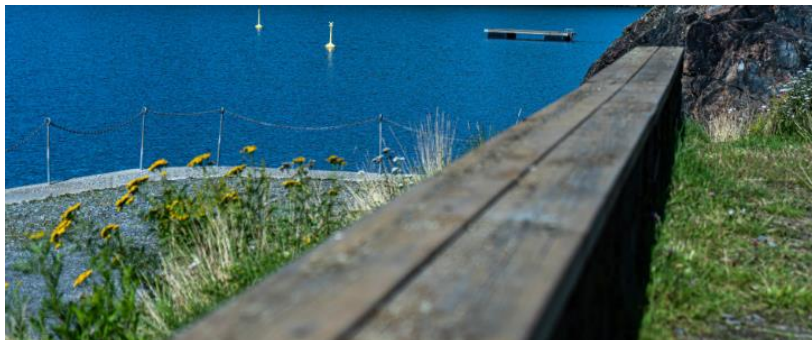
Økonomiplan for 2023-2026

Strategi	Oppdrag	Beskrivelse
		<p>Digital kompetanse Lillestrøm kommune startet høsten 2022 et større lederutviklingsprogram i regi av Organisasjon og utvikling og Handelsøyskolen i Bergen. Digitalisering og endringsledelse er viktige tema i dette programmet. Dette vil være det viktigste tiltaket for å bygge økt digital kompetanse hos ledere i 2023. I tillegg vil vi etablere en digital læringsplattform som kan brukes for å lage strukturerte opplæringsløp tilpasset ulike oppgaver og ansvar i kommunen. Vi benytter ulike e-læringsverktøy og benytter fortsatt spillbasert opplæring for å utvikle ny kompetanse i kommunen.</p> <p>Informasjonsforvaltning Det siste året har vi arbeidet mye med etablering av en såkalt datasjø-plattform for nettopp å kunne samle, aggregere, analysere og sammenstille data fra mange ulike kilder. De første løsningene som gir innsikt i blant annet skoler og barnehager er levert. Tilsvarende med løsninger som gir overblikk over nøkkeldata om ansatte, om sykefravær og om porteføljestylingen. Videre jobbes det nå med løsninger for å analysere økonomiske data, saksbehandling og data fra våre journalsystemer innenfor helse. Dette er et område som vil få mye oppmerksomhet i forbindelse med Teknologiløftet i 2023 og fremover.</p> <p>Forenkling og forbedring Lillestrøm kommune har etablert porteføljestyling for å sikre at ressursene brukes på å utvikle de løsningene som gir høyest verdi sett opp mot kommunens overordnede mål. Det er etablert porteføljestyling innenfor alle tjenesteområder og arbeidet med å se dette i sammenheng med virksomhetsstyring og budsjettprosess går fremover.</p>
Strategi for eiendomsforvaltning	Oppfølging av strategi for eiendomsforvaltning	Strategi for eiendomsforvaltning 2022-2030 vil antatt bli vedtatt høsten 2022. Kommunalområde Eiendom vil legge denne til grunn i alt videre arbeid innenfor eiendomsforvaltningen.
Strategi for grønne innkjøp	Oppfølging av strategi for grønne innkjøp	Strategi for grønne innkjøp ble vedtatt av kommunestyret 18. november 2020. Vedtatt strategi vil følges opp videre i 2023.
Strategi for innovasjon	Oppfølging av strategi for innovasjon	<p>Et innovasjonsfond kan på sikt være en ressurs for utvikling og innovasjon som en del av kommunens prosjekt- og porteføljestyrimetodikk. At fondet innlemmes som del av denne metodikken er viktig, for å sikre riktig og enhetlig prioritering og kvalitetssikring av prosjekter.</p> <p>Når indikatorer for prioritering er på plass og vel etablert, kan det legges til rette for et innovasjonsfond for de prosjektene som ikke dekkes av ordinære budsjettmidler, men som likevel bør, og da kan, prioriteres. Det er et mål for Lillestrøm kommune at prosjekt- og porteføljestylingen finner riktig struktur for prioritering. Organisasjonen jobber videre med dette i 2023. Et grunnlag med et beskrevet behov for et innovasjonsfond vil i etterkant av dette kunne redegjøres for tidligst i 2024.</p>
Strategi mot korrupsjon og økonomisk kriminalitet	Oppfølging av strategi mot korrupsjon og økonomisk kriminalitet	I mars 2021 vedtok kommunestyret i Lillestrøm <i>Strategi og handlingsplan mot korrupsjon og økonomisk kriminalitet</i> . Denne er et levende arbeidsverktøy og et praktisk hjelpemiddel for ansatte, ledere og folkevalgte i kommunen, der tiltakene i ulike deler av organisasjonen og virksomheten kan utvikles og jobbes med kontinuerlig. Dette er tydeliggjort i strategien, bl.a. gjennom

Økonomiplan for 2023-2026

Strategi	Oppdrag	Beskrivelse
		<p>praktiske eksempler og dilemmaer. Strategien har fokus på ulike risikoområder knyttet til korrupsjon, tiltak og metoder for å hindre korrupsjon og økonomisk kriminalitet, mm.</p> <p>De ulike nivåene i organisasjonen utarbeider egne opplegg for implementering av strategien og handlingsplanen. Eksempelvis har økonomiavdelingen i 2022 avholdt et seminar med Transparency International Norge, som kommunen er tilmeldt, som et ledd i oppfølging av denne strategien og handlingsplanen.</p>

Klimabudsjett

Hva er et klimabudsjett

Klimabudsjettet for Lillestrøm kommune er et viktig styringsverktøy for å nå våre vedtatte mål om klimagassreduksjon og andre vedtatte klimamål. Klimastrategien peker på noen tydelige hovedsatsingsområder som ligger til grunn for klimabudsjettet. I klimabudsjettet presenteres tiltak for å redusere klimagassutslippene, og ansvaret for å gjennomføre klimatiltakene fordeles. Enkelte tiltak er kvantifisert ved at anslått effekt av tiltaket er synliggjort.

Klimabudsjettet til Lillestrøm kommune er bygget opp rundt to hovedmål:

1. Lillestrøm lykkes med overgangen til lavutslippssamfunnet - hvor utslippene er under 1 tonn CO₂-ekvivalenter (CO₂e) per innbygger per år.
2. Lillestrøm kommune markerer seg som foregangsaktør i det grønne skiftet.

For å nå disse målene sier klimastrategien at kommunen særlig skal markere seg ved å fremme grønn næringsutvikling, sikre helhetlig og grønn areal- og transportplanlegging, bidra til infrastruktur for utslippsfri teknologi, gå foran ved å omstille til lavutslippsløsninger i egen drift, samt håndtere den fysiske klimarisikoen og ansvarsrisikoen som følger av klimaendringene.

Klimabudsjettet

Klimabudsjettet for 2023 inneholder tre tiltaksplaner. Den første er en tiltaksplan for omstilling i kommunens egen drift. Den andre dekker kommunale tiltak for omstilling av lillestrømsamfunnet. Begge disse tiltaksplanene inneholder kun tiltak som foreslås finansiert med det kommunale klimafondet. Den tredje tiltaksplanen viser ambisiøse klimatiltak som er innspill til bruk av eiendomsskattemidler.

Klimanøytral kommunal drift

Klimastrategien slår fast at kommunen skal oppnå klimanøytral drift innen 2027. Plan for klimanøytral drift er under utarbeiding, men allerede i 2022 ble klimabudsjettet tilpasset en satsing mot klimanøytralitet. Tiltakene som ligger i klimabudsjettet for 2023 er en del av kommunens prosess for å bli klimanøytral. Klimagasseffekten av disse tiltakene vil som hovedregel bli kvantifisert siden klimagasseffekten følger direkte av tiltaksgjennomføringen.

Omstilling til lavutslippssamfunnet

Tiltak for omstilling til lavutslippssamfunnet er tiltak som skal bidra til det grønne skiftet på samfunnsnivå. Tiltakene er basert på satsingsområdene i klimastrategien og vurderes som viktige klimatiltak, selv om de typisk vil være vanskelige å måle klimagasseffekten av. Ofte vil disse tiltakene innebære at kommunen legger til rette for viktig infrastruktur eller kompetanseheving. Deretter er det innbyggere, næringsliv eller organisasjoner som må gjennomføre tiltak som fører til konkrete

utslippskutt. Tiltakene i denne kategorien i klimabudsjettet vurderes derfor først og fremst kvalitativt opp mot satsingsområdene i klimastrategien.

Ønskede tiltak

Ved behandling av strategidokumentet i juni 2022 ble det besluttet at eiendomsskattemidlene skal brukes til klimatiltak i tillegg til andre gode formål. Tiltak foreslått til eiendomsskattemidler er presentert som ønskede tiltak. Noen av disse tiltakene er det naturlig å kvantifisere klimaeffekten av, andre må vurderes kvalitativt opp mot kommunens klimastrategi.

Klimabudsjettet til Lillestrøm kommune

For de fleste kommuner vil koblingen mellom ambisiøse mål og faktisk handling og handlingsrom være utfordrende. Det er ikke slik at kommunen sitter på alle de nødvendige virkemidler for å redusere de samlede samfunnsutslippene. I Lillestrøm har vi tilnærmet oss denne problematikken ved å peke på noen tydelige satsingsområder i klimastrategien, områder hvor kommunen kan utgjøre en viktig forskjell og føre til omstilling.

Klimabudsjettet for Lillestrøm er først og fremst en oversikt over klimatiltak som finansieres med kommunens klimafond. Det betyr at det er viktige klimasatsinger som ikke fanges opp i klimabudsjettet, for eksempel betydningen av god samordnet areal- og transportplanlegging.

I klimabudsjettet for 2023 er det utviklet trendbaner og målbaner som gir en indikasjon på hvordan kommunen ligger an for å nå lavutslippssamfunnet, og hvor raske utslippskutt som trengs for å nå lavutslippssamfunnet i tide.

Klimabudsjettet for 2023 blir det tredje i rekken.

Utslippsstatistikk Lillestrøm kommune

Klimagassutslipp fra aktiviteter i Lillestrøm kommune knytter seg til mange ulike kilder, både innenfor og utenfor kommunegrensen, og det er ofte nyttig å kategorisere dem. I figur 1 skilles det mellom utslipp fra kommunens egen virksomhet og utslipp i kommunen som samfunn. Direkte utslipp er utslipp som skjer innenfor kommunegrenser, fra veitrafikk, anleggsarbeider, jordbruk, industri osv.

Klimafotavtrykk er summen av direkte og indirekte utslipp. Indirekte utslipp skyldes produksjon av varer og tjenester utenfor kommunegrensen. Dette er f.eks. produksjon av byggematerialer som forbrukes i Lillestrøm kommune, men produseres et annet sted.

Noen utslipp vil regnes som indirekte utslipp i egen drift, for eksempel kjøp av transporttjenester, men bidrar til direkte utslipp i lillestrømsamfunnet. Det er også slik at alle utslippene fra kommunens drift inngår i de samlede samfunnsutslippene.

Det vil vanligvis være lettere å kutte i direkte utslipp enn indirekte utslipp, og det vil være lettere for kommunen å kutte utslipp fra egen drift enn å kutte i utslippene i lillestrømsamfunnet. Klimabudsjettet har tiltak som kutter utslipp i alle kategorier.

Klimaregnskap

Lillestrøm kommune har to klimaregnskap. Det første regner de direkte utslippene innenfor kommunegrensen - som vi kaller lillestrømsamfunnet. Dette tilsvarer den årlige utslippstatistikken som publiseres av Miljødirektoratet, og er relevant for rapportering av Norges nasjonale klimamål. Det andre klimaregnskapet er en analyse av kommunen som virksomhet, basert på rapporterte KOSTRA-tall.

Klimaregnskap for lillestrømsamfunnet

I følge [Miljødirektoratets utslippsstatistikk](#) lå klimagassutslippene til Lillestrøm kommune på cirka 267 000 tonn CO₂e (CO₂-ekvivalenter) i 2020. Dette var en reduksjon på 6,2% fra 2019. Utslippene fordeler seg på de ulike kategoriene som vist i Figur 2. 94% av utslippene kommer fra 4 sektorer; Veitrafikk, Annen mobil forbrenning, Jordbruk og Avfall og avløp. 58% av utslippene alene er knyttet til veitrafikk.

Klima- fotavtrykk	48 000 tonn CO ₂ e	955 000 tonn CO ₂ e
Direkte utslipp	2000 tonn CO ₂ e	267 000 tonn CO ₂ e

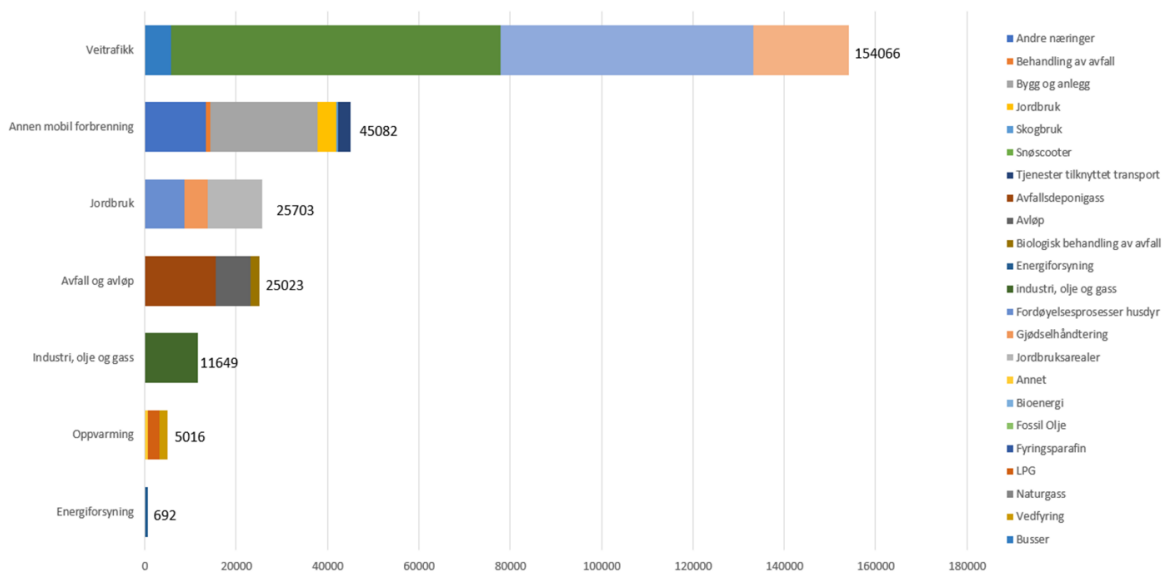
Kommunal drift

Lillestrømsamfunnet

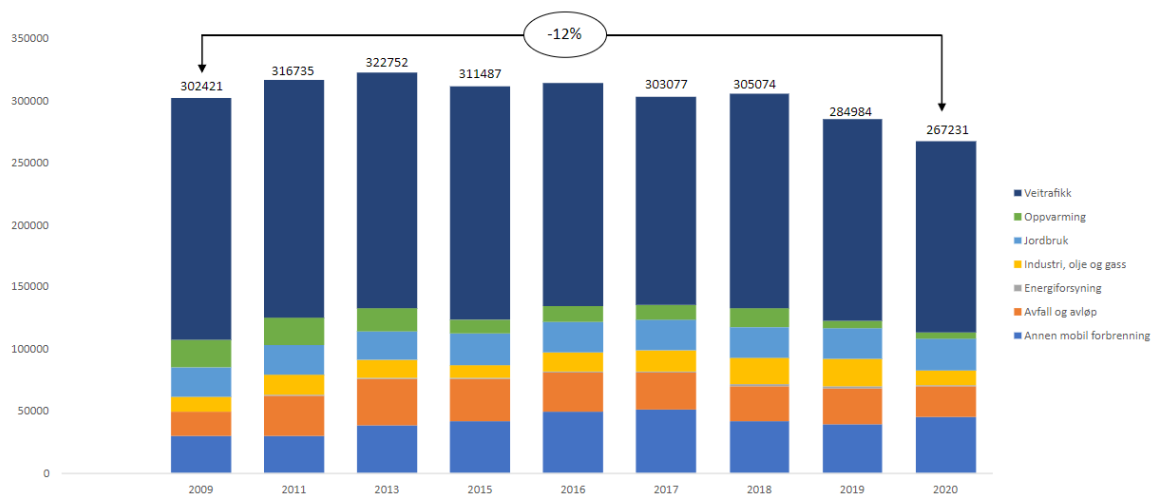
Ulike systemgrenser for klimagassutslipp i Lillestrøm kommune. Tall for kommunen som virksomhet er hentet fra Asplan Viak sin klimakostmodell, tallene for direkteutslipp fra lillestrømsamfunnet er hentet fra Miljødirektoratet. Beregningen av klimafotavtrykk for lillestrømsamfunnet er basert på fremtiden i våre hender sin rapport «Forbruksbasert klimaregnskap for Norge» Kilder: Miljødirektoratet, Framtiden i våre hender, Asplan Viak.

Økonomiplan for 2023-2026

Utslippstallene gir indikasjoner på hvilke sektorer det er størst potensiale for utslippskutt og er en del av grunnlaget for kommunens klimastrategi. Tallene gir en pekepinn på hvordan situasjonen er, selv om slike klimagassberegninger er heftet med en god del usikkerhet.

De historiske utslippene fra lillestrømsamfunnet til kommunen har sunket jevnt i perioden 2009-2020 til tross for vedvarende befolkningsvekst (figur 3). Det totale utslippet er redusert med 12 % siden 2009. Innenfor veitrafikk og oppvarming har det vært en jevn nedgang i utslippene over tid.

Figur 3 Utvikling av klimagassutslipp i Lillestrøm i tonn CO2e per kategori for perioden 2009-2020 (Kilde: Miljødirektoratet)

Det er verdt å merke seg at Miljødirektoratet denne gangen har endret en del på utregningsmetodikken og at tallene kan endre seg i forhold til tidligere års utregninger.

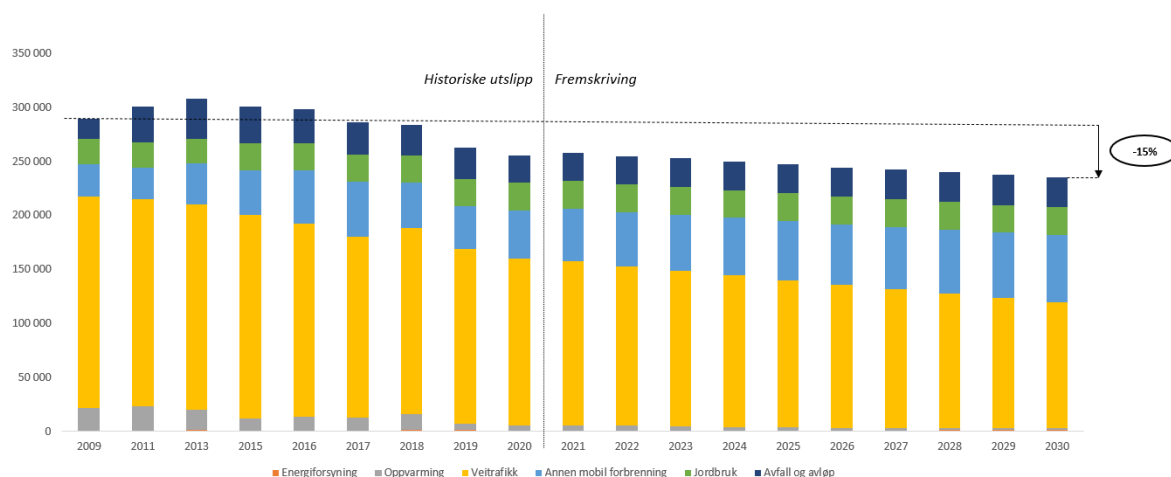
En av utslippspostene som har økt betraktelig etter endringen er sektoren Annen mobil forbrening. Tallene innenfor denne sektoren er knyttet til utslipp fra bruk av avgiftsfri diesel og bensin til ikke-veigående motorredskaper, som traktorer, anleggsmaskiner og snøscootere. Avgiftsfri diesel brukes blant annet i næringer som jordbruk, skogbruk og bygg og anlegg. Sektoren omfatter også maskiner som benyttes av private husholdninger. Utslippene for sektoren er beregnet av Miljødirektoratet i samarbeid med SSB. Det er grunn til å tro at Lillestrøm kommune har høye (og økende) utslippstall innenfor denne sektoren, siden bygge- og anleggssektoren er stor. Økningen som vises i klimaregnskapet, er imidlertid trolig større enn det som er den reelle endringen.

Referansebaner

Nytt for klimabudsjettet for 2023 er at kommunen har fått utarbeidet referansebane og en utslippsframskrivning for lillestrømsamfunnet basert på historiske utslippsdata.

Referansebanen beskriver utviklingen i utslipp dersom det ikke gjennomføres flere klimatiltak, ofte kalt "Business as usual". Referansebanen tar utgangspunkt i dagens rammebetingelser, som vil kunne endre seg i fremtiden, men som gir et anslag for fremtidig utvikling slik situasjonen fremstår i dag. Referansebanen tar utgangspunkt i historiske utslipp fra Miljødirektoratets utslippsstatistikk for Lillestrøm i perioden 2009 til 2020, og er justert for befolkningsveksten i Lillestrøm.

Figur 4 viser referansebanen til klimagassutslippene til Lillestrøm kommune, fordelt per utslippskategori i 2009-2030. Referansebanen viser en reduksjon på kun 15% i 2030 sammenlignet med utslippene i 2009. Den største reduksjonen forventes å skje innen veitrafikk. Dagens utvikling vil ikke være tilstrekkelig for å nå kommunens klimamål.

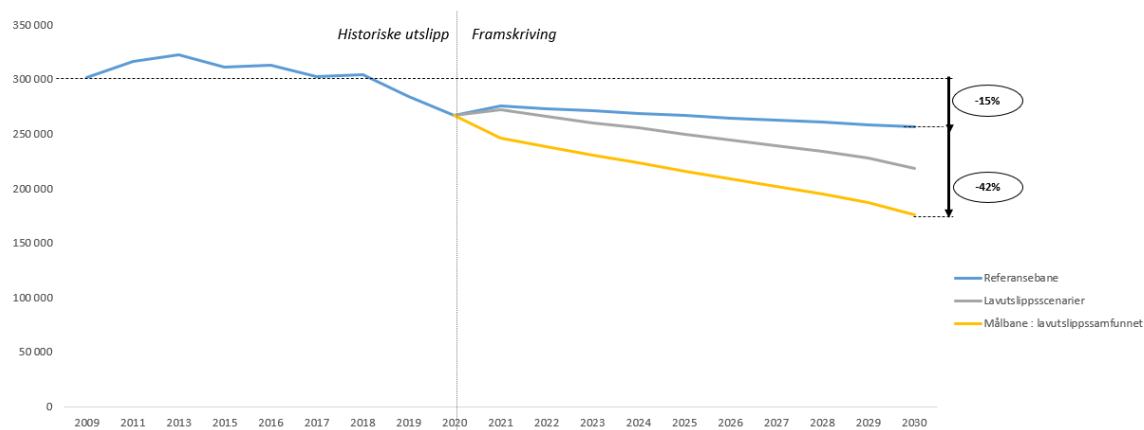

Figur 4 Referansebane for klimagassutslipp i Lillestrøm kommune i tonn CO₂e.

Figur 5 viser mulige utviklingsbaner for utslippene i lillestrømsamfunnet fram mot 2030. Kommunen har en viktig rolle som pådriver og tilrettelegger for utviklingen. Dersom mange kommuner jobber aktivt med egne klimamål, kan samfunnsutviklingen gå raskere enn det som ligger til grunn i referansebanen. Derfor er det også gjort en framskrivning som legger til grunn en raskere overgang til utslippsfri teknologi for transport, bygg og anlegg enn det vi tror i dag, kalt Lavutslippsscenarioer, grå linje.

Økonomiplan for 2023-2026

Den gule linjen indikerer en målbane for Lillestrøm kommune. Målbanen legger til grunn at Lillestrøm kommune skal nå lavutslippssamfunnet innen 2050. I lavutslippssamfunnet skal utslippene være på under 1 tonn CO₂e per innbygger. Gapet mellom den grå og den gule linjen indikerer at det kreves omstilling i flere deler av samfunnet for å kunne nå lavutslippssamfunnet.

Figur 5 Ulike utslippsbaner fram mot 2030 i tonn CO₂e.

Tabell 1 viser den prosentvise reduksjonen knyttet til hver tiltaksbane i 2030 og 2050. Målbane lavutslippssamfunnet gir en indikasjon på en utvikling der en gjennom lokal, nasjonal og internasjonal omstilling oppnår en reduksjon på litt over 59 % innen 2050. Basert på kommunens egne befolkningsprognoser (122 000 innbyggere i 2050) vil vi med denne målbanen nå lavutslippssamfunnet i 2050.

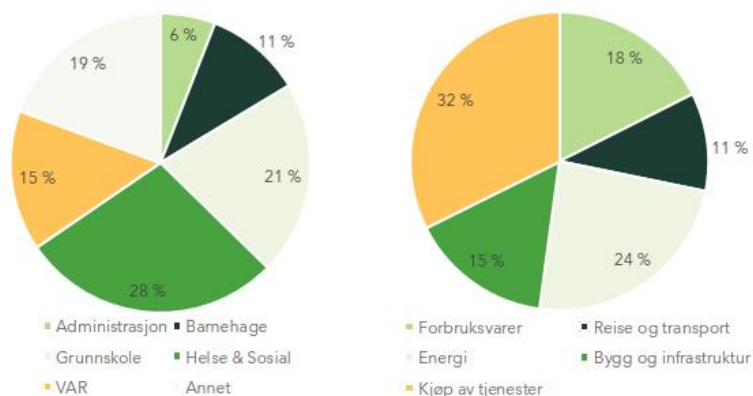
Tabell 1 %-vis reduksjon i 2030 og 2050 knyttet til de ulike tiltaksbanene.

%-vis reduksjon sammenlignet med 2009	2030	2050
Referansebane	-15 %	-13 %
Lavutslippsscenarioer	-28 %	-36 %
Målbane lavutslippssamfunnet	-42 %	-59 %

Klimaregnskap for kommunens egen drift

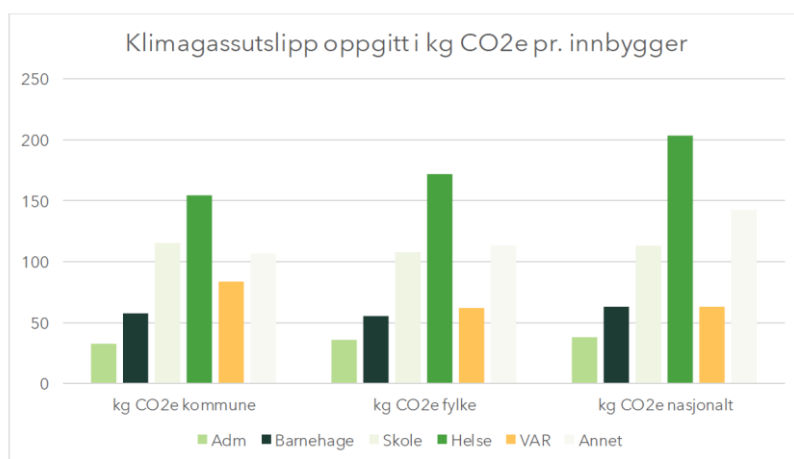
Asplan Viak har levert et oppdatert klimaregnskap for Lillestrøm kommune sin virksomhet ved bruk av sin Klimakost-modell. De har beregnet et samlet klimafotavtrykk i 2021 på 47 749 tonn CO₂e. I figur 6 kommer det frem at det, fordelt på tjenestekategorier, er størst andel klimagassutslipp knyttet til Helse og sosial. Samtidig viser figur 7 at tjenestekategorien Helse og sosial i Lillestrøm ligger vesentlig lavere enn gjennomsnittet i både fylket og i landet som helhet.

Økonomiplan for 2023-2026

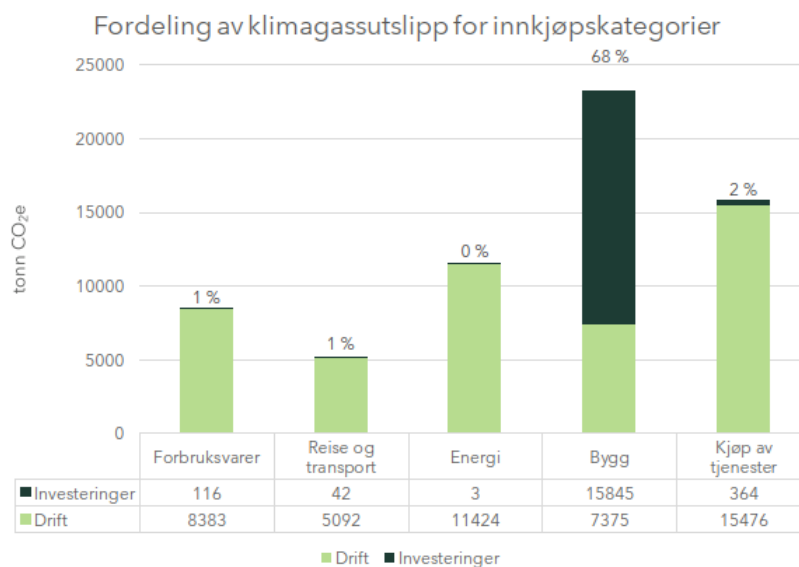
Figur 6 Overordnede resultater fordelt på tjenestekategorier til venstre, og på innkjøpskategorier til høyre (Kilde: Asplan Viak).

Ved fordeling på innkjøpskategorier er det kategorien Kjøp av tjenester som står for de største klimagassutslippene i kommunen. Det er verdt å merke seg at de interkommunale selskapene innen vann, avløp og renovasjon (VAR) står for over halvparten av utslippene innen Kjøp av tjenester og at utslippene fra VAR er store sammenliknet med kommuner på fylkesnivå og nasjonalt nivå, som vist i figur 7. De andre store bidragsyterne til Kjøp av tjenester er kjøp av barnehagetjenester og kjøp av private helsetjenester.

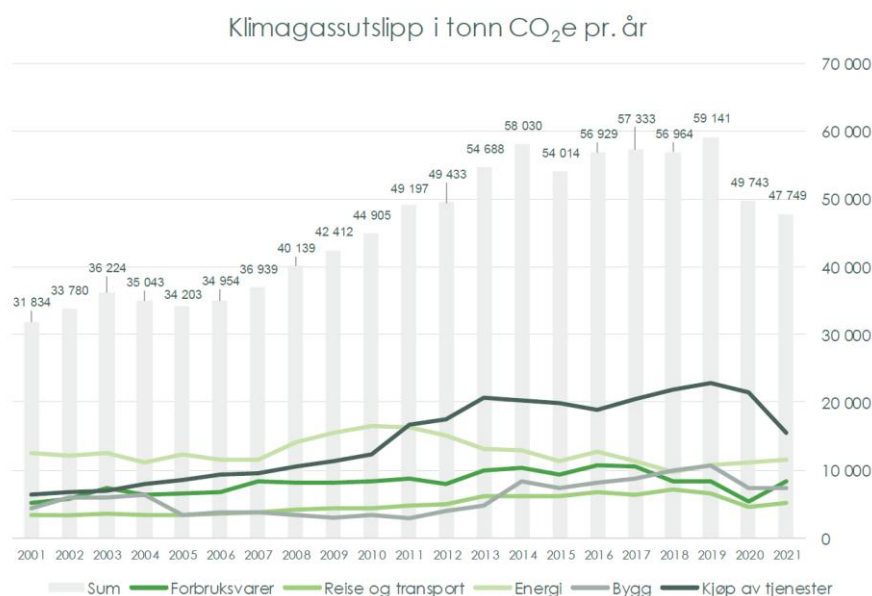
Figur 7: Sammenlikning av klimagassutslipp fra Lillestrøm kommune med fylkesnivå og nasjonalt nivå. (Kilde: Asplan Viak)

Klimaregnskapet viser også at i 2021 stammer 26 % av Lillestrøm kommunes klimagassutslipp fra investeringer - hovedsaklig fra byggevirkosomhet.

Figur 8 Fordeling av klimagassutslipp for innkjøpskategorier. (Kilde: Asplan Viak)

Når man ser på utviklingen i klimagassutslippene fra driften over tid (figur 9), ser man at Kjøp av tjenester (blant annet VAR) og Bygg har bidratt mye til økningen. Vi ser en nedgang i utslippene de siste årene, trolig som et resultat av pandemien. Det blir større usikkerhet i tallene jo lenger bakover man går i tid. Blant annet består tallene langt bakover i tid av flere kommuner, og fordelt på flere fylker.

Figur 9: Utviklingen i klimagassutslipp fra Lillestrøm kommunes drift i perioden 2001-2021. (Kilde: Asplan Viak)

Videre oppfølging av klimakostanalysen skjer blant annet gjennom det pågående arbeidet med plan for klimanøytral drift. Klimakostanalysen fra Asplan Viak omfatter både drift og investering, mens plan for klimanøytral ikke omfatter klimagassutslipp knyttet til investeringer. Grunnen til dette valget er at det som anses som drift bør være forutsigbart fra år til år, mens investeringer vil variere mye i takt med

byggevirkksomheten. Det er også vanlig at kommunen i sin økonomistyring skiller mellom investeringer og drift.

Utslippene fra interkommunale selskaper (VAR) omfattes heller ikke av plan for klimanøytral drift, siden Lillestrøm kommune ikke har samme direkte påvirkning på driften av disse selskapene.

Ansvarsfordeling og finansiering

Tiltak i klimabudsjettet blir i stor grad finansiert av kommunens klimafond. Per 01.01.2022 var det 10,4 millioner kroner på klimafondet. Klimafondet forvaltes av kommunedirektøren, og det er planlagt å bruke ca. 3,7 millioner kroner fra klimafondet på klimatiltak i 2022. Klimafondet har de siste årene blitt tildelt fire millioner kroner hvert år, med tilsvarende tildeling i 2023 vil det stå ca. 10,7 millioner kroner på klimafondet per. 01.01.2023. Dette forutsetter imidlertid at det bevilges 4 millioner kroner til klimafondet i 2023.

Fra 2023 vil det også være mulig å finansiere klimatiltak ved bruk av kommunens eiendomsskattemidler. Klimatiltak som ønskes finansiert av eiendomsskattemidler er presentert som "ønskede tiltak".

For å finansiere klimatiltakene i kommunen, benytter kommunen seg av flere eksterne tilskuddsordninger. Klimafondet brukes da til å finansiere kommunens egenandeler. De viktigste støtteordningene har vært Miljødirektoratets klimasatsordning , Miljødirektoratets støtteordning for klimatilpasning og Enova sine støtteordninger til energiltak.

Klimatiltak med i økonomiplanen

Klimanøytral kommunal drift

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad 2023-2026	Langsiktig økonomisk effekt	Sektor	Kilde	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Langsiktig reduksjon
Cleancon II	150	450	0	Annen mobil forbrenning	Bygg og anlegg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Støy- og utslippsfrie kirkegårder	1 000	1 000	0	Annen mobil forbrenning	Dieseldrevne motorredskaper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utskifting av maskiner og kjøretøy Leiravegen	1 240	1 240	0	Annen mobil forbrenning	Tjenester tilknyttet transport	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
Pilotprosjekt: Matkompostering	400	400	0	Avfall og avløp	Behandling av avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utredning av sorteringsløsninger, kommunale bygg.	200	200	0	Avfall og avløp	Behandling av avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økologisk, kortreist og bærekraftig mat	375	375	0	Innkjøp	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljøstasjoner og vakuumbavfallsdukker på rådhuset i Lillestrøm	100	100	0	Miljøledelse	Behandling av avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pilotprosjekt: System for måling og registrering av matavfall	100	100	0	Miljøledelse	Behandling av avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plan for klimanøytral drift	200	200	0	Miljøledelse	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Enøk av fellesrådets bygg	1 000	1 000	0	Oppvarming	Fossil oppvarming	3,8	24,2	24,2	24,2	28,0
Innkjøp el-sykler/sparkesyklere	100	100	0	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Merkostnad overgang til elbil, hjemmetjenester til voksne	200	200	0	Veitrafikk	Dieseldrevne motorredskaper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	5 065	5 365	0			43,8	64,2	64,2	64,2	68,0

Beskrivelse klimatiltak

Cleancon II

Cleancon er et EU-finansiert og grenseoverskridende prosjekt i Interreg Øresund-Kattegat-Skagerak for å fremme anvendelse av utslippsfrie kjøretøy og arbeidsmaskiner. I prosjektet samarbeider offentlige og private aktører med mål om å øke bruken av fornybar energi i offentlig og privat sektor ved å løfte fram utslippsfrie maskiner til bygg- og anleggsprosjekter og i kommunal drift. Lillestrøm kommune har vært

partner i Cleancon, som ble avsluttet i inneværende år. Byggingen av Lystad brannstasjon var prosjektet kommunen deltok med.

I september 2022 søkes om midler til et nytt prosjekt, "Cleancon 2", der Lillestrøm kommune vil delta med prosjektet Solberg etappe 3 - som demoprojekt. Lillestrøm kommune skal etablere vann- og avløpsledninger langs Solbergveien og inn Langgata. I tillegg skal eksisterende vei oppgraderes til kommunal standard. Kommunen ønsker å redusere klimagassutslipp i byggefasen. Gjennom et bredt partnersamarbeid skal prosjektet bidra til at kommunen kan gjennomføre anleggsfasen med størst mulig bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner og lavest mulig utslipp fra massetransport. Kommunen planlegger å benytte systemet Fremby i oppfølgingen av miljøkravene. Kontantbidrag for deltakelse.

Finansiering

Den totale kostnaden beregnes til kr 726 000 timeinnsats og kr 450 000 i kontantbidrag. Det søkes støtte til kontantbidraget gjennom klimafondet. Timeinnsats er arbeidstimer knyttet til anskaffelse og prosjektoppfølgning og medfører ikke merkostnad for kommunen.

Enøk av fellesrådets bygg

Energieffektiviseringstiltak: Fellesrådet forvalter store kulturhistoriske bygg og har stort fokus på Energieffektivisering (ENØK). Størst effekt får man ved å installere varmepumper og effektive SD-anlegg (system for sentral driftskontroll). Det planlegges også etterisoleringstiltak.

- Krematoriet, varmegjenvinning.
- Fet kirke, bergvarme.
- Byggautomasjon av alle bygg.
- Flere varmepumpeanlegg i ulike bygg.

Finansiering

Fellesrådet finansieres av kommunale midler (rammeoverføring og klimafond)

Innkjøp el-sykler/sparkesykler

Det har i flere år vært stor fokus på grønn mobilitet og tilbud av el-sykler og el-sparkesykler for kommunens ansatte.

Dette bidrar til å redusere miljøskadelige utslipp/erstatte bilbruk ved at det bidrar til mindre bruk av bil i Lillestrøm og også mindre belastning på parkeringsplasser. Økonomisk i forhold til å lease en bil som kanskje blir brukt kun i sentrumsområdene i Lillestrøm by.

Finansiering

Klimafondet støtter innkjøp av el-sykkel og/eller el-sparkesykkel for kommunens drift. Syklene er disponible for kommunens ansatte. Klimafondet dekker 50% av kostnaden, maksimalt 8000 kr/kjøretøy.

Merkostnad overgang til elbil, hjemmetjenester til voksne

Kostnaden for leasing av elbiler er høyere enn for fossilbiler og dette gir utslag i budsjettene for helsetjenester. Særlig er leasingprisen for firehjulstrekkere Hyundai Ionic 5 høy. Hjemmetjenester for voksne har bestilt flere Hyundai Ionic 5 for å kunne tilby elbiler med firehjulstrekk til bruk for de ansatte. Dette øker leasingkostnadene markant, og klimafondet brukes til å dekke noe av merkostnaden i en overgangsperiode.

Finansiering

Delvis finansiering av merkostnaden over klimafondet.

Miljøstasjoner og vakuumavfallsdunker på rådhuset i Lillestrøm

Det skal innføres miljøstasjoner og vakuumavfallsdunker på Rådhuset Lillestrøm. Dette vil medføre installasjon av stikkontakter på toalett.

Miljøstasjonene vil føre til en del endringer knyttet til rutiner for håndtering av søppel.

Miljøstasjonene vil blant annet kunne redusere plastforbruket for avfall, noe vi er forpliktet til i henhold til vårt Miljøfyrtårsertifikat.

I tillegg vil det kunne øke ansattes sorteringsgrad så vel som lette arbeidshverdagen til renholdspersonale.

Finansiering

Prosjektet finansieres av klimafondet.

Pilotprosjekt: Matkompostering

Pilot-prosjekt for Innkjøp av matkomposteringsmaskin til to sykehjem i 2023. Maskinene omdanner matavfall til energirik jord som kan benyttes internt i kommunen. Kompostering reduserer matavfalls volumet med 75%. Maskin ble testet ut på Skedsmotun i 2022 og testingen ble ansett som vellykket. Resultatet viste reduksjon av transportbehov og gjør at matavfallet i stor grad kunne nyttegjøres. Her kan man på sikt mulig spare kostnader knyttet til å kvitte seg med avfallet. Samtidig må man se på kost/nytte og effektberegning for den reelle effekten av et slikt tiltak. Prosjektet forutsetter et samarbeid på tvers med kjøkken, avdeling, vaktmestere og park/anlegg.

Finansiering

Pilotprosjektet får midler fra klimafondet.

Pilotprosjekt: System for måling og registrering av matavfall

Pilotprosjekt matsvinn på sykehjem: Det å jobbe med med reduksjon av matsvinn er et fokusområde. Egne målinger viser at det kastes omkring 50 tonn matavfall per år fra kommunens sykehjem. Dette tas tak i og kjøkken jobber systematisk med dette. Det finnes digitale systemer for veiing og statistikk på matavfall. Dette gir en god oversikt over omfanget samtidig som det kan skape bevisstgjøring og motivasjon for reduksjon.

Finansiering

Fullfinansieres fra klimafondet.

Plan for klimanøytral drift

Plan for klimanøytral drift er under utarbeidelse og vil være ferdig tidlig 2023. Mange tiltak vil være miljøledelsestiltak som trenger noe finansiering, herunder innkjøp av klimaregnskap samt seminarer og andre arrangementer.

Finansiering

Foreslås finansiert med klimafondet

Støy- og utslippsfrie kirkegårder

Gravplassforvaltningen er i god gang med å fase ut all fossile kjøretøy og maskiner og har et mål om å være utslippsfrie i løpet av 2025. I 2023 jobbes det med å skifte ut yttligere kjøretøy til utslippsfrie alternativer. Dette innebærer blant annet elektriske maskiner til gravplassene som:

- Hjullaster
- Gravemaskiner inn til 3,0t
- Sitteklipper
- Dytteklipper
- Mindre maskiner

Finansiering

Gravplassforvaltningen finansieres av brukerbetaling, kommunen (rammeoverføring og klimafond) og noe fra Klimasats

Utredning av sorteringsløsninger, kommunale bygg.

UTREDNING av sorteringsløsninger ved alle kommunale bygg. Det skal inngås ny rammeavtale på næringsavfall. I strategi for grønne innkjøp er det vedtatt at det skal vurderes å legge til rette for økt grad av avfallssortering i kommunens virksomheter, jf. Delmål 2, tiltak 4. I den forbindelse har faggruppen sett på hvilke krav vi skal stille til sorteringsgrad, materialgjenvinning, energiutnyttelse og deponering i avtalen. Det bør stilles krav til dette i en slik avtale av denne størrelsen. Det innebærer også at dersom det skal kunne stilles krav til dette i avtalen, må det også innføres rutiner for å øke sorteringsgraden internt i kommunens virksomheter.

I dag sorteres i all hovedsak kun biologisk avfall/matavfall, og papp (i varierende grad) ut. Hvilke avfallsfraksjoner som må sorteres ut vil trolig avhenge noe fra leverandør til leverandør, men det forventes i all hovedsak til å gjelde sortering av glass og metall og bedre tilrettelegging for sortering av papp og kartong, i tillegg til sortering av biologisk avfall/matavfall som gjøres idag. For å oppnå og lykkes med dette bør det derfor etableres miljøstasjoner eller andre løsninger i tilknytning til tekjøkken, kjøkken/kantiner, pause-/personalrom, klasserom/elevkantiner som muliggjør og tilrettelegger for økt og bedre sortering av avfall. Videre bør det vurderes om det bør tilrettelegges for økt sortering for drift av kommunal eiendomsdrift slik det gjøres for utedrift ved Leiraveien.

Finansiering

Utredning dekkes av klimafondet.

Utskifting av maskiner og kjøretøy Leiravegen

Utskifting av Diesel feiemaskin til feiemaskin med biogass som drivstoff: Utedrift, Vei og Park skal bytte en stk. feiemaskin i 2023. Her kan det være muligheter for å redusere klimautslipp, ved å gå over til drift på komprimert biogass.

Utskifting av diesel lastebil til lastebil med biogass som drivstoff: Utedrift, Vei og Park skal bytte en stk. lastebil i 2023. Her kan det være muligheter for å redusere klimautslipp, ved å gå over til drift på flytende biogass.

Utskifting av rør-inspeksjonsbil (liten lastebil) til modell med biogass: Utedrift, inspeksjon og forvaltning skal bytte en liten lastebil til rørinspeksjoner i 2023. Ved å gå over til en lastebil på komprimert biogass kan man fjerne klimagassutslipp fra bruk av dette kjøretøyet.

Testing av større batteridrevne front-klippere: Utedrift, park forbereder utskifting av flere front-klippere. Ved testing av stor batteridrevet frontklipper skal man undersøke egnethet for erstatning av eksisterende klippere på fossilt drivstoff

Finansiering

Dekker mer-kostnad og forutsetter Enova-søknad

Feiemaskin biogass: Vi ønsker å få dekket merkostnaden ved innkjøp av denne maskinen. Antar CBG-maskin koster kr. 3 100 000,- Dieserversjonen koster kr. 2 600 000,-

Mulighet for dekning av deler av merkostnader fra Enova. Maksimalt støttebeløp kr 200 000 (40% av merkostnad)

Lastebil biogass: Vi ønsker å få dekket merkostnaden ved innkjøp av denne maskinen. LBG-maskin koster kr. 2 700 000,- Dieserversjonen koster kr. 2 000 000,-

Enova-støtte vil kunne komme på maksimalt 210 000 (Enova har tak på sine støttebeløp for biogass-lastebiler).

Rør-inspeksjonsbil biogass (liten lastebil): Kostnad biogass-lastebil 4 600 000, kostnad lastebil på diesel 4 000 000. Merkostnad kr 600 000. Mulig Enova-støtte maksimalt kr 180 000. Behov for støtte til merkostnad < ved Enova-støtte kr 420 000.

Testing større batteridrevne frontklippere: Klipperne kan lånes gratis av offentlig utlånsprosjekt. Her er det kostnad til ladepunkt som vil dekkes: kr 30 000,-

Økologisk, kortreist og bærekraftig mat

Dert kjøpes svært lite økologisk og kortreist råvarer innen eldrematen i Lillestrøm kommune. Hovedårsaken til dette er prisnivået på disse varene sett i sammenheng med generell høy prisvekst på matvarer. For å kunne starte med mer bærekraftige midler trengs det mer penger til matkjøp. Tankene er at vi via klimafondet kan få tilført midler til at vi kan erstatte volumproduktene filtemalt kaffe, lettmeik og helmelk i sin helhet med økologiske varianter som en pilot. Disse varene må kjøpes innen eksisterende rammeavtaler, men vi har alltid krav til økologiske produkter når vi utarbeider anbud.

Finansiering

Finansieres delvis gjennom eksisterende ramme på kjøp av mat, tilskudd fra klimafondet for å dekke kostanden som gjør slike produkter dyrere. Beregninger viser at kaffe er 37% dyrere, lettmeik er 19% dyrere og helmelk 22% dyrere. I sum vil det koste 335.238,- mer å erstatte disse produktene med økologiske varianter. Grunnet pristigning må det legges til en sikkerhetsmargin anbefalt til 10% Det søkes kun om midler til å dekke leveranser til sykehjemsbeboere

Omstilling til lavutslippssamfunnet

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad 2023-2026	Langsiktig Sektor økonomisk effekt	Kilde
Innkjøp av Lego Spike Essential roboter til undervisning i digitalisering, bærekraft og fornybar energi	700	700	0 Annet	Annet
Nye tiltak - buffer	500	500	0 Annet	Annet
Spillet om Klima	500	500	0 Annet	Annet
Støtteordning grønn omstilling LAV	500	500	0 Annet	Ufordelt
Temaplan for naturmangfold	250	250	0 Annet	Annet
Medlemskap FutureBuilt	850	1 700	0 Bygg	Bygg og anlegg
Administrasjon av klimaarbeidet	100	100	0 Miljøledelse	Annet
Medlemsbidrag Klima Viken	175	700	0 Miljøledelse	Annet
Årlige lisenser	100	100	0 Miljøledelse	Ufordelt
Sum	3 675	5 050	0	

Beskrivelse klimatiltak

Administrasjon av klimaarbeidet

Arbeidet med klima innebærer en rekke større og mindre kostnader. Tiltaket skal dekke løpende kostnader med klimaarbeidet, som deltakelse på kurs og seminarer, litteratur, trykking, mat, mindre konsulentoppdrag.

Finansiering

Det foreslås at kostnader med å administrere klimaarbeidet dekkes av klimafondet

Innkjøp av Lego Spike Essential roboter til undervisning i digitalisering, bærekraft og fornybar energi

Med den nye læreplanen kom også bærekraftig utvikling inn som et av tre tverrfaglige temaer som skal gis stor oppmerksomhet. For å møte fremtidens kompetanser innen kreativitet, samarbeid, programmering, nyskaping og innovasjon, har Oppvekst/skole et ønske om å gå til innkjøp av Lego Spike Essential roboter; Robotene brukes i undervisningen for å lære elevene om programmering og flere undervisningsopplegg er rettet direkte mot bærekraftig utvikling og fornybar energi.

Et av undervisningsoppleggene som benytter seg av denne Lego roboten omhandler å sortere søppel basert på farge. Dette er samme prinsipp som ROAF benytter seg av og vil være et utmerket supplement i undervisningen før elevene skal på besøk til ROAF i 4. trinn. I tillegg til å brukes i undervisning vil robotene årlig bli brukt i First Lego League Explore for alle kommunens 3. trinns elever. FIRST® LEGO® League Explore er et forsknings- og teknologiprojekt som introduserer barn i alderen 6-9 år til en spennende verden av vitenskap og teknologi. Hvert år får elevene et nytt tema innen bærekraftig utvikling og innovasjon, i 2022 er teamet energi. Oppvekst har en ordning med faggrupper for alle lærere i Lillestrømskolen hvor de møtes på tvers av skolene 5 ganger årlig. En av faggruppene heter "Bærekraftig utvikling for 1.-4. trinn" og det er gjennom denne faggruppen robotene er tenkt introdusert. I faggruppene møtes engasjerte lærere og gjennom slike nettverk kan vi sørge for at alle som får roboter, samtidig får kompetanse i hvordan bruke robotene i pedagogisk sammenheng. I Lillestrøm kommune er det 22 skoler med småtrinn, hvorav to er spesialskoler. Det er kjøpt inn 5 roboter til hver skole, og dette dekker behovet til spesialskolene. De resterende 20 skolene trenger ekstra roboter for å få et fullverdig klassesett. Hver robot koster 3490,- inkl.mva, og skolene med 1-2 paralleller (9 skoler) trenger 10 ekstra roboter for å ha et klassesett, mens de med 3-4 paralleller (11 skoler) trenger 10+15 roboter for å få to klassesett.

Finansiering

Skolesektoren har nettopp investert i 5 roboter per skole. Dette er en start, men det er behov for 15 roboter per skole (et klassesett) for å kunne gjennomføre god og mer praktisk undervisning. Noen av skolene har så mange paralleller at skolen bør ha to klassesett. Dette blir derfor en form for delfinansiering.

Medlemsbidrag Klima Viken

I regi av Viken fylkeskommune er det opprettet tre regionale klimanettverk. Medlemsavgiften til det regionale klimanettverket er basert på kommunenes størrelse. Avgiften skal også dekke tiltak i kommunene. Fylkeskommunen bidrar med midler tilsvarende medlemsavgiften fra kommunene.

Finansiering

Foreslås finansiert av klimafondet

Medlemsskap FutureBuilt

Kommunen deltar i FutureBuilt - et stort samarbeidsprosjekt for å sikre bærekraftige bygg og bærekraftig byutvikling. FutureBuilt er en arena for innovasjon, kompetanseheving og erfaringsformidling, og en læringsarena for utbyggere, arkitekter, rådgivere, entreprenører, kommuner og brukere. Gjennom samarbeidet med FutureBuilt kan kommunen høste erfaringer om bærekraftig bygg og byområder, og videreføre erfaringer til andre prosjekter i kommunen.

Finansiering

Kommunestyret har vedtatt at deltakelsen skal dekkes av klimafondet i perioden 2021- 2024

Nye tiltak - buffer

Det vil komme initiativer til gode klimatiltak gjennom året og det er viktig å kunne bli med på noen av dem. Midlene skal blant annet dekke egenandeler i aktuelle prosjekter der det søkes ekstern støtte. Det vil være hensiktsmessig å sette av noen midler fra klimafondet til dette, for å sikre fleksibilitet.

Finansiering

Det foreslås at noe av klimafondet settes av til dette.

Spillet om Klima

Forprosjekt om klimaspillet er gjennomført i 2022 av Lillestrøm kommune (ulike fagområder) sammen med Cicero, Include og insam. Prosjektet er støttet av Regionale forskningsmidler og klimafondet (egenandel). Prosjektet skal nå videreføres i et hovedprosjekt med utgangspunkt i samme partnere som i forprosjektet. Formålet i hovedprosjektet: Utvikle og teste (data)spill for å styrke unges medvirkning i kommunens klimaarbeid. Hovedprosjektet skal bla. arbeide med videre partnersøk, medvirkningsprosesser og etablering av spillutvikling/spill for å etablere et spill om klima som skal bidra til å utvikle lokalsamfunnet i bærekraftig retning. Målgruppen vil være barn og unge, hvor gruppen skal delta aktivt i utvikling av samfunnet med bakgrunn i FN`s klimamål, kommunens klimastrategi og kommuneplanen. Resultater fra spillet skal innarbeides i kommunens strategiske planer, med den hensikt å fremme klimastrategiske tiltak som bidrar til utviklingen av lavutslippssamfunnet.

Finansiering

Hovedprosjektet søker videre midler til Forskningsrådet våren 2023, Innovasjon Norge vår/høst 2023, evt. andre offentlige og private tilskuddsordninger ift tiltaksutvikling, spillutvikling, spill. Kommunens egenandel foreslås dekket av klimafondet.

Støtteordning grønn omstilling LAV

Kommunen kan bidra til klimagasskutt i organisasjoner og i næringslivet. En støtteordning skal bidra til en overgang til utslippsfrie løsninger i driften, at bedrifter og organisasjoner kan ta i bruk nye energiløsninger basert på fornybare kilder, eller til løsninger som kan binde karbon fra luften. Støtteordningen bør gi støtte til etablering av selskaper som har forretningsideer som gjør at næringslivet tar oss inn i lavutslippssamfunnet og til eksisterende bedrifter og organisasjoner som har gode modeller for klimavennlig virksomhet.

Finansiering

Foreslås dekket av klimafondet

Temaplan for naturmangfold

Kommunen utarbeider en temaplan for naturmangfold som skal sluttbehandles i 2023. Klima og natur henger sammen, og man kan ikke løse den ene krisen uten at man løser den andre. Hvordan vi bruker naturen påvirker klimaet. Naturmangfoldet spiller en viktig rolle for lagring og opptak av karbon. Hvordan vi forvalter arealene og naturen vår spiller derfor en sentral rolle for klimagassutslipp. Samtidig påvirker klimaendringene naturen. En velfungerende natur i god tilstand kan hjelpe oss å takle klimaendringer. Naturen spiller en viktig rolle for å håndtere klimaendringer som økt nedbør og temperaturendringer. Midlene skal brukes til å utarbeide deler av temaplanen.

Finansiering

Delfinansiering. Temalanen fikk også 150 000 kr fra Miljødirektoratet og 400 000 kr fra kommunens ordinære budsjett for 2022.

Årlige lisenser

Kommunen betaler en del årlig lisenser for tiltak som støtter kommunens klimaarbeid. Dette omfatter blant annet Miljøfyrtårn, Adobe og medlemskap i hydrogenklyngen. Energiportalen vil i 2023 sannsynligvis bli betalt av Viken Fylkeskommune.

Finansiering

Foreslås dekket av klimafondet

Ønskede tiltak

Klimanøytral kommunal drift

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad ad 2023	Totalkostnad ad 2023- 2026	Langsiktig økonomisk effekt	Sektor	Kilde	Reduksjon on 2023	Reduksjon on 2024	Reduksjon on 2025	Reduksjon on 2026	Langsiktig reduksjon
Solcelle energiproduksjon, kirkebygg	800	800	0	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Energibrønner kunstgressbaner	10 000	10 000	0	Oppvarming	Fossil oppvarming	0,0	226,4	226,4	226,4	226,4
Sum	10 800	10 800	0			4,3	230,8	230,8	230,8	230,8

Beskrivelse klimatiltak

Energibrønner kunstgressbane

Konvertering fra gassfyring til dype energibrønner for Fedrelandet kunstgressbaner, Fet IL. Erstatte eksisterende gassbaserte oppvarming av to kunstgressbaner med oppvarming basert på dype energibrønner til 1500 meter, alternativt noen grunnere brønner avhengig av geologien og temperaturgradienten i området. Parafin erstattes med energibrønner, varmpumper og elkjel, som gir en formidabel reduksjon av klimagassutslippene. Tiltaket har en total kostnad på kr.17 mill. og det forventes at Enova støtter tiltaket med 40% av kostnaden.

Finansiering

Prosjektet blir presentert i egen sak. Finansiering med eiendomsskattemidler er ett av forslagene som presenteres. Det forutsettes at Enova bidrar med 40% av finansiering

Solcelle energiproduksjon, kirkebygg

Det planlegges for montering av solceller på bygg og på bakken i tilknytning til kirkelige bygg. de mest aktuelle byggene er Blaker kirkegård driftsbygg og Fet kirkegård garasje. Videre ser en på andre bygg og bakkemontering med tanke på å finne de beste lokalitetene.

Finansiering

Dette prosjektet foreslås som klimatiltak som kan finansieres med eiendomsskattemidler. Fellestrådet finansieres ellers av kommunale midler (rammeoverføring og klimafond)

Omstilling til lavutslippssamfunnet

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad 2023-2026	Langsiktig Sektor økonomisk effekt	Kilde
Støtteordning grønn omstilling HØY	3 000	3 000	0 Annet	Ufordelt
Sum	3 000	3 000	0	

Beskrivelse klimatiltak**Støtteordning grønn omstilling HØY**

Kommunen kan bidra til klimagasskutt i organisasjoner og i næringslivet. En støtteordning skal bidra til en overgang til utslippsfrie løsninger i driften, at bedrifter og organisasjoner kan ta i bruk nye energiløsninger basert på fornybare kilder, eller til løsninger som kan binde karbon fra luften. Støtteordningen bør gi støtte til etablering av selskaper som har forretningsideer som gjør at næringslivet tar oss inn i lavutslippssamfunnet og til eksisterende bedrifter og organisasjoner som har gode modeller for klimavennlig virksomhet.

Finansiering

Dette er et forslag til klimatiltak som kan finansieres med eiendomsskattemidler, hvor eiendomsskattemidlene brukes til å delfinansiere grønne satsinger i nærings- og organisasjonslivet

Organisasjonen

Det er over ti tusen personer som mottar lønn (inkl. timelønn) i Lillestrøm kommune. Arbeidsmiljø påvirker arbeidstakernes helse, jobbengasjement og kommunens resultater og produktivitet. Dermed betyr arbeidsmiljøet vårt noe for tjenesteproduksjonen ut mot innbyggerne våre. I Lillestrøm kommune betyr likestilling at mennesker skal ha like muligheter, rettigheter og plikter uavhengig av etnisitet, kjønn, funksjonsevne, religion, alder og seksuell orientering. Mangfold handler om å anerkjenne og verdsette ulikheter. Dette skal prege relasjoner internt, til innbyggere og andre vi har kontakt med.

Stillinger

Lillestrøm kommune har over ti tusen personer på lønnslisten. Dette innbefatter fast ansatte, vikarer, ekstrabemannings og midlertidig ansatte. Oversikten under viser antall budsjetterte stillinger som fast ansatte.

Utvikling i budsjetterte årsverk:

Tjenesteområde	2022	2023
Administrasjon og ledelse	256	246
Oppvekst	2 676	2 593
Helse og mestring	1 882	1 944
Kultur, miljø og samfunn	657	659
Sum	5 472	5 442

Nedgang i antall stillinger i Oppvekst skyldes et nytt prinsipp for budsjetteringen av årsverk. Fra 2023 budsjetterer ikke oppvekst med lærlinger og langtids vikarstillinger som faste stillinger. Økning i Helse og mestring skjer i løpet av 2023, blant annet ved åpning av Sørumsand omsorgsboliger og boliger i Leirsundveien.

Kommunens 10 største faggrupper:

Stillingsnavn	Ant. stillinger
Adjunkt	674
Sykepleier	471
Barne- og ungdomsarbeider	303
Assistent	290
Pedagogisk leder	246
Lektor	245
Helsefagarbeider	239
Fagarbeider	220
Hjelpepleier	218
Miljøterapeut	208

Sykefravær

Sykefraværet i Lillestrøm kommune var totalt 10,4 % i 3. tertial 2021. I 2022 var sykefraværet henholdsvis 11,8 % i 1. tertial og 7,9 % i 2. tertial.

Det er nedgang i sykefraværet i 2. tertial 2022 innenfor alle tjenesteområdene og i administrasjon og ledelse, sammenlignet med 3.tertial 2021 og 1. tertial 2022. Det er først og fremst korttidsfraværet som har blitt redusert.

Det høyeste fraværet var i 1. tertial 2022. Dette kan, med stor sannsynlighet, forklares med koronabølgen vi hadde ved inngangen av året samtidig med at koronatiltakene ble fjernet. Dette medførte at veldig mange ble smittet. Belastningen har i tillegg vært stor for mange arbeidstakere over tid, spesielt gjelder dette de som jobber i første linje innenfor tjenesteområdene Helse og mestring og Oppvekst. Det er en reduksjon i sykefraværet i 2.tertial. Det forventes at korttidsfraværet vil kunne øke utover høsten på grunn av nye runder med koronasmitte, influensa og forkjølelse.

Tjenesteområde	% 3. tertial 2021	% 1. tertial 2022	% 2. tertial 2022
Adm. og ledelse	6,2	6,2	5,8
Oppvekst	10,7	12,7	6,8
Helse og mesting	11,4	12,6	10,1
Kultur, miljø og samfunn	7,3	8,6	6,7

Kommunen har etablert et tett samarbeid med NAV Lillestrøm og NAV arbeidslivssenter for å sikre forebyggende tiltak og tiltak for å redusere sykefraværet. HR seksjonen i samarbeid med NAV gir tilbud om ekstra bistand i sykefraværssaker som har vart lenge. NAV arbeidslivssenter bistår fire barnehager i kommunen. STAMI sin forskning rundt hvilke risikofaktorer som er størst i barnehagesektoren legges til grunn for tiltak innen arbeidsmiljøutvikling for å forebygge sykefravær. Videre har Oppvekstområdet det siste året hatt fokus på kompetanseheving og øvelse i det å stå i krevende situasjoner med blant annet vold og trusler.

Innenfor Helse og mestring er det etablert et samarbeid med NAV arbeidslivssenter med fokus på tidlig innsats. Helse i Arbeid handler først og fremst om helsefremmende og forebyggende kunnskapsformidling på arbeidsplassen. Det er fokus på forebyggende tiltak som skal gi rask tilgang til individrettet, tverrfaglig utredning og avklaring. Helsehus og institusjon har to piloter med i dette prosjektet

Tidlig avklaring er viktig for å hindre et langt sykefravær. Det er etablert et eget utvalg i kommunen der hensikten er å avklare langtidssykemeldte arbeidstakers situasjon og mulighet for videre arbeid i kommunen.

Ledere i Lillestrøm kommune har fått tilgang til Power BI som er et digitalt verktøy som gir ledere en god mulighet til å følge opp sykefraværet til sine arbeidstakere.

Det å jobbe forebyggende med arbeidsmiljøet er sentralt i arbeidet med å redusere sykefraværet. God oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 10- faktor og HMS- dugnaden i personalgruppene er en viktig del av det forebyggende arbeidsmiljøarbeidet.

Å lykkes med å redusere sykefraværet vil gi stor menneskelig og økonomisk gevinst.

Heltidskultur

Høy andel deltidsansatte er en utfordring for kommunen som arbeidsgiver. Det er også en utfordring for mange arbeidstakere som er ufrivillig i deltidsstillinger. Flere heltidsansatte vil gi økt kvalitet på tjenestene og et bedre arbeidsmiljø. Det er også avgjørende for å møte framtidens kompetanse- og rekrutteringsbehov. Ved 2. tertial 2022 var andelen heltidsansatte i kommunen 65 prosent. (Andel faste heltidsansatte inkl. ansatte med flere stillinger som samlet utgjør 100% stilling) .

En organisasjon der over 70 prosent er heltidsansatte har en sterk heltidskultur (Fafø-rapport 2019:15). Lillestrøm har samlet sett en tilnærmet sterk heltidskultur, men tjenesteområdet Helse og mestring har markant lavere andel heltidsansatte. Dette er i samsvar med nasjonale trender og skyldes for en stor del at det er mange deltidsansatte i døgnbaserte pleie- og omsorgstjenester.

Det er imidlertid iverksatt tiltak for å styrke heltidskulturen i dette tjenesteområdet. Disse kan deles i to:

Heltidsprogrammet:

Turnusseksjoner gjennomfører styrt endringsprosess som resulterer i en turnusomlegging med flere heltidsstillinger. En forutsetning for å delta i programmet er at seksjonene tar eierskap til endringsprosessene selv, og tar i bruk kalenderplan/årsturnus i bemanningsplanleggingen.

Rekruttering:

Det er påbegynt et forbedringsarbeid knyttet til rekruttering der et av målene er å redusere andelen utlyste deltidsstillinger. I tillegg utarbeides det planer for å redusere antallet timelønnede vikarer.

Lærlinger

Lillestrøm kommune har en sentralt etablert lærlingekontor med en lærlingekoordinator som samarbeider tett med representanter for tjenester/fag og hovedtillitsvalgte, noe som skaper et godt grunnlag for å sikre felles kvalitet i opplæringen. Kommunen skal bidra til å utdanne fagarbeidere med høy kvalitet som bygger på kommunens verdier tillit, inkludering og nyskaping. Det overordnede målet er å følge opp KS sin målsetting om to lærlinger per tusen innbyggere.

Selv om det jobbes aktivt med markedsføring av Lillestrøm kommune som lærebedrift opplever vi i likhet med andre kommuner til dels store utfordringer med å rekruttere lærlinger.

Det foreslås på denne bakgrunn at opptrappingsplanen for lærlinger forskyves med ett år og at dagens antall lærlinger opprettholdes i 2023. Det er dermed ikke behov for å øke budsjettet i 2023.

Bemanningsplanen

I 2019 vedtok fellesnemnda for Lillestrøm kommune en bemanningsplan med fokus på ikke-stedbundne tjenester. Bemanningsplanen lå til grunn for innplassering av alle ansatte i ny organisasjon før sommeren 2019, og skal i det videre være et verktøy for å styre bemanningsbehovet i organisasjonen i årene framover.

I forslag til økonomiplan er det forutsatt endringer i de økonomiske rammene i tjenesten basert på bemanningsplanen. Det er i budsjett for 2023 budsjettet med nærmere 10 årsverk reduksjon, og budsjettene er redusert med 7,5 millioner kroner. I bemanningsplanen er det lagt til grunn redusert behov for administrative årsverk med 100 årsverk i frem til 2025. Ved å følge opp planen vil besparelsene fra 2025 kunne være på om lag 70 millioner kroner årlig. Estimater er basert på at hvert årsverk vektet med 750 000 kroner. Denne planen ble vedtatt i 2019, og forutsetningene for nedtrekk stemmer ikke med dagens bemanningssituasjon. Kommunedirektøren har gitt kommunalområdene større rom for å vurdere hvordan effektiviseringen tas ut av driften.

Tall i hele 1000	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025
1 Administrasjon	-3 000	-3 300	-2 025	-3 000	-1 500	-1 500
10 Rådmannen og stab	0	0	0	0	0	0
13 Økonomi	-1 500	-3 000	-2 250	-750	-750	-750
15 Org- og utvikling	-1 500	-2 550	-2 475	-2 250	-750	-750
16 Digitalisering	0	2 250	2 700	0	0	0

Økonomiplan for 2023-2026

2 Oppvekst	1 500	-300	-5 475	0	0	0
20 Administrasjon og ledelse Oppvekst	-750	-300	-5 475	0	0	0
21 Barnehager	750	0	0	0	0	0
23 Skoler	1 500	0	0	0	0	0
27 Helsetj. for barn, unge og familier	0	0	0	0	0	0
29 Barneverntjenester	0	0	0	0	0	0
3 Helse og mestring	-8 100	-5 550	-2 550	0	-750	-750
30 Administrasjon og ledelse Helse og mestring	0	0	-750	0	0	0
31 Tjenestetorg for helse og mestring	-3 600	-1 800	-1 800	0	-750	-750
32 Helsetjenester til voksne	-3 000	-1 500	0	0	0	0
33 Helsehus og institusjon	-1 500	-1 500	0	0	0	0
34 Bo- og miljøtjenesten	0	-750	0	0	0	0
4 Kultur, miljø og samfunn	-8 250	-4 125	-12 150	-4 500	-3 075	-2 250
40 Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn	-750	0	0	0	0	-750
41 Kultur	-750	0	0	0	0	0
42 Kirke og trossamfunn	0	0	0	0	0	0
43 Eiendom	-3 750	-1 500	-4 500	-2 250	-1 500	-750
45 Miljøteknikk - ikke selvkost	-1 500	-1 500	-4 500	-750	-750	0
47 By- og stedsutvikling	-1 500	-1 125	-3 150	-1 500	-825	-750
Totalsum hver år	-17 850	-13 275	-22 200	-7 500	-5 325	-4 500
Akkumulert	-17 850	-31 125	-53 325	-60 825	-66 150	-70 650

Status og rammebetingelser

Budsjettpremisser

I de nye forskriftene for kommuneregnskap legges det til grunn at kommunen i budsjettforslaget skal angi de budsjettpremissene som er førende for budsjettforslaget. Forskriftene legger ikke helt konkrete føringar for hvordan disse budsjettpremissene skal utformes. Kommunedirektøren forsøker med den etterfølgende teksten å angi hvilke budsjettpremisser som ligger til grunn for budsjettforslag for 2023-2026.

Et selvfølgelig grunnpremiss er at kommunen følger *statlige lover og forskrifter* for kommunal tjenesteyting på en rekke driftsområder. Hvordan dette håndteres fremgår av flere kommunalområders budsjettforslag.

Et annet premiss er å følge de *politiske vedtak som kommunestyret har gjort* for kommunen. Et sentralt vedtak er kommuneplanens handlingsdel og de føringene som gis der. Kommunestyret har også vedtatt en rekke andre planer og strategier som danner grunnlag for driftsnivå og tilhørende budsjett, og som viktige eksempler nevnes:

- Hovedplaner for vann og avløp
- Skolebehovsplan
- Barnehagebehovsplan
- Strategi for Helse og mestring
- Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Strategier fra stab og tjenesteområder som gjelder for hele kommunen, som:

- Strategi for digitalisering
- Strategi for grønne innkjøp
- Anskaffelsesstrategi

I økonomireglementet har kommunen vedtatt *økonomiske handlingsregler*, som også er førende for hvordan budsjettet innrettes. Disse handlingsreglene for netto driftsresultat, gjeldsnivå og nivå på driftsfond er omtalt i eget avsnitt. Budsjettforslaget har ikke klart å fremme et driftsopplegg innenfor den gjeldende handlingsregel for netto driftsresultat, og det fremmes forslag om reduserte mål i dette budsjettforslaget.

Lillestrøm kommunes likviditet anses tilstrekkelig for budsjettåret 2023, og det er ikke nødvendig å oppta kassekredittlån/ likviditetslån.

Virksomhetsstyring er summen av de strukturer, prosesser og verktøy vi bruker for å styre aktivitet, ressurser og risiko i Lillestrøm kommune. For 2023 vil det lages oppdragsbrev fra direktørene som brekkes ned i oppdrag og oppgaver på lavere organisasjonsnivå og vil gi premisser for utføringen av kommunens drift.

Prisvekst

I grunnlaget for kommunens budsjett for 2023 er det gitt en kompensasjon for prisøkninger på 2,0% i rammene, og 3,0 % for kjøp av tjenester. Utfordringen ved disse kompensasjonene er at vi ser at den reelle prisøkningen mange steder er betydelig høyere. Enhetene trekker med seg en prisvekst i 2022 som nå anslås til 5,3 % i statsbudsjettet nasjonalt, og det er ikke gitt kompensasjon for årets mervekst. Siste konsumprisindeks for perioden september 2021-2022 viser en prisvekst nasjonalt på 6,9 %. I statsbudsjettet anslås prisveksten i 2023 (for produktinnsats) å bli på 3,0 %, og utifra de signaler som gis om prisvekst pr. nå synes denne økningen å være optimistisk.

Prognosene fra Statistisk sentralbyrå viser følgende konjunkturprosjenter:

	2022	2023	2024	2025
Arbeidsledighetsrate (nivå)	3,3	3,6	3,7	4,2
Årslønn	3,8	4,4	3,9	3,7
Konsumprisindeksen (KPI)	5,7	3,5	1,0	1,8
Boligpris	5,7	-2,5	-2,5	2,0
Pengemarkedsrente (nivå)	1,9	3,1	2,4	2,2

Utfordringene med hva prisveksten blir i 2023 er også omtalt under avsnittet om risiko i budsjettet.

Statsbudsjettet

Informasjon om statsbudsjett fra regjeringen pr. 6. oktober

Regjeringen la frem sitt forslag til statsbudsjett for 2023 torsdag den 6. oktober. I forhold til de inntektsforutsetningene som er brukt siden revidert nasjonalbudsjett ble vedtatt øker de frie inntektene (skatt og rammetilskudd) med 21 millioner kroner. De forslagene til tiltak som regjeringen har lagt inn i forslaget for kommunene, som krever økte utgifter, ser ut til å øke med anslagsvis dobbelt så mye. Endringene gjennomgås i detalj i etterfølgende tekst, og effekter for Lillestrøm kommune er angitt i [blå tekst](#).

Status for kommuneøkonomi 2022

Realveksten i de samlede og frie inntektene til kommunesektoren i 2022 anslås nå til henholdsvis - 7,4 milliarder og -13,3 milliarder kroner. Skatteinntektene til kommunesektoren i 2022 knyttet til inntekt og formue er beregnet til å bli 2,4 milliarder kroner høyere enn lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2022. Samtidig er pris- og kostnadsveksten for 2022 oppjustert fra 3,7 % til 5,3 %. Bakgrunnen for økningen i kostnadsveksten er hovedsakelig et uvanlig høyt anslag for prisvekst gjennom året. Oppjusteringen av kostnadsveksten trekker isolert sett inntektsveksten i 2022 ned med 7,1 milliarder kroner. [Pr. oktober har Lillestrøm skatteinntekter som er ca. 173 mill. kroner høyere enn vårt opprinnelige skattebudsjett.](#)

Nasjonale økonomitall

Kommunesektorens samlede inntekter utgjør om lag 19 % av BNP for fastlands-Norge. Hver femte sysselsatte i landet er ansatt i kommunal sektor.

Det anslås 3,3 % sysselsettingsvekst i 2022 og 0,8 % sysselsettingsvekst for 2023. For 2024 anslås bare 0,3 % sysselsettingsvekst. Arbeidsledigheten antas å ligge på likt nivå i 2022 og 2023. Dette anslaget er høyere enn tilsvarende fra Norges bank og andre aktører.

Økonomitall for 2023

Hele kommunesektoren anslås å få 644,5 milliarder i inntekter i 2023. I 2023 legger regjeringen opp til en realvekst i frie inntekter på 0,6 % eller 1,7 mrd. kroner for kommunene eks. fylkene. Samtidig er økningen i demografikostnader anslått til 1,7 milliarder kroner i kommunene, mens pensjonskostnadene anslås å bli 0,1 mrd. kroner lavere. Kommunenes økning i demografikostnader er økt med 0,3 milliarder kroner fra kommuneproposisjonen, mest pga. tallet på flyktninger fra Ukraina.

For 2023 anslås en pris- og kostnadsvekst (deflator) på 3,7 %, herav lønn 4,2 % (2/3) og produktinnsats/prisvekst 3,0 % (1/3). Prisvekst investeringer anslås for 2023 til 3,2 %. Regjeringen legger til grunn at kommunenes gebyrinntekter øker med 4,3 %.

Realvekst i kommunesektoren sine samlede inntekter i 2023:

	Mrd. kroner
Frie inntekter	2,6
Frie inntekter knytt til endringer i oppgaver	2,8
Øremerkede tilskudd	-0,6
Gebyrinntekter	0,5
Realvekst samlede inntekter	5,2

Hele kommunesektoren inkludert fylkene forventes å få en realvekst i samlede inntekter på 5,2 milliarder kroner. Ved pålegg om nye eller utvidede oppgaver for kommunesektoren, avvikling av oppgaver eller regelendringer som har økonomiske konsekvenser, blir kommunesektoren kompensert eller trukket i frie inntekter basert på endring i økonomisk belastning. Disse endringene blir holdt utenom beregnet vekst i frie inntekter, men inngår i veksten i samlede inntekter. For 2023 utgjør disse endringene i bevilgningene samlet en økning på om lag 2,8 milliarder kroner. Endringene knytter seg til bl.a. gratis ferger og takstrabatter, foreldrebetaling SFO/barnehage, saker knyttet til sosialhjelp, ny opplæringslov, samværsplan som følge av ny barnelov, synstolkning, lærlingetilskudd og økt basistilskudd til fastleger. Disse punktene blir gjennomgått lenger ned i notatet.

Øremerkede tilskudd går ned med netto 0,6 milliarder kroner. Dette må en se i sammenheng med bl.a. toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester.

Stortinget satte ned kommunenes andel av skatteinntektene (*skatteøren*) i 2022 til 10,95. For 2023 foreslås skatteøren økt med 0,2 prosentpoeng til 11,15. Dette baseres seg på en forutsetning om at kommunesektoren skal få 40 % av samlede inntekter fra skatt.

I den nye rammetilskuddsberegningen basert på vår befolkningsprognose vil vi få 5,181 mill. kroner i *veksttilskudd* i år, 8,428 millioner i 2023, 22,1 millioner i 2024, 28,6 millioner i 2025 og 5,5 millioner i 2026.

Arbeidsledigheten ventes likevel å holde seg lav fremover. Mange arbeidsgivere vil trolig fortsatt ha vanskeligheter med å rekruttere arbeidskraft. Den registrerte arbeidsledigheten anslås til 1,7 % av arbeidsstyrken både i 2022 og 2023, en nedgang fra 3,1 % i 2021.

Det er ikke foreslått noen egen *strømstøtte* for kommunene for 2023.

Regjeringen har foreslått store skatteendringer i *grunnrenteskatt* og *økt skatt på merinntekter fra kraftselskapene*. Lillestrøm har ikke eierinteressert i kraftselskap og blir i liten grad berørt av disse skatteendringene. Kommunen får 3 millioner i årlig naturressursskatt og regner ikke med noen negativ effekt. Kommunen har også konsesjonskraftinntekter som i 2020 og 2021 var på ca. kr 135.000. Denne inntekten var budsjettert til en halv million kroner i 2022, men ser ut til å bli over 3 millioner pga. *strømprisutviklingen*. Mye av denne merinntekten, som ikke er innarbeidet i budsjettforslaget for 2023, ser ut til å bli inndratt av staten iht. det nye skatteforslaget.

Økonomiplan for 2023-2026

Etterfølgende tabell over spesifiserte endringer er laget av departementet. Tallene er nyttige som et utgangspunkt for justerte enhetsrammer, men må sees opp imot inntektsgarantiordning (INGAR), endring i inntektsutjevning og andre korreksjoner i rammetilskuddsberegningen, som medfører at endring i rammetilskudd fra 2022 til 2023 ikke samsvarer helt med disse endringene:

Tiltak 2022 og 2023 med effekt for budsjettet	1.000 kr
Statlige og private skoler, endring i elevtall	-1 637,8
Gratis deltid SFO 1. trinn fra høsten 2022	12 256,3
Redusert makspris barnehager (helårseff. endring i 2022 + ytterligere reduksjon 2023 50 kr fra 1.1.2023) og gratis barnehage 3. barn fra 1. august	11 549,9
Redusert pensjonspåslag for private barnehager, overgangsordning	-816,6
Barnevernsreformen	8 662,0
Samværsplan som følge av ny barnevernlov	485,4
Godtgjøring av sakkyndige og tolk som følge av ny barnevernlov	-292,8
Likeverdsreformen. Barnekoordinator, helårseff. av endring i 2022	1 278,4
Diverse korrigeringer økonomisk sosialhjelp	728,1
Økt basistilskudd fastleger	7 396,5
Ekstraordinære bevilgninger koronatiltak 2022	-14 915,0
Restkorrigerer merskattevekst 2022 - utbytter	-27 716,6
Diverse korreksjoner	-729,9
Samlet korreksjon i rammetilskuddet 2022 for koronatiltak m.m. i 2022 og endringer i 2023	-3 752,0

Økningen i dette oppsettet peker både på endring i 2022 til 2023. og nye endringer for 2023 varslet i statsbudsjettforslaget. Utover tallene i tabellen over er det også noen helårseffekter o.l. som medfører at utgiftene bør økes for å kunne kompensere endringene fullt. Endringene over er omtalt mer i detalj lenger ned, og konkrete effekter blir også omtalt i enhetenes budsjettforslag.

Økt arbeidsgiveravgift

Regjeringen foreslår å øke arbeidsgiveravgiften fra 14,1 til 19,1 % for alle inntekter over 750.000 kroner. For Lillestrøm vil dette utgjøre ca. 2,5 mill. kroner når vi beregner de som har lønn over 750.000 inkl. pensjon.

Skjønnsmidler

Regjeringen foreslår en bevilgning til kommunene på 950 millioner kroner i 2023. Det er en reduksjon på 40 millioner kroner sammenliknet med 2022, korrigert for engangsbevilgningen til kommuner med store utgifter til flyktninger fra Ukraina. Ordinært skjønnsstilskudd for Lillestrøm reduseres fra 3,5 mill. kroner i 2022 til 3,2 millioner kroner i 2023.

Ressurskrevende tjenester

Tallene fra Helsedirektoratet for 2022 viser at 7.948 ressurskrevende tjenestemottakere i Norge var omfattet av ordningen. Dette er en økning på 1,5 % sammenliknet med 2021. De nasjonale utbetalingene i 2022 økte med 6,2 % nominelt sammenliknet med utbetalingene i 2021. For ressurskrevende tjenester foreslås for 2023 et økt innslagspunkt med 56.000 kroner, fra 1.470.000 kroner til 1.526.000 kroner. Det tilsvarer økningen i deflator på 3,8 %. Kompensasjonsgrad på 80 % beholdes.

Enkeltendringer i kommunenes rammetilskudd

Gratis deltidsplass i SFO på 1. trinn – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt å innføre 12 timers gratis SFO på første trinn fra høsten 2022. Kommunesektoren ble kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet på 640 millioner kroner. Tiltaket får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med ytterligere 795,4 millioner kroner, som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. [For Lillestrøm kommune angis dette å gi en økning i rammetilskuddet på 12,256 mill. kroner.](#)

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen – helårseffekt av endring i 2022

Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen ble redusert til 3.050 kroner per måned fra 1. august 2022, noe som tilsvarer nivået som ble lagt til grunn etter inngåelsen av barnehageforliket i 2003.

Ytterligere reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2023

Det foreslås en ytterligere reduksjon i maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen, til 3.000 kroner per måned, fra 1. januar 2023.

Gratis barnehageplass fra tredje barn i familien

Det foreslås å innføre gratis barnehage fra tredje barn i familien som går i barnehage samtidig, fra 1. august 2023. I dag har disse barna rett til reduksjon i foreldrebetalingen på 50 %.

[For Lillestrøm kommune angis de 3 foregående tiltakene å gi en økning i rammetilskuddet på 11,550 mill. kroner.](#)

Redusert pensjonspåslag for private barnehager – overgangsordning

Fra 1. januar 2022 ble pensjonspåslaget for private barnehager nedjustert fra 13 % til 10 % av lønnskostnadene i de kommunale barnehagene. Det ble samtidig innført en treårig overgangsordning for enkeltstående barnehager, slik at disse barnehagene skulle få lengre tid til å tilpasse seg inntektsbortfallet. Som følge av disse endringene ble rammetilskuddet redusert med 206,9 millioner kroner i 2022. Siden pensjonspåslaget til de enkeltstående barnehagene trappes videre ned i 2023, reduseres rammetilskuddet med ytterligere 53 millioner kroner. [For Lillestrøm kommune angis dette å gi en reduksjon i rammetilskuddet på -0,817 mill. kroner.](#)

Barnekoordinator – helårseffekt av endring i 2022

Fra 1. august 2022 er det innført en lovfestet rett til barnekoordinator, og kommunene er kompensert med 100 millioner kroner for innføringskostnader i 2022. Endringen får helårseffekt i 2023, og som kompensasjon for dette økes rammetilskuddet med ytterligere 83 millioner kroner. I [rammetilskuddsoversikten angis at helårseffekt av likeverdsreformen, barnekoordinator utgjør 1,278 mill. kroner for Lillestrøm.](#)

Økt basistilskudd til fastleger

Det foreslås å styrke basistilskuddet til fastleger fra 1. mai 2023 med 480 millioner kroner, og rammetilskuddet økes tilsvarende. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. For bedre å understøtte betaling for arbeidsbelastning og bedre oppfølging av medisinsk ressurskrevende listeinnbyggere, foreslås det å avvikle knekkpunktet og innføre et risikojustert basistilskudd. Det risikojusterede basistilskuddet fra 1. mai 2023 skal i første omgang baseres på alder, kjønn og indikator for helsetilstand. Helårseffekten av forslaget er 720 millioner kroner. [For Lillestrøm kommune angis dette å gi en økning i rammetilskuddet på 7,397 mill. kroner. Antatt helårseffekt fra 2024 vil være ca. 11,1 mill. kroner.](#)

Ekspertutvalg skal gjennomgå fastlegeordningen

Regjeringen har nedsatt et ekspertutvalg for å utrede hvordan fastlegeordningen kan gjøres mer bærekraftig. Utvalget skal blant annet vurdere og foreslå tiltak knyttet til hvordan kapasiteten kan økes ved å rekruttere flere leger, gjennom å tilrettelegge for flere profesjoner ved allmenlegekontorene og ved hjelp av digitalisering. Ekspertutvalget skal levere første rapport med foreløpige vurderinger og anbefalinger innen 1. desember 2022. Rapport med endelige vurderinger og anbefalinger skal leveres 15. april 2023.

Økte sosialhjelpsutgifter som følge av redusert dagsats for tiltakspenger

Fra 1. januar 2022 er det innført en felles dagsats for tiltakspenger. Det er lagt til grunn at dette vil øke behovet for sosialhjelp, og kommunerammen ble derfor økt med 69 millioner kroner i 2022. Endringen i 2022 gjaldt for nye mottaker av tiltakspenger og får først helårseffekt i 2023. For å ta høyde for helårseffekten økes rammetilskuddet med ytterligere 17,6 millioner, kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Lovfesting av at kommunene ikke skal ta hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble rammetilskuddet økt med 187 millioner kroner, som kompensasjon for at det ikke skal tas hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp fra 1. september 2022. Endringen får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med ytterligere 386,8 millioner kroner, som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Økte veiledende satser for økonomisk sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble rammetilskuddet økt med 71,7 millioner kroner, som kompensasjon for en særskilt oppjustering av de statlige veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp fra 1. juli 2022. Den oppjusterte satsen videreføres i 2023 som grunnlag for prisjustering, og rammetilskuddet økes med ytterligere 69 millioner kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Økt utbetaling av sosialhjelp – engangsbevilgning for 2022

Ved behandlingen av Prop. 46 S (2021–2022) ble det gitt en engangsbevilgning på 300 millioner kroner over rammetilskuddet, for å dekke økt utbetaling av sosialhjelp i 2022. Dette som følge av økte strømpriser, jf. Innst. 104 S (2021–2022). Siden bevilgningen var ettårig, reduseres rammetilskuddet med 311,1 millioner kroner i 2023. [Beløpet utgjorde 5,027 mill. kroner for Lillestrøm kommune.](#)

Endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger – anslått reduksjon i behovet for økonomisk sosialhjelp

Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble det vedtatt endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger. Endringene forventes å redusere behovet for økonomisk sosialhjelp, og rammetilskuddet reduseres derfor med 100 millioner kroner.

I rammetilskuddsoversikten fra regjeringen er det lagt inn en økning i rammetilskuddet som følge av diverse korreksjoner i økonomisk sosialhjelp på 0,728 mill. kroner. De mindre endringene som er angitt i punktene ovenfor må antas å ligge innunder dette påslaget.

Godtgjøring av sakkyndige og tolk som følge av ny barnevernlov

Den nye barnevernloven trer i kraft 1. januar 2023. Loven innebærer blant annet at betalingsansvaret for godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, og til tolk i saker for fylkesnemndene, blir overført fra kommunene til staten. [For Lillestrøm kommune angis dette å gi en reduksjon i rammetilskuddet på -0,293 mill. kroner.](#)

Samværsplan som følge av ny barnevernlov

Den nye barnevernloven trer i kraft 1. januar 2023. Loven inneholder en plikt for barnevernstjenesten til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær og kontakt med foreldre, søsken og andre nærstående som barnet har et etablert familieliv med. Kommunenes merutgifter er anslått til 31,5 millioner kroner i 2023, og rammetilskuddet økes tilsvarende. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern. [For Lillestrøm kommune angis dette å gi en økning i rammetilskuddet på 0,485 mill. kroner.](#)

Barnevernsreformen

Ansvarsendringene som følger av barnevernsreformen, jf. Prop. 73 L (2016–2017) og Innst. 354 L (2016–2017), gjelder fra 1. januar 2022. Reformen gir økt faglig og økonomisk ansvar til kommunene. For å dekke kommunenes merkostnader som følger av det økte finansielle ansvaret, ble rammetilskuddet til kommunene økt med 1,3 milliarder kroner i 2022. Rammetilskuddet økes med ytterligere 497,8 millioner kroner i 2023. Halvparten av midlene fordeles særskilt etter kommunenes tidligere bruk av statlige barnevernstiltak, og halvparten av midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern. Økningen i 2023 er noe mindre enn tidligere varslet. Dette skyldes dels en faseforskyvning knyttet til overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem og dels oppdaterte tall for aktiviteten i det statlige barnevernet i 2021. [For Lillestrøm kommune angis dette å gi en økning i rammetilskuddet på 8,662 mill. kroner.](#)

Skjønnskutt til vertskommuner – utgifter til flyktninger fra Ukraina

I Prop. 78 S (2021–2022) ble skjønnskuttet til vertskommuner som har vesentlige utgifter til ukrainske flyktninger i mottaksfasen, som ikke blir dekket av vertskommunetilskuddet, økt med 170 millioner kroner. Siden dette var en engangsbevilgning, reduseres kommunenes skjønnskutt med 176,3 millioner kroner i 2023.

I rammetilskuddsoversikten fra regjeringen er det lagt inn et trekk i rammetilskuddet som følge av diverse korreksjoner på -0,730 mill. kroner. De mindre kuttene som er angitt i punktet ovenfor må antas å ligge innunder dette trekket.

Investeringstilskudd til formålsbygg i helsesektoren

I statsbudsjettet foreslår Regjeringen å ikke gi nye tilsagn om investeringstilskudd til formålsbygg i helsesektoren i 2023. Kommunene mottar hoveddelen av bevilgningene for slik støtte to til tre år etter at tilsagn er gitt. Lillestrøm har fått tilsagn på de byggene vi allerede er i gang med: Sørli (6,7 mill. kroner, 2022), Leirsundveien (28,5 mill. kroner, 2023) og ombygging av Sørum sykehjem (36 mill. kroner, 2024). Ønsker Lillestrøm å reise slike bygg lenger ut i økonomiplanperioden må disse byggene forventes finansiert av kommunen alene.

Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19

Bevilgningen dekker innkjøp av vaksiner mot covid-19 og vaksinasjon innenfor koronavaksinasjonsprogrammet. Bevilgningen foreslås redusert med 1,28 milliarder kroner knyttet til forhåndsavtaler, innkjøp av vaksiner mot covid-19 og vaksinasjon. Forslaget tar høyde for at det kan bli anbefalt oppfriskningsdose til alle personer 45 år og eldre, enkelte risikogrupper inkludert enkelte barn og ansatte i helse- og omsorgssektoren med pasientkontakt, i 2023. Pandemisituasjonen tilsier at deler av befolkningen sannsynligvis også i årene fremover vil ha behov for oppfrisknings-doser og/eller vaksiner som beskytter mot nye virusvarianter. I statsbudsjettforslaget er det lagt til grunn at staten dekker kommunenes, Svalbards og helseforetakenes kostnader til gjennomføring av vaksinasjonsprogrammet. Regjeringen vil komme tilbake til disse utgiftene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2023, etter en nærmere gjennomgang av kommunenes kostnader i forbindelse med vaksinasjon mot covid-19.

Økonomiplan for 2023-2026

Satsene for integreringstilskudd og tilskudd til enslige mindreårige

Satsene for integreringstilskudd i 2023 foreslås opprettholdt på samme nivå som 2022. Dette gjøres på tross av at beregningsutvalget for flyktnings rapport for 2021 viser at kommunenes utgifter til bosetting overstiger det kommunen mottar i de ulike integreringstilskuddene. Satsene for *særskilt tilskudd* ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger i 2023 er foreslått til 1.118.000 kroner til og med det året personen fyller 16 år, og 705.000 kroner fra og med det året personen fyller 17 år. Begge en videreføring av nivået for 2022-tilskudd.

Befolkningsutvikling

Kommunens befolkningsprognose er utarbeidet i prognoseprogrammet KOMPAS, og baseres på grunnlagstall fra SSB og kommunens egne vurderinger av boligbygging og befolkningsutvikling. Ifølge denne prognosen vil kommunens årlige vekst i innbyggertall være mellom 1,3 og 1,5 prosent pr. år i fireårsperioden 2023-2026. Den reelle befolkningsutviklingen vil imidlertid variere noe fra år til år, mens prognosen gjerne får en jevnere kurve.

Den høye befolkningsveksten i 2021 og videre i 2022 kan skyldes flere ting, blant annet at det har vært et høyt antall ferdigstillinger av boligbyggeprosjekter i kommunen. Så langt i 2022 er antall ferdigstillinger nærmere et "normalt" nivå. Økt mottak av flyktninger fra Ukraina kan også gi et bidrag til befolkningsøkning (anmodning om mottak av 260 flyktninger i 2022). Endringer i trender som følge av koronaepidemien kan også tenkes å føre til endringer i demografien blant innbyggere. Ettersom koronatiltakene i stor grad er opphevet, er det sannsynlig av noen av endringene man har sett det siste året helt eller delvis vil nærme seg trendene som var gjeldende før epidemien.

I flere større boligprosjekt i Lillestrøm sentrum, på Sørumsand og Frogner har deler blitt ferdigstilt allerede, og andre forventes ferdigstilt i løpet av 2022 og 2023. Prognosen vier en fortsatt stor befolkningsvekst i kommunen i 2023 og 2024, men det er signaler om at økte byggekostnader og avkjøling av boligmarkedet som følge av økt rente kan føre til lavere utbygging og derav følgende befolkningsvekst.

I forbindelse med behandlingen av kommuneplanens arealdel som pågår er det utarbeidet en oppdatert befolkningsprognose i tråd med planlagt arealbruk. Lenger ut i økonomiplanperioden, og ikke minst fremover mot 2040 forventes det en synkende befolkningsvekst basert på generelle trender i samfunnet. Utvikling av Kjellerområdet ligger ikke inne i gjeldende kommuneplan, og eventuell utbygging ikke er ventet å få påvirkning på befolkningsutvikling i fireårsperioden. Størrelsesorden på vekst i dette området er svært usikker, men er foreløpig beregnet inn i den generelle veksten som prognosen beskriver på lang sikt.

Den oppdaterte befolkningsprognosen ferdigstilt i juni 2022 ser slik ut:

Befolkningsprognose pr.7.6.2022 for Lillestrøm kommune, HELE TALL															
År (pr. 1.1)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040	2042	Samlet vekst
Alle innbyggere	85 983	86 953	89 095	90 649	91 954	93 141	94 570	95 781	96 936	98 470	99 686	105 527	109 816	111 544	
0-1 år	1 867	1 750	1 811	1 897	1 931	1 958	1 988	2 011	2 032	2 062	2 082	2 166	2 184	2 192	442
2-5 år	4 132	4 089	4 047	4 038	4 071	4 088	4 179	4 272	4 324	4 392	4 441	4 644	4 713	4 736	647
6-15 år	11 124	11 247	11 439	11 476	11 458	11 508	11 510	11 482	11 489	11 605	11 715	12 148	12 630	12 754	1 507
16-22 år	7 282	7 330	7 550	7 687	7 825	7 907	8 049	8 132	8 217	8 270	8 263	8 436	8 522	8 646	1 316
23-66 år	50 067	50 694	52 079	53 106	53 874	54 582	55 404	56 139	56 790	57 678	58 325	61 017	62 322	62 925	12 231
67-79 år	8 265	8 452	8 676	8 804	8 951	9 013	9 121	9 138	9 257	9 456	9 678	11 271	12 841	13 320	4 868
80-89 år	2 714	2 842	2 919	3 040	3 232	3 461	3 663	3 943	4 116	4 257	4 379	4 732	5 145	5 459	2 617
90 år og oppover	532	549	574	601	612	624	656	664	711	750	803	1 113	1 459	1 512	963
Økning pr. år	226	970	2 142	1 554	1 305	1 187	1 429	1 211	1 155	1 534	1 216	5 841	4 289	1 728	24 591
Økning pr. år %	0,3 %	1,1 %	2,5 %	1,7 %	1,4 %	1,3 %	1,5 %	1,3 %	1,2 %	1,6 %	1,3 %	1,2 %	0,8 %	0,8 %	

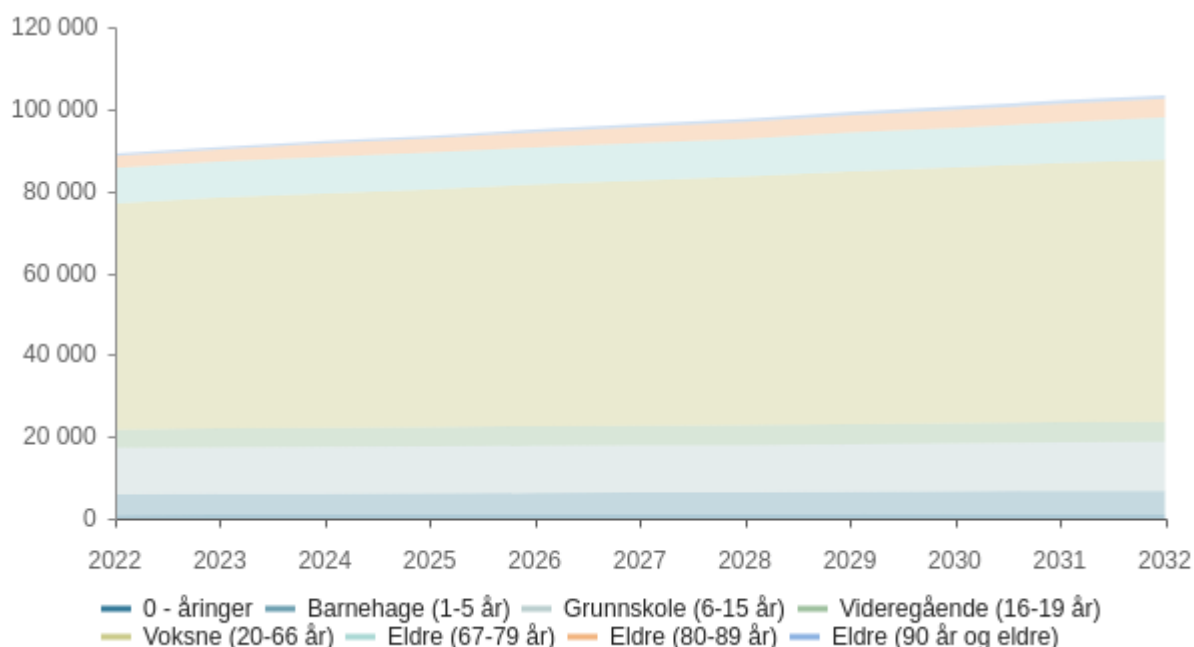
Prognosen ble laget på forsommeren og dette grunnlaget for budsjettarbeidet har ikke innarbeidet den reelle befolkningsveksten som har vist seg frem til og med 2. kvartal i år. Pr. 1. juli var det 90.313 innbyggere i kommunen. Det synes derfor som om den reelle veksten i befolkningen kan bli høyere enn denne prognosen har innarbeidet.

Befolkningsutvikling

	2018	2019	2020	2021
Folketall ved inngangen av kvartalet	83 821	85 757	85 983	86 953
Fødte	916	875	829	880
Døde	602	552	562	576
Fødselsoverskudd	314	323	267	304
Innvandring	819	812	585	933
Utvandring	444	386	444	489
Innflytting, innenlands	6 952	6 322	6 059	6 984
Utflytting, innenlands	5 705	6 173	5 498	5 607
Netto innvandring og flytting	1 622	575	702	1 821
Folkevekst	1 936	908	970	2 142
Folketallet ved utgangen av kvartalet	85 757	86 665	86 953	89 095

Demografi

Befolkningsprognose

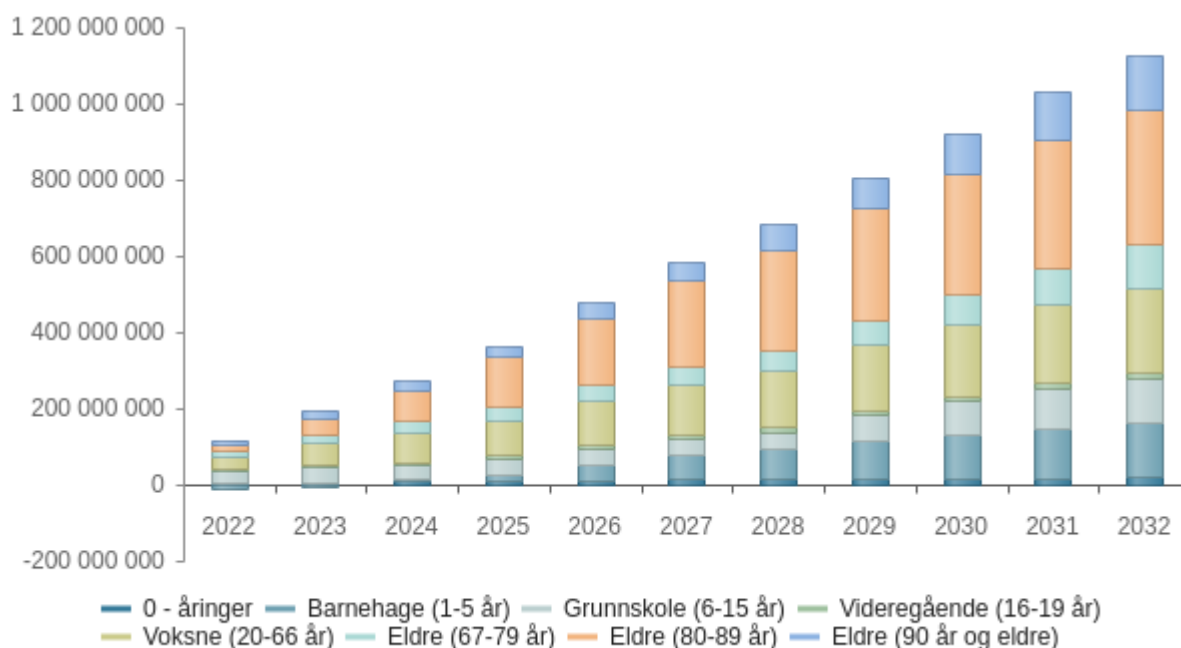
Økonomiplan for 2023-2026

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0 - åringer	917	939	958	973	989	1 003	1 015	1 031	1 046	1 059	1 070
Barnehage (1-5 år)	4 941	5 007	5 067	5 105	5 225	5 338	5 410	5 511	5 581	5 662	5 723
Grunnskole (6-15 år)	11 439	11 472	11 455	11 506	11 512	11 493	11 507	11 638	11 761	11 845	11 918
Videregående (16-19 år)	4 437	4 594	4 702	4 758	4 822	4 862	4 886	4 897	4 872	4 910	4 936
Voksne (20-66 år)	55 192	56 312	57 191	58 000	58 993	59 853	60 642	61 693	62 453	63 314	63 956
Eldre (67-79 år)	8 676	8 806	8 958	9 020	9 131	9 152	9 276	9 475	9 700	9 969	10 303
Eldre (80-89 år)	2 919	3 041	3 233	3 464	3 666	3 947	4 121	4 260	4 383	4 477	4 565
Eldre (90 år og eldre)	574	600	613	623	656	664	713	750	806	853	891
Total	89 095	90 771	92 177	93 449	94 994	96 312	97 570	99 255	100 602	102 089	103 362

Prognose type : Egen prognose - Lillestrøm

Prognose periode : 10

Demografiutgifter

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Totalt
0 - åringer	5 967 948	1 902 824	1 643 348	1 297 380	1 383 872	1 210 888	1 037 904	1 383 872	1 297 380	1 124 396	951 412	19 201 224
Barnehage (1-5 år)	-10 670 506	5 557 379	11 535 426	6 459 649	25 639 433	24 882 896	15 141 911	21 125 318	14 968 927	16 675 804	12 981 755	144 297 992
Grunnskole (6-15 år)	32 976 768	5 667 882	-2 919 818	8 759 454	1 030 524	-3 263 326	2 404 556	22 499 774	21 125 742	14 427 336	12 538 042	115 246 934
Videregående (16-19 år)	1 865 599	3 907 703	2 586 464	1 381 146	1 592 508	1 018 548	517 478	314 081	-568 723	945 210	525 224	14 085 238
Voksne (20-66 år)	33 411 794	23 483 746	19 019 875	17 046 257	21 729 309	18 657 806	17 325 745	22 564 205	16 394 496	18 526 611	14 048 808	222 208 652
Eldre (67-79 år)	13 920 928	8 079 110	9 446 344	3 853 114	6 898 317	1 305 087	7 706 228	12 367 253	13 983 075	16 717 543	20 757 098	115 034 097
Eldre (80-89 år)	15 887 333	25 172 138	39 615 168	47 661 999	41 678 458	57 978 449	35 901 246	28 679 731	25 378 467	19 394 926	18 156 952	355 504 867
Eldre (90 år og eldre)	10 214 475	10 623 054	5 311 527	4 085 790	13 483 107	3 268 632	20 020 371	15 117 423	22 880 424	19 203 213	15 526 002	139 734 018
Total	103 574 339	84 393 836	86 238 334	90 544 789	113 435 528	105 058 980	100 055 439	124 051 657	115 459 788	107 015 039	95 485 293	1 125 313 022

Investeringer i økonomiplanen

Investeringer

Neste år er det foreslått investeringer for 1,308 milliarder kroner, mens det totalt for økonomiplanperioden 2023-2026 ligger 4,144 milliarder kroner i investeringsplanen. I økonomiplanen for 2022-2025 ble hovedsakelig investeringene i skolebehovsplanen tatt ut, på grunn av revidering av planen. I økonomiplan 2023-2026 er skolebehovsplanens prosjekter tatt inn igjen, og de nye prosjektene utgjør 1,38 milliarder kroner. Avgiftsfinansierte investeringer ligger på 0,719 milliarder kroner i økonomiplanperioden.

I økonomiplanen for 2023-2026 utgjør investeringene totalt (bruttotall i millioner kroner):

Samlede investeringer

Beløp i mill kr

Kommune (T)	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026	Sum i økonomiplan- perioden
Lillestrøm kommune	1 309	1 120	994	721	4 145
Totalsum	1 309	1 120	994	721	4 145

I forrige økonomiplan lå det inne investeringer med totalt 698 mill. kroner i 2023. I tillegg er det overført 563 mill. kroner fra 2022 til 2023. I økonomiplanprosessen er investeringsplanen gjennomgått, og det er lagt inn merbehov og nye tiltak, samt at enkelte investeringer er skjøvet ut i tid, midler er redusert eller tatt ut. De nye prosjektene i skolebehovsplanen, samt enkelte andre prosjekter og rammebevilgninger, er prisjustert. I tillegg er det lagt inn økninger som følge av politisk vedtak på enkelte investeringer.

Økonomiplan for 2023-2026

De største økningene fra forrige økonomiplan, når man holder overførte midler utenfor, er på følgende hovedprosjekter:

Investering (Beløp i 1000)	2023	2024	2025	2026
Lillestrøm rådhus - Aktivitetsbaserte arbeidsplasser	3 000	2 000	0	0
Lillestrøm rådhus - ombygging	25 000	25 000	25 000	25 000
Ny barnehage - Skedsmokorset	2 000	0	0	0
Oppgradering barnehager - Eiendomsdrift	3 500	0	0	0
Breidablikk barnehage - riving, opparbeidelse av park	4 000	0	0	0
Haugtun - ny spesialskole	28 100	135 000	83 900	1 400
Blaker skole - oppgradering	0	0	1 000	13 000
Investering (Beløp i 1000)	2023	2024	2025	2026
Sten-Tærud skole – rehabilitering	0	4 000	75 000	177 000
Åsenhagen skole - rehabilitering	20 900	126 600	111 600	1 900
Bingsfoss skole - ombygging og utvidelse	19 000	78 000	50 000	800
Ny svømmehall - Fetsund vest	0	0	0	200
Ny skole i Strømmen/Skjetten område	0	0	2 000	4 000
Skjetten skole - utvidelse	5 000	23 000	84 000	52 000
Kjellervolla skole – utvidelse	0	0	0	2 000
Hovinhøgda/Garderåsen skoler - rehabilitering	0	0	0	1 200
Oppgradering helsebygg - eiendomsdrift	12 000	0	0	0
Nytt sentralkjøkken/sentralvaskeri/driftssentral	3 000	2 000	0	0
Kunstnerisk utsmykning	0	2 000	2 000	2 000
Kvartal 1 innredning, utstyr og inventar - Bibliotek og kulturskole	0	0	0	10 000
Blaker Skanse	3 000	3 000	3 000	3 000
Rehabilitering Nebbursvollen bad	10 000	15 000	5 000	0
Idrett	26 000	42 000	30 000	30 000
Kjøp og salg av kommunal eiendom	123 000	140 750	-50 000	0

Økonomiplan for 2023-2026

Maskiner og utstyr - eiendom	1 500	3 500	1 500	1 500
Nytt sivilforsvarsanlegg Skedsmokorset	80 000	16 000	0	0
Solceller på institusjonsbygg	10 000	10 000	0	0
ENØK - Oppgradering av ventilasjonsanlegg på kommunale bygg	5 000	15 000	10 000	0
Vollaparken	2 000	8 000	20 000	0
Maskiner og biler - utedrift	9 117	2 671	11 975	1 225
Flomvern	0	10 000	0	0
Rehabilitering pumpestasjoner avløp	10 000	25 000	25 000	25 000
Rehabilitering spill og overvannsledning Skjettenbyen	10 000	48 000	0	0

Konvertering av lån til aksjekapital i Lillestrøm kulturbygg as

Formålet til Lillestrøm kulturbygg er å eie og drifte eiendommer i Lillestrøm kommune til fremme av kulturaktiviteter. Selskapet skal ikke ha økonomisk formål. I forbindelse med utvidelsen av Lillestrøm Kultursenter i 2006 ble det ved finansieringen opptatt et lån i på 85 mill. kroner. Dette lånet ble i 2008 overtatt av Lillestrøm kommune med en fastrente på 5%. I forbindelse med behandlingen av Lillestrøm kommunes budsjettet for 2022 ble renten endret til 3%. I 2022 betaler Lillestrøm kulturbygg 3 mill. kroner i rente til Lillestrøm kommune.

Selskapet har gjennom de senere år sett at den generelle kostnads- og prisveksten har vært høyere enn økningen i selskapets leieinntekter samt den årlige veksten i det kommunale driftstilskuddet.

Lillestrøm kulturbygg har behov for at de 3 mill. kronene som i dag benyttes til renter, i stedet tilføres driften av selskapet og gjør det mulig å møte de utfordringer man har fremover.

Kommunedirektøren har i budsjettforslaget for 2023 lagt inn at lånet omgjøres til egenkapital for Lillestrøm kulturbygg as. Rent praktisk vil dette bli løst ved at selskapets aksjekapital økes fra kr. 7 mill., med kr. 85 mill., til kr. 92 mill. Lillestrøm kommune vil etter dette ha en eierprosent på 99,72 % i Lillestrøm kulturbygg.

Investeringsstabell for kommunen samlet

Ordinære investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2023-26
	2023	2024	2025	2026	
ADMINISTRASJON OG LEDELSE					
IT-investeringer	7 074	3 000	3 000	3 000	16 074
Lillestrøm rådhus - Aktivitetsbaserte arbeidsplasser	3 000	2 000	0	0	5 000
Lillestrøm rådhus - ombygging	25 000	25 000	25 000	25 000	100 000
Sentrale forutsetninger inv.	12 167	13 000	13 000	13 000	51 167
Sum ADMINISTRASJON OG LEDELSE	47 241	43 000	41 000	41 000	172 241
OPPVEKST					
Bingsfoss skole - ombygging og utvidelse	19 900	81 600	52 300	800	154 600
Blaker skole - oppgradering	0	0	1 000	13 600	14 600
Dalen skole - rehabilitering av svømmebasseng	29 988	0	0	0	29 988
Haugtun - ny spesialskole	30 000	141 200	87 100	1 500	259 800
Hovinhøgda/Garderåsen skoler - rehabilitering	0	0	0	1 200	1 200
Kjellervolla skole - bruksendring	18 000	0	0	0	18 000
Kjellervolla skole – utvidelse	0	0	0	2 100	2 100
Ny barnehage - Melby/Tømteveien	10 300	0	4 284	8 568	23 152
Ny barnehage - Skedsmokorset	2 000	0	0	0	2 000
Ny skole i Strømmen/Skjetten område	0	0	2 100	4 200	6 300
Ny svømmehall - Fetsund vest	0	0	0	200	200
Oppgradering barnehager - Eiendomsdrift	11 000	0	0	0	11 000
Ramstadskogen barnehage - utvidelse	2 142	3 213	16 065	32 130	53 550
Skjetten skole - utvidelse	5 200	24 100	87 900	54 400	171 600
Skolebehovsplan	15 600	76 800	84 800	53 000	230 200
Sophie Radich skole - nybygg	25 000	0	0	0	25 000
Sten-Tærud skole – rehabilitering	0	4 200	78 500	185 100	267 800
Volla skole - rehabilitering	120 000	100 000	45 000	0	265 000
Åsenhagen skole - rehabilitering	23 000	133 000	115 000	2 000	273 000
Sum OPPVEKST	312 130	564 113	574 049	358 798	1 809 090
HELSE OG MESTRING					
Branniltak LIBOS og Kjerulfsgate 22 B og C	19 339	0	0	0	19 339
Helse og mestring, generell ramme	2 000	0	0	0	2 000
Leirsundveien - robustboliger	1 300	0	0	0	1 300
Oppgradering helsebygg - eiendomsdrift	32 275	10 710	5 355	0	48 340
Skedsmotun bo- og behandlingssenter, kjøling	3 000	0	0	0	3 000
Sørum sykehjem - ombygging til omsorgsboliger	64 500	3 000	0	0	67 500
Velferdsteknologi	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Sum HELSE OG MESTRING	125 414	16 710	8 355	3 000	153 479
KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN					
Anskaffelse av biladministrasjonsverktøy	2 000	0	0	0	2 000
Blaker kirkegård - utvidelse og rehabilitering	24 365	24 365	0	0	48 730
Boliger - kjøp og salg	3 000	3 000	0	0	6 000
Breidablikk barnehage - riving, opparbeidelse av park	4 000	0	0	0	4 000
By- og stedsutvikling	2 000	0	0	0	2 000
Byggherre - Oppfølging i garantitiden	2 000	2 000	2 000	0	6 000
Båtseptik	1 500	0	0	0	1 500
Digitalisering og styring av bygningsmasse	1 432	0	0	0	1 432

Økonomiplan for 2023-2026

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
Eiendom - utviklingsplan	27 295	21 420	21 420	21 420	91 555
ENØK - Oppgradering av ventilasjonsanlegg på kommunale bygg	5 000	15 000	10 000	0	30 000
Enøk-investeringer	2 410	2 410	2 410	2 410	9 640
Flomvern	15 000	35 000	0	30 000	80 000
Friluftsanlegg og parker	11 324	7 000	1 000	1 000	20 324
Frogner kirkegård - utvidelse	1 606	1 606	1 606	26 775	31 593
Gulenga, flytting til Huseby	700	0	0	0	700
Idrett	37 575	42 000	30 000	30 000	139 575
Investeringer Kirkelig fellesråd	4 678	5 678	2 678	2 678	15 712
Kjøp og salg av kommunal eiendom	71 100	10 750	0	0	81 850
Kultur og frivillighet	6 250	1 750	1 750	1 750	11 500
Kultur- og idrettsbygg/-anlegg - byggherre	3 195	0	0	0	3 195
Kunstnerisk utsmykning	7 752	2 000	2 000	2 000	13 752
Kvartal 1 innredning, utstyr og inventar - Bibliotek og kulturskole	0	0	0	10 000	10 000
Ladepunkter til fossilfrie biler	4 700	0	0	0	4 700
Lillestrøm sykkelby	1 200	1 200	1 200	1 200	4 800
Lystad brannstasjon	51 012	0	0	0	51 012
Maskiner og biler - utedrift	29 199	15 283	26 050	18 137	88 669
Maskiner og utstyr - eiendom	1 500	3 500	1 500	1 500	8 000
Nytt sentralkjøkken/sentralvaskeri/driftssentral	3 000	2 000	0	0	5 000
Nytt sivilforsvarsanlegg Skedsmokorset	80 000	16 000	0	0	96 000
Nytt snødeponi	1 500	0	0	0	1 500
Rehabilitering damanlegg fra NRV AS	9 500	0	0	0	9 500
Rehabilitering Nebbursvollen bad	10 000	15 000	5 000	0	30 000
Samferdsel - hovedplaner	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Samferdsel – Overordnet prosjektering	500	500	500	500	2 000
Skedsmo gravlund - utvidelse	2 678	5 355	21 420	0	29 453
Solceller på institusjonsbygg	10 000	10 000	0	0	20 000
Vei - overtakelse justeringsrett MVAkomp	3 895	3 895	3 504	3 504	14 798
Veilys	8 400	8 400	8 400	8 400	33 600
Vollaparken	2 000	8 000	20 000	0	30 000
Åkrene gamle skole - rehabilitering	4 500	0	0	0	4 500
Sum KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	477 767	283 112	182 438	181 274	1 124 591
Sum	962 552	906 935	805 842	584 072	3 259 401

Økonomiplan for 2023-2026

Avg.finansierte investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
Brånåsdalen	1 500	0	0	0	1 500
Driftsovervåkning vann og avløp	2 500	0	0	0	2 500
Maskiner og biler - utedrift	16 750	4 850	300	550	22 450
Oppmåling	188	188	188	188	750
Rehabilitering pumpestasjoner avløp	10 000	25 000	25 000	25 000	85 000
Rehabilitering spill og overvannsledning Skjettenbyen	10 000	48 000	0	0	58 000
Solberg, vei, vann og avløp	48 500	37 040	0	0	85 540
Storgata - vann og avløp	13 000	0	0	0	13 000
VA - overtakelse justeringsrett MVA	2 791	2 791	2 704	2 704	10 990
Vann og avløp - hovedplaner	184 528	100 000	100 000	55 000	439 528
Sum KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	289 757	217 869	128 191	83 441	719 258
Sum	289 757	217 869	128 191	83 441	719 258

Eiendomskattinvesteringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
Blaker Skanse	6 000	3 000	3 000	3 000	15 000
E-skatt - Bro Skjærvagapet	1 091	3 213	26 775	20 349	51 428
E-skatt - Husebylåven	40 500	3 000	0	0	43 500
E-skatt - inv vei og trafiksikring	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Idrett	19 851	0	0	0	19 851
Nærmiljøanlegg	1 000	0	0	0	1 000
Sørumsand idrettspark - svømmehall	9 000	9 000	50 000	50 000	118 000
Sum KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	79 942	20 713	82 275	75 849	258 779
Sum	79 942	20 713	82 275	75 849	258 779

Ordinære investeringer

ADMINISTRASJON OG LEDELSE

IT-investeringer

IKT, investeringsramme

Det er hvert år lagt inn en ramme til utskifting av sentralt datautstyr. Sentralt datautstyr må byttes ut og oppgraderes hvert 3-5 år for å opprettholde god kapasitet, funksjonalitet og ytelse. Pengene på dette prosjektet vil da brukes til å gjøre investeringer på slikt utstyr. Vi trenger da å overføre midler vi ikke bruker til neste år for å dekke inn større kostnader som kommer hvert 3-5 år.

IKT, Fiberoptisk plan

Det er hvert år lagt inn en ramme til utbygging av fiber mellom kommunens ulike lokasjoner. Vi har en forpliktende avtale med Akershus Energi Varme om felles utbygging av fiber i alle fjernvarme grøfter. Denne avtalen gjør at vi kan bygge et fibernett i kommunen vår til en veldig redusert kostnad. At kommunen eier sitt eget fibernett gir en svært effektiv og rimelig løsning for kommunikasjon sammenliknet med leie av kapasitet fra eksterne leverandører.

Lillestrøm rådhus - Aktivitetsbaserte arbeidsplasser

Det er igangsatt et prosjekt for å innføre aktivitetsbaserte arbeidsplasser på Lillestrøm rådhus. Det ligger et stort potensiale i å utnytte bygget på en mer effektiv måte, gjennom blant annet økt bruk av hjemmekontor og ikke faste arbeidsplasser. Investeringsmidlene er tenkt brukt på bygningsmessige tilpasninger, og nødvendige kjøp som kan regnskapsføres som investering.

Prosjektet vil hensynta fremtidig ombygging av rådhuset, men forventes å kunne ta ut effekter på et tidligere tidspunkt i møte med akutt behov for økt arbeidsplasskapasitet og muligheter for å gjøre innsparinger i leiekostnader på kort sikt.

Lillestrøm rådhus - ombygging

Det er 32 år siden Lillestrøm rådhus ble tatt i bruk. Mange av de bygningsmessige komponentene er utrangert og det er nødvendig med større investeringer for å skifte ut disse. Samtidig er det i løpet av byggets levetid tilkommet en rekke nye forskriftskrav blant annet til universell utforming, inneklime og brannsikring, som gjør at det bør foretas investeringer på rådhuset for å imøtekomme disse nye kravene. Nye måter å arbeide på med flere alternativer enn kun cellekontor, gjør det påkrevd med mindre bygningsmessige ombygninger.

Kommunestyret bevilget 2,0 mill. kroner til forprosjekt/overordnet masterplan for rådhuset i sitt møte 07.09.22 i sak 125/22. Planen vil bli lagt frem for kommunestyret for behandling. Behovet for større investeringer på rådhuset ble også synliggjort i Strategidokument 2023-2026.

Det må senere tas stilling til omfanget av prosjektet, være seg kun vedlikehold eller en mer omfattende modernisering av bygget som også i større grad bidrar til arealeffektivitet og et mer åpent rådhus. Det er avsatt en generell ramme de neste årene, men omfanget av prosjektet og endelig budsjett må avklares nærmere i den politiske behandlingen.

Sentrale forutsetninger inv.

Det avsettes et årlig beløp til egenkapitaltilskudd KLP. Det er ikke anledning til å finansiere egenkapitaltilskudd med bruk av lån. Egenkapitaltilskuddet er forutsatt finansiert med overføring av midler fra driftsbudsjettet.

OPPVEKST

Bingsfoss skole - ombygging og utvidelse

Bingsfoss ungdomsskole ombygges og utvides til en fullverdig 6-parallell ungdomsskole. Flere klasserom ved skolen er arealmessig for små til å møte normen på 30 elever. Dette medfører at skolen må deles opp i flere klasser enn nødvendig, med den følgen av at skolen må tilføres midler til flere lærere enn det elevtallet tilsier. Reguleringsarbeidet er påbegynt.

Kostnadsestimatet tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering og nybygg. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling som egen sak. Kostnadene inkluderer ikke usikkerhetsavsetning.

Blaker skole - oppgradering

Det er etablert paviljong på Blaker skole i forbindelse med overføring av elevene fra Haugtun. Det anbefales at skolen driftes med paviljong de kommende årene. I henhold til skolebehovsplanen skal det etter hvert gjennomføres en arealrevisjon med tanke på oppgradering/utvidelse av skolebygget med et tilbygg med ferdigstillelse til skoleåret 2028/2029.

Kostnadsestimatet tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for nybygg. Estimaten baserer seg på enkle vurderinger av stedlige forhold. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktig budsjett bli lagt frem for politisk behandling som egen sak. Kostnadene inkluderer ikke usikkerhetsavsetning.

Behovet tar utgangspunkt i elevprognoser fra forslag til ny skolebehovsplan.

Dalen skole - rehabilitering av svømmebasseng

Svømmebassenget på Dalen skole har behov for omfattende rehabilitering, og bassenget vil måtte stenges ned uten disse arbeidene. Prosjektering pågår, og det forventes at arbeidene vil bli utført i løpet av 2023. Bassenget rehabiliteres for forlenget levetid på 15-20 år. Prosjektet omfatter utbedring av betong, fasade, overflater og teknisk anlegg tilknyttet bassenget.

Haugtun - ny spesialskole

Ny "Skåningsrud skole" realiseres med lokasjon på tomta til Haugtun skole. Det anbefales en løsning hvor Haugtun skole rives og et nytt bygg føres opp i to etasjer for å motta elevene ved Skåningsrud skole. Nybygg sikrer optimalt tilpassede arealer og en effektiv skoledrift.

Kostnadsestimater tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering eller nybygg. Estimaten baserer seg så langt på enkle vurderinger av stedlige forhold. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker. Kostnadene inkluderer ikke usikkerhetsavsetning.

Behovet tar utgangspunkt i elevprognoser fra forslag til ny skolebehovsplan.

Hovinhøgda/Garderåsen skoler - rehabilitering

Hovinhøgda skole og Garderåsen skole trenger begge rehabilitering/tilbygg og arealrevisjon. Det er fornuftig å foreta en konseptvalgutredning før endelige beslutninger tas for disse to skolene. Det er kostnadsdrivende med to lokasjoner både mht. drift og investering. Ved en ny gjennomgang bør det ses på samlokalisering av de to skolene. En konseptvalgutredning må starte i 2026.

Kjellervolla skole - bruksendring

Skolen er tilpasset til bruk som barneskole, med mindre bygningsmessige endringer og bedre tilrettelagt uteområde for en barneskole samt utsetting av noen lekeapparater på uteområdet. Noen arbeider

gjenstår i 2023, med endring av romdisponeringer og akustiske utbedringer som skal gjøres før elevene fra Volla skole flytter inn etter vinterferien 2023.

Kjellervolla skole – utvidelse

Skolen utvides fra en 2-parallell til 4-parallell permanent barneskole med ferdigstilling til skoleåret 2029/2030. Skolen er tenkt å ta elevtallsveksten i Lillestrøm by og tilføres kretser fra Vigernes skole.

Kostnadsestimatet tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering eller nybygg. Estimatenes baserer seg så langt på enkle vurderinger av stedlige forhold. Etter hvert som prosjektene blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker. Kostnadene inkluderer ikke usikkerhetsavsetning.

Behovet tar utgangspunkt i elevprognoser fra forslag til ny skolebehovsplan.

Ny barnehage - Melby/Tømteveien

I henhold til barnehagebehovsplanen er det ønskelig å etablere ny barnehage i Tømteveien på Skjetten med inntil 8 avdelinger. Barnehagen vil erstatte Breidablikk og Uglebakken barnehager.

Tomten er regulert, og kommunen må bidra økonomisk til realisering av infrastruktur i området med et beløp i 2023. Når det gjelder planlagt ferdigstilling av denne barnehagen må dette sees i sammenheng med anbefalt løsning i revidert barnehagebehovsplan. Dette arbeidet har nå startet og ventes ferdigstilt sommeren 2023.

For alle prosjekter i barnehagebehovsplanen er det så langt lagt frem kostnadsestimater som tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering eller nybygg. Estimatenes baserer seg så langt i liten grad på vurdering av stedlige forhold og har ikke avsetninger til risiko og uforutsette kostnader. Etter hvert som prosjektene blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker.

Ny barnehage - Skedsmokorset

I henhold til barnehagebehovsplanen er det behov for å etablere ny barnehage på Skedsmokorset ved Skedsmo Stadion. Nøyaktig plassering vil bli avklart i forbindelse med reguleringen av nytt idrettsanlegg på Fribergjordet og dagens tomt ved idrettsanlegget. Den nye barnehagen er planlagt å erstatte Åsenhagen og Korshagen barnehager.

Fordi tomten ikke er detaljregulert er det ikke realistisk å ha barnehagen ferdig til 2025, slik er angitt i barnehagebehovsplanen. Det foreslås satt av midler til oppstart av planlegging i 2023.

Ny skole i Strømmen/Skjetten område

Konseptvalgutredning og gjennomføring med tanke på å finne alternativ tomt til ny barneskole i Strømmen-Skjetten området. Skolen skal ha Sophie Radich som ungdomsskole.

Ny svømmehall - Fetsund vest

Svømmehall Fetsund vest har vært planlagt i flere år for å sikre at elevene ved skolene Garderåsen og Hovinløgda skal få en bedre svømmeopplæring med kort vei til svømmeanlegget. I dag brukes svømmeanleggene ved Dalen skole og Østersund ungdomsskole. Nærmere utredning av svømmehall foreslås vurdert i konseptvalgutredningen for Hovinløgda/Garderåsen skoler.

Oppgradering barnehager - Eiendomsdrift

Det er tidligere bevilget midler til utbedring av uteområder i Fjellboveien barnehage. Siden oppstart har barnehagen hatt store problemer med ras og erosjon i et område bak barnehagen. Området er gjerdet

inn, men utilgjengelig som uteoppholdsareal. Det er ønskelig å utbedre forholdene slik at området sikres godt og blir et område barnehagen kan ta i bruk.

Forprosjektet er ferdigstilt, og det anslås at det er behov for ytterligere 3,5 mill. kroner for å kunne gjennomføre prosjektet. Prosjektgjennomføring er satt på vent i påvente av økt bevilgning til prosjektet.

Ramstadskogen barnehage - utvidelse

I henhold til barnehagebehovsplanen må Ramstadskogen barnehage utvides med 65 plasser. I barnehagebehovsplanen er det beskrevet at arbeidene skal påbegynnes i 2021 og forventes ferdigstilt 2024. Det ble i planen anslått en total kostnad på 35 mill. kroner. Ved nærmere undersøkelser er det ikke realistisk å bygge ut barnehagen for et så lavt beløp, og budsjettet er tidligere økt til totalt 50 mill. kroner. Videre er forventet befolkningsvekst i området noe lavere enn tidligere forutsatt og det er noe ledig kapasitet i omkringliggende barnehager. Arbeidet med revidering av barnehagebehovsplanen forventes ferdigstilt sommeren 2023, og behovet for videre utbygging av Ramstadskogen barnehage vil bli omtalt i denne. På grunn av kommunens økonomiske situasjon er prosjektet tidligere utsatt slik at ferdigstillelse blir i 2026.

For alle prosjekter i barnehagebehovsplanen er det så langt lagt frem kostnadsestimater som tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering eller nybygg. Estimatenes baserer seg så langt i liten grad på vurdering av stedlige forhold og har ikke avsetninger til risiko og uforutsette kostnader. Etterhvert som prosjektene blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker.

Skjetten skole - utvidelse

Skjetten skole utvides til en permanent 4-parallell barneskole. Reguleringsprosess er igangsatt.

Kostnadsestimatet tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering og nybygg. Estimatenes baserer seg så langt på enkle vurderinger av stedlige forhold. Etter hvert som prosjektene blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker. Kostnadene inkluderer ikke usikkerhetsavsetning.

Behovet tar utgangspunkt i elevprognoser fra forslag til ny skolebehovsplan.

Skolebehovsplan

Det er valgt en løsning hvor usikkerhetsavsetningene ikke inngår i det enkelte kostnadsestimat for hver enkelt skole. I stedet er det valgt en løsning hvor usikkerhetsavsetningen er samlet i en felles usikkerhetsavsetningspott for hele skolebehovsplanen. Denne avsetningen kommer tillegg til basisestimatet for hver enkelt skole og utgjør et gjennomsnittlig kostnadstillegg på ca. 20 % for hver enkelt skole.

Sophie Radich skole - nybygg

Sophie Radich skole er en ny ungdomsskole med plass til 750 elever. Prosjektet har hatt utfordringer med fremdrift, men bygget er nå overtatt av kommunen. Skolen utstyres med inventar og utstyr, og elevene flytter inn januar 2023.

Sten-Tærud skole – rehabilitering

Sten-Tærud skole framstår som nedslitt og bærer preg av mangelfullt vedlikehold. Bygningsmassen på Sten-Tærud nærmer seg 70 år, og bør enten erstattes med nybygg eller totalrehabiliteres. Prinsipielt ønsker man å ha rene barneskoler med minst to paralleller og rene ungdomsskoler med minst fire paralleller i Lillestrøm kommune i forbindelse med reetableringer eller omorganiseringer. Sten-Tærud skole skal i henhold til skolebehovsplanen derfor rehabiliteres som en 2-parallell barneskole med ferdigstillelse til skoleåret 2027/2028. Det forutsetter at ungdomsskolen flytter ut i 2025. Flytter ungdomsskolen senere, må prosjektet skyves tilsvarende ut i tid.

Kostnadsestimatet tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering eller nybygg. Estimater baserer seg så langt på enkle vurderinger av stedlige forhold. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker. Kostnadene inkluderer ikke usikkerhetsavsetning.

Behovet tar utgangspunkt i elevprognoser fra forslag til ny skolebehovsplan.

Volla skole - rehabilitering

Volla skole har behov for omfattende rehabilitering. I forbindelse med etableringen av Sophie Radich skole vil elevene fra Volla skole flyttes til Kjellervolla skole i byggeperioden. På grunn av forsinkelser på Sophie Radich er skolestart på nye Volla skole skjøvet til høsten 2025, og budsjettet er forskjøvet tilsvarende i økonomiplanen. Endelig vedtak om igangsetting av bygging ble gjort i kommunestyret i juni i år. Entreprenør er kontrahert og er i gang med detaljprosjekteringen, og det er planlagt fysisk byggestart i slutten av februar 2023.

Det tas sikte på at byggearbeidene er ferdig ved årsskiftet 2024/2025, og deretter blir det en periode med møblering og klargjøring av bygget til skolestart i august 2025.

Åsenhagen skole - rehabilitering

Åsenhagen skole rehabiliteres. Åsenhagen barneskole er foreslått rehabilitert gjennom mange perioder. Skolen bærer preg av stor slitasje og forfall.

Kostnadsestimatet tar utgangspunkt i arealer og erfaringstall for rehabilitering. Estimater baserer seg så langt på enkle vurderinger av stedlige forhold. Etter hvert som prosjektet blir mer bearbeidet vil nøyaktige budsjetter bli lagt frem for politisk behandling, enten i forbindelse med budsjett eller som egne saker. Kostnadene inkluderer ikke usikkerhetsavsetning.

Behovet tar utgangspunkt i elevprognoser fra forslag til ny skolebehovsplan.

HELSE OG MESTRING

Branntiltak LIBOS og Kjerulfsgate 22 B og C

Det skal gjennomføres brannsikringstiltak på LIBOS og boliger i Kjerulfsgate 22. Prosjektet i Kjerulfsgate 22 er prosjektert, og klart for gjennomføring av anskaffelse. Oppstart er planlagt våren 2023. På LIBOS er prosjektet nesten ferdig prosjektert, men det må avklares hvordan gjennomføringen av prosjektet kan skje samtidig med drift på LIBOS. Antatt oppstart vil være noe senere enn for Kjerulfsgate.

Tiltak i boligene i Kjerulfsgate 22 vil fullfinansieres av fondsmidler tilhørende Lillestrøm kommunale boliger, mens tiltak på LIBOS delfinansieres av tidligere avsatte fondsmidler til formålet.

Helse og mestring, generell ramme

Innenfor et såpass stort tjenesteområde som helse og mestring er, oppstår det hvert år behov for å foreta mindre investeringer. Det er lagt inn 2,375 mill. kroner i 2022 og 2 mill. kroner i 2023 til denne type formål. I tillegg ligger det inne en del midler som er overført fra 2021 til 2022.

Leirsundveien - robustboliger

Det etableres 16 nye omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester. Boligene er tilrettelagt for både lang- og korttidsopphold, og utformes med hensyn til brukere med rusproblemer, psykiske lidelser og sosiale problemer. Byggene overtas i november 2022, og skal deretter innredes med inventar og utstyr, før det er klart for innflytting.

Oppgradering helsebygg - eiendomsdrift

Hovedprosjektet omfatter flere viktige investeringsprosjekter på kommunens sykehjem.

I 2022 ble det bevilget 3,0 mill. kroner til rehabilitering av kjøkken på Libos. Grunnet prisstigning og grundigere befaringer som har avdekket ulike utfordringer har dette prosjektet økt betydelig i kostnader og nytt estimat for prosjektet er 8,0 mill. kroner. Prosjektet er derfor stoppet i påvente av økt bevilgning. Behovet for oppgradering er stort, kjøkkenet bærer preg av slitasje der både gulv og vegger er av en karakter som ikke er forenelig med krav til næringsmiddellokaler. Dog må det sees i sammenheng med eventuelle fremtidige planer for sykehjemmet.

Videre er det fra tidligere økonomiplan 2022-2025 lagt inn midler til nødstrømsaggregat på Stalsberg, Åråsveien og Lillestrøm bbs, siden disse byggene ikke er tilrettelagt for lengre strømbrydd. I tillegg ligger det midler til komfortkjøling på demensavdelingen på Sørvald samt branntiltak på Stalsberg, hvor en brannskillevegg ikke er godkjent iht. gjeldende brannforskrifter slik at bygget må fullsprinkles.

I økonomiplan 2023-2026 foreslås det bevilget 7,0 mill. kroner i 2023 til et nytt HMS-tiltak, ombygging av sorteringsrom Skedsmotun vaskeri. Vaskeriet på Skedsmotun bo- og behandlingssenter ble åpnet i 2002 med formål om vask av alt tøy knyttet til sykehjemmet. I 2018 ble vaskeriet rehabilitert med ny maskinpark. Produksjonen på vaskeriet har økt, og arealene knyttet til opprinnelig vaskeri har blitt for små. Tilstøtende garasje er dermed tatt i bruk for logistikk og håndtering og sortering av urent tøy. Lokalene er ikke egnet for formålet, og det må iverksettes tiltak for å bedre de ansattes arbeidsmiljø. Det foreslås å sette inn vinduer, varme/ventilasjon og lys slik at dette blir et fullverdig areal for vaskeriet. Dette medfører endringer av fasade og det må settes opp innvendige vegger som vil sørge for riktig håndtering av rent og urent gjennom vaskeriet. Det er ikke varme eller kjøling i lokalene i dag, noe som er utfordrende på kalde vinterdager og varme sommerdager.

Skedsmotun bo- og behandlingssenter, kjøling

Beboere og ansatte har slitt med høye innetemperaturen over flere år i varme perioder. Dette lar seg ikke løse med dagens ventilasjonsanlegg uten at anlegget blir bygget om. For å løse dette problemet er det planlagt å bygge om anlegget og etablere kjøling på ventilasjonsanlegg.

Sørum sykehjem - ombygging til omsorgsboliger

Igangsetting av ombygging til omsorgsboliger ble, etter en anbudsrunde, vedtatt i kommunestyret i juni i år. Entreprenør er kontrahert og er i gang med arbeidet. Bygget får blant annet fjernvarme i stedet for elektrisk oppvarming, og det gjenbrukes det som er mulig av produkter som er i god stand. Alle

ventilasjonsaggregater skal skiftes, også for de deler av bygget som ikke gjøres noe med. Utvendig vil en gangvei som er delvis bygget bli forlenget slik at beboere får mulighet for aktivering i området.

Planlagt ferdigstilling er til sommeren 2023, og med påfølgende møblering er planen at innflytting kan skje høsten neste år.

Velferdsteknologi

Det er avsatt 3 mill. kroner årlig til velferdsteknologiske løsninger i tjenesteområdet helse og mestring.

KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN

Anskaffelse av biladministrasjonsverktøy

Det ble i 2021 bevilget midler til implementering av nytt biladministrasjonssystem i kommunen. Systemet skal innbefatte elektronisk kjørebok, og en biladministrasjonsmodul. Anskaffelsen har dratt ut i tid, og det inngås kontrakt med leverandør i slutten av oktober 2022 og det tas sikte på at prosjektet avsluttes i løpet av 1. kvartal 2023.

Blaker kirkegård - utvidelse og rehabilitering

Prosjektet omfatter utvidelse av Blaker kirkegård, ny driftsbygning og rehabilitering av kapellet. I tillegg er det eksisterende servicehuset ferdig rehabilitert, samt at det vil foretas enkelte mindre endringer på eksisterende kirkegård, blant annet bedre parkeringsmuligheter.

Prosjektet ble første gang vedtatt i årsbudsjett 2019 i tidligere Sørums kommuner. Det ble den gangen skissert at hele prosjektet ville koste 60 mill. kroner, hvorav 40 mill. kroner var avsatt til utvidelse av kirkegården, 10 mill. kroner til driftsbygg og 10 mill. kroner til rehabilitering av kapell.

Kostnadsestimatene ble satt på et tidspunkt lenge før oppstart av prosjektering og rammen ble derfor økt med 12 mill. kroner i økonomiplan 2022-2025 både for å ta høyde for uforutsette kostnader, men også fordi det avsatte beløpet til driftsbygget ikke er tilstrekkelig. Det er fortsatt stor usikkerhet med tanke på økonomiske rammer i prosjektet.

Entreprenør for arbeidene med utvidelse av kirkegården er kontrahert, men arbeidene er dessverre ikke igangsatt. Årsaken til dette er mangelfull leveranse fra kommunens innleide prosjekteringsteam og ansvarlig søker, noe som har ført til at prosjektet enda ikke har fått godkjent byggevedtak. Det jobbes iherdig med å få dette på plass.

Prosjektering av driftsbygget er godt i gang.

Det gamle kapellet på Blaker kirke trenger å rehabiliteres for å verne et viktig kulturminne. Arbeidet med kapellet er så vidt påbegynt. Det er foreløpig uklart om de 10 mill. kronene som er avsatt i budsjettet er tilstrekkelig.

Boliger - kjøp og salg

Lillestrøm kommunale boliger (LKB) i kommunalområde eiendom kjøper og selger kommunale boliger fortløpende for å optimalisere boligmassen, både med hensyn til behov, lokalisering, kvalitet og for å sikre mest mulig kostnadseffektiv drift. Det er i 2023 ikke lagt inn noen nye midler til kjøp av boliger, ut over de inntekter som skaffes gjennom salg av uegnede boliger eller ved leie-til-eie.

I økonomiperioden forventes det at flere leiligheter i Haugen og Lillehaugen borettslag blir solgt, men i hovedsak først i Haugen (4 stk). Leilighetene i Lillehaugen for tiden er leid ut og tidspunktet for eventuelt salg må derfor skyves ut i tid.

Breidablikk barnehage - riving, opparbeidelse av park

Driften ved Breidablikk barnehage på Skjetten ble avsluttet sommeren 2023, og barna ble flyttet til paviljongen på Strømmen stadion. Bygningsmassen på tidligere Breidablikk barnehage er totalt nedslitt og oppfyller ikke dagens forskriftskrav. Det er derfor foreslått å rive denne bygningsmassen og etablere parkanlegg på området.

By- og stedsutvikling

Arkitektkonkurranse er under forberedelse på dette prosjektet. Det forventes en politisk sak før arkitektkonkurransen igangsettes. Overførte midler fra tidligere år vil bli benyttet i forbindelse med denne konkurransen. Det legges opp til at prosjektet kommer igang i 2023.

Byggherre - Oppfølging i garantitiden

Kommunens store byggeprosjekter avsluttes i forbindelse med tertialrapportering, etter at ettårsbefaring og eventuelle restarbeider er gjennomført. Det vil hver gang vurderes om størrelsen på avsetningen til garantioppfølging er tilstrekkelig, og hvorvidt hele eller deler av restmidler på prosjektene kan inndras eller om det må omdisponeres til garantioppfølging. Midlene som ligger i økonomiplanperioden er overført fra tidligere år.

Båtseptik

Det er i dag ikke tilrettelagt med dekkende tømmeøsning for de to mest vanlige typene båtseptik i Glomma, Nitelva og Øyeren. Manglende tømmestasjoner for båter medfører direkte utslipp av kloakk til Oslofjorden via de lokale vannforekomstene.

Det foreslås å etablere et tømmeanlegg for båtseptik i Gansvika for å oppfylle kravene i forurensningsloven. Etablering av tømmestasjon for båtseptik vil være et tilbud til båtiere for å redusere kloakkforurensning fra båter.

Investeringskostnad til tiltaket er på 1,5 mill. kroner. Årlig kostnad for drift og vedlikehold er beregnet til 12 200 kroner. Kostnadene fordeles mellom følgende kommuner: Enebakk, Indre Østfold, Rælingen og Lillestrøm. Det er foreslått at Lillestrøm kommune dekker 54 % av kostnadene, som tilsvarer en investeringskostnad på 812 000 kroner og årlig driftskostnad på 6600 kroner. Kostnadene er oppgitt eksklusiv mva.

Digitalisering og styring av bygningsmasse

Det er tidligere avsatt midler til å utarbeide tegninger av en rekke kommunale bygg som mangler dette. Kun deler av prosjektet vil kunne gjennomføres som investering, mens resterende må tas som driftsutgifter.

Eiendom - utviklingsplan

Generell ramme til investeringsprosjekter på kommunale bygg. Avsetningen skal dekke kostnader til nødvendige investeringstiltak på bygningsmassen, eksempelvis oppgraderinger av tekniske anlegg som ventilasjon og kjøling av sykehjemmene, adgangskontrollsystemer og heiser. Tiltakene vil i hovedsak være knyttet til helse, miljø og sikkerhet.

For 2023 vil beløpet blant annet gå til oppgradering flere ventilasjonsanlegg og utskifting av heiser i flere bygg.

ENØK - Oppgradering av ventilasjonsanlegg på kommunale bygg

Det foreslås å oppgradere flere ventilasjonsaggregater til anlegg med innebygget varmepumpeteknologi. Disse gir en svært effektiv og lønnsom drift på vinteren, samtidig som man har mulighet til å kjøle ned luften på en billigere måte på sommeren, sammenlignet med mer tradisjonelle kjølemetoder. Anleggene vil også kunne styres på en bedre måte via SD og toppsystem. Utskiftningen vil redusere kommunens energiforbruk.

Enøk-investeringer

Det er avsatt en årlig ramme i perioden til ENØK-tiltak.

Flomvern

I tillegg til overførte midler fra 2022 til 2023 for det pågående prosjektet flomvoll Leirsund, foreslås det å avsette midler til flomsikring av Lillestrøm by for flom med gjentaksintervall 200 år/1000 år. Det er krav om at boligbebyggelse skal være sikret mot 200 års flom og spesielt kritiske bygg skal være sikret mot 1000 års flom. Flomsikringen skal være permanent og uten organisatoriske tiltak, dvs. sandsekker, flompølser o.l.

Dagens flomsikring av Lillestrøm dekker flom med gjentaksintervall 100 år uten slike tiltak. Det bør gjennomføres et forprosjekt for å vurdere hvordan flomsikringen kan utvikles slik at den dekker flom med gjentaksintervall 200 år og 1000 år.

Forskuttering fylkesveier

Overførte midler fra 2021 til 2022 til prosjektet forskuttering av gang-/sykkelvei langs fv. 171.

Friluftsanlegg og parker

Hovedprosjektet Friluftsanlegg og parker har en rammebevilgning på 1,0 mill. kroner årlig i økonomiplanperioden. Midlene er planlagt til lettere opparbeiding av utendørs møteplasser med lyssetting, benker, grillplasser, brygger og lignende, samt etablering av apparater for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet på ulike steder i kommunen.

For å ferdigstille Sagstien er det i 2023 og 2024 tilsammen lagt inn 15,0 mill. kroner. Sagstien er en tursti som strekker seg fra Skjærvagapet nederst i Sagdalen til Lørenskog grense, hvor det gjenstår å opparbeide to strekninger.

Frogner kirkegård - utvidelse

Det er tidligere vedtatt utvidelse av Frogner kirkegård. I forbindelse med vedtak av kommuneplanen for Sørums kommunen 2019-2031, ble det besluttet hvilket areal som skulle benyttes til utvidelse av Frogner kirkegård. Før kommunen går til ervervelse av dette arealet må det blant annet gjennomføres nye geotekniske undersøkelser i området.

Arbeidet har avvartet noe på grunn av usikkerhet for behovet av gravplasser i forbindelse med kommunesammenslåingen, men iht. gravplassmeldingen bør det prioriteres å igangsette detaljregulering for utvidelse av Frogner kirkegård. På grunn av at utvidelse av kirkegården også påvirker blant annet vei og parkeringsmuligheter er det i første omgang igangsatt arbeid med en mulighetsstudie.

Det foreligger på det nåværende tidspunktet ingen detaljert kalkyle i prosjektet, og beløpene som ligger inne i økonomiplanen er således å betrakte som et tidlig anslag. Kommunedirektøren kommer tilbake til politikken med egen sak når prosjektet er kommet i videre prosess.

Gulenga, flytting til Huseby

Prosjektet gjelder flytting av Gulenga til Skedsmokorset bygdetun. Flyttingen er forskjøvet i tid og midlene er overført fra 2022 til 2023, kroner 0,7 mill.

Idrett

Hovedprosjektet innbefatter investeringsprosjekter knyttet til idrettsanlegg som er blitt prioritert ut fra temaplanen for friluftsliv og idrett.

Pr. 2023 utgjør rammen overførte midler fra 2022 og tidligere tildelte midler for ferdigstilling av igangsatte prosjekter. I tillegg foreslås følgende nye prosjekter i økonomiplanperioden (2023-2026):

Ny 11\bane Lillestrøm idrettspark	Jf politisk sak og 1. tertial 2022 KS - 150/22	Oppstart 2023	14 000 000
Nytt klubbhus og garderober Fedrelandet	Jf politisk sak og 1. tertial 2022 KS - 150/22	Oppstart 2023	9 000 000
Garderober og arrangementsbygg Hvalstjern skistadion	Jf politisk sak og 1. tertial 2022 KS - 150/22	Oppstart 2023	15 000 000

For å ta høyde for fremtidige prosjekter knyttet til temaplanen, foreslås en rammebevilgning på kroner 30,0 mill kroner hvert år fra og med 2024.

Det foreslås også å videreføre ordningen med midler til mindre nærmiljøanlegg for å vareta utvikling av nærmiljø på 2 mill. kroner årlig i økonomiplanperioden. Midlene har tidligere vært bevilget over drift innenfor e-skattemidler. Det er opprettet eget hovedprosjekt for nærmiljøanlegg fra og med 2023.

Investeringer Kirkelig fellesråd

Årlig investeringsramme som overføres til Lillestrøm kirkelige fellesråd. I tillegg er det bevilget 7 mill. kroner fordelt i perioden 2021-2024 til nytt orgel i Fet kirke.

Kjøp og salg av kommunal eiendom

Det er lagt inn salgsinntekter (anslag) for tomte/eiendomssalg i økonomiplanperioden. Salgsinntektene bidrar til generell finansiering av kommunens investeringsplan.

Prossesser med utvikling av eiendommene (i form av utarbeidelse av reguleringsplaner, inngåelse av utbyggings-/samarbeidsavtaler, avklaringer med hensyn til heftelser, etc.), samt den til enhver tid gjeldende markedssituasjon, vil ha betydning for når salg kan gjennomføres.

Tidligere anslag for salg er nedskrevet mye. Dette skyldes at det i tidligere planer lå inne salg av verdifulle eiendommer på Skedsmokorset og i området ved rådhuset. I tillegg var det forutsatt salg av boligtomt på Nitteberg, som Kommunestyret vedtok å ikke selge. Fordi områdereguleringen for Skedsmokorset er utsatt, og planene for Lillestrøm vest er utsatt, er det ikke realistisk å selge de aktuelle eiendommene på lenge. Kommunen må også vurdere om det er riktig å selge sentrale eiendommer i Lillestrøm by, gitt at kommunen selv kan ha behov for disse på sikt. Eiendommer som ligger inne for salg i økonomiperioden antas å være lite kontroversielle, og ganske sikre salgsobjekter. Hver sak vil bli gjenstand for politisk behandling.

Det er i 2023 og 2024 avsatt til sammen 18,850 mill. kroner til refusjonskostnader kommunen må utbetale i forbindelse med opparbeidelse av infrastruktur i tilknytning til kommunens eiendommer. I tillegg er det satt av midler til kjøp av festetomt på Sten-Tærud skole.

Kultur og frivillighet

Hovedprosjektet omfatter rehabilitering og digitalisering av kulturarenaer og møteplasser, samt ivaretagelse av verneverdige bygg. Formålet er å tilby befolkningen hensiktsmessige lokaler og møteplasser for aktivitet og samvær i hele kommunen. Dette er med på å styrke lokalmiljøene for ulike målgrupper, og bygger identitet og tilhørighet. Prosjektet har en årlig løpende ramme på 1,750 mill. kroner.

I tillegg er det overført midler fra 2022 til opparbeiding av Gamle Lillestrøm park ved kulturkvartalet.

Kultur- og idrettsbygg/-anlegg - byggherre

Består av reguleringsprosjektene Skedsmokorset idrettspark og Skjetten skytebane. For Skedsmokorset idrettspark er mulighetsstudie utarbeidet basert på innmeldt behov i temaplan for idrett og barnehagebehovsplanen. Området på og ved Skjetten skytebane planlegges for detaljregulering til friområde. Arealet skal ryddes for forurensing i grunn og opparbeides slik at naturmangfoldet ivaretas og vernes, samtidig som at området skal være et rekreasjonsområde for alle i nærmiljøet med balløkke, benker mm.

Midlene er overført fra 2022, og begge prosjekter delfinansieres med bruk av disposisjonsfond i tråd med tidligere kommunestyrevedtak.

Kunstnerisk utsmykning

Hovedprosjektet omfatter kunstutsmykninger i bygg, anlegg og uterom.

I økonomiplan for 2023-2026 er det flere prosjekter som er under planlegging. I tillegg til ferdigstilling av Elvebredden kunstpark (Erik Pirolt) og ferdigstilling av Sophie Radich, er det nye prosjekter som planlegges blant annet ved Fetsund/Stasjonsstranda, Blaker skanse og mulig en offentlig utsmykning i Kvartal 8 (delfinansieres). Frem til og med 2023 er det bevilget 1,6 mill. kroner årlig til kunstutsmykningen.

I KS 165/21 ble det vedtatt å opprette en kunstnerisk utsmykningsordning, for fremtidig kunstnerisk utsmykning av nye og eksisterende bygg, anlegg og uterom. Ihht saken skulle utsmykningsordningen finansieres ved at det avsettes midler til et kunstfond tilsvarende 0,5 % av nye investeringsprosjekter til bygg, anlegg og uteområder i henhold til vedtatt økonomiplan for det enkelte år. Frem til nå har det vært et eget investeringsprosjekt for kunstutsmykning, hvor det frem til 2022 har vært bevilget midler hvert år. Det foreslås å videreføre prosjektet til dette formålet og at det avsettes 2,0 mill kroner hvert år i økonomiplanperioden.

Kvartal 1 innredning, utstyr og inventar - Bibliotek og kulturskole

Hovedprosjektet omfatter følgende:

Lokaler Lillestrøm bibliotek i kvartal 1. som ble ferdigstilt i sommer og biblioteket ble offisielt åpnet i august 2022. Det er kun slutføring av betaling av fakturaer som gjenstår.

Det er bevilget 10,0 mill. kroner til mer-åpent bibliotek på Fet og Skedsmokorset. Det er noe usikkerhet i oppstart av prosjektet, slik at bevilgningen foreslås forskjøvet fra 2024 til 2025.

Ladepunkter til fossilfrie biler

Som en følge av kommunens ambisjoner innenfor fossilfri transport vil kommunens bilpark i løpet av kort tid i hovedsak bestå av elbiler.

Det er laget en oversikt over ladepunktbehovet fremover. I tråd med økonomiplan 2022-2025 settes det av 3 mill. kroner i 2023, i tillegg til overførte midler fra 2022, slik at hastigheten på utbyggingen økes.

Etter innføring av betaling for ladning av ansatte og besøkende sine biler, ser vi at behovet for nye installasjoner vil bli noe mindre enn først antatt. Mange av kommunens eksisterende ladestasjoner begynner å få store kostnader på reparasjoner og er ikke tilrettelagt for betalingsløsning der en betaler for mengde strøm som brukes. En del av de avsatte midler vil derfor bli benyttet til utskifting av disse samt etablering av betalingsløsning på disse.

Lillestrøm sykkelby

Dette er kommunes egenandel i sykkelby-prosjekter. Årlig bevilges 1,2 mill. kroner, mens det i 2022 også ligger overførte midler fra 2021. Det kan søkes om tilskudd fra Akershus fylkeskommune. Akershus fylkeskommune sykkelbyordning kan dekke opptil 50 % av kostnadene på prosjektene.

Lystad brannstasjon

Lillestrøm kommune bygger ny brannstasjon på Sørumsand for Nedre Romerike brann og redningstjeneste IKS. Brannstasjonen skal huse ca. 12 brannkonstabler og 20 feiere. Bygget overtas i februar 2023, og skal deretter innredes med inventar og utstyr.

Maskiner og biler - utedrift

Utedrift har en betydelig bil- og maskinpark hvor en stor andel er gammel. Samtidig som bil- og maskinparken fornyes er det også behov for å justere sammensetningen og tilpasse den til dagens og morgendagens behov. Utedrift har utarbeidet en administrativ plan for utskifting av biler og maskiner for å optimalisere maskinparken. Beløpene i økonomiplanperioden gjenspeiler behovet som ligger i planen.

Utedrift har stort fokus på å tilpasse bil- og maskinparken til utslippsfrie alternativer. Det jobbes med alternative løsninger for å nå miljøkravene til Lillestrøm kommune både på kort sikt og lang sikt.

For 2023 er det planlagt utskiftet 1 kamerainspeksjonsbil, 2 lastebiler, 2 traktorer, 1 gressklipper og flere varebiler.

Maskiner og utstyr - eiendom

Renholdstjenesten har gjennom flere år testet ut bruk av roboter og sensorikk for å kunne effektivisere tjenesten. Det begynner nå å bli tilgjengelig roboter i en riktig størrelse i markedet, som vil kunne bidra

til at vi i enkelte formålsbygg kan iverksette ytterligere effektivisering. Erfaring viser at en investering i en robot til for eksempel 0,5 mill. kroner vil kunne tjenes inn i løpet av en 2 års periode med tanke på reduksjon av årsverk. Det foreslås en rammebevilgning på 1,5 mill. kroner årlig til anskaffelse av rengjøringsroboter.

Maskinparken på vaskeriet på Sørvald er klar for utskiftning. Vaskeriet er et barrierevaskeri, og det vil koste 2,0 mill. kroner å skifte ut eksisterende maskinpark. Det er lagt inn midler til utskiftningen i 2024.

Nytt sentralkjøkken/sentralvaskeri/driftssentral

Siden høsten 2020 er det arbeidet med en mulighetsstudie for en samlokalisering av dagens hovedkjøkken og sentralvaskeri. Begge disse virksomhetene sliter med produksjonslokaler som ikke lenger tilfredstiller forskriftskrav eller gir effektiv tjenesteproduksjon. Bakgrunnen for en mulig samlokalisering er en antagelse om at det vil være økonomisk fordelaktig med nye produksjonslinjer og synergieffekter mellom disse to virksomhetene, særlig på energi- og distribusjonssiden. I avslutningen av denne mulighetsstudien er det også gjennomført en lokaliseringanalyse, som utpeker den kommunale tomten Leiraveien 7 i Lillestrøm som den best egnede tomteløsningen. På denne eiendommen er kommunens utedrift etablert i dag, og det er derfor påstartet utredning om det er mulig å kombinere fortsatt kommunalteknisk virksomhet på Leiraveien 7 med etableringen av et felles sentralvaskeri og sentralkjøkken for Lillestrøm kommune. Samlokalisering er et premiss i denne saken. En slik samlokalisering vil sannsynligvis også kreve at store deler av det kommunaltekniske anlegget i Leiraveien 7 utvikles med nye bygg og lagerløsninger. Dagens bygningsmasse er utrangert, tilfredsstillende ikke forskriftskrav, og lagringsløsninger gjør at tomten har en lite effektiv utnyttelse. Prosjektet er i tidligfaseplanlegging og det er for tidlig å komme med estimater på hva dette prosjektet vil koste, det foreslås derfor kun å avsette midler til videre planlegging.

Nytt sivilforsvarsanlegg Skedsmokorset

Sivilforsvaret skal flytte hovedkontoret for Østlandet fra dagens anlegg på Grorud, og har henvendt seg til Lillestrøm kommune med forespørsel om mulig lokalisering av et nytt anlegg i Leirsundveien 12 på Skedsmokorset, ved siden av Skedsmo brannstasjon. Det er planlagt at Lillestrøm kommune skal stå ansvarlig for oppføringen og eierskap av et slikt nybygg, hvor Sivilforsvaret og de respektive kommuner betaler husleie til Lillestrøm kommune. Kommunestyret har tidligere bevilget midler til forprosjekt, og estimert ferdigstillelse er 1. kvartal 2024. Samlet investeringsbehov er i tidlig fase anslått til i underkant av 100 mill. kroner.

Nytt snødeponi

Dagens deponi ved Isakveien vil i snørike vintre ikke ha nok kapasitet for Lillestrøm kommune. For å redusere kjørelengde og tid, vil etablering av et deponi i Frognerområdet være ideelt. Det er i tettbebygde arealer behovet for bortkjøring er størst. Det vil si Strømmen, Lillestrøm, Skedsmokorset og Frogner.

Nytt snødeponi vil bli utredet med planlagte politisk behandling og regulering i 2022. Opparbeidelsen av snødeponiet er ønskelig å utføre i 2023. Det settes relativt strenge krav til avrenning og kontroll av forurensing. Et nytt snødeponi må derfor opparbeides slik at eventuell forurenset avrenning kan fanges opp. Dette krever infrastruktur i avløpskummer og krav til omliggende avrenningsarealer. Vannprøver og kontroller fra snødeponier rapporteres årlig til Statsforvalteren.

Park på Sletta 12 - forskuttering av kostnader

Prosjektet er forsinket grunnet mye ukjent infrastruktur i grunnen samt nye pålegg fra miljøteknikk. Parken ferdigstilles i november 2021, men planting av trær utsettes til våren 2022.

Rehabilitering damanlegg fra NRV AS

Lillestrøm kommune skal rehabilitere 4 dammer som er overtatt fra NRV AS. Dette gjelder Bæreggtjernet, Lunderåsdammen, Senneruddammen og Tientjern. Senneruddammen er rehabilitert i 2022 og de tre gjenstående vil bli gjennomført i 2023.

Rehabilitering Nebbursvollen bad

Det er gjort et estimat for kostnader knyttet til å få vannrutsjebane og det tekniske anlegget på Nebbursvollen friluftsbad satt istand for å kunne benytte anlegget til neste sesong. Vannrutsjebane har vært nedstengt de siste 2 sesonger og har behov for oppgradering. I tillegg er det behov for oppgradering av servicebygget for å ha en drift som gir god service for brukere og følger kravet for HMS for de ansatte.

Samferdsel - hovedplaner

Samferdsel hovedplan inneholder midler til kollektivtiltak, trafiksikring, diverse samferdselstiltak og oppgradering av grusveier.

Samferdsel – Overordnet prosjektering

Det er By- og stedsutviklings avdeling for Strategi og analyse som står for prosjektering av samferdselsprosjekter, mens Miljøteknikk utfører arbeidet. Det avsettes derfor separate budsjettmidler til formålet.

Skedsmo gravlund - utvidelse

Det pågår detaljregulering av utvidelsen av Skedsmo gravlund. Fremdrift er vanskelig å vurdere som følge av usikkerhet rundt behandlingstid og mulige innspill til reguleringsplanen.

Det foreligger på det nåværende tidspunktet ingen detaljert kalkyle i prosjektet, og beløpene som ligger inne i økonomiplanen er således å betrakte som et tidlig anslag. Kommunedirektøren kommer tilbake til politikken med egen sak når prosjektet er kommet i videre prosess.

Solceller på institusjonsbygg

Politisk sak nr. 194/22, om kartlegging av tak på kommunale bygg for etablering av solceller eller grønne tak, anbefaler kommunedirektøren at solcelleanlegg rulles ut gradvis på tak på kommunale bygg. Ettersom det er mest lønnsomt å etablere anlegg på bygg med døgntkontinuerlig bruk, bør det prioriteres etablering av solcelleanlegg på seks av kommunens sykehjem: Blaker bo- og omsorgssenter, Pålsetunet bo- og servicesenter, Skedsmotun bo- og behandlingssenter, Åråsveien bo- og

omsorgssenter, Sørvald bo- og behandlingssenter og Stalsberg bo- og behandlingssenter. Dette vil gi lokal utnyttelse av det meste av energien som produseres. Det er for tiden svært lønnsomt å etablere solcelleanlegg. Lønnsomheten avhenger av strømprisen i årene fremover, og det er følgelig knyttet usikkerhet til hvor lang tid det tar å tjene inn investeringsutlegget. Under alle omstendigheter er investeringen på sikt lønnsom, samtidig som egenproduksjon av energi bidrar positivt i energimarkedet og til det grønne skiftet. Investeringen er anslått til rundt 20 millioner kroner, men det er høy usikkerhet knyttet til kostnadene og tilgjengeligheten i dagens marked.

Vei - overtakelse justeringsrett MVAkomp

Lillestrøm kommune overtar anlegg og en rett til å kreve opp momskompensasjon på veianlegg. Momskompensasjonen kreves opp over 10 år og utbetales til utbygger med fradrag for administrasjonskostnader.

Veilys

Veilys inneholder midler til utskiftning av armatur, forsyning, måling og styring av veilysanlegg, utskiftning av kabler og strekk og nyanlegg veilys. Arbeidet følger hovedplanen til veilys. I 2023 ligger det også noe overførte midler fra 2022.

Vollaparken

Iht. reguleringsbestemmelsene for Kvartal 15 skal Vollaparken være opparbeidet eller sikret opparbeidet med høy kvalitet, aktivitetsskapende elementer, lekeelementer, vannelementer, blomster, busker og trær.

Prosjektet er planlagt gjennomført i regi av kommunen, og utbyggerne skal bidra økonomisk. Omfanget av bidraget er ikke avklart.

Prosjektet er i en tidlig fase, men foreløpige kostnadsestimater anslår at oppgraderingen av parken vil koste i størrelsesorden 25-30 millioner.

Illustrasjonen er et forslag fra skisseprosjektet og er gjenstand for endring.

Åkrene gamle skole - rehabilitering

Åkrene gamle skole er bygget i 1860. Siden 2016 har bygget stått tomt da bygget er i en slik tilstand at det ikke kan leies ut. For at bygget igjen skal kunne benyttes til utleie eller forsamlingslokale må hele bygget rehabiliteres. Bygget er ikke fredet, men er verneverdig.

I første omgang har utvendig tak blitt tettet. Ettersom bygget har vært definert som en tomannsbolig har det vært arbeidet med en bruksendring av eiendommen og våren 2022 ble det fattet vedtak om bruksendring til offentlig forsamlingslokale. Det planlegges oppstart av bygningsmessige arbeider i løpet av 4. kvartal 2022.

Avg.finansierte investeringer

KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN

Brånåsdalen

Prosjekt er ferdigstilt og videre oppfølging overføres til linjeorganisasjonen. Sluttrapport behandlet av kommunestyret i sak 237/20.

Prosjektet har ansvar for vedlikehold av Holtparken i 3 år. Det overføres 1.5 mill. kroner til 2023.

Driftsovervåkning vann og avløp

Lillestrøm kommune har i dag tre forskjellige systemer for styring og overvåkning av driftsprosesser innen vann og avløp. Dette er en arv fra de tre opprinnelige kommunene. Systemene er delvis gamle og de begynner å bli vanskelig og kostbare å drifte og vedlikeholde. Det er nødvendig med en fornyelse og harmonisering av anleggene. Antatt kostnad er kr 2,5 mill. kroner 2022 og 2,5 mill. kroner i 2023.

Maskiner og biler - utedrift

Utedrift har en betydelig bil- og maskinpark hvor en stor andel er gammel. Samtidig som bil- og maskinparken fornyes er det også behov for å justere sammensetningen og tilpasse den til dagens og morgendagens behov. Utedrift har utarbeidet en administrativ plan for utskiftning av biler og maskiner for å optimalisere maskinparken. Beløpene i økonomiplanperioden gjenspeiler behovet som ligger i planen.

Utedrift har stort fokus på å tilpasse bil- og maskinparken til utslippsfrie alternativer. Det jobbes med alternative løsninger for å nå miljøkravene til Lillestrøm kommune både på kort sikt og lang sikt.

For 2023 er det planlagt utskiftet 1 kamerainspeksjonsbil, 2 lastebiler, 2 traktorer, 1 gressklipper og flere varebiler.

Rehabilitering pumpestasjoner avløp

Lillestrøm kommune har et behov for å oppgradere 120 pumpestasjoner for avløp. Det legges opp til å gjennomføre oppgradering av 2 stk pumpestasjoner i 2023 og 5 stk per år de kommende årene. Oppgradering vil bestå av bygging av ny komplett pumpestasjon og riving av eksisterende.

Rehabilitering spill og overvannsledning Skjettenbyen

I likhet med mange andre kommuner er flom og oversvømmelse et problem i Lillestrøm kommune. Klimaendringene fører til store utfordringer i samfunnet, og skadekostnadene av dette er høye. Disse endringene utfordrer kapasiteten til det eksisterende overvanns- og spillvannsnettet som i sin tid ikke ble dimensjonert for en økning i nedbørsmengde og nedbørintensitet. Mange av bekkene på Skjetten ble lukket og lagt i rør i forbindelse med utbygging av nye veier, boligfelt og skole på slutten av 60-tallet og begynnelsen av 70-tallet. Det vil i dag være mer hensiktsmessig å gjenåpne bekkene som et tiltak for å håndtere flom og bedre overvannshåndteringen. Prosjektområdet er inkludert i Lillestrøm kommunes områdesatsning «Aktiv Skjetten», som har som mål å forbedre omgivelsene og skape flere møteplasser på Skjetten. Området strekker seg fra oppstrøms Bråteveien i vest til Nordbyveien i øst. Den gamle bekketraseen ligger i et grøntareal i en dalbunn med boligområder på hver side. Det er 1 km overvannsledning og spillvannsledning er i dårlig forfatning. Overvannsledningen har for liten kapasitet. Dim Ø 1000-1400 mm fra 1970. Det vil være vanskelig å oppdimensjonere dagens ledningssystem grunnet beliggenhet i dalbunn og i erosjonsutsatt område. Det er gjennomført forprosjekt som konkluderer med at det er mest hensiktsmessig å gjennomføre en hybridløsning der man rehabiliterer eksisterende ledninger med grøftefrie metoder i tillegg til at man gjennomfører en bekkeåpning. Prosjekt vil detaljprosjekteres i 2023 med gjennomføring av anlegget i 2023-24

Solberg, vei, vann og avløp

Etappe 1 av prosjekt Solberg er ferdigstilt.

Etappe 2 er under utførelse og vil ferdigstilles i begynnelsen av 2023. Anlegget går fra krysset Solbergveien/Ringdalsveien til krysset Solbergveien/Solberg Østli og inn i Solberg Østli. Prosjektet omhandler etablering av nye vann- og avløpsledninger langs nordsiden av Solbergveien og i Solberg Østli.

Når etappe 2 er slutført vil vi starte med etappe 3. Grunnet forsinkelser i veirefusjon kan oppstart av etappe 3 forsinkes. Det er antatt en byggetid på ca 1 år. Prosjektet omhandler etablering av nye vann og avløpsledninger fra krysset Solbergveien/Solberg Østli frem til krysset Solbergsveien/Langgata og inn Langgata. Vei utvides i henhold til kommunal veistandard

Prosjektering av etappe 4 pågår og vil komme til utførelse når etappe 3 er ferdigstilt.

Storgata - vann og avløp

Statens vegvesen rehabiliterer Storgata i Lillestrøm fra Kjeller flyplass til Parkalleen. I forbindelse med dette vil Lillestrøm kommune skifte ut eldre vannledning og felles avløpssystem.

Prosjekt er ferdigstilt i oktober 2022. Sluttoppgjør vil komme i 2023.

VA - overtakelse justeringsrett MVA

Lillestrøm kommune overtar anlegg og en rett til å kreve opp merverdiavgift på vann- og avløpsinstallasjoner. Fradrag for inngående avgift kreves opp over 10 år og utbetales til utbygger med fradrag for administrasjonskostnader.

Vann og avløp - hovedplaner

Vann og avløp - hovedplaner inneholder midler til fornying og oppgradering av kommunes tekniske infrastruktur innenfor vann og avløp som utføres i henhold til hovedplaner for vann og avløp.

I 2023 er det innenfor rammebevilling VA planlagt oppstart av 12 anlegg for utførelse og 15 prosjekt som skal prosjekteres for utførelse i 2024-. Vi vil fortsette med rehabilitering av vann og avløpsnett på Skedsmokorset for å slutføre sonen. I tillegg vil det gjennomføres anlegg i Lillestrøm by, Strømmen, Skjetten, Fetsund og Sørumsand.

Vi har gjennomført et forprosjekt på området i Strømmen fra Nygata til grensen mot Lørenskog. Dette vil nå videreføres og området vil deles opp i mindre prosjekt for prosjektering og utførelse.

Nedenfor er et utvalg av de større planlagte prosjekt for gjennomføring i 2023.

Fetsund/avkloakking etappe 1: Avkloakking av Gansvika er delt i to etapper. Det skal etableres en avløpsledning fra Gansvika til Fetsund. Etappe 1 var planlagt oppstart i 2022 men grunnet forekomst av kvikkleire i anleggsområdet ble prosjektering forsinket. Prosjektet vil bli gjennomført i 2023.

Eventyråsen: Prosjekt på Skedsmokorset er en del av plan utskifting av grått støpejern og separering av avløp. Prosjektering er slutført og anlegget gjennomføres i 2023.

Pumpestasjon Holsbekken: Dagens pumpestasjon Holsbekken i Sørumsand er plassert i kvikkleireområde. Det vil etableres en ny pumpestasjon utenfor kvikkleiresonen. Anlegg vil bli gjennomført i 2023.

Jølsengata: Prosjekt i Lillestrøm by er en del av plan utskifting av grått støpejern og rehabilitering av avløp. Vannledning vil bli utblokket og avløpsledning strøppeinfordret. I tillegg vil veien dypstabiliseres og ny asfalt legges. Prosjektering er slutført og anlegget gjennomføres i 2023.

Eiendomskattetinvesteringer

KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN

Blaker Skanse

Kommunestyret har i sak sak 131/21 behandlet driftsmodell for Blaker skanse i. Det er i 2022 ansatt kulturutvikler, som sammen med et tverrfaglig team skal utvikle Blaker skanse i tråd med vedtaket. Det ble i 2022 bevilget 3 mill. kroner til rehabilitering av Blaker skanse, hvor midlene er overført til 2023. Rehabiliteringen er av en slik størrelsesorden at det bes om ytterligere 3 mill. kroner pr år for økonomiplanperioden.

E-skatt - Bro Skjærvagapet

Det skal bygges bro over Skjærvagapet, fra Gamle Strømsvei til Skjærvaveien. Det er gjennomført arkitektkonkurranse, som LINK arkitektur vant med prosjektet Skjærvabuen. Formannskapet ble orientert 28.09.2022 i sak 191/22 om at planleggingsarbeidet stanses midlertidig i påvente av at rapport fra Statens Havarikommisjon om årsak til brokollaps på Tretten foreligger. Dette fordi broen som planlegges over Skjærvagapet har mange likhetstrekk med Tretten bro.

Prosjektet har foreløpig utarbeidet en grov kalkyle. Kalkylen ble laget i forkant av arkitektkonkurransen og er ikke basert på prosjektering av det foreliggende prosjektet. Foreløpig kalkyle er på 52 mill. kroner. Deler av beløpet vil bli finansiert av utbyggere i området gjennom rekkefølgekrav og utbyggingsavtaler, og det er foreløpig uvisst hva størrelsen vil være. I den fremlagte økonomiplanen er bevilgningen prisjustert, samt skjøvet utover i tid som følge av stans i planleggingsarbeid. Forutsatte inntekter fra utbyggere er holdt uendret fra forrige økonomiplan, men er skjøvet noe utover i tid.

«SKJÆRVABUEN»

E-skatt - Husebylåven

Prosjektet Husebylåven har vært under arbeid i mange år . Det er gjennomført en prosjektutviklingsfase i samspill med Seby AS, samt rådgivere og underentreprenører, som har utviklet et prosjekt som transformerer 1.etg av hovedskipet på låvebygningen til et kulturhus og møtested med lokaler for aktiviteter og arrangementer. Det skal innredes til en møteplass (cafélignende areal), et stort aktivitetskjøkken, møterom og en black box/sal. I tillegg kommer støttefunksjoner, teknisk rom og toalettfasiliteter. Låvekarakteren skal bevares både utvendig og innvendig igjennom arkitektur, overflater og installasjoner/dekor. Utvendig skal eksisterende vegger bestå, men restaureres/males. Taket på hovedskipet skal skiftes. Fjøset som ligger vinkelrett på hovedskipet er ikke en del av prosjektet, med unntak av evt. nødvendige sikringstiltak.

Endelig vedtak om igangsetting av bygging ble gjort i kommunestyret i juni i år. Byggeprosjektet skal stå ferdig medio juli 2023, deretter skal byggede innredes med inventar og utstyr før det står klart til bruk høsten 2023.

E-skatt - inv vei og trafikksikring

Årlig ramme som benyttes til ulike veisikkerhetstiltak som bommer, fartshumper og fortau. Sikker avvikling av kollektivtrafikken er også prioritert.

Idrett

Hovedprosjektet innbefatter investeringsprosjekter knyttet til idrettsanlegg som er blitt prioritert ut fra temaplanen for friluftsliv og idrett.

Pr. 2023 utgjør rammen overførte midler fra 2022 og tidligere tildelte midler for ferdigstilling av igangsatte prosjekter. I tillegg foreslås følgende nye prosjekter i økonomiplanperioden (2023-2026):

Ny 11\bane Lillestrøm idrettspark	Jf politisk sak og 1. tertial 2022 KS - 150/22	Oppstart 2023	14 000 000
Nytt klubbhus og garderober Fedrelandet	Jf politisk sak og 1. tertial 2022 KS - 150/22	Oppstart 2023	9 000 000
Garderober og arrangementsbygg Hvalstjern skistadion	Jf politisk sak og 1. tertial 2022 KS - 150/22	Oppstart 2023	15 000 000

For å ta høyde for fremtidige prosjekter knyttet til temaplanen, foreslås en rammebevilgning på kroner 30,0 mill kroner hvert år fra og med 2024.

Det foreslås også å videreføre ordningen med midler til mindre nærmiljøanlegg for å vareta utvikling av nærmiljø på 2 mill. kroner årlig i økonomiplanperioden. Midlene har tidligere vært bevilget over drift innenfor e-skattmidler. Det er opprettet eget hovedprosjekt for nærmiljøanlegg fra og med 2023.

Nærmiljøanlegg

Det er de siste årene gitt en rammebevilgning til nærmiljøanlegg på 2 mill. kroner med utgangspunktet i prioriteringene i "Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet". Midlene i 2021 ble overført til 2022, hvor 1,0 mill kroner ble besluttet skulle benyttes til nærmiljø-anlegg/utendørs treningspark i Sørumsand idrettspark i regi av Sørumsand I.F. Det er gjort arkeologiske avklaringer, men tiltaket vil først bli gjennomført 2023. De resterende midlene fra 2021 på 1,0 mill. kroner skal gå til etablering av

Økonomiplan for 2023-2026

kunstfrossen isflate i Glostrupdumpa i regi av Skjetten AIL. Tiltaket forventes gjennomført i 2023. Midlene bevilget i 2022 er planlagt med 1,0 mill. kroner til ballbinger på henholdsvis Sagdalen skole og Kjeller skole. Videre 0,5 mill. kroner til snøproduksjonsanlegg i Tæruddalen/Skedsmo skistadion, samt 0,250 mill. kroner til lyssetting av nærmiljøanlegg i Garderåsen, i tillegg til 0,250 mill kroner til lyssetting av nærmiljøanlegget i Karisdumpa på Skjetten. Tiltakene gjennomføres og slutføres i hovedsak i 2023.

Sørumsand idrettspark - svømmehall

Plasseringen av en svømmehall i Sørumsand idrettspark pågår i dialog med Sørumsand idrettsforening (SIF). Planlagt oppstart skisseprosjektering er 1. kvartal 2023. Prosjektet må igjennom en detaljregulering. Budsjettmidler til gjennomføring er flyttet noe frem i tid sammenlignet med med forrige økonomiplan.

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Investeringer i varige driftsmidler	1 308 719	1 120 153	994 423	721 477
Tilskudd til andres investeringer	11 364	12 364	8 886	8 886
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	12 167	13 000	13 000	13 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	1 332 251	1 145 517	1 016 308	743 362
Kompensasjon for merverdiavgift	-174 266	-177 343	-173 825	-128 185
Tilskudd fra andre	-34 135	-42 686	-38 408	-47 368
Salg av varige driftsmidler	-20 000	-88 000	-64 000	-50 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-250	-250	-250	-250
Bruk av lån	-952 057	-742 843	-613 470	-359 088
Videreutlån	150 000	200 000	200 000	200 000
Bruk av lån til videreutlån	-150 000	-200 000	-200 000	-200 000
Avdrag på lån til videreutlån	33 000	35 500	39 000	42 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-33 000	-35 500	-39 000	-42 000
Overføring fra drift	-138 783	-91 395	-126 356	-158 471
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-2 000	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-10 760	-3 000	0	0
Sum finansiering	-1 332 251	-1 145 517	-1 016 308	-743 362
Sum finansieringsbehov	1 332 251	1 145 517	1 016 308	743 362
Sum finansiering	-1 332 251	-1 145 517	-1 016 308	-743 362
Udekket finansiering	0	0	0	0

Finansiering beskrivelse

Investeringene er i hovedsak finansiert med lån, momskompensasjon og overføring fra drift. Momskompensasjon utgjør 174 mill. kroner, og det er foreslått å ta opp lån til egne investeringer på 952 mill. kroner.

Utover lån og momskompensasjon er det budsjettert med 138,7 mill. kroner overført fra drift. Beløpet består av:

- 102,7 mill. kroner til generell finansiering, men kun 2,7 mill. kroner er av årets drift. Det er foreslått å bruke 100 mill. kroner av disposisjonsfondet til generell finansiering av investeringer. Fondet ble økt betydelig i 2022, og kommunedirektøren foreslår å bruke av fondet istedenfor å ta opp lån.
- 12,1 mill. til egenkapitaltilskudd pensjon KLP, det er et krav om at egenkapitaltilskuddet må finansieres av driftsmidler.
- 23,9 mill. kroner er midler for spesifikke prosjekter som i hovedsak er overført fra 2022, og der midlene er avsatt til fond i 2. tertialrapport 2022. Fondsmidler drift må inntektsføres i driftsregnskapet, og så overføres til investering. Overføring fra drift for spesifikke prosjekter gjelder disse investeringene:

E41039	INV - Nærmiljøanlegg (overført fra 2022)	-1 000 000
E41060	INV - Flomlysbelysning Strømmen Stadion (overført fra 2022)	-6 879 000
E45001	INV - G/S-VEI OG TRAFIKKSIKRING (9263) - årlig overføring	-2 000 000
I34005	LIBOS - branntekniske tiltak (overført fra 2022)	-5 174 000
I41016	Idrettspark Skedsmokorset regulering (overført fra 2022)	-1 200 000
I41030	Skjetten skytebane - regulering (overført fra 2022)	-200 000
I41035	Kunstgressbane Fedrelandet - utbedr. drenerings- og setningsskader (overført fra 2022)	-950 000
I41037	Ny gressbane Fedrelandet (overført fra 2022)	-6 350 000
I47701	Utskifting av oppmålingsutstyr - årlig overføring	-150 000
	SUM	23 903 000

Det er anslått salg av kommunale eiendommer tilsvarende 20 mill. kroner, uten at det er spesifisert hvilke eiendommer dette gjelder. Det er budsjettert med 10,7 mill. kroner i bruk fra ubundne investeringsfond som gjelder branntekniske tiltak i Kjerulfsgate 22 (7,7 mill. kroner) og til oppussing av Lillehaugen og Haugen borettslag (3,0 mill. kroner). Det er budsjettert med 2,0 mill. kroner i bruk av bundet investeringsfond til utvikling Stortorget. Alle disse er prosjektmidler som er overført fra 2022.

Økonomiplan for 2023-2026

Det er budsjettert med 34,1 mill. kroner i tilskudd fra andre. Det største beløpet er statstilskudd på 28,6 mill. kroner til Leirsundveien - robustboliger. Det er budsjettert inntekt på 6,6 mill. kroner i justering mva i forbindelse med overtagelse av anlegg fra private. Det er budsjettert 0,6 mill. kroner i refusjon fra Enebakk, Indre Østfold og Rælingen kommuner i forbindelse med etablering av båtseptik i Gansvika. Ellers er inntekt for spillemidler for kampsportlokaler Åråsveien 16 redusert med 1,7 mill. kroner i 2023, midlene er mottatt i 2022. Vi mottar kr. 250.000,- fra Viken fylkeskommune som avdrag på lån for idrettshall på Skedsmo videregående skole.

Hovedtallene i budsjettet

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Rammetilskudd	-2 414 800	-2 476 500	-2 503 600	-2 515 900
Inntekts- og formuesskatt	-3 358 000	-3 383 700	-3 412 600	-3 449 700
Eiendomsskatt	-167 000	-170 000	-173 000	-176 000
Naturressursskatt	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Integreringstilskudd	-120 983	-98 151	-78 151	-71 151
Kompensasjonstilskudd fra Husbanken	-17 200	-16 600	-15 700	-15 200
Sum sentrale inntekter	-6 080 983	-6 147 951	-6 186 051	-6 230 951

Rammetilskudd

Rammetilskuddet til kommunen baseres på tall fra kommunaldepartementet og hvordan disse grunnlagene er lagt i KS sin beregningsmodell for rammetilskuddet. I beregningsmodellen har vi lagt inn Lillestrøms egen befolkningsprognose i økonomiplanperioden, og tilskuddstallene for for 2024-2026 påvirkes av vår egen prognose, mens rammetilskudd for 2023 baserer seg på reelle grunnlagstall pr. 1. juli 2022.

I rammetilskuddsbeløpet er det også inkludert trekk for inntektsutjevningen som regnes ut iht. hvordan skatteinntekt pr. innbygger er i forhold til landsgjennomsnittet. I beregningsmodellen har vi høyere skatteinntekt pr. innbygger enn landsgjennomsnittet og blir trukket ca. 47 mill. krone i 2023 og mellom 38 og 39 mill. pr. år i 2024-2026.

Kommunen får et veksttilskudd pr år basert på om vi har en befolkningsvekst over de 3 foregående årene i gjennomsnitt over 1,4%. Da får vi et kronebeløp for hver innbygger over 1,4%. Det har vært høy befolkningsvekst i Lillestrøm de to siste årene, og det gir seg utslag i veksttilskuddet. For 2023 beregnes det til 8,4 mill. kroner, men vokser til 22,1 mill. kroner i 2024, og videre til 28,6 mill. kroner i 2025. Befolkningsveksten forventes å gå litt ned utover i økonomiplanperioden og for 2026 anslås veksttilskuddet til 5,5 mill. kroner.

Inntekts- og formuesskatt

Regjeringen har i sitt nasjonale skatteanslag lagt til grunn en deflator for pris- og lønnsvekst på 3,7% som grunnlag for inntektsveksten. Det gis isolert sett en stor nominell økning i skatteinntektene. I motsatt retning justerer regjeringen sine skatteanslag en god del ned pga. av at de særskilte merinntektene i 2021 og 2022 fra tilpasninger for utbyttebeskatning o.l. forventes å bortfalle. Regjeringen foreslår å

Økonomiplan for 2023-2026

justere opp kommunens andel av skatteinntektene (skatteøren) fra 10,95 prosentpoeng til 11,15 prosentpoeng for å kompensere for dette.

I Lillestrøm bruker vi skatteanslaget i KS sin beregningsmodell for rammetilskuddet som er ca. 10 mill. kroner høyere en det regjeringen foreslår i grønt hefte for kommunen. Som følge av stor befolkningsvekst i kommunen i 2022, og godt skatteanslag i år har også kommunedirektøren lagt inn en forventning om ytterligere skattevekst på 20 mill. kroner i 2023-anslaget for skatt.

For 2024 til 2026 baserer skatteanslaget seg på at vi øker skatteanslaget med antall nye innbyggere ganget med gjennomsnittlig skatteinntekt pr. innbygger. Veksten pr. år blir da som følger:

År (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026
Skattebudsjett 2023-2026 (KS-beregning 2023 + kr av nye innb)	3 328 644	3 344 400	3 386 900	3 438 000	3 481 400

Skatteanslaget for 2023 er forbundet med en god del usikkerhet på grunn av den usikre situasjonen i Europa som følge av Russlands krig mot Ukraina. Ekspertene påpeker at vi kan oppleve en betydelig svakere nasjonaløkonomi som kan gi negative effekter for kommunens skatteinntekter. Store prisøkninger, spesielt på energi reduserer bedriftenes marginer og de store prisøkningene på mange varer kan gjøre etterspørselen lavere og mange arbeidsplasser usikre. Store økninger i renteutgifter øker kostnader og fradrag i skatten for bedrifter og innbyggere.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatteanslaget baserer seg på retakseringen gjort i 2021 og 2022 som følge av kommunesammenslåingen viste seg å øke inntektsanslaget med ca. 43 mill. kroner. Budsjettet for 2022 er dermed økt fra 122 mill. kroner til 165 mill. kroner. Vi har lagt til grunn et anslag på at inflasjonsjustering av skatteetatens formuesgrunnlag og de nye eiendommene som hvert år kommer inn vil gi ca. 3 mill. kroner i merinntekter pr. år. For 2023 forventes eiendomsskatten å bli på 167,0 mill. kroner. Her er årlig økning bare 2,0 mill. kroner fra 2022 pga. av en forventning til at klagebehandlingen på nytakseringen kan redusere inntektsveksten fra eiendomsskatten noe. Klagebehandlingen forventes pr. nå å være ferdig rundt nyttår og blir det større avvik i skatteanslaget vil det bli fremmet en budsjettjustering i første tertialrapport.

Eiendomsskatteinntektene forutsetter at promillesatsen på to promille og bunnfradraget på 1,8 mill. kroner videreføres. Hvis kommunestyret ønsker å øke inntektene fra eiendomsskatt kan promillesatsen økes eller bunnfradraget senkes. Eiendomsskatten skal være mellom 1 og 7 promille av takstverdien. For boliger og fritidsboliger skal promillesatsen ikke være høyere enn 4 promille.

Naturressursskatt

Naturressursskattinntekten for Lillestrøm kommune følger statlige regler og baserer seg hovedsaklig på vannkraftdriften i Bingsfoss. Inntekten ligger omtrent flatt i alle år med dagens skatteregime, og blir på ca. 3,0 mill. kroner pr. år.

Integreringstilskudd

Utviklingen i integreringstilskudd har de siste årene hatt en sterkt fallende tendens, mens mottak av flyktninger i forbindelse med krigen i Ukraina ga en sterk økning i tilskuddet i 2022 samt i plan-perioden 2023-26. Kommunestyret vedtok mottak av 260 flyktninger i 2022. Det er signalisert at kommunen også i 2023 vil bli anmodet om mottak av flyktninger på 2022-nivå. Formell henvendelse fra IMDI om mottak for 2023 forventes først etter at kommunedirektørs budsjettforslag offentlig-gjøres. I budsjettforslaget er det derfor lagt til grunn et mottak på tidligere vedtatt nivå på 48 i perioden 2023-26. Dersom ny anmodning om mottak for 2023 blir høyere enn tidligere 48 flyktninger vil kommunedirektør komme tilbake med en egen sak om dette til behandling i kommunestyret. Økonomiske konsekvenser av eventuelt forhøyet mottak i 2023 vil bli innarbeidet i forbindelse med tertialrapportene for 2023.

For 2023 er det lagt til grunn en økning av tilskuddet på 64 mill. kroner i 2023 i forhold til gjeldende økonomiplan, fallende til 44 mill. kroner i 2024, 24 mill. kroner i 2025 og 17 mill. kroner i 2026. Fra 2026 bortfaller tilskudd for mottak av de 260 flyktningene. Det vil derfor være avgjørende at oppbygningen av ressurser til å håndtere de nye flyktningene kan skaleres ned når disse faller ut av tilskuddsordningen fra 2026.

Kompensasjonstilskudd fra Husbanken

Kommunen får ulike kompensasjonstilskudd fra staten til dekning av renter, og delvis avdrag, på kommunale lån til investeringer. De ulike tilskuddsordningene er til institusjonsbygg og omsorgsboliger, kirkebygg og skolebygg.

Grunnlag for beregning av kompensasjonstilskudd for 2023 er 185 mill. kroner. Grunnlaget blir årlig lavere, i takt med nedbetaling av lånene, slik at grunnlaget i 2026 er 110 mill. kroner.

Tilskudd for 2023 budsjetteres med 17,2 mill. kroner. Tilskuddene beregnes etter flytende rente i Husbanken, det er lagt inn en rente på 3,5 %.

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Avskrivninger	400 000	410 000	420 000	430 000
Sum sentrale utgifter	400 000	410 000	420 000	430 000

Kommunens pensjonsutgifter

Kommunen har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte og ordførere i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK) for lærere. For sykepleiere og lærere er ytelsene lovbestemte. For øvrige yrkesgrupper omfatter ordningene de tariffestede ytelser som gjelder i kommunal sektor. Ordningene er ytelsesbasert.

Prognoser fra pensjonsleverandørene benyttes i økonomiplanen.

Pensjon hele 1000 kroner	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Årsbudsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Brutto innbetaling pensjonspremie	423 596	587 667	609 550	686 450	588 400	642 682	673 652
Herav reguleringspremie i KLP	46 989	214 968	210 717	272 469	158 107	196 480	210 927
Minus bruk av premiefond KLP	61 416	129 700	120 139	124 355	3 701	35 947	44 045
Netto innbetaling premie	362 180	457 967	489 411	562 095	584 699	606 735	629 607
Minus netto pensjonskostnad inkl. adm.	324 550	312 509	335 610	338 874	372 110	387 793	406 935
Årets premieavvik	-37 630	-145 458	-153 801	-223 221	-212 589	-218 942	-222 672
Amortisering premieavvik fra året før	30 229	37 630	145 458	153 801	223 221	212 589	218 942
Netto premieavvik ekskl. arbeidsgiveravgift	-7 401	-107 828	-8 343	-69 421	10 632	-6 352	-3 731
Arbeidsgiveravgift	-1 044	-15 204	-1 176	-9 788	1 499	-896	-526
Netto premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift, påvirker netto driftsresultat	-8 445	-123 032	-9 520	-79 209	12 131	-7 248	-4 257
Netto avsetning disposisjonsfond	8 445	123 032	9 520	79 209	-12 131	7 248	4 257
Sum	0	0	0	0	0	0	0

Brutto innbetaling pensjonspremie viser betydelig variasjon mellom årene. Hovedårsaken til dette er reguleringspremien til KLP. Dette er en premie som betales hvert år for å oppjustere pensjonsfondet i takt med årlig lønnsvekst og endring i folketrygdens grunnbeløp (G). Det er stor usikkerhet knyttet til prognosen for reguleringspremie, fordi det avhenger av det faktiske lønns- og trygdeoppgjøret, som først blir fastsatt i mai/juni det enkelte år. I 2023 forventer KLP en årslønnsvekst på 4,45%, i samsvar med Statistisk sentralbyrås estimat fra 09.09.22. Det er forutsatt et noe svakere lønnsoppgjør fra 2024.

I tjenesteområdenes rammer er det innarbeidet en pensjonspremie på 16,5 % i fellesordningen (KLP), 17,5 % i sykepleierordningen (KLP) og 8,6 % for lærerne (SPK). Dette er en økning på 1,5 % i fellesordningen og 2,3 % i sykepleierordningen sammenlignet med budsjett 2022. Økningen er finansiert over ordinær drift. Prognosen fra KLP tilsier en adskillig høyere pensjonspremie, henholdsvis 21,2 % for fellesordningen og 22,5 % for sykepleierne i 2023. Differansen mellom budsjettet i tjenesteområdene og den faktiske prognosen er foreløpig avsatt sentralt i budsjettet, med finansiering fra premiefondet i KLP.

Bruk av premiefond i KLP. Kommunedirektøren foreslår å bruke 124,4 mill. kroner av premiefondet i 2023, 3,7 mill. kroner i 2024, 35,9 mill. kroner i 2025 og 44 mill. kroner i 2026. I tillegg til usikkerhet med reguleringspremien er det usikkerhet knyttet til beregningen av effekten av ny AFP i offentlig sektor og eventuell endring for de med særaldersgrenser. Med høy bruk av premiefond hvert år vil fondet etter hvert bli brukt opp. Kommunedirektøren forutsetter at en ved neste års budsjettbehandling vurderer at en høyere premie må dekkes innenfor ordinær drift.

Pr. 31.12.22 antas premiefondet å være ca. 589 mill. kroner. I økonomiplanperioden er det totalt forutsatt disponert 208 mill. kroner, og premiefondet antas å være 477 mill. kroner ved utgangen av 2026. I disse tallene er det forutsatt overskudd i tråd med KLPs prognoser og 2 % garantert avkastning på innestående midler.

Netto pensjonskostnad inkl. administrasjonskostnad er det beløpet som skal framkomme som netto regnskapsført belastning i kommunens driftsregnskap hvert år. Dette er en kostnad som uttrykker endring av pensjonsforpliktelsene fra det ene året til det andre. Netto pensjonskostnad beregnes av forsikringsselskapene etter regler gitt av Kommunal- og distriktsdepartementet.

Årets premieavvik er forskjellen mellom det som innbetales i premie (pensjonsutgift) og netto pensjonskostnad. Hvis innbetalt premie er høyere enn netto pensjonskostnad skal premieavviket føres til inntekt i det regnskapsåret det oppstår. Hvis motsatt, skal premieavviket føres til utgift. Premieavvik 2023 er beregnet til 223,2 mill. kroner. Dette premieavviket føres til inntekt i driftsregnskapet 2023 med tilsvarende avsetning til disposisjonsfond. Premieavviket utover i perioden endrer seg i tråd med endret forutsetning om innbetaling og beregning av pensjonskostnad.

Amortisering premieavvik er nedbetaling av premieavviket fra året før. Lillestrøm kommune har vedtatt 1 års amortisering (nedbetaling). I 2024 må premieavviket fra 2023 nedbetales med tilsvarende bruk av disposisjonsfond. Tilsvarende utover i perioden.

Årets premieavvik og amortisering av premieavvik påvirker ikke budsjettets balanse, men påvirker netto driftsresultat. I 2023 bedres netto driftsresultat med 79,2 mill. kroner, mens det i 2024 gjør resultatet 12,1 mill. kroner dårligere.

Reserverte bevilgninger

Det settes av midler sentralt til neste års lønnsoppgjør, udisponerte eiendomsskattemidler og ekstraordinære energikostnader.

Statistisk sentralbyrå anslår en nasjonal lønnsvekst på 4,4 % i 2023. I neste års budsjett har kommunen satt av ca. 4 % lønnsvekst fra 1. mai. Det er ikke alle forhold i beregningen av nasjonal lønnsvekst kommunen setter av penger til. I tillegg til det generelle lønnsoppgjøret foreslås det av satt kr. 5,0 mill. kroner til lønnsharmonisering.

Eiendomsskatt som ikke blir disponert blir avsatt til et eget eiendomsskattefond til bruk senere år. Det er kommunestyret som foreslår og disponerer midler kommunen mottar i eiendomsskatt.

Energikostnader (strøm og fjernvarme)

Markedsprisene for strøm har ført til betydelige merutgifter for Lillestrøm kommune i 2022, og markedet viser høye priser også for 2023, men noe lavere utover i HP-perioden. Vårt årlige forbruk for strøm og fjernvarme er ca. 80 GWH, eller 80 mill. KWH, og med et så høyt forbruk er den økonomiske virkningen av strømkrisen formidabel. Årsaken til økte utgifter skyldes i hovedsak 2 forhold:

- Lillestrøm bruker rundt 20 GWH i fjernvarme, dvs 25% av vårt energiforbruk. Vi har ingen sikring på fjernvarmen, den prises etter flytende strømpris på Nordpool og økt strømpris på Nordpool gir direkte utslag i vår fjernvarmepris.
- Vi sikrer en stor andel av vår strømpordefølge for kommende år. Meglerne har et mandat om sikring på minimum 50 % og maksimum 90 %. Mesteparten av sikringene har skjedd mot systempris på Nordpool, noe som generelt har vært gjeldende praksis helt til 2022. Tidligere har systempris og områdepris for Østlandet stort sett vært lik, men dette ble det en betydelig

Økonomiplan for 2023-2026

endring på i 2022. Differansen mellom systempris og områdepris må vi betale, og den store differansen i 2022 har gitt store utslag i våre utgifter.

I 2022 har vi en sikring på ca. 80 % av strømforbruket, og for 2023 har vi en sikring pr. 1 november 2022 på i overkant av 60 % av strømforbruket. En lavere sikring i 2023 betyr at vi er mer utsatt for svingninger i pris i 2023 enn vi har vært i 2022, men merutgiften i 2022 er også betydelig. Pr. 2. tertial 2022 ble energibudsjettene i 2022 økt med 77,6 mill. kroner.

Den lave sikringen for 2023 skyldes at prisen for sikring framover i tid har vært uvanlig høy den siste tiden, så grad av sikring og forutsigbarhet må avveies mot risikoen for å sitte med altfor dyre avtaler dersom markedet går ned. Sikringer må også omfatte områdepris, men også sikring mot områdepris er økt betydelig.

Vi må forvente høye utgifter til strøm og fjernvarme i 2023, og vi har lagt inn 123 mill. kroner mer enn det som lå inne i opprinnelig ramme. Midlene er satt av sentralt. Totalt er utgiftene til strøm/fjernvarme i 2023 budsjettet til ca. 196 mill. kroner. Budsjettet er basert på markedspriser ved budsjettutarbeidelsen, men markedet er ekstremt ustabil, og prisene endrer seg kontinuerlig. Budsjettet er utarbeidet ut fra en flytende strømpris på 240 øre i 2023 fallende til 150 øre i 2024. I 2025 og 2026 priser markedet en KWH pris på under 1 krone. Nettleie kommer i tillegg. I budsjettet er den sentrale avsetningen til strøm og fjernvarme redusert fra 123 mill. kroner i 2023 til 80 mill. kroner i resten av perioden.

I budsjettet ligger det inne forslag til tiltak for å få ned strømforbruket. Det er lagt inn forslag om opprettelse av egen stilling i eiendomsavdelingen som har som hovedoppgave å følge opp energibudsjettet og forbruket. Arbeidet med å få ned forbruket på litt lengre sikt vil økes, bl.a. montering av solcellepanel der dette er mulig. Kortsiktige tiltak er senking av innetemperatur der dette er mulig, og slukking av veilys i perioder.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Renteinntekter	-111 000	-100 000	-91 000	-80 000
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	200 000	247 000	257 000	275 000
Avdrag på lån	280 000	280 000	280 000	280 000
Startlån - renteinntekter	-35 000	-39 000	-43 000	-47 000
Startlån - renteutgifter	35 000	39 000	43 000	47 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	369 000	427 000	446 000	475 000
Finansutgifter i tjenesteområdene	1	1	1	1
Totale finansutgifter	369 001	427 001	446 001	475 001
Motpost avskrivninger	-400 000	-410 000	-420 000	-430 000

Renteinntekter

Renteinntektene består av renter av bankinnskudd. Vi har all likviditet til flytende rente, og har samme budsjettrente som for flytende lån med tillegg av avtalt margin i hovedbankavtalen.

Det er lagt inn renteinntekter på en kontantbeholdning på 2,5 milliarder kroner. Årsaken til den betydelige økningen i renteinntekter skyldes både høyere markedsrenter, høyere kontantbeholdning og ny margin på hovedbankavtale.

Det er tatt høyde for at renteinntekten reduseres ved at lån som er gitt til Lillestrøm kulturforum omgjøres til egenkapital.

Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter

Vi har lagt inn følgende flytende budsjettrente i perioden: 3,75 % i 2023 og 2024, 3,5 % i resten av perioden. Det er lagt inn låneopptak som vist i investeringstabellen.

Lillestrøm kommune har ca. 6,6 milliarder i egne lån, fratrukket startlån, pr. 1.1.2023. Herav er ca. 2,5 milliarder kroner fastrentelån.

Det blir belastet renter og avdrag på eiendomsskattelån på eget eiendomsskatteprosjekt. I 2023 er det belastet 15,2 mill. kroner i renter og 23,2 mill. kroner i avdrag.

I forvaltning av låneporteføljen tas det hensyn til størrelsen på kontantbeholdning og selvkostlån, som gir inntekter. På kort sikt har vi liten renterisiko i porteføljen.

Avdrag på lån

Det er budsjettet med avdrag på 280 mill. kroner hvert år i hele perioden. Ny kommunelov gjeldende fra 1.1.2020 angir nye regler for beregning av minimumsavdrag. Minimumsavdraget beregnes slik:
$$\text{Minimumsavdrag} = \text{sum avskrivninger i året} \times \text{lånegjeld ved inngangen av året} / \text{sum bokført verdi av avskrivbare varige driftsmidler ved inngangen av året}.$$

I Lillestrøm kommune er lånegjelden lavere enn bokført verdi av varige driftsmidler. Gjelden utgjør pr. 01.01.2023 ca. 60 % av de bokførte verdiene. Budsjettet avskrivning i 2023 er 400 mill. kroner.

Minimumsavdraget i 2023 blir derfor beregnet til 400 millioner kroner x 0,6 % = 240 mill. kroner.

Budsjettet avdrag i 2023 ligger dermed ca. 40 mill. kroner høyere enn minimumsavdraget.

Startlån - renteinntekter

Opptak av startlån er redusert ned til 150 mill. kroner i 2023 på grunn av ledige lånemidler fra tidligere år. Utgifter til renter og avdrag på startlån er budsjettet likt det som mottas fra låntagerne.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Avsetning - bundne fond	65	65	65	65
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-123 753	-2 000	-2 000	-2 000
Overføring til investering	138 783	91 395	126 356	158 471
Netto avsetninger	15 095	89 460	124 421	156 536
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	858	-59 196	-32 184	-30 837
Totale avsetninger	15 953	30 264	92 237	125 699

Disposisjonsfond er bygget opp gjennom frie inntekter som kommunestyret disponerer fritt. I kommunedirektørens forslag er det ikke budsjettert med generell avsetning til disposisjonsfond for 2023-2026. Disposisjonsfondet i budsjettert høyere enn kommunens handlingsregel på 10 %.

Bundne fond skyldes overskudd på selvkosttjenester og udisponerte, øremerkede inntekter som ikke er anvendt fullt ut. Når fondet er bundet betyr det at midlene ikke står til kommunestyrets disposisjon, men er bestemt til særskilte formål.

Avsetning - bundne fond

Kommunen avsetter renteavkastningen på bundne fond.

Bruk av disposisjonsfond

Gjelder bruk av fond som finansiering av investeringsprosjekter. I investeringsbudsjettet ligger det prosjekter med spesifikke vedtak om finansiering fra fond på 23,9 mill. kroner.

Kommunen har et høyere disposisjonsfond enn handlingsregelen på 10 % av samlede inntekter. I 2023 er det budsjettert med bruk av 100 millioner kroner fra disposisjonsfondet til egenfinansiering av investeringer.

Overføring til investering

Kommunen overfører 23,9 mill. kroner til diverse investeringsprosjekter med finansiering fra driftsbudsjettet. Egenkapital innskuddet til KLP overføres til investeringer, kjøp av aksjer, med 12,2 mill. kroner.

I 2023 brukes 100 mill. kroner fra disposisjonsfondet til egenfinansiering av investeringer.

Alle frie midler etter at kommunens driftsbudsjett er disponert går til finansiering av investeringer. samlet i fireårsperioden beløper dette seg til over 300 mill. kroner. Dette reduserer kommunens lånebehov, spesielt mot slutten av økonomiplanperioden.

Eiendomsskatt

I kapittel om sentrale inntekter er Eiendomsskatt 2023 budsjettet til 167,0 millioner kroner. Eiendomsskatten forventes å øke årlig med ca. 3 millioner kroner videre i økonomiplanperioden. Dette avsnittet gjennomgår driftstiltakene som er lagt inn i budsjettforslaget finansiert av eiendomsskatt.

Praksis for budsjettering av eiendomsskatt:

- I vedtaket for strategidokument for økonomiplan og årsbudsjett 2023-2026 (KS-sak 89/22, 15.6.2022) har kommunestyret vedtatt følgende føring for disponering av eiendomsskatt: *Eiendomsskattemidlene skal fra årsbudsjett 2023 øremerkes klimatiltak og tiltak rettet mot restaurering av natur, i tillegg til barn og unge, kultur og idrett.*
- Eiendomsskatteprosjekter som er vedtatt for fireårsperioden, og som er av mer varig karakter, legges i utgangspunktet inn i neste års økonomiplan i år fire.
- Eiendomsskatteprosjekter vedtatt med varighet ut over ett år, pris- og lønnsjusteres ved rullering av økonomiplanen.
- For eiendomsskatteprosjekter i investeringsbudsjettet beregnes og budsjetteres bruk av lån, betaling av renter og avdrag som for kommunens øvrige investeringsprosjekter.
- I budsjettet foreslås disponering av eiendomsskatt i tråd med politiske føringer.

Ved regnskapsavslutningen i 2021 var kommunens eiendomskattefond på 57,8 millioner kroner. Av dette var 9,9 millioner kroner ikke disponert til pågående investeringsprosjekter.

Tabellen viser at de økte renteutgiftene tar en god del av de merinntektene som retakseringen av eiendomsskatten har medført. Det er allikevel et betydelig beløp i budsjettforslaget som er kontert til senere fordeling, men kan disponeres som kommunestyret ønsker (se beløp i tabellen under).

Kommunestyret kan også velge å justere på de tiltakene som alt er lagt inn med eiendomsskattefinansiering.

Følgende tiltak er lagt inn i budsjettforslaget for 2023-2026 med disponering av eiendomsskatt:

Økonomiplan for 2023-2026

Prosjekt(T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Eiendomsskattekontor - (Ske 9200)	4 912	4 912	4 912	4 912
Lærlingeplasser - (Ske 9204)	14 304	16 104	17 304	17 304
Klimatiltak i barnehagene	50	50	50	50
Red.ventelister i musikk-og kulturskolen - (Ske 9320)	1 655	1 655	1 655	1 655
Sommerskole - (Ske 9342)	840	840	840	840
SKOLEHAGER	106	106	106	106
Red. SFO-pris på 1.trinn - 3-årig prosjekt	2 000	0	0	0
Home Start 0,5 årsverk - (Ske 9301)	345	345	345	345
Mercy House - (Ske 9217)	422	422	422	422
Kirkens bymisjon - (Ske 9220)	1 110	1 110	1 110	1 110
Tilskudd til Hjelpende hender - (Ske 9333)	215	215	215	215
Næringsutviklingstiltak - (Ske 9260)	2 220	2 220	2 220	2 220
Kantorstilling	495	495	495	495
Ungdomsdiakon	455	455	455	455
Økt administrasjonsstøtte - (Ske 9201)	555	555	555	555
Tilskudd til drift av utstyrssentralen - (Ske 9202)	1 110	1 110	1 110	1 110
Aktivitetskortet - (Ske 9212)	1 192	1 192	1 192	1 192
GRATISPRINSIPP/DRIFTSTILSKUDD	7 893	7 893	7 893	7 893
Søndagsåpent hovedbibliotek - (Ske 9242)	602	602	602	602
Ungdomslokaler i Kirkegata - (Ske 9243)	1 087	1 087	1 087	1 087
Ekstra tilskudd skolekorps - (Ske 9246)	333	333	333	333
Aktivitetsmidler barn og unge - (Ske 9255)	662	662	662	662
Lekeapparater i det offentlige rom - (Ske 9269)	550	550	550	550
Utvidet stilling Frivilligsentralen - (Ske 9271)	346	346	346	346
Den kulturelle spaserstokken - (Ske 9273)	552	552	552	552
Kulturfaglig støtte, Lillestrøm kultursenter - (Ske 92302)	3 986	3 986	3 986	3 986
Drift Husebylåven - (Ske 9303)	2 009	2 009	2 009	2 009
Drift Nylendlia skisenter - (Ske 9305)	333	333	333	333

Økonomiplan for 2023-2026

Prosjekt(T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Driftstilskudd til Nitja senter for samtidskunst	1 625	1 625	1 625	1 625
Drift av Volla folkebad - (Ske 9319)	513	513	513	513
Tilskudd rehab.kirker - (Ske 9334)	1 110	1 110	1 110	1 110
Økt åpningstid i sv.halle/gymsaler fra 010818 - (Ske 9338)	798	798	798	798
BLAKER SKANSE	2 680	2 680	2 680	2 680
TILSKUDD TIL LAG OG FORENINGER	5 175	5 175	5 175	5 175
Tillsk. frivillig drevet ungdomstilbud tidl.Sørums	530	530	530	530
Idrettsrådet fast stilling	792	792	792	792
Økt driftsstøtte frivillighet barn og unge	1 056	1 056	1 056	1 056
Drift av Frogner kultursenter	1 284	1 284	1 284	1 284
Møteplass Strømmen	2 114	2 114	2 114	2 114
Bibliotekene bemanning	2 792	2 792	2 792	2 792
Frivillighetsfondet	4 120	4 120	4 120	4 120
Drift av Slorahallen (Ske 9245)	2 235	2 235	2 235	2 235
FROGNERHALLEN - LEIEKOSTNADER	5 057	5 057	5 057	5 057
SØRUMSANDHALLEN - LEIEKOSTNADER	1 561	1 561	1 561	1 561
MELVOLD SVØMMEHALL	626	626	626	626
Fet Arena - festeavtale	2 244	2 244	2 244	2 244
Sykkelbysatsingen (Ske 9337)	1 100	1 100	1 100	1 100
Bekjempelse svartelistearter (Ske 9331)	550	550	550	550
Driftstilskudd Unge Viken Teater	328	328	328	328
UDISPONERT EIENDOMSSKATT	35 157	37 715	37 095	40 095
EIENDOMSSKATT INNTEKTER (9200)	-167 000	-170 000	-173 000	-176 000
RENTER OG AVDRAG LÅN E-SKATTPROSJEKTER (9299)	42 914	43 556	45 976	45 976
E-SKATT LØNNSRESERVE	300	300	300	300
KONTROLLSUM (0)	0	0	0	0
SUM DISPONERT	131 843	132 285	135 905	135 905

Økonomiplan for 2023-2026

I innledningen til budsjettforslaget har kommunedirektøren påpekt at budsjettforslaget er meget stramt og at det er vanskelig å finansiere alle ønskede driftstiltak. Det vises til tjenesteområdenes lister over merbehov i tjenesteytingen. I egne vedtak har kommunestyret pekt ut særskilte områder som eiendomsskatten prioriteres benyttet til. Kommunedirektøren vil påpeke at kommunestyret kan vurdere sin prioritering for bruk av eiendomsskatten hvis kommunestyret ser presserende behov i andre driftsområder enn de som er utpekt. Kommunedirektøren har ikke lagt inn nye tiltak som egner seg for eiendomsskattefinansiering iht. kommunestyrets ønske om å avgjøre disponeringen. Kommunedirektøren ønsker dog å peke på følgende tiltak som spesielt aktuelle for eiendomsskattefinansiering:

Ønskede tiltak finansiert med eiendomsskatt (beløp i 1000 kr)

Kommunalområde (T)	Tiltak	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn	Næringsfond - økning av midler (e-skatt)	500	750	750	750
By- og stedsutvikling	Handlingsplan for bekjempelse av svartelistede arter (e-skatt)	250	0	0	0
By- og stedsutvikling	Kartlegging og formidling av blå og grønne verdier - klimasats, kommunal andel (e-skatt)	1 000	0	0	0
By- og stedsutvikling	Restaurering av naturområder (e-skatt)	400	0	0	0
By- og stedsutvikling	Trainee innenfor klima, miljø og geodataområdet (e-skatt)	350	700	350	0
Eiendom	Drift og vedlikehold av Husebylåven - (e-skatt)	1 625	1 625	1 625	1 625
Eiendom	Utskifting av Lekeapparater ved formålsbygg (e-skatt)	2 500	2 500	2 500	2 500
Helsehus og institusjon	Aktivitet, kultur og frivillighetskoordinatorer, to årsverk - (e-skatt)	1 550	1 550	1 550	1 550
Kultur	Arrangementsfond - videreføring av tilskuddsordning - (e-skatt)	1 000	1 000	1 000	1 000
Kultur	Den kulturelleskolesekken (DKS) - videreføring av bevilgning gitt i 2022 - (e-skatt)	700	700	700	700
Kultur	Driftsmidler til nyetablerte idrettsbygg og nærmiljøanlegg (e-skatt)	600	850	850	850
Kultur	Gratisprinsipp - kulturlokaler (e-skatt)	600	600	600	600
Kultur	Gratisprinsipp - utvidelse av ordningen til å gjelde private-/næringslokaler (e-skatt)	2 000	2 000	2 000	2 000
Kultur	Harmonisering av økonomisk støtteordninger til drifts- og vedlikeholdsmidler til idretten (e-skatt)	1 400	1 400	1 400	1 400
Kultur	Kunstnerisk utsmykning - vedlikeholdsmidler (e-skatt)	500	500	500	500
Kultur	Nordre Øyern våtmarksområde - utvikling av regionalpark og søknad om verdensarvstatus (e-skatt)	750	750	750	750
Kultur	Nærmiljøanlegg (investering) - videreføring av ramme (e-skatt)	2 000	2 000	2 000	2 000
Kultur	Oppfølging av kulturtiltak i handlingsplan for Leve hele livet (e-skatt)	400	800	800	800
Kultur	Tilskudd byfesten - økt støtte (e-skatt)	200	200	200	200
Kultur	Utvidet åpningstid møteplasser barn og unge - økt bemanning (e-skatt)	1 000	2 000	2 000	2 000
Kultur	Utvikling og styrking av møteplasser for ungdom - Klubbleder Fet og Sørumsand (e-skatt)	450	1 000	1 000	1 000
Totalsum		19 775	20 925	20 575	20 225

Økonomisk utvikling i planperioden

Kommunestyrets økonomiske handlingsrom

Kommunestyret har flere elementer som kan benyttes for å justere budsjettforslaget fra kommunedirektøren. Det kan være:

1. Foreslå å kutte eller legge til foreslåtte tiltak, bruke budsjettmidlene på andre tiltak, eller foreslå innsparinger eller inndekninger.
2. Endre på foreslåtte økonomiske handlingsregler for å gi et annet økonomisk handlingsrom, f. eks. endre driftsresultatnivå, endre gjeldsnivå eller endre nivå på fond.
3. Bruk av fond (bør bare gå til engangstiltak og ikke til løpende drift for å sikre langsiktig driftsbalanse).
4. Benytte udisponert e-skatteinntekt, som for 2023 er 35,157 millioner kroner, for 2024 37,715 millioner kroner, for 2025 er 37,095 millioner kroner, og for 2026 er 40,095 millioner kroner. Udisponert e-skatt på fond til pågående investeringsprosjekter er ved utgangen av 2021 på 9,9 mill. kroner.
5. Endre kommunestyrets disponering av eiendomsskatteprosjekt og hvilket nivå kommunestyret vil sette på eiendomsskatteinntektene.
6. Endre investeringsnivået, med tilhørende effekter på bruk av avdrag og renter.
7. Bruke av disposisjonsfond som overføring til investeringer til egenkapital for investeringer. Det gir et lavere låneopptak med tilhørende effekter på bruk av renter og avdrag.

I følge kommunens handlingsregler skulle netto driftsresultat vært 120 millioner kroner høyere enn forslaget fra kommunedirektøren. En nedskalering av tjenesteområdenes fordelt på størrelsen på driftsbudsjettet vill få en følgende fordeling:

Tjenesteområde	Andel av driftsbud.	Beløp
Administrasjon og ledelse	7 %	7,9 mill.
Oppvekst	45 %	54,0 mill.
Helse og mestring	36 %	43,5 mill.
Kultur, miljø og samfunn	12 %	14,6 mill.

Økonomiplan for 2023-2026

Det blir i budsjettforslaget pekt på mulige innsparingsforslag, som kommunedirektøren ikke har innarbeidet i budsjettforslaget. Forslagene ligger på hvert kommunalområde. Tabellen viser alle innsparingsforslagene samlet:

Innsparingsforslag

Beløp i 1000 kr

Org nivå 2 - ID og beskrivelse	Kommunalområde	Tiltak	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
1 - ADMINISTRASJON OG LEDELSE	15	Organisasjon og utvikling	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
2 - OPPVEKST	21	Barnehager	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
2 - OPPVEKST	27	Helsetjenester for barn, unge og familier	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
3 - HELSE OG MESTRING	33	Helsehus og institusjon	-5 193	-6 232	-6 232	-6 232
3 - HELSE OG MESTRING	34	Bo- og miljøtjenesten	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
3 - HELSE OG MESTRING	34	Bo- og miljøtjenesten	-3 000	-4 000	-4 000	-4 000
3 - HELSE OG MESTRING	39	Helse og mestring - sentrale inntekter	1 500	1 800	1 800	1 800
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	43	Eiendom	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	45	Miljøteknikk	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Totalsum			-27 193	-28 932	-28 932	-28 932

Risiko i budsjettet

Det er flere elementer som utgjør risikoelementer i budsjettforslag, og som må følges opp nøye i økonomistyringen i årene som kommer:

- I dette budsjettforslaget har det ikke vært mulig å oppfylle alle de økonomiske måltallene for kommunen. Spesielt å holde netto driftsresultat på et nivå nær null i de tre første årene i økonomiplanen svekker kommunen økonomiske frihetsgrader. Dette gjør at vi får mindre egenkapital til investeringer. I sin tur vil dette øke behovet for å bruke driftsinntektene til renter og avdrag fremfor konkret tjenesteyting. Lavt driftsresultat gir også mindre rom for å sette inn ekstra midler til å utvikle og forbedre driften, og gir mindre handlingsrom for å håndtere økonomiske utfordringer, som lavere inntekter eller økte utgifter.
- Skattebudsjettet har brukt et ca. 30 millioner høyere skatteinntektsanslag enn det statsbudsjettforslaget angir. 10 millioner av økningen følger av en litt bedre KS-prognose for skatt enn det regjeringen anslår. 20 millioner av veksten baserer seg på at vi regner med høyere skattevekst i 2023, som følge av høy befolkningsvekst i 2022. De økonomiske utfordringene på landsbasis kan ende opp i at skatteanslagene blir for optimistiske.

- Investeringsnivået for 2023, inkl. de overførte budsjettmidlene fra forsinkede prosjekt fra 2022, utgjør en omfattende prosjektportefølje. I forkant av dette budsjettforslaget er det påpekt at det har vært en formidabel kostnadsøkning i byggebransjen. Dette gjør det vanskelig å fullføre alle byggeprosjektene vi ønsker oss innenfor de økonomiske handlingsreglene vi ønsker å holde. Det er også en utfordring å holde prosjektfremdriften på prosjektene pga. volum og bemanningen vi har til å gjennomføre dem.
- Prisen på strøm og fjernvarme har vært ekstrem høy i 2022, og forventes å bli høy også for 2023. Det er innarbeidet en økning på 123 millioner kroner i budsjettet for 2023. Prognosen er basert på markedsprisene pr. oktober. Markedet er ekstremt ustabil, og prognosen er forbundet med stor risiko.
- I budsjettforslaget har enhetene fått en 2,0 % kompensasjon for prisøkninger. Kompensasjonen er satt lavt som et innsparingstiltak, men mange enheter melder om prisøkninger på varer og tjenester som er betydelig høyere enn dette. Fortsetter prisøkningen også i 2023 kan det bli utfordrende å holde budsjetttrammene.
- Budsjettet for avvikling av valget avhenger av høy bruk av interne ressurser. Det er knyttet risiko til om disse ressursene er tilgjengelig i så stor grad som forutsatt.

Finansielle måltall

Den økonomiske styringen i Lillestrøm kommune baserer seg på finansielle måltall. Disse er besluttet av kommunestyret, og integrert i kommunens økonomireglement. De finansielle måltallene angir rammene for drift (tjenestetilbudet) og investeringer. I tillegg skal de sikre at Lillestrøm kommune er rustet til å takle uforutsette hendelser, samt ivareta daglig drift med løpende økonomiske betalingsforpliktelser.

Netto driftsresultatet for kommunesektoren har vært godt de siste årene. I 2021 utgjorde netto driftsresultatet 4,7 % av driftsinntektene, som er en klar oppgang fra året før. Dette er det høyeste netto driftsresultatet i sektoren siden 2006. Oppgangen skyldes særlig en ekstraordinær høy skatteinntang helt mot slutten av fjoråret. I gjennomsnitt har netto driftsresultat de siste fem årene vært på 3,5 % og dermed en del høyere enn Teknisk beregningsutvalgs anbefaling om at netto driftsresultat for kommunesektoren samlet bør ligge på 2 prosent over tid.

Merskatteveksten skyldes både at arbeidsmarkedet i fjor høst utviklet seg bedre enn ventet samt tilpasninger til et høyere nivå på skatt på utbytte. Lavere renteutgifter og økt avkastning på finansielle omløpsmidler, sammen med store engangsinntekter i enkeltkommuner, har også bidratt til å trekke opp resultatet i 2021.

Betydelig økning i utgifter til energi, medisinsk og annet forbruksmateriell samt andre tjenester, lavere utbetalinger fra havbruksfondet og noe lavere utbytteinntekter trekker på den annen side resultatet i motsatt retning i inneværende og kommende år.

For å sikre fremtidig økonomisk bærekraft for kommunen og tilfredsstillende velferdstjenester for innbyggerne er det behov for omstilling, utvikling og innsparinger også i tiden som kommer. I tillegg til investeringer i infrastruktur og nye kommunale bygg, legger dette handlingsprogrammet til rette for videreutviklingen av tjenestene til kommunen. Kommunedirektørens budsjettforslag foreslår justeringer, endringer og forbedringer av tjenestetilbudet innenfor alle tjenestoområdene.

Økonomiplan for 2023-2026

Den økonomiske situasjonen i kommunen gjør det nødvendig å finne grep som kan bidra til budsjettbalanse og en bærekraftig økonomi over tid. Bemanningsplanen som ble utarbeidet ved kommunens oppstart legger opp til en reduksjon på ca. 100 årsverk innenfor ikke-stedbundne tjenester innen 2025. Dette er nå langt på vei gjennomført. Disse innsparingene er lagt inn i kommunens budsjett og handlingsplan. Etter som tiden har gått har fokus på rammene i budsjettet blitt viktigere enn antall årsverk.

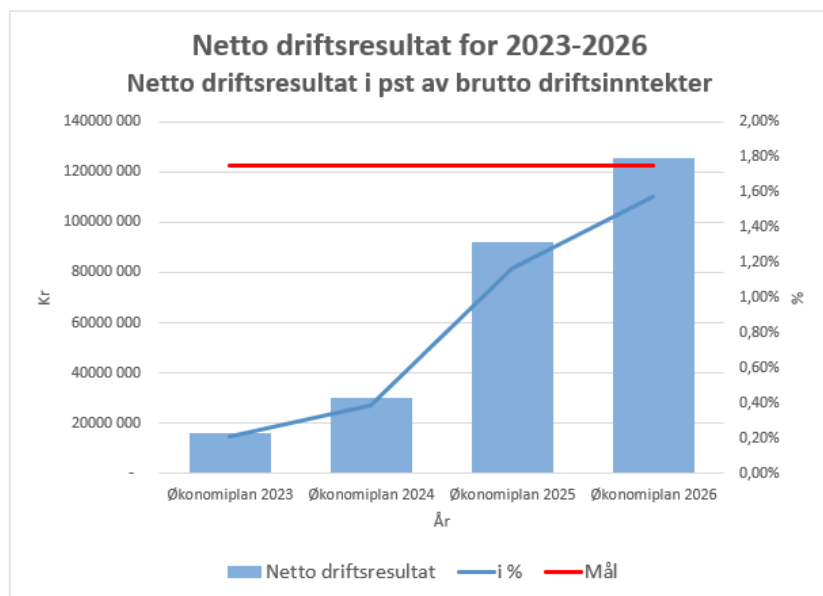
Det jobbes videre i flere prosjekter for å se på bemanningsmessige og organisatoriske endringer både internt i tjeneste-/stabsområdene og på tvers av disse. Det jobbes også med effektivisering av arbeidsprosesser ved hjelp av digitalisering. Dette arbeidet fortsetter fremover.

Kommunedirektørens handlingsrom ved utarbeidelse av forslag til budsjett 2023 og handlingsplan 2023 - 2026 er basert på disse måltallene. Kommunedirektørens budsjettforslag baserer seg på følgende finansielle forutsetninger:

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter viser hva kommunen har til disposisjon til egenfinansiering av investeringer, og netto avsetninger til bundne- og frie fond.

I økonomiplanperioden er det økonomiske måltallet for netto driftsresultat 1,75 %. I kronestørrelser vil det utgjøre et netto driftsresultat på ca. 130 millioner kroner i de kommende årene.

Budsjettforslaget svarer ikke ut måltallet for netto driftsresultat i 2023 og de nærmeste påfølgende år. For å nå målet er behov for til dels drastiske kutt i driften.

Disposisjonsfond viser kommunens evne til å takle uforutsette hendelser, kommunens soliditet og evne til egenfinansiering av investeringer. Disposisjonsfond bør utgjøre minimum 10 % av brutto driftsinntekter, og i enkeltår skal ikke disposisjonsfond være under 7 % av brutto driftsinntekter.

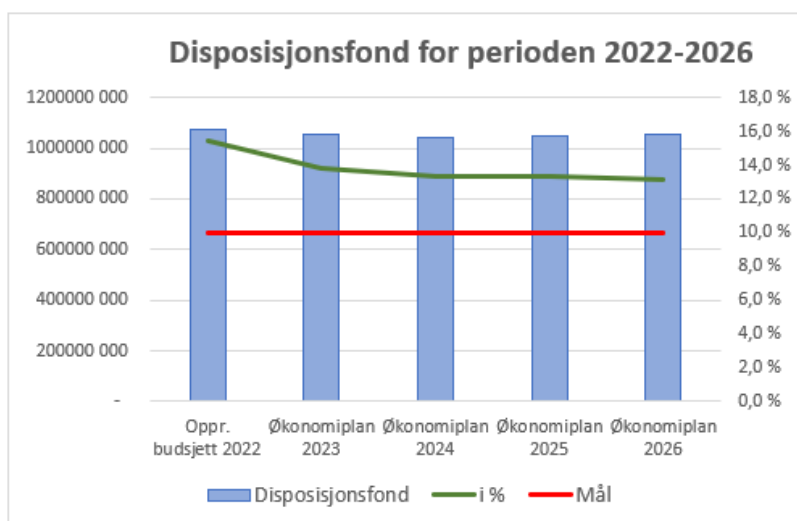
Netto driftsresultat kan brukes til egenfinansiering av investeringer eller avsettes i fond. Disposisjonsfondet kan på kort sikt benyttes til å dekke opp for negative utslag i økonomien, slik som uforutsett økning i rentenivået eller nedgang i skatteinntekter. Disposisjonsfond kan også brukes av

Økonomiplan for 2023-2026

kommunene til å spare egenkapital til investeringer. Ved vurderingen av nivået på disposisjonsfondene bør det også tas hensyn til samlet regnskapsmessig mer-/mindreforbruk, da dette også påvirker kommunens reelle økonomiske handlefrihet.

Som følge av gode driftsresultat de siste årene, har kommunesektoren styrket disposisjonsfondene. For sektoren som helhet utgjorde disposisjonsfondene 87 milliarder kroner ved utgangen av 2021. Dersom en i tar hensyn til regnskapsmessig mer-/mindreforbruk utgjorde disposisjonsfondene 13,8 % av sektorens driftsinntekter. Det er en økning fra 6,8 % i 2023. Disposisjonsfondene er relativt sett noe større i fylkeskommunene enn i kommunene.

Basert på kommunedirektørens budsjettforslag vil netto disposisjonsfondet utvikle seg slik i økonomiplanperioden:

Disposisjonsfondet økte fra 736,6 millioner kroner i 2021 til 1 074 millioner kroner i 2022. I økonomiplanperioden legges det opp til i å benytte driftsresultat til egenfinansiering av investeringer, og ikke øke fondet. For budsjettåret 2023 foreslås det å benytte 100 millioner kroner av fondet til investeringer, gjennom tilsvarende redusert økning av kommunens låneopptak.

Gjeld i prosent av brutto driftsinntekter viser om kommunens inntekter er tilstrekkelige til å dekke gjeldsforpliktelsene, samt kommunens evne til å ta opp nye lån i fremtiden. I 2023 og fremover skal ikke gjelden overstige 100 % av brutto driftsinntekter. Budsjettforslag er innenfor målsetningen i 2023 og 2024 men ikke påfølgende år.

Økonomiplan for 2023-2026

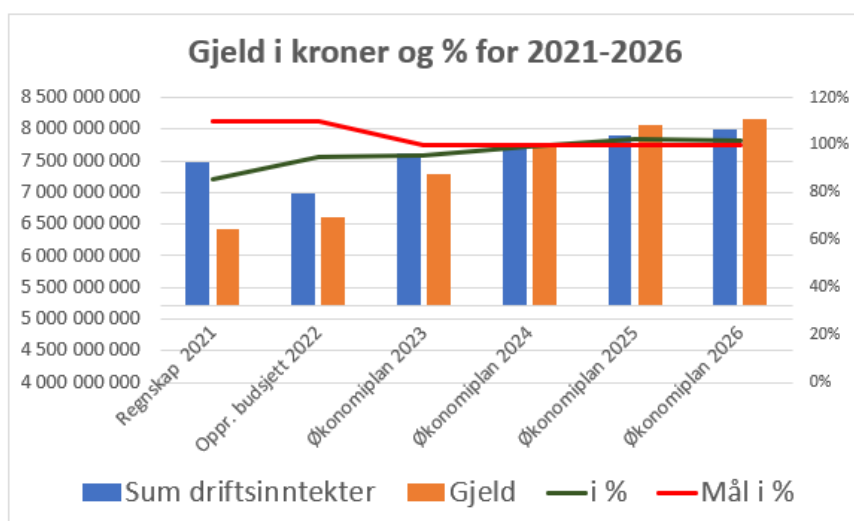
Basert på kommunedirektørens budsjettforslag vil gjelden utvikle seg slik i økonomiplanperioden:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
IB Lån	6 034	6 193	6 413	6 608	7 280	7 742	8 075
Låneopptak	393	517	490	952	742	613	359
Avdrag	234	297	295	280	280	280	280
Netto endring lån	159	220	195	672	462	333	79
UB Lån	6 193	6 413	6 608	7 280	7 742	8 075	8 154
Økning i pst fra 2022				10 %	17 %	22 %	23 %

Alle tall i tabellen ovenfor er i millioner kroner.

Det er et høyt investeringsnivå i fireårsperioden, som også etter bruk av midler fra disposisjonsfondet og kanalisering av «overskudd» til egenfinansiering (som reduserer låneopptakene), i sum gir et betydelig låneopptak i økonomiplanperioden. Kommunens gjeld vil øke fra 6,6 til 8,2 milliarder kroner, som tilsvarer en økning på 23 % i fireårsperioden. Årlige avdrag på lån er satt til 280 millioner kroner, som tilsvarer 1,1 milliard kroner i fireårsperioden. Bruk av disposisjonsfond i 2023 reduserer låneopptaket med 100 millioner kroner jf. ovenfor.

I hht tidligere vedtak om størrelsen på kommunens gjeld, er kommunen innenfor måltallet frem til 2025. Oversikten nedenfor viser utviklingen i brutto driftsinntekter og størrelsen på kommunens gjeld. Om skolebehovsplanen følges slik den er satt opp, vil dette fortrenge andre investeringer. Det ventes også at det fremover vil meldes behov for investeringer som ikke ligger inne i økonomiplanen. Handlingsrommet er nå fullt ut disponert mht størrelsen på gjelden, basert på foreliggende økonomiplan. Det bør arbeides videre med å prioritere investeringer innenfor handlingsrommet. Sammen med økt gjeld vil et økt rentenivå øke kommunens rentekostnader i forhold til dagens drift. Det vil igjen, alt annet likt, medføre behov for innsparinger i kommunens drift.

Økonomiplan for 2023-2026

	Regn 2021	Budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Sum driftsinntekter	7 484	6 978	7 622	7 792	7 895	7 996
Gjeld	6 413	6 608	7 280	7 742	8 075	8 154
i %	86 %	95 %	96 %	99 %	102 %	102 %
Mål i %	110 %	110 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Avvik fra mål i mill kroner					180	158

Likvide bankinnskudd angir kommunens evne til å møte sine løpende betalingsforpliktelser. Innskudd uten tidsbinding i kommunens hovedbank skal til enhver tid utgjøre minimum 500 millioner kroner.

Kommunens tjenesteområder

ADMINISTRASJON OG LEDELSE

Dagens virksomhet

Administrasjon og ledelse består av Kommunedirektør og stab og de tre stabsavdelingene Organisasjon og utvikling, Økonomi og Digitalisering. Stabsavdelingene skal legge til rette for at de tre tjenesteområdene kan yte tjenester til befolkningen på en effektiv og god måte. I tillegg yter deler av stabsavdelingene også selv tjenester til befolkningen. Administrasjon og ledelse har samlet ca. 238 årsverk.

KOSTRA nøkkeltall

Prioritet	Lillestrøm Lillestrøm Drammen Lørenskog Ullensaker Kostragruppe					12
	2020	2021				
Netto driftsutgifter i prosent 120 administrasjon (B)	5,9 %	5,6 %	6,2 %	7,1 %	4,4 %	5,7 %
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B) **)	214	267	330	353	345	316
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B) **)	71	69	59	71	79	62
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) **)	3 546	3 538	4 147	4 197	2 690	3 840

**) Justert for utgiftsbehov

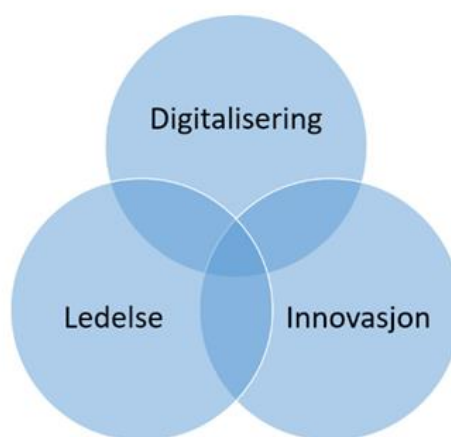
Prioriteringer i planperioden

Organisasjonsutvikling- og endringskapasitet

Lillestrøm kommune har satt ambisiøse strategiske mål innenfor miljø, bærekraft, tettstedutvikling, mestring av ulike livsfaser, teknologiske velferdstjenester og en lærende og innovativ organisasjon. For å oppnå dette må både organisasjonsdesignet, ledere og en organisasjonskultur støtte opp under denne typen radikale endringer. Å jobbe videre med organisasjonen krever ledere som er skodd for oppgaven. Det betyr gode endringsledere som er «bærere» av en ny felles lederkultur. Lederutvikling og lederopplæring er derfor et viktig satsingsområde også i 2023. Lederutviklingsprogrammet er et samarbeid med Norges Handelshøyskole og legger bl.a. vekt på tema som er nevnt ovenfor.

Mange arbeidstakere i kommune opplever et arbeidsliv der endringsbehovene kommer hurtigere og skal gjennomføres i et stadig høyere tempo.

Forskning og praksis understøtter viktigheten av måten disse endringene gjennomføres på for at resultatet skal bli godt. De to siste årene har det skjedd betydelige endringer i Lillestrøm kommune, særlig innenfor en mer digital arbeidshverdag. Det er utfordrende for ledere og ansatte å lære, iverksette og ta i bruk nye digitale verktøy i en presset arbeidshverdag. Digitaliseringen skal blant annet gi oss økt kvalitet, oversikt, effektivitet og gode styringsdata som er tilpasset en ny stor kommune. Dette har gått forholdsvis raskt, uten at organisasjonen i stor nok grad har greid å prioritere å få alle ledere og ansatte «om bord». Det betyr at vi er i en situasjon der organisasjonen ikke har hatt kapasitet til å ta i bruk og høste alle gevinstene som forutsatt. Dessuten gjenstår det en del forenkling og forbedring av systemer/integrasjoner for å redusere tidstyver i hverdagen.

Kontinuerlig kompetanseutvikling er en viktig faktor i Lillestrøm kommunes arbeidsgiverstrategi. For å kunne levere gode tjenester til innbyggerne til riktig tid kreves et godt samarbeid på tvers av tjenesteområder, og at medarbeidere har den kompetansen som er nødvendig for å få dette til. På bakgrunn av dette har Lillestrøm kommune utarbeidet tre hovedområder for kompetanseutvikling som er sterkt knyttet til hverandre: Ledelse, digitalisering og innovasjon.

Derfor blir viktig å jobbe mer helhetlig og systematisk med organisasjonsutvikling i årene fremover. Det vil si hvordan vi rigger et kontinuerlig arbeid med å forbedre organisasjonens evne til å håndtere endringer som skjer både i og utenfor vår egen virksomhet.

Personalpolitikk – rekruttering og revidert lønnspolitikk

En av de største utfordringene for kommunen fremover blir å rekruttere og beholde nødvendig arbeidskraft. Det er underskudd på arbeidskraft, og den demografiske utviklingen på sikt viser at det blir færre yrkesaktive som skal dekke opp arbeidskraftbehovet. Å jobbe strategisk og systematisk med rekruttering i årene som kommer blir viktig. Lillestrøm kommune må posisjonere seg som en attraktiv arbeidsgiver. Lønn og lønnspolitikk er virkemidler for å beholde og rekruttere gode ansatte. Lønnspolitikken skal bidra til å sikre enhetlig praksis, og en praksis som bygger på bevisste holdninger til lønnsforskjeller, lønnsnivå og lønnsutvikling. Den skal oppmuntre til faglig og personlig utvikling og bidra

til å rekruttere og beholde medarbeidere med rett kompetanse. En revidert lønnspolitikk som ivaretar dette er påbegynt i 2022, og målet er å iverksette denne i 2023.

Arealeffektivisering og aktivitetsbaserte kontorarbeidsplasser

Pandemiårene blir sett på som årene da norsk arbeidsliv forandret seg, særlig for administrativt ansatte som utfører arbeidet sitt fra en kontorplass. Vi har tatt med oss de beste læringserfaringene og er i gang med å teste ut en mer fleksibel arbeidshverdag for de ansatte i Lillestrøm kommune. I årene fremover vil vi få et solid kunnskapsgrunnlag om hvordan dette fungerer, og justere utformingen i tråd med dette. Det kan gi store muligheter for fleksibilitet, arealeffektivisering og nye måter å jobbe sammen på. Arealeffektivisering og innsparinger er ett av målene med tiltaket. Men det reiser også noen arbeidsmiljømessige dilemma som vi må ivareta fremover.

Kommunen som lærebedrift

Lillestrøm kommune har en sentralt etablert lærebedrift med en lærlingekoordinator. Koordinatoren samarbeider tett med representanter for tjenester/fag og hovedtillitsvalgte, og skaper et godt grunnlag for å sikre felles kvalitet i opplæringen. Kommunen skal bidra til å utdanne fagarbeidere med høy kvalitet som bygger på kommunens verdier tillit, inkludering og nyskapning. Det overordnede målet er å følge opp KS sin målsetting om to lærlinger per tusen innbyggere.

Beredskap

Kommunens sentrale beredskapsfunksjon er lagt til Organisasjon og utvikling. I tillegg til sin sentrale operative funksjon har beredskapsenheten en viktig oppgave knyttet til å utvikle og vedlikeholde kommunens overordnede risikoanalyser og beredskapsplanverk. Beredskapsenheten skal også være en viktig støttespiller for tjenesteområdene. Vi lever i en urolig tid, og foreløpig er det vanskelig å se en framtid der behovet for god beredskap er mindre. I den korte tiden Lillestrømkommune har eksistert har vi håndtert mange kriser, feks koronapandemien, skredet i Gjerdrum og krigen i Ukraina. En naturkatastrofe i nærområdet vårt, klimaendringer, pandemi, digitale trusselaktører og krig i våre nærområder gir oss klare påminnelser om hvorfor kommunen må ha oversikt over risikobildet, og systemer for å håndtere de hendelsene som oppstår. I slike situasjoner må operativ krisehåndtering prioriteres, og det er dermed krevende for organisasjonen å prioritere kontinuerlig forbedring og utvikling innenfor beredskapsarbeidet. Det må forventes at kravene og forventningene til god beredskap sannsynligvis krever at kommunen styrker beredskapsarbeidet sitt i årene fremover.

Kommune- og fylkestingsvalget i 2023

En viktig oppgave i 2023 blir å legge til rette for at ca. 70.000 stemmeberettigede kan avgi sin stemme ved kommunestyre- og fylkestingsvalg. Det er et stort og krevende prosjekt, som betinger god samhandling på tvers i organisasjonen. For å sikre trygg og god gjennomføring av forhåndsstemmegivning og valgting er det avgjørende at nøkkelressurser allokeres, og at vi bygger kompetanse i egen organisasjon for å sikre gjennomføringskapasitet, også i valgårene fremover.

Kommunikasjon

Lillestrøm kommune vokser raskt, og har en mangfoldig innbyggergruppe, både mht alder, utdanning og etnisk/kulturell bakgrunn. Pandemien viste at det er utfordrende å nå alle typer innbyggere på deres premisser. I 2023 vil kommunikasjonsavdelingen prioritere utforskningen av ulike måter å nå ut på, blant annet ved å spørre målgruppen om hvordan de ønsker å kommunisere med kommunen

Økonomi

Seksjonene for økonomi- og virksomhetsstyring og regnskap har aktivt tatt implementert nye digitale løsninger og effektivisert arbeidsprosessene. Som følge av dette er bemanningen redusert med 18 % i effektivitetsgevinst siden oppstart av ny kommune 1.1.2020.

Lillestrøm kommunes *Strategi for grønne innkjøp* har flere ganger blitt omtalt som den første av sitt slag, og har fått mye oppmerksomhet langt utenfor kommunens grenser. Strategien har blitt trukket frem i flere fagnettverk som eksempel på målrettet og god strategisk innkjøpsledelse. Kommunen har allerede fått flere miljøgevinster i både små og store anskaffelser, etter at strategien ble vedtatt. Dette dreier seg om konkrete forhold knyttet til produksjon, emballering, transport og retur. Her kan eksempelvis nevnes oppføringen av den nye brannstasjonen, hvor tilbyderne ble kvalifisert på tidligere erfaring med utslippsfrie maskiner, og at konkurransen bla. ble avgjort på tilbudt andel av utslippsfrie maskiner. Innkjøpsseksjonen er dermed en viktig strategisk bidragsyter i kommunens satsning på bærekraft, klima og miljø.

Kommunen tok i bruk *eHandel*, 1.1.2020. I 2020 var andelen av bestillinger som kunne settes i eHandel på 40 %. I 2021 økte andelen til 71 %, mens det er enkeltmånedet på godt over 80 % i 2022. Dette verktøyet sikrer rett pris, effektive prosesser knyttet til fakturahåndtering samt bidrar til å forhindre økonomiske misligheter.

Innkjøpsseksjonen krever inn proveny fra leverandørene, på alle kommunens rammeavtaler. Dette finansierer nå allerede store deler av seksjonens lønnskostnader. Seksjonen har videre potensiale for å utvide virksomheten ytterligere, ved å sikre enda bedre behovsdekning gjennom flere nødvendige rammeavtaler og mer samarbeid med andre offentlige oppdragsgivere. En av flere positive effekter av dette er at dette vil føre til høyere provenyinntekt for kommunen. Det er derfor tenkt å jobbe med utvikling av en form for forretningsplan ila. 2023. Vi kommer tilbake til dette i strategidokumentet våren 2023.

Regnskapsseksjonen har høyt fokus på digitalisering og har redusert flere manuelle arbeidsprosesser. I 2023 er bemanningen redusert med ett årsverk. Andelen inngående faktura mottatt elektronisk (EHF) er i dag på 98 %. Det er et mål at inngående faktura ikke skal stoppe i mottak, men gå direkte i flyt til saksbehandler.

I 2022 er det tatt i bruk et system for fakturasjekk som foretar automatisk sjekk mot enhetsregisteret, merverdiavgiftregisteret og diverse svindellister. I tillegg sendes det ut automatisk varsel til leverandør ved mangel på fakturareferanse, dvs. profil. Pr. i dag er 88 % av fakturaene koblet til ordre eller profil, mens kun 12 % av de inngående fakturaene stopper i mottak. Det jobbes systematisk for å effektivisere dette ytterligere.

Av fakturaer som sendes ut fra kommunen får 94 % av kundene faktura digitalt. Vi har fokus på å informere kundene for å få flere til å ta i bruk digital løsning. Med planlagt overgang til Visma Plus (skyløsning) forventes ytterligere digitalisering. Det jobbes systematisk med rutiner og opplæring for å få organisasjonen til å benytte eksisterende digitale løsninger.

Ved bruk av Vismas skyløsning og ytterligere utnyttelse av funksjonaliteten i Framsikt-løsningen vil seksjonen for økonomi- og virksomhetsstyring arbeide for bedre og mer effektiv økonomistyring i hele kommuneorganisasjonen.

Finansforvaltningen av lån og innskudd utføres i samsvar med kommunens finansreglement, og økonomiavdelingen påser at forvaltningen holder seg innenfor de risikorammer som er definert i reglementet. Økonomiavdelingen gjør fortløpende vurderinger av markedet og egen risikoeksponering.

Lillestrøm kommune har fokus på aktiv *eierstyring*. Som ledd i dette inngår kommunen i et interkommunalt eierstyringssekretariat på Nedre Romerike (ESS). ESS er et administrativt organ som bistår kommunedirektørene i selskapenes eierkommuner med å sikre koordinert saksbehandling av

saker som skal behandles i selskapenes representantskap eller generalforsamling. Lillestrøm kommune har overtatt koordinatørrollen i ESS etter Lørenskog kommune høsten 2022. Fokusområdene det kommende året vil bl.a. være tettere økonomioppfølging, og selskapenes samfunnsansvar.

Digitalisering

Lillestrøm kommune har ambisjoner om å være ledende på å utnytte digital teknologi og å tilby innbyggerne digitale tjenester som begeistrer. Det ligger potensielt store gevinster i å automatisere eller effektivisere arbeidsprosesser gjennom digitale løsninger. Gjennom programmet Forenkling og forbedring er det identifisert en lang rekke mulige tiltak og prosjekter som kan gjennomføres for å skape bedre flyt, effektivitet eller kvalitet. Den store utfordringen er å finne ressursene til å gjennomføre endringene. Dette krever både endringskompetanse i organisasjonen og digital kompetanse hos ledere og medarbeidere, i tillegg til midler til anskaffelse av lisenser og konsulentbistand. I budsjettforslaget for 2023 er det få frie midler til innovasjon og utvikling. Da blir det spesielt viktig å prioritere de tiltakene som gir størst effekt for kommunen og innbyggerne. Prinsippene for porteføljestyring legges til grunn for dette. Det er også viktig å fortsette arbeidet med å styrke den digitale kompetansen, slik at tjenesteproduksjon og administrasjon blir mer effektiv og gevinster kan tas ut, slik strategi for digitalisering blant annet beskriver.

Lillestrøm kommune bidrar sterkt inn i arbeidet med digitalisering på tvers av kommunene i Norge. Vi deltar med representanter i en rekke fora i regi av KS og DigiViken og opplever at vi gjennom dette bidrar til økt samarbeid og bedre løsninger for kommunal sektor. Våre initiativ legges merke til og mange betrakter oss som en foregangskommune innenfor digitalisering.

I 2023 blir det svært viktig å bidra til at Teknologiløftet innenfor Helse og mestring blir etablert og gjennomført som planlagt. Dette stiller store krav til utvikling og rekruttering av ny kompetanse. Gjennom dette vil vi også styrke arbeidet med vår plattform for deling og analyse av data ytterligere, og ta i bruk teknologier som maskinlæring og kunstig intelligens.

Investeringsbudsjett

Rådhuset har behov for omfattende vedlikehold og modernisering. Det er tidligere bevilget penger til et forprosjekt som kommer til å synliggjøre behov og muligheter i rådhuset. En ren rehabilitering er nødvendig for å hindre ytterligere forfall og sunt inn klima, men det kan være hensiktsmessig å samtidig modernisere bygget for på den måten å gjøre det mer arealeffektivt og åpent for publikum. Den avsatte rammen i perioden er ikke tilstrekkelig for å rehabilitere hele rådhuset, men gir noen muligheter i økonomiperioden. Forprosjektet vil synliggjøre endelig investeringsbehov knyttet til ulike ambisjonsnivåer.

IT-investeringer brukes til utskifting av større IKT utstyr og bygging av infrastruktur/fiber.

Lillestrøm kommune innbetaler hvert år et egenkapitalinnskudd i Kommunal landspensjonskasse (KLP) ettersom alle medlemmer er eiere av selskapet. Innskuddet kan ikke finansieres av lån, men må finansieres ved overføring fra driftsregnskapet.

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
ADMINISTRASJON OG LEDELSE					
IT-investeringer	7 074	3 000	3 000	3 000	16 074
Lillestrøm rådhus - Aktivitetsbaserte arbeidsplasser	3 000	2 000	0	0	5 000
Lillestrøm rådhus - ombygging	25 000	25 000	25 000	25 000	100 000
Sentrale forutsetninger inv.	12 167	13 000	13 000	13 000	51 167
Sum ADMINISTRASJON OG LEDELSE	47 241	43 000	41 000	41 000	172 241

Kommunedirektør og stab

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunedirektør og stab består av kommunedirektør, kommuneadvokaten, kommunikasjonsavdelingen, samt en rådgiver og en konsulent – til sammen 16 årsverk inkludert en lærling.

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder. I tillegg til å ha overordnet budsjett- og personalansvar for administrasjonen, skal hun sørge for at saker som skal behandles i folkevalgte organer utredes og at politiske vedtak iverksettes.

Kommunikasjonsavdelingen jobber for at Lillestrøm kommune skal sikre gode brukeropplevelser og fornøye innbyggere gjennom å være i forkant, og å holde en aktiv dialog. Kommunikasjonsavdelingen forvalter også kommunens omdømme.

Kommuneadvokaten består av fire advokater som gir uavhengige juridiske råd og vurderinger, representerer kommunen i rettsstvier og gir intern veiledning og opplæring i juridiske spørsmål.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	18 859	18 859	18 859	18 859
Sum Lønns- og prisvekst	622	622	622	622
Sum Tekniske justeringer	220	220	220	220
Budsjettendringer som skal videreføres				
Flytting av juridisk rådgiver fra KMS til kommuneadvokaten	750	375	0	0
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	750	375	0	0
Konsekvensjusteringer	1 592	1 217	842	842
Konsekvensjustert ramme	20 450	20 075	19 700	19 700
Nye tiltak				
IT system for advokater	200	200	200	200
Medlem i nytt økonomisamarbeid for storkommuner (ASSS-samarbeidet)	200	200	200	200
Sum Nye tiltak	400	400	400	400
Nye tiltak og realendringer budsjett	400	400	400	400
Ramme 2023-2026	20 850	20 475	20 100	20 100

Budsjettendringer som skal videreføres

Flytting av juridisk rådgiver fra KMS til kommuneadvokaten

Flytting av lønnsmidler og stillingshjemmel til kommuneadvokaten, i den perioden juridisk rådgiver i KMS- fagstab er advokatfullmektig. Flyttingen gjøres etter et drøftingsmøte med kommunedirektør og juristforbundet. Midlene som overføres utgjør halvårsvirkning i 2022 og 2024, og helårsvirkning i 2023.

Nye tiltak

IT system for advokater

Gjelder innkjøp av eget saksbehandlingssystem for advokatene hos Kommuneadvokaten. Tiltaket vil både sikre tilstrekkelig konfidensialitet og medvirke til en effektivisering når advokatene håndterer en stadig større oppdragsmengde.

Medlem i nytt økonomisamarbeid for storkommuner (ASSS-samarbeidet)

Lillestrøm har etter sammenslåingen blitt Norges 9. største kommune. Lillestrøm har blitt med i ASSS-samarbeidet som består av de tolv største kommunene. Samarbeidet skal utvikle analyser slik at en i større grad kan å gå bak tallene og utviklingstrekk. Dette for å få bedre forståelse av egen drift og utgiftsnivå. Samarbeidet skal være en drivkraft for å utvikle alle kommuner i Norge. Kostnadene er hovedsakelig knyttet til reise og arrangement av nettverkssamlinger.

ASSS

- A - aggregerte
- S - styringsdata for
- S - samarbeidende
- S - storkommuner

Økonomi

Beskrivelse av dagens virksomhet

Økonomiavdelingen har et overordnet ansvar for økonomi- og virksomhetsstyring i kommunen, og består av seksjon for økonomi og virksomhetsstyring, innkjøpsseksjonen, regnskapsseksjonen, og direktørens fagstab. Økonomiavdelingen har 55 ansatte.

Seksjon for Økonomi- og virksomhetsstyring ivaretar overordnet økonomiansvar; økonomi- og virksomhetsstyring og budsjettoppfølging. Seksjonen har den økonomiske oppfølgingen av enhetene på drift, investeringer og prosjekter. Seksjonen forestår utskrivning av eiendomsskatt. Seksjonen har 20 medarbeidere inkludert leder. Seksjonen har også budsjettansvar for revisjon og kontroll med bevilgninger til Romerike Revisjon, Viken kontrollutvalgssekretariat og kontrollutvalget.

Innkjøpsseksjonen arbeider med tilrettelegging for kostnadseffektive og rettslige korrekte innkjøpsprosesser i kommunen og har hovedansvaret for kommunens rammeavtaler. Seksjonen har også hovedansvaret for arbeidet med eHandel i kommunen. Seksjonen har 15 medarbeidere inkludert leder.

Regnskapsseksjonen fører regnskap for Lillestrøm kommune, Lillestrøm Kirkelige Fellesråd og MIRA IKS. Seksjonen har ansvar for inngående og utgående faktura, innfordring, hovedbok, merverdiavgift, perioderegnskap og årsavslutning. Seksjonen har samlet 17 medarbeidere inkludert leder.

Direktørens fagstab vil ivareta den overordnede internkontrollen i kommunen og har ansvar for overordnede rutiner, reglementer, avtaler, merkantile oppgaver og risikostyring. Staben har tre medarbeidere inkludert direktør.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	54 506	54 506	54 506	54 506
Sum Lønns- og prisvekst	1 995	1 995	1 995	1 995
Sum Tekniske justeringer	-309	-309	-309	-309
Vedtatt forrige periode				
Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan	-750	-1 500	-2 250	-2 250
Sum Vedtak forrige periode	-750	-1 500	-2 250	-2 250
Budsjettendringer som skal videreføres				
Lisens integrasjoner Visma	-146	-146	-146	-146
Andre tiltak	-53	-53	-53	-53
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-199	-199	-199	-199
Konsekvensjusteringer	737	-13	-763	-763
Konsekvensjustert ramme	55 243	54 493	53 743	53 743
Omstilling/effektiviseringskrav				
Økt provenyinntekt	-2 330	-2 330	-2 330	-2 330
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-2 330	-2 330	-2 330	-2 330
Nye tiltak og realendringer budsjett	-2 330	-2 330	-2 330	-2 330
Ramme 2023-2026	52 913	52 163	51 413	51 413

Vedtak forrige periode

Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan

Tiltaket gjelder oppfølging av bemanningsplanen for perioden 2020 - 2025

Fellesnemnda fattet vedtak om at det skulle utarbeides en bemanningsplan for administrasjonen i Lillestrøm kommune. Fram mot 2025 er det lagt til grunn at bemanningen skal kunne reduseres med om lag 100 årsverk. Du kan lese mer om bemanningsplanen i kapittel om organisasjonen i denne planen. I 2023 reduseres budsjettene med 7,5 mill. kroner, tilsvarende 10 årsverk. Reduksjonen er fordelt på org. og utvikling med tre årsverk, eiendom tre årsverk, by- og stedsutvikling to årsverk og miljøteknikk og økonomi med ett årsverk hver.

Omstilling/effektiviseringskrav

Økt provenyinntekt

I kommunens rammeavtaler forplikter leverandørene seg til å betale proveny til kommunen av total omsetning. Provenyinntektene i 2023 er budsjettert til 10 mill. kroner. Merinntekt på 2,3 mill. kroner er tilført fellesskapet, ved at rammen for økonomiavdelingen reduseres tilsvarende.

Organisasjon og utvikling

Beskrivelse av dagens virksomhet

Stabsavdeling for Organisasjon og utvikling (OU) skal yte bistand til tjeneste- og stabsområdene innen hovedområdene Organisasjonsutvikling (bl.a. innovasjon, prosjektstøtte og tjenstedesign), HR, Lønn og politisk sekretariat. Kommunens sentrale beredskapsfunksjon er også lagt til OU, i tillegg til personvernombudet. Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud er organisatorisk knyttet til avdelingen

OU har sektorovergripende tjenester som skal være tilpasset behovet til organisasjonen, og bidra til at de enkelte tjenesteområdene tilbyr effektive, gode, bærekraftige og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne. Gode og trygge ledere og ivaretagelse av organisasjonens menneskelige ressurser er avgjørende for å lykkes med den endring og innovasjon som er nødvendig for å møte fremtidens utfordringer.

Politisk sekretariat skal være et solid og kompetent bindelegg mellom de folkevalgte og administrasjonen i kommune. Sekretariatets tjenester skal gi trygghet for at formelle rammene rundt folkevalgtes virksomhet ivaretas og sikre betryggende valggjennomføring i kommunen.

OU har 52,65 årsverk i 2023.

HR seksjonen har i løpet av det siste året utarbeidet ny overordnet organisasjonsmodell med fokus på å organisere likeartede oppgaver sammen i hovedenheter. HR seksjonen består nå av følgende tre hovedstrukturer:

HR fellestjenester har som kjerneoppgave å ivareta og håndtere løpende personaladministrative henvendelser fra lederne i kommunen. Gi råd og veiledning innen lov- og avtaleverket, samt interne rutiner og retningslinjer. Gi administrativ støtte i rekrutteringsprosesser, endringer i arbeidsforhold og sluttmeldinger.

HR lederstøtte har som hovedoppgave å veilede og bistå ledere innenfor sykefraværsoppfølging, personalsaker, omstilling og nedbemanning. Oppgaver innen HMS, Akan, arbeidsmiljø og 10-faktor undersøkelsen ivaretas av HR lederstøtte. Arbeid knyttet til lærlingordningen er også tillagt denne enheten.

HR stab har oppgaver innen forhandlinger, systemeierskap, ansvar for videreutvikling av rutiner og prosesser, juridisk/arbeidsrettslig bistand og opplæring.

Utvikling, kompetanse og endring (UKE) leverer tjenester knyttet til utvikling, kompetanseheving og endring i Lillestrøm kommune. Seksjonen er en pådriver for innovasjon, utvikling og effektivisering og samarbeider tett med Digitaliseringsavdelingen og andre stabs – og støttefunksjoner i administrasjonen. Seksjonen jobber målrettet med å operasjonalisere strategi og planer, herunder støtte lederne i deres utviklingsarbeid. Seksjonen er også en bidragsyter i å optimalisere, forbedre og forenkle arbeidsprosesser slik at Lillestrøm kommune kan levere enda bedre tjenester til innbyggerne i kommunen.

Tjenester omfatter prosesstøtte og kompetanseoverføring innenfor flere fagfelt, herunder:

- Tjenestedesign
- LEAN og optimalisering av arbeidsflyt
- Kultur og arbeidsmiljøutvikling
- Kompetanse- og lederutvikling
- Prosjektstøtte og veiledning

Lønn har som hovedoppgave å påse at det leveres riktig lønn til rett tid på vegne av våre virksomheter. Seksjonen følger også opp ulike utestående refusjoner fra NAV. Seksjonen bistår lederne i deres oppgaver for å sikre rett lønn til rett tid. Seksjonen veileder ledere i lov- og avtaleverk som omhandle lønn og fravær. Seksjonen tilbyr også opplæring og lederstøtte, og deltar aktivt i implementerings- og omstillingsprosjekter med sin spesialkompetanse. Vårt arbeidsmål er å forenkle oppgaver i hverdagen for lederne og kunne tilby gode verktøy for å sikre riktig lønn til alle ansatte i kommunen.

Politisk sekretariat skal sikre god flyt mellom kommunens politiske og administrative ledelse. Hovedoppgavene er å:

- bistå ordfører og varaordfører i det daglige arbeidet
- være sekretariat for kommunestyret, formannskapet og øvrige råd og utvalg
- være ansvarlig for planlegging og gjennomføring av stortingsvalg og kommunestyre- og fylkestingsvalg
- følge opp våre folkevalgte
- arbeide med å utvikle digitale løsninger for politikere
- utføre borgerlige viselser
- utnevne kommunens meddommere og forliksrådsmedlemmer

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	116 199	116 199	116 199	116 199
Sum Lønns- og prisvekst	2 548	2 548	2 548	2 548
Sum Tekniske justeringer	483	861	861	861
Vedtatt forrige periode				
Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan	-2 250	-3 000	-3 750	-3 750
Flere lærlinger	1 800	3 000	3 000	3 000
Lederutviklingsprogram	-300	-1 000	-1 500	-1 500
Andre tiltak	1 286	228	228	228
Sum Vedtak forrige periode	536	-772	-2 022	-2 022
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	-49	-49	-49	-49
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-49	-49	-49	-49
Konsekvensjusteringer	3 518	2 588	1 338	1 338
Konsekvensjustert ramme	119 717	118 787	117 537	117 537
Nye tiltak				
Revidering av lønnspolitikk	5 000	5 000	5 000	5 000
Valg	2 700	0	2 700	0
Økning av antall lærlinger - utsettes med 1 år	-1 800	-1 200	0	0
Økning i KS kontingent	500	500	500	500
Økt personforsikring alle ansatte	400	400	400	400
Sum Nye tiltak	6 800	4 700	8 600	5 900
Nye tiltak og realendringer budsjett	6 800	4 700	8 600	5 900
Ramme 2023-2026	126 517	123 487	126 137	123 437

Vedtatt forrige periode**Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan**

Tiltaket gjelder oppfølging av bemanningsplanen for perioden 2020 - 2025

Fellesnemnda fattet vedtak om at det skulle utarbeides en bemanningsplan for administrasjonen i Lillestrøm kommune. Fram mot 2025 er det lagt til grunn at bemanningen skal kunne reduseres med om lag 100 årsverk. Du kan lese mer om bemanningsplanen i kapittel om organisasjonen i denne planen. I 2023 reduseres budsjettene med 7,5 mill. kroner, tilsvarende 10 årsverk. Reduksjonen er fordelt på org. og utvikling med tre årsverk, eiendom tre årsverk, by- og stedsutvikling to årsverk og miljøteknikk og økonomi med ett årsverk hver.

Flere lærlinger

Oppfølging av kommunestyrets budsjettvedtak og opptrappingsplan i økonomiplan. Det er lagt inn 4,2 mill. kroner i 2022.

Lederutviklingsprogram

OU har ansvaret for lederutvikling som er felles for alle ledere i kommunen. Det innebærer et introduksjonsprogram for nye ledere, et jevnlig tilbud til alle ledere om kurs i sentrale temaer som er viktige i lederhverdagen, og en rekke av frokostseminar hvor temaet er «Meg og mitt lederskap». Våren 2022 vil det også bli oppstart av et lederutviklingsprogram som vil rulles ut i puljer, og hvor målsettingen er å styrke endringskapasiteten i organisasjonen.

Nye tiltak

Revidering av lønnspolitikk

Lillestrøm kommune har til dels store rekrutteringsutfordringer for gitte stillingsbenevnelser. Kommunen er i sterk konkurranse med nabokommuner og Oslo kommune når det gjelder barnevernskonsulent/barnevernspedagog, sykepleier, vernepleier og pedagogisk leder. Gjeldende lønnspolitikk innehar ikke lokale lønnspolitiske virkemidler som kan bidra til å avhjelpe rekrutteringsutfordringene.

I revidert lokal lønnspolitikk foreslås lokal lønnsramme som nytt lønnspolitisk virkemiddel for stillingsbenevnelserne beskrevet over. Lokal lønnsramme vil gi et fast beløp i tillegg til garantilønn i hovedtariffavtalen.

Det er innhentet lønnsstatistikk fra nærliggende og sammenlignbare kommuner. Det viser seg at flertallet av disse kommunene har rekrutteringstillegg for disse gruppene tilsvarende det som foreslås som nye lønnsrammer for Lillestrøm kommune.

Valg

Det er lagt inn 1,7 mill. kroner ekstra til avvikling av valg 2023 og 2025. Totalt budsjett for valget blir da 4,7 mill. kroner. Dette budsjettet er basert på høy bruk av interne ressurser både ved forhåndsstemningen, og på selve valgdagen. Dette innebærer en høyere risiko i gjennomføringen av valget.

Økning av antall lærlinger - utsettes med 1 år

Kommunestyret har vedtatt en lærlingestrategi og det er lagt inn midler til økning av antall lærlingeplasser. Tiltaket utsettes med et år. Selv om det jobbes aktivt med markedsføring av Lillestrøm kommune som lærebedrift opplever vi i likhet med andre kommuner til dels store utfordringer med å rekruttere lærlinger. Det foreslås på bakgrunn at dette ikke legges opp til at antall lærlinger øker i 2023, men at vi opprettholder dagens antall med 80 lærlinger. Det er dermed ikke behov for å øke budsjettet i 2023.

Økning i KS kontingent

KS har vedtatt kontingenten for 2023 for kommunene, og det er tilført midler for å dekke økningen.

Økt personforsikring alle ansatte

Det er tilført midler til dekning av økte utgifter til yrkesskedeforsikring og gruppelevsforikring for kommunens ansatte.

Innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Revidering av lønnspolitikk - Reduksjon	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Sum	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000

Revidering av lønnspolitikk - Reduksjon

Det er i budsjettet for 2023 innarbeidet midler for å håndtere rekrutteringsutfordringer for gitte stillingsbenevnelser. Dette gjelder barnevernskonsulent/barnevernspedagog, sykepleier, vernepleier og pedagogisk leder. Ved å redusere/utsette tiltaket vil en frigjøre midler. Dog vil trolig kostnadene likevel komme og måtte dekkes av de avdelingene som må rekruttere.

Digitalisering

Beskrivelse av dagens virksomhet

Lillestrøm kommune har ambisjoner om å levere digitale tjenester som begeistrer, som understøtter kommunens arbeid med å nå bærekraftsmålene og skaper en effektiv og friksjonsfri kommune. Digitalisering handler om å utforske nye muligheter, arbeide med innovasjon, lære og være nytenkende. Digitalisering skal sikre at Lillestrøm kommune leverer brukervennlige, tilgjengelige og sikre digitale tjenester.

Avdelingen har fire seksjoner i tillegg til virksomhetsarkitekt og ansvarlig for informasjonssikkerhet, som begge rapporterer direkte til direktør. Avdelingen har ca 88 årsverk.

Direktør for Digitalisering leder i tillegg seksjonen Rådgivning hvor vi finner kommunens strategiske digitaliseringsrådgivere. Disse er kommunens fremste ressurser på tjenesteinnovasjon og jobber som strategiske rådgivere og prosjektledere tett opp mot ledelsen innenfor sine respektive tjeneste- eller stabsområder.

Dokumentasjonssenteret skal bidra til at kommunen ligger i front når det gjelder åpenhet, sporbarhet og innbyggerdialog. Seksjonen har ansvar for at arkivfunksjonen i kommunen og skal sikre implementering av planverk og retningslinjer for området, i tråd med lover, forskrifter og faglige anbefalinger.

IT-seksjonen omfatter enhetene Brukerstøtte og service og IT drift og IT systemforvaltning og skal sikre at brukerne får god hjelp og hele tiden har løsninger med høy tilgjengelighet og ytelse.

Prosjekt og utvikling er seksjonen med hovedansvar for å etablere brukervennlige digitale løsninger for innbyggere og ansatte. Innenfor dette ligger ansvaret for utvikling av kommunens digitale tjenester og kanaler rettet mot innbyggere, ansatte og næringsliv. I denne seksjonen ligger også det sentrale porteføljekontoret som understøtter arbeidet med kontinuerlig forbedring og gevinststyring knyttet til digitalisering.

Utfordringer og strategi

Innbyggerne skal i størst mulig grad kunne benytte selvbetjeningsløsninger i dialog med kommunen, og oppleve at kommunen er åpen og tilgjengelig med digitale løsninger som er lette å bruke. Kommunen skal utfordre leverandørmarkedet på gode løsninger og være en pådriver for stadig bedre fellesløsninger i offentlig sektor. Digitalisering handler også om å utforske nye muligheter, arbeide med innovasjon, lære og være nytenkende.

Digitalisering kan bidra til å oppfylle de overordnede målene på ulike måter. Gjennom bruk av sensorer og analyse av data, kan det skapes kunnskap som bidrar til å redusere eller fjerne klimautslipp og gi bedre ressursutnyttelse. Bruk av 3D-modeller og simuleringer bidrar til bedre beslutninger og planer for by- og stedsutvikling. Velferdsteknologi og mestringsteknologi støtter opp under innbyggernes mestring og bidrar til at flere kan bo lenger i egne hjem. Godt innhold i digitale kanaler og aktiv deling av data bidrar til økt åpenhet og innsikt.

Digitalisering samarbeider tett med resten av organisasjonen og er en pådriver som skaper effektivisering gjennom digitalisering. Gjennom programmet "Forenkling og forbedring" etableres det en kultur for kontinuerlig arbeid med forbedring av arbeidsprosesser og gevinstuttak. Modellen for porteføljestyling bidrar til å prioritere de riktige digitaliserings- og organisasjonsutviklingsprosjektene og det arbeides systematisk med å bygge digital kompetanse i samarbeid med Organisasjon og utvikling.

Alle tiltak og prosjekter knyttes opp mot ett eller flere av de fire innsatsområdene i Strategi for digitalisering som er gjengitt i figuren under.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	139 251	139 251	139 251	139 251
Sum Lønns- og prisvekst	4 122	4 122	4 122	4 122
Sum Tekniske justeringer	1 029	1 029	1 029	1 029
Vedtatt forrige periode				
Bytte plattform for intern kommunikasjon	-1 016	-1 016	-1 016	-1 016
KST v. 15.12.21 - Teknologi - og tjenesteutviklingsløftet i helse og mestring	0	0	0	0
Andre tiltak	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Sum Vedtak forrige periode	-6 016	-6 016	-6 016	-6 016
Budsjettendringer som skal videreføres				
e-helseløsninger fra Norsk helsenett - lisenskostnader	5 023	5 023	5 023	5 023
Andre tiltak	60	60	60	60
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	5 083	5 083	5 083	5 083
Konsekvensjusteringer	4 218	4 218	4 218	4 218
Konsekvensjustert ramme	143 469	143 469	143 469	143 469
Omstilling/effektiviseringskrav				
Innsparing av leiekostnader ved frakt av arkivmateriale til Arkiv Øst	39	-411	-411	-411
Reduserte kostnader på leide linjer fordi vi bygger ut egen fiber	-230	-230	-230	-230
Reduserte kostnader på porto pga overgang til digitale tjenester	-100	-100	-100	-100
Reduserte utgifter på telefoni fordi vi har konsolidert løsninger ihht telefonistrategi	-200	-200	-200	-200
Tilskudd fra KS for å lede arbeidet med e-Komp i Helse	-330	0	0	0
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-821	-941	-941	-941
Nye tiltak				
Bredbåndsutbygging - Dugnadsfiber	1 600	0	0	0
Lisenser for systemer anskaffet ifbm Covid-19 håndtering	631	631	631	631
Microsoft øker lisensprisene med opptil 25%	2 085	2 085	2 085	2 085
Office365 og Teams-lisenser til politikere	166	166	166	166
Oppgradering til Visma Plus	754	569	569	569
Prisøkning på faste lisens- og vedlikeholdsavtaler	1 144	1 144	1 144	1 144
Teknologi - og tjenesteutviklingsløftet i Helse og mestring	5 200	11 606	13 108	13 350
Sum Nye tiltak	11 580	16 201	17 703	17 945
Nye tiltak og realendringer budsjett	10 759	15 260	16 762	17 004
Ramme 2023-2026	154 228	158 729	160 231	160 473

Teknologiløftet i helse om mestring

Helsetjenesten står overfor massive utfordringer som følge av endringer i befolkningen med sterk økning i antall eldre, endringer i innbyggernes bruk av teknologi og forventninger til individuelt tilpassede tjenester. Videre vil det være redusert tilgang på helsepersonell. Dette tvinger fram et paradigmeskifte, det vil si et omfattende og systematisk skifte i måten å tildele og utøve helsetjenester på.

Lillestrøm kommunes ambisjonsnivå er ikke bare å møte utfordringene, men å samtidig bygge gode tjenester for innbyggerne. Satsningen omtales som Teknologiløftet og anses som banebrytende i Norge. I dette ligger det at tradisjonell velferdsteknologi ikke rulles ut, men at hele markedets teknologiportefølje tilgjengeliggjøres etter behov på personnivå for å kunne oppnå skreddersøm.

Kommunen skal utnytte teknologi for å bygge personsentrerte tjenester som er til det beste for innbyggere, brukere og ansatte. Tjenesten skal ikke finne brukere som passer til teknologien, men finne teknologi som passer til brukeren. Teknologi vil også gjøre det mulig å bo lenger hjemme, og utsette behov for mer omfattende tjenester. Kommunen skal samarbeide tett med pårørende slik at det tilrettelegges for at de kan utføre flest mulig oppgaver knyttet til tjenesten.

Det er gjennomført grep for å rigge en framtidsrettet organisasjon som støtter opp under Teknologiløftet, med teknologi som førstevalg og integrert del av tjenestene. Teknologiløftet medfører endrede måter å tildele og utøve tjenestene på. Den nye organisasjonen etableres gjennom omstilling av eksisterende ressurser og etablering av ny avdeling for Samhandling og respons. Nye oppgaver skal håndteres, systemer skal driftes og forvaltes og data skal samles, analyseres og behandles for å skape innsikt og effektive prosesser. Digitalisering og Helse og mestring er i budsjettforslaget tilført nye ressurser for å dekke nye behov. Dette omfatter blant annet nye lisens-, leie- og kjøpskostnader og nye stillinger i forbindelse med Teknologiløftet. Det er innarbeidet ressurser til en gradvis implementering i økonomiplanperioden.

Tiltaket erstatter opprinnelig tiltak for Teknologiløftet vedtatt for økonomiplan 2022-25.

Ressursfordeling teknologiløftet fordelt på kommunalområder:

Teknologiløftet

Beløp i 1000 kr

Kommunalområde	Kommunalområde (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
16	Digitalisering	5 200	11 606	13 108	13 350
31	Tjenestetorg for helse og mestring	13 217	27 004	26 552	26 310
32	Helsetjenester til voksne	-100	-1 100	-1 100	-1 100
33	Helsehus og institusjon	-500	-1 000	-1 000	-1 000
34	Bo- og miljøtjenesten	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Totalsum		17 317	35 510	36 560	36 560

Vedtak forrige periode

Bytte plattform for intern kommunikasjon

Digitalisering i Lillestrøm byttet i juni kommunens plattform for internkommunikasjon fra Workplace by Facebook til Yammer fra Microsoft. Gjennom dette ble det realisert en direkte innsparing i lisenskostnader på ca en million kroner per år.

Budsjettendringer som skal videreføres

e-helseløsninger fra Norsk helsenett - lisenskostnader

Faktura fra Norsk helsenett for nasjonale e-helseløsninger er 5,0 mill. kroner. Dette er en kostnad for forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger. Helse- og omsorgsdepartementet sendte i juli 2021 på høring et forslag om endringer i pasientjournalloven mv. som legger det rettslige grunnlaget for målet Én innbygger – én journal. Forslaget innebærer blant annet en plikt for kommuner til å betale for kostnadene til forvaltning og drift av helsenettet, inkludert grunndata og helseID, og kjernejournal, e-resept og helsenorge.no. Digitaliseringsavdelingen ble tilført midlene i 2022 og rammen videreføres i neste økonomiplanperiode.

Omstilling/effektiviseringskrav

Innsparing av leiekostnader ved frakt av arkivmateriale til Arkiv Øst

Lillestrøm kommune har i dag flere avtaler om fjernlagring av historisk arkivmateriale fra Sørums, Skedsmo og Fet kommuner. En samlet kostnad for dette ligger rundt 541 000 per år.

Fellesnemnda vedtok høsten 2019 at Lillestrøm kommune skulle bli medeier i Arkiv Øst, og at Arkiv Øst dermed skulle fungere som vårt lovpålagte arkivdepot. Arkiv Øst har imidlertid hatt inntaksstopp i perioden 2020-2022 pga ombygging, men er nå klare til å motta samlingene våre.

Dokumentasjonscenteret planlegger å flytte fysiske arkiver både fra fjernlagre og fra egne lokaler. Det er hensiktsmessig å starte med fjernlagrene, slik at avtaler kan sies opp og gevinsten kan realiseres. Det vil påløpe en del transportkostnader i 2023. Gevinstrealiseringen består av reduserte leiekostnader og vil realiseres delvis i 2023 og med full effekt på 411.000 per år fra 2024.

Reduserte kostnader på leide linjer fordi vi bygger ut egen fiber

Digitalisering i Lillestrøm kommune følger en strategi om å bygge ut egen fiber til egne bygg og lokasjoner. Gjennom dette arbeidet kan vi redusere kommunens kostnader knyttet til leide linjer. Fra 2023 gir dette en varig besparelse på 230.000 per år

Reduserte kostnader på porto pga overgang til digitale tjenester

Digitalisering har i løpet av 2022 gjennomført tiltak som har ført til økt bruk av digitale tjenester og redusert bruk av tradisjonell post. Dette har redusert kommunens porto-kostnader med 100.000 per år.

Reduserte utgifter på telefoni fordi vi har konsolidert løsninger ihht telefonistrategi

Digitalisering har gjennom 2022 gjennomført tiltak i henhold til telefonistrategien som har frigjort lisenser og forenklet porteføljen. Dette består blant annet i avvikling av eldre løsninger fra Sørums kommune og reduksjon av faste linjer på Rådhuset.

Gjennom dette tiltaket kan rammene reduseres med 200.000 per år.

Tilskudd fra KS for å lede arbeidet med e-Komp i Helse

Lillestrøm kommune får tilskudd fra KS for å koordinere arbeidet med kompetanseprogrammet eKomp innenfor Helse og mestring. Deler av dette går til frikjøp av en stilling.

Nye tiltak

Bredbåndsutbygging - Dugnadsfiber

Kommunestyret vedtok i sak 92/22 å søke NKOM-ordningen om midler til utbygging av bredbånd. Planen var å sende søknad før sommeren 2022 og innarbeide en egenandel på 3,2 millioner i budsjettet for 2023. Det har imidlertid ikke vært mulig å søke om utbygging i 2022 på grunn av at Telenor har lagt frem en plan for utbygging av 5G i områder som var aktuelle å søke støtte til. Det er også kommet endringer i kriterier og gjentatte utsettelse av frister fra NKOM / Viken fylkeskommune i løpet av 2022. Dette har gjort at søknad ikke har vært mulig å sende. De 3,2 millionene er derfor ikke innarbeidet i budsjettet.

Kommunestyret bevilget også 5 millioner til den såkalte dugnadsfiberordningen i 2022. Prognosen tilsier at de aller fleste av disse midlene vil være tildelt aktuelle prosjekter i løpet av 2022.

Det er foreslått å sette av en pott på 1,6 millioner til bredbåndprosjekter i 2023 i påvente av at nye kriterier og frister fra NKOM / Viken fylkeskommune blir publisert.

Lisenser for systemer anskaffet ifbm Covid-19 håndtering

I forbindelse med pandemien ble det anskaffet en del nye lisenser for å følge opp smittesporing og vaksinerings mm. Kommunen må fortsatt ha disse i beredskap og for å kunne smittesporer. Kostnadene til lisensene ble i 2022 dekket over statlige korona-midler, men må fra neste år innarbeides i kommunens budsjett.

Microsoft øker lisensprisene med opptil 25%

Microsoft øker sine lisenser med inntil 25% iløpet av 2023. Det er beregnet en økning i kostnadene på i overkant av to millioner knyttet til dette.

Office365 og Teams-lisenser til politikere

Under pandemien ble det anskaffet Office 365- og Teamslisenser til politikere for å blant annet for å forenkle gjennomføring av digitale møter. Dette ble finansiert gjennom statlige korona-midler. Fra 2023 er disse kostnadene foreslått innarbeidet i kommunens budsjett.

Oppgradering til Visma Plus

Lillestrøm kommune benytter Visma Enterprise som ERP-løsning. Denne er nå tilgjengelig som skyløsning med bedre ytelse og utvidet funksjonalitet. Overgangen til skyløsning vil medføre noe økte kostnader, men vil også frigjøre kapasitet i blant annet IT - drift til andre viktige oppgaver. Vi ser også at ny løsning er en forutsetning for videre effektivisering innen økonomi, lønn og HR.

Prisøkning på faste lisens- og vedlikeholdsavtaler

Vi forventer en prisstigning på ca 5,7% i 2023. Dette tiltaket dekker inn differansen mellom det som var innarbeidet i en generell justering (2%) og det reelle behovet.

OPPVEKST

Dagens virksomhet

Oppvekst består av fire kommunalområder: skoler, barnehager, barneverntjenester og helsetjenester for barn og unge. Det er ca. 4.500 barn i barnehagene, fordelt på kommunale og private barnehager, og ca. 11.000 elever i skolene. Tjenesteområdet har også ansvar for helsetilbudet til gravide og de aller minste før barnehagealder, samt for barn i skolepliktig alder og ungdom etter endt grunnskole. Oppvekst har også ansvar for voksenopplæringstilbud og kulturskoletilbud. Tjenesteområdet har ca. 2.500 årsverk som yter tjenester til barn og unge mellom 0-25 år samt deres familier.

Tjenesteområdet skal ha skoler og barnehager med høy kvalitet, gode helse- og barneverntjenester – og med dette sørge for at alle får en god start i livet slik at de mestrer senere utfordringer. Vesentlig i dette er også god samhandling mellom de ulike tjenestene for barn og unge. Visjonen er “Sammen om en god oppvekst”.

KOSTRA nøkkeltall

Prioritet	Lillestrøm	Lillestrøm	Drammen	Lørenskog	Ullensaker	Kostragruppe
	2020	2021				12
Netto driftsutgifter per innbygger (201) førskole (B) **)	7 541	7 970	8 076	7 329	7 702	7 854
Netto driftsutgifter per innbygger (202) grunnskole (B) **)	10 221	10 694	10 955	11 079	10 389	11 439
Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn (B) **)	656	817	915	728	864	849
Netto driftsutgifter per innbygger (213) voksenopplæring (B) **)	246	132	264	177	186	360
Netto driftsutgifter per innbygger (215) skolefritidstilbud (B) **)	370	424	302	15	331	389

Økonomiplan for 2023-2026

Netto driftsutgifter per innbygger (232) forebygg. helsestasjons- og skolehelsetjeneste (B) **)	837	778	915	867	858	848
Netto driftsutgifter per innbygger (251) tiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet (B) **)	370	322	157	280	231	271
Netto driftsutgifter per innbygger (252) tiltak når barnet er plassert av barnevernet (B) **)	816	976	990	364	782	819
Dekningsgrad						
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (B)	3,5 %					
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år (B)	5,0 %	5,1 %	4,6 %	5,1 %	6,3 %	3,9 %
Årsverk i barnevernet/1000 barn (0-17 år)	5,7	5,7	6,0	5,2	4,7	6,1
Andre nøkkeltall						
Andel lærere i heltidsstilling	74,7 %	75,4 %	77,7 %	75,3 %	75,2 %	75,3 %

**) Justert for utgiftsbehov

Utviklingstrekk og utfordringer

Ifølge befolkningsprognosene er det i økonomiplanperioden forventet vekst i befolkning i aldersgruppen 0-25 år. Fram til 2030 er det forventet en økning på om lag 650 barn i barnehagealder, og 320 barn og unge i grunnskolealder. Det er imidlertid store variasjoner innad i kommunen, blant annet med bakgrunn i at størstedelen av veksten skal skje i sentrale områder. Dette gir blant annet et misforhold mellom bosettingsmønster og tjenestetilbudet i deler av kommunen. Forholdet påvirker investeringsbehov og effektiviseringstiltak i stedbundne tjenester, særlig i skoler og barnehager.

Lillestrøm er en stor kommune med til dels store variasjoner i befolknings sammensetning og sosioøkonomiske forhold. En utfordring er økt tilflytting av familier med barn som har store og sammensatte hjelpebehov. Dette kan blant annet forklares med befolkningsøkning, tilflytting og mange familiers ønske og behov for nærhet til spesialisthelsetjenestene. Man ser en økning både i antall saker og i sakenes kompleksitet. Tilretteleggingen er økonomisk krevende da mange av barna trenger tett oppfølging. Levekårsutfordringer og fattigdomsproblematikk i deler av kommunen gir også mange barn og unge en vanskelig psykososial livssituasjon. Ungdomskriminalitet er også en utfordring, og understreker viktigheten av godt forebyggende arbeid, godt tverrfaglig samarbeid og samtidighet i tjenestetilbudet.

De to første driftsårene i kommunen har i stor grad vært preget av korona-pandemien. For barn er det viktig å opprettholde struktur, rutiner og forutsigbarhet. Gjennom pandemien så vi at disse rammene i mer eller mindre grad ble borte, ved at barnehager og skoler i kortere og lengre perioder var stengt eller delvis stengt, eller at skoletilbudet i perioder ble gitt i form av hjemmeundervisning. Videre ble mange av fritidsarenaene for barn og unge helt eller delvis nedstengt. Noen familier fikk også svekket økonomi og mer utrygge levekår. Etter skolestart i august 2022, fikk også elever ved flere av Lillestrømskolene er sterkt redusert skoletilbud gjennom flere uker som følge av lærerstreiken.

Kommunedirektøren har sett effekter av pandemien i tjenestene, og ser i tillegg at lærerstreiken har forsterket dette noe. Barnevernet så gjennom pandemien en økning i antall bekymringsmeldinger. Kommunens lavterskeltilbud for psykisk helsehjelp – Psykisk helse og familiestøtte (PHFS) opplever stor økning i antall saker som handler om skolefravær, rus, vold og psykisk sykdom. Skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom opplever økende antall barn og unge som henvender seg med behov for samtaler, og Pedagogisk-psykologisk avdeling (PPA) opplever en økning i antall henvisninger. Fra skolene meldes det også fra om en stor økning i antall saker knyttet til ufrivillig/bekymringsfullt skolefravær, noe som ser ut til å være en tendens i hele landet.

Barnehage

Også første halvår 2022 var driften av barnehagene i Lillestrøm preget av koronapandemien, blant annet med et høyt sykefravær og stort behov for vikar. Dette utfordret kapasiteten til kvalitetsutviklingsarbeid både i den enkelte barnehage og kommunalområdet. Inkludering av alle barn i fellesskapet er den viktigste oppgaven for barnehagene i Lillestrøm kommune. I Lillestrøm kommune går 89,3 % av barna i barnehage mot nasjonalt 93,4 %. Det har vært en stor økning av minoritetsspråklige barn i barnehagen. Det nasjonale snittet er 19 % minoritetsspråklige barn i barnehage, mens tilsvarende tall for Lillestrøm kommune er 34 % (Udir.no). I enkelte barnehager er det opp mot 70 % minoritetsspråklige barn. Kommunen har i dag ti språkpedagoger som jobber ute i barnehagene. Med det dekkes ikke behovet for språkpedagogisk støtte i hele kommunen, og ressursene er prioritert mot barnehagene med høyest andel minoritetsspråklige barn.

Antall barn i førskolealder med rett til spesialpedagogisk hjelp har økt. Samtidig har Lillestrøm blitt en stor og langstrakt kommune, og spesialpedagogene bruker mye tid til forflytning mellom barnehagene. Det er krevende å oppfylle alle vedtak innenfor dagens rammer. Det jobbes imidlertid kontinuerlig med kvalitets- og forbedringsarbeid for å gi bedre tjenester.

I barnehageopptaket 22/23 var det nødvendig med en økning av småbarnsplasser i områdene Lillestrøm, Strømmen/Skjetten og Fet for å innfri lovfestet rett til barnehageplass. Økningen medførte behov for økt bemanning i de barnehagene som hadde areal til å ta inn flere barn. Samtidig har det vært en nedgang i antall søkere til barnehagene i områdene Sørumsand, Sørumsand, Frogner og Blaker. Det er viktig for innbyggerne at vi har tilstrekkelig antall barnehageplasser i alle deler av kommunen. Barnehagebehovsplan for Lillestrøm kommune 2020-2029 ble vedtatt i kommunestyret 07.10.2020. Planen omfatter prosjekter i både kommunal og private regi med estimert ferdigstillelse i perioden frem til 2029. Flere prosjekter er skjøvet ut i tid i forhold til tidsperspektiv i vedtatt plan, dette gjelder både kommunale og private prosjekter, og dette medfører behov for revisjon og oppdaterte prognoser for enkelte barnehageområder i barnehagebehovsplanen. Dette gjelder særlig barnehageområdene Lillestrøm, Strømmen/Skjetten og Fetsund Vest. Det er i den forbindelse igangsatt en revidering av deler av barnehagebehovsplanen som vil komme til politisk behandling i 2023.

Det er store utfordringer med rekruttering av barnehagelærere. Sentrale østlandsområdet er et pressområde, og konkurransen om barnehagelærere er stor. Kommunene rundt Lillestrøm, som f.eks. Oslo, Lørenskog og Rælingen, har bedre avlønning av barnehagelærere og mange velger jobb i andre kommuner.

Skole

I løpet av våren 2022 kom skolene tilbake til normal drift etter to år preget av pandemien. Høsten 2022 ble Lillestrømskolen preget av en langvarig streik, hvor de mest berørte skolene hadde omkring seks uker med svært lite eller tilnærmet ingen opplæring for flere elevgrupper. Bortfallet av struktur, uforutsigbart tilbud og manglende opplæring har vært belastende for en rekke elever.

Det foregår nasjonale kartlegginger og studier av hvilke langsiktige konsekvenser pandemien hadde for elevene. Resultater fra Ungdataundersøkelsen tyder på at restriksjonene har påvirket barn og unges hverdag negativt, men at de aller fleste har håndtert dette ganske bra. Man ser negative trender knyttet til unges trivsel generelt, men de fleste respondentene fra Lillestrøm kommune sier at de trives godt på skolen. Elevundersøkelsen viser imidlertid en reduksjon over tid i elevens motivasjon på mellomtrinnet og ungdomstrinnet.

Det er stort mangfold i elevgruppa i Lillestrømskolen, og skolene er en viktig arena for inkludering. Sammen med PPA arbeider skolene med å inkludere flere elever i den regulære opplæringen og redusere spesialundervisningen. Dette forutsetter tidlig innsats og god, tilpasset opplæringen. Skolene

har, i samarbeid med PPA, gjennom en bevisst satsning, redusert andel små spesialundervisningstiltak for i stedet gi god, tilpasset opplæring. Innenfor dagens ramme, er det imidlertid krevende for skolene å gi lavterskeltilbud til elever med begynnende problematikk, som eksempel lesekurs og kortvarige tiltak for å trene på selvregulering. Dette til tross for at vi vet at slike tiltak på sikt bidrar til mer inkluderende opplæring av bedre kvalitet.

Vi ser at det er utfordringer i skolemiljøet ved noen av ungdomsskolene i kommunen. Det antas at utfordringene delvis vokser ut av faktorer som ensomhet, utenforskap, fattigdom og trangbodddhet.

Ny integreringslov utfordrer voksenopplæringen når det gjelder å gi flere elever gode norskkunnskaper raskere. Mottak av ukrainske flyktninger har gitt økte behov i voksenopplæringen. Piloteringen med å kombinere språk- og fagopplæring ved hjelp av modulbaserte læreplaner på nivået under videregående opplæring avsluttes sommeren 2023.

Antall barn og unge i grunnskolealder er økende i Lillestrøm kommune og gir press på skolekapasiteten i deler av kommunen. Revidert skolebehovsplan ble behandlet i kommunestyret høsten 2022. For å holde kontroll på kommunens lånebelastning, ble det i den reviderte planen lagt vekt på å skyve flere av prosjektene ut i tid. Dersom elevtallsutviklingen blir høyere enn dagens prognoser tilsier, kan det bli behov for nye klasseetableringer, og dermed mulige behov for paviljonger om skolen ikke har nok romkapasitet.

På grunn av ulike moderasjonsordninger er det ikke mulig å drive SFO som et «selvkostområde». Koronapandemien økte bruken av hjemmekontor og førte til færre barn i SFO, mens innføring av 12 timers gratis SFO fra august 2022 for førstetrinn igjen kan øke antall barn. Endrede rammer rundt SFO utgjør en kostnads- og inntektsusikkerhet. Også på Kulturskolen er det reduksjon i antall elever. Etter pandemien sank elevtallet under nivået som er vedtatt i den kommunale rammeplanen for kulturskolen. Kulturskolen arbeider for å øke elevtallet.

Helsetjenester for barn, unge og familier

Helsetjenester til barn og unge har gjennom de siste månedene kommet mer tilbake til ordinær drift. Det er likevel fortsatt mange strukturer og rutiner som må på plass etter kommunesammenslåingen og pandemien som rammet tidlig i 2020.

Oppvekstprofilen 2022 (Folkehelseinstituttet) for Lillestrøm kommune viser at andelen ungdomsskoleelever som har mange psykiske plager, er høyere enn landsnivået. Dette bekreftes gjennom økt kontakt til helsetjenester som skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom og psykisk helse og familiestøtte. Det er fortsatt et etterslep med blant annet økt ventetid til lavterskel psykisk helsehjelp.

Psykisk helse er en av våre største folkehelseutfordringer, hvor utenforskap og bekymringsfullt skolefravær, i kombinasjon med symptomutvikling som angst og depresjon, utgjør en stor bekymring. Pandemien kan ha forsterket sårbarheten hos noen barn og unge. En annen utfordring er at flere familier strever med ulik grad og type konflikter, og at dette ofte forverrer andre utfordringer. Dette er både i forbindelse med samlivsbrudd, konflikt i storfamilien osv.

Det har vært en del utfordringer knyttet til enkelte ungdomsmiljøer, og i spesielle områder i kommunen vår. Oppsøkende ungdomsteam (OUT) møter flere ungdom som forteller om utfordringer hjemme, som trangbodddhet og kjedsomhet.

Det er også økning i antall barn og unge med nedsatt funksjonsnivå. Det er store komplekse saker, og det stilles strenge krav til kartlegging og utforming av vedtak. Dette er ressurskrevende.

Å tilby lett tilgjengelige lavterskeltjenester til barn, ungdom og deres foreldre i helsestasjon- og skolehelsetjenesten betyr at de skal kunne henvende seg uten avtale eller henvisning. Det er ikke tilstrekkelig helsesykepleiere ved alle skoler, og noen skoler er uten helsesykepleierressurs. Skolehelsetjenesten befinner seg der barn og unge er i det daglige, og fungerer som en drop-in tjeneste og er en viktig forebyggende tjeneste. Undersøkelser fra Sintef viser at der skolehelsetjenesten er regelmessig til stede over tid, blir den benyttet av 50 % av elevene til drop-in konsultasjoner, i tillegg til de ordinære konsultasjonene som gis til alle.

Det er også en utfordring å rekruttere helsesykepleiere, og det er flere vakante stillinger som ikke besettes både i helsestasjonen og i skolehelsetjenesten. Små enheter har små fagmiljøer og er sårbare ved fravær.

Barnevern

Det har over lengre tid vært diskusjoner i ulike fagmiljøer om hvordan kompleksiteten i saker, ressursbruk og maktutøvelse kan håndteres på best mulige måte i barnevernsfeltet. Staten har også kommet med nye reguleringer og føringer, og samtidig har det kommet føringer om praksisendringer gjennom avgjørelser fra Den Europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD). Også i mediene ser man diskusjoner rundt norsk barnevern. En utfordring for kommunen er å sikre barnevernets omdømme og tillit fra samarbeidspartnere og innbyggere.

Selv om meldingsbildet og antall saker i barnevernet ikke har endret seg drastisk, synes det å være en utvikling i sakene. Flere saker enn tidligere er preget av vold og konflikter, sakene er mer komplekse og flere saker er mer alvorlige. Dette innebærer at den enkelte sak tar mer tid og kapasitet og sakene blir i tjenestene lenger, noe som utfordrer tjenestens kapasitet over tid.

Barnevernsreformen trådte i kraft i 1. januar 2022. Den handler først og fremst om endringer i barnevernet, men målene nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren og reformen er dermed i realiteten en oppvekstreform. Målet er å styrke kommunenes arbeid med tidlig innsats og forebygging, at hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov, at rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt og at ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv. Dette innebærer overføring av ansvar og oppgaver fra staten til kommunene.

Det har vært gjort et grundig arbeid med oppvekstreformen i Lillestrøm kommune. En del av arbeidet har blant annet vært å kartlegge tiltakskjeden i det forebyggende arbeidet for utsatte barn og unge. Det er også kommet inn et nytt lovkrav om å utarbeide forebyggende plan, som skal vedtas i kommunestyret og bidra til overordnet forankring av det forebyggende tilbudet. Planen skal være et viktig verktøy for å sikre forpliktelse til og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester til barn og unge. Denne vil utarbeides og fremmes for politisk behandling i løpet av 2023.

Reformen legger opp til en forventning om mer forebygging. Endringene i egenandelsordninger, eksempelvis for institusjonsplasseringer, skal motivere kommuner til å jobbe annerledes og sette inn andre tiltak for å forebygge plasseringer. Det krever et tiltaksapparat til å håndtere dette. Selv om Lillestrøm kommune jobber for å nå reformens mål om mer forebygging og mindre barnevern, ser vi at kompleksiteten i barnevernssakene er økende. Det vil derfor også i årene som kommer bli viktig å følge utviklingen på barnevernsområdet, slik at vi har kompetansen og ressursene som trengs for å gi forsvarlige barnevernstjenester.

Fra 1. januar 2022 ble det endringer i kompetansekravene i barnevernloven. Dette innebærer krav om femårig utdanning for de fleste ansatte i barnevernet fra 2031. I dag oppfyller i underkant av halvparten av de ansatte kravene og må ta videreutdanning eller mastergrad innen 2031. Medarbeidere som oppnår kompetansekravene er svært attraktive både i andre barneverntjenester, men også i øvrige

kommunale tjenester, og det er økt konkurranse om arbeidskraften. Dette medfører økte utfordringer med turnover og rekruttering av ansatte med god kompetanse og erfaring.

Stortinget behandlet våren 2021 forslag til ny barnevernlov. Dagens barnevernlov er snart 30 år gammel, og den nye loven skal bidra til bedre barnevernsfaglig arbeid, styrke barns og foreldres rettssikkerhet og bidra til økt vekt på forebygging og tidlig innsats. Deler av loven trådte i kraft i januar 2021, da ble aldersgrensen for retten til ettervern utvidet til 25 år, det ble krav om årlig tilstandsrapportering, og barneverntjenesten må si ja til å tilby veiledet praksis til studenter dersom utdanningsinstitusjoner ber om det. Flere endringer – som økte kompetansekrav – trådte i kraft fra januar 2022 før loven i sin helhet trer i kraft i 2023.

I dommene fra EMD framkommer det at det er den praktiske utøvelsen av barnevernsarbeidet, og ikke barnevernloven, som har vært problematisk. Presiseringene i loven innebærer derfor en forventning om justering av praksis, og økt kvalitet på barnevernfaglige vurderinger og måten disse dokumenteres på. Det er særlig økte krav til praksis innenfor områdene barns medvirkning, gjenforening, og samvær. Den største endringen i barnevernloven er forventningene om økt kvalitet i kontakten mellom barnevernet og familier, barn og andre offentlige instanser.

Situasjonen i Ukraina skaper usikkerhet også på barnevernsområdet. I 2022 fikk kommunen en tilleggsanmodning på fire enslige mindreårige flyktninger, som er bosatt. Hvor mange som vil komme i 2023 er i skrivende stund enda usikkert.

Fagstab oppvekst og pedagogisk psykologisk avdeling (PPA)

Fagstaben i Oppvekst har et bredt mandat og oppgavene strekker seg fra rutinearbeid og regelstyrt saksbehandling til komplekse forvaltningssaker og omfattende utredninger. Fagstaben skal jobbe systematisk for å bidra til god samordning i tjenestene rundt barn og unge, samt kvalitet og effektivitet i kjerneaktivitetene i oppvekst. Det er et stort arbeidsfelt, og høye krav til blant annet internkontroll, rutiner og håndtering av løpende saksbehandling og oppgaver for hele oppvekstfeltet. En utfordring kan være å ha tilstrekkelig kapasitet til å møte de ulike kravene.

I Fagstab oppvekst ligger også ansvaret for barnehagemyndighetsområdet og blant annet kommunalt tilskudd til private barnehager. Kommunens plikt til å utbetale tilskudd til private barnehager er nedfelt i barnehageloven. Tilskuddet beregnes ut fra to år gamle regnskapstall i kommunale barnehager, og må derfor prisjusteres med kommunal deflator. I forslag til statsbudsjett fra regjeringen er deflator vesentlig høyere enn tidligere år, noe som øker tilskuddsutbetalingen mer enn foregående år. En annen viktig forklaring er at maksprisen for foreldrebetaling går ned fra 1. januar, noe som også gir en økning i tilskuddet.

Fagstab oppvekst har også ansvar for søknader om tilrettelegging av barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne (barnehageloven § 37). Søknader kommer løpende gjennom hele året, og oppfyller man vilkår i barnehageloven utløser det en individuell rettighet for barnet det søkes for. Gjennom flere år har vi erfart en økning i antall barn med store og sammensatte hjelpebehov i kommunen. Dette kan blant annet forklares med befolkningsøkning, tilflytting og mange familiers ønske og behov for nærhet til spesialisthelsetjenestene. Man ser en økning både i antall saker og i sakenes kompleksitet. Tilretteleggingen er økonomisk krevende da mange av barna trenger tett oppfølging.

PPA har mange saker og lang saksbehandlingstid på sakkyndige utredninger for å vurdere rett til spesialpedagogiske hjelpetiltak i skoler og barnehager. På tross av omfattende tiltak over tid, ikke klart å redusere saksbehandlingstiden i særlig grad da det er økt etterspørsel etter PPAs tjenester. I likhet med andre tjenester som arbeider direkte med barn, unge og voksne med særskilte behov, kan dette forklares med befolkningsøkning generelt, tilflytting og mange familiers ønske og behov for nærhet til

spesialisthelsetjenestene, samt en generell økning i antall barn med ressurskrevende utfordringer og sykdom. PPA har i tillegg til individrettede oppgaver også et lovpålagt systemrettet mandat som innebærer å bidra til kompetanse- og organisasjonsutvikling i barnehage og skole. Forskning på pedagogisk-psykologisk intervensjon viser at systemrettet arbeid som bidrar til å øke barnehagers og skolers kapasitet, fører til at flere barn og unge blir inkludert og får utbytte av det ordinære barnehage- og skoletilbudet. Dette er med på å redusere antallet individuelle henvisninger til PPA. Å bygge kapasitet er en kontinuerlig prosess innen det pedagogisk-psykologiske området og fordrer at PPA har tilstrekkelig ressurser til å bidra inn i utviklingen av et godt barnehage- og skoletilbud.

Både når det gjelder det individrettede og det systemrettede arbeidet, står PPA foran flere store utfordringer. Psykiske helseplager blant barn og unge øker, oppvekstreformen viser et økende behov for flere forebyggende lavterskeltiltak, komplekse problemstillinger øker behovet for mer tverrfaglig innsats, det meldes om et økende ufrivillig/bekymringsfullt skolefravær, antall barn med autismespekterforstyrrelser øker, statens spesialpedagogiske tilbud (Statped) bygges ned og flere oppgaver overføres til de pedagogisk-psykologiske tjenestene i kommunene.

Prioriteringer i planperioden

Oppvekststrategi – Sammen om en god oppvekst

Et av hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel er at kommunen skal støtte opp under innbyggernes mestring av egne liv i alle livets faser. Kommunens oppvekststrategi er et virkemiddel i arbeidet mot dette målet. Strategien ble vedtatt av kommunestyret i juni 2022 med visjonen «*Sammen om en god oppvekst*». Målområdene er læring, utvikling og livsmestring, relasjonskvalitet og flerfaglig samhandling. Arbeid mot å nå disse målene vil øke sannsynligheten for at barn og unge får en god oppvekst i Lillestrøm kommune. Strategien etablerer viktige prinsipper - et felles tankesett og er bevisst formulert som handlingsforpliktelser for alle som jobber med barn og unge. Alle tjenesteområdene skal bidra til å etterleve målområdene i strategien, og implementeringsarbeidet vil være viktig i alle aktuelle tjenester i 2023 og videre i planperioden.

Kvalitetsarbeid

Kvalitetsutvikling handler om å jobbe over tid for å skape endring til barnas beste. For å gjennomføre endringer med kvalitet, er det en forutsetning at de ansatte har god kapasitet. Kapasitet representerer en styrke hos de ansatte i form av kunnskap, ferdigheter, motivasjon og verdier som er viktige og nødvendige for å få til endring i organisasjonen. Kapasitet eksisterer både på individ- gruppe og organisasjonsnivå og handler om å involvere og ansvarliggjøre ansatte i endrings- og utviklingsprosesser. Arbeid med kvalitetsutvikling handler også om i hvilken grad felles mål preger arbeidet og realiseres. Det er derfor utarbeidet flere handlingsplaner og rutiner for hele tjenesteområdet, samt kurskataloger og kompetanse- og kvalitetsplaner for barnehage, skole og SFO. Alt dette vil være viktige bidrag til å sikre at alle jobber i samme retning, og at det utvikles kapasitet og kvalitet i tjenesteområdet. Kvalitetsplanene for barnehage og skole/SFO er overordnede styringsverktøy som legger føringer for innholdet og kvaliteten på barnas tilbud. Videre skal det samlede kvalitetsarbeidet for oppvekst danne grunnlag for faglige mål og temaområder, og for utvikling av nye tiltak og virkemidler i planperioden. Alt arbeid med kvalitetsutvikling i oppvekst må stå i relasjon til kommunens nylig vedtatte oppvekststrategi. Strategien gir retning og sier hvilke mål og hvilket fremtidsbilde vi skal jobbe mot. Fremtidsbildet er:

- Alle barn og unge vokser opp i trygghet og omsorg
- Alle barn og unge vokser opp som aktive og utforskende
- Alle barn og unge opplever mestring, læring og utvikling
- Alle barn og unge trives med hvem de er i felleskap med andre

- Ingen barn opplever krenkelser eller ekskludering fra fellesskapet

Strategien inneholder også innsatsområder, som er de hovedgrep kommunen må ta for å nå visjon og målområdene. Det er temaer som skal arbeides jevnlig med gjennom strategiperioden. Innsatsområdene handler om å bygge kapasitet i tjenestene gjennom blant annet innbyggerinvolvering, oppdragsforståelse og leder- og medarbeiderskap.

Barnevernreform – en oppvekstreform

Barnevernsreformen trådte i kraft. 1. januar 2022, og innebærer overføring av faglig og finansielt ansvar fra stat til kommune. Reformen er også omtalt som en oppvekstreform da dette er en reform for alle som tar ansvar for eller møter barn og unge i sin arbeidshverdag. Noen har sagt at det skal en hel landsby til for å oppdra et barn. Dette gir et bilde på at barn som er omringet av voksne som bryr seg har økte muligheter for en trygg og god oppvekst, mestring og et godt liv både på kort og lang sikt. Reformen handler om å gi barn og familier god, helhetlig og riktig hjelp til rett tid, for å forebygge at utfordringene vokser seg større. Reformen understreker at det forebyggende perspektivet skal preger arbeidet og prioriteringene i kommunens arbeid for barn og unge.

Det har vært gjort et grundig arbeid med oppvekstreformen i Lillestrøm kommune, blant annet med å kartlegge tiltakskjeden i det forebyggende arbeidet for utsatte barn og unge. I dette arbeidet er det avdekket behov for å styrke noen av de forebyggende tjenestene, blant annet med flere helsesykepleierstillinger og et fraværsteam for å følge opp alvorlig ufrivillig skolefravær. På denne bakgrunn foreslår kommunedirektøren å overføre noen frigjorte midler i barnevernstjenesten ved reduksjon i institusjonsplasseringer, til bruk til de nevnte forebyggende tiltakene. Kommunedirektøren ser at det hadde vært ønskelig å styrke dette arbeidet ytterligere, men ikke funnet rom for dette innenfor det økonomiske handlingsrommet.

Flerfaglig samarbeid om utsatte barn og unge

Riktig forebygging kan gi store gevinster for det enkelte barn, familien og samfunnet – både i livskvalitet og livsmestring for den enkelte og for besparelser og bærekraft i tjenestetilbudene. Kommunen må derfor ha systemer som fanger opp utsatte barn og unge tidlig nok både i alder og problemutvikling, og systemer for å følge opp barna videre. Det er derfor vesentlig at de ulike tjenestene kjenner til hverandres mandat og tilbud og samordner seg til det beste for det enkelte barn. Vesentlig er også gode samhandlingsstrukturer og rutiner for informasjonsutveksling på systemnivå. Dette er et viktig fundament i arbeidet for barn og unge i Oppvekst og samarbeidende tjenester, og vil vektlegges i 2023 og videre i planperioden. Flerfaglig samarbeid er også ett av målområdene i Oppvekststrategien.

Som en del av dette arbeidet, har kommunen fått innvilget statlige midler til utvikling og implementering av en modell for systematisk og kunnskapsbasert identifikasjon og oppfølging av utsatte barn og unge (Bedre tverrfaglig innsats – BTI). Arbeidet ledes av Oppvekst, men er også forankret i Helse og mestring og Kultur, miljø og samfunn. Modellen inneholder en samhandlingsmodell på kommune, etats og individnivå. Sentralt i modellen er handlingsveilederen for hvordan handle når man er bekymret. Modellen ble utarbeidet gjennom 2020 og 2021, og i 2022 har implementeringsarbeidet være sentralt. En del av implementeringsarbeidet har vært å få en BTI-agent på alle enheter som jobber med barn og unge, både i kjernetjenestene og støttetjenestene. Disse skal sikre oppmerksomhet rundt BTI og implementeringsarbeid på egen enhet. Det er også igangsatt BTI-agentnettverk, med deling av kompetanse og informasjon om de ulike tjenestene. Implementeringsarbeidet vil fortsette i 2023 og videre i planperioden.

Økonomisk styring innenfor tjenesteområdet oppvekst

Lillestrøm kommune går snart inn i sitt tredje driftsår, og driften har siden kommunesammenslåingen i stor grad vært preget av pandemien. Kommunen har ennå ikke hatt et normalt driftsår, noe som også

kan gjøre det krevende å danne seg et riktig bilde av driften og den økonomiske situasjonen. Det driftes nøkternt og effektivt i tjenestene. I 2023 vil det være en drift med knappe marginer med lite handlingsrom, noe som innebære økt risiko knyttet til drift gjennom året. Dette innebærer at det må være sterk oppmerksomhet på budsjett disiplin og styring.

Barnehage

En viktig prioritering på barnehageområdet er videre arbeid med kvalitetsutvikling og øke barnehagens kompetanse og faglige kapasitet. Her vil kommunedirektøren trekke frem implementering av kvalitetsplan for leke, lærings- og omsorgsmiljøet, med satsing på inspirerende og trygge lekemiljø. Kvalitative gode barnehager vil inkludere flertallet av barna i det ordinære barnehagetilbudet. Samtidig må det jobbes godt med hvordan få til et godt spesialpedagogisk tilbud. Det følges også opp hvordan barnehagene ivaretar bestemmelsene om et trygt og godt barnehagemiljø. Dette har vært et prioritert område for kommunen både som barnehageeier og barnehagemyndighet i 2022, og vil fortsette i økonomiplanperioden.

Antall barn i førskolealder med rett til spesialpedagogisk hjelp har økt, og det er krevende å oppfylle alle vedtak innenfor dagens rammer. Kommunedirektøren ser behov for å øke kapasitet i tråd med behovene, men har ikke funnet rom for å prioritere dette innenfor rammen. For å gi et helhetlig tilbud til barn i barnehagealder og styrke det forebyggende arbeidet, er det også ønskelig med en utvidet satsning for barn med autismespekterforstyrrelser. Kommunedirektøren har imidlertid heller ikke funnet rom for dette tiltaket innenfor rammene. Tiltaket er omtalt under Pedagogisk-psykologisk avdeling (PPA).

Tilstrekkelig antall barnehageplasser i alle deler av kommunen er viktig, og dette vil blant annet bli fulgt opp tett i forbindelse med revidering av deler av barnehagebehovsplanen. Det er viktig at planlagte prosjekter, uavhengig om de skal drives av kommunen selv, eller av private aktører kommer til forventet tidspunkt.

Det vil fortsatt legges til rette for at ansatte tar barnehagelærerutdanning gjennom arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU) og deltidsutdanninger for å imøtekomme rekrutteringsutfordringene. For disse tilbyr Lillestrøm kommune en støtteordning med 60 % jobb for 80 % lønn. Per 2022 har vi totalt 21 studenter i et utdanningsløp, hvorav 6 fullfører bachelor våren 2023.

Skole

Det er varierende resultater mellom skoler og innad i skoler i Lillestrøm kommune. For å minske forskjellene og styrke kvaliteten i Lillestrømskolen, er det iverksatt flere tiltak. Blant disse er nettverksarbeid på ulike nivåer for å lære av hverandre, systematisk resultatoppfølging og bruk av data, systematisk kvalitetsvurdering og oppfølging av skoler i fellesskap, individuell oppfølging av enkeltskoler etter resultater og arbeid med å realisere ulike kvalitetsplaner for et likeverdig tilbud på tvers av skoler. Dette er tiltak som vil bidra til at alle skoler utvikler systemer for og kompetanse på resultatoppfølging, og som på sikt vil bidra til å utjevne resultatene mellom skoler.

Alle skoler og barnehager i Lillestrøm skal arbeide med å forbedre omsorgs-, leke- og læringsmiljøet i barnehager, skoler og SFO. Dette er i tråd med oppvekststrategien. Alle virksomheter skal gjennom 2022-2023 arbeide med realisering av Kvalitetsplan for læringsmiljø. I tillegg arbeider kommunen med å øke de ansattes og skolenes forutsetninger for å oppfylle alle pliktene i opplæringsloven for å sikre elever et godt og trygt skolemiljø (opplæringslova kapittel 9A). Etter et tilsyn fra Statsforvalteren, hvor det ble avdekket svakheter i kommunens internkontroll, arbeider Lillestrøm kommune med tiltak for å styrke dette området.

Det etableres et tilbud om innovativ og praktisk realfagsopplæring for alle kommunens skoler, samlet på Sophie Radich skole (Newton-rom). Her skal alle elever gjennom skoleløpet få oppleve praktisk realfag, forskningsaktiviteter og mestring innenfor realfag, herunder også opplæring knyttet til klimautfordringer og bærekraft. Det gis også tilbud til barnehagene. Alle kommunens naturfagslærere får mulighet til å utvikle ekstra kompetanse på området.

Det skal opprettes tegnspråk som valgfag for alle elever på Sophie Radich. På denne skolen skal det være generell oppmerksomhet på visuell pedagogikk, samt fysisk og teknisk tilrettelegging. Intensjonen er å tilrettelegge for at barn med rett til tegnspråkopplæring kan få et forsvarlig tilbud i egen hjemkommune. Den hørselsfaglige kompetansen samles i ett område i kommunen for å legge et bedre grunnlag for å skape et solid fagmiljø. Det er allerede en hørselspedagog i Volla barnehage. Det tilsettes en hørselspedagog på Sophie Radich som skal følge opp elever på både Sophie Radich og Kjellervolla skoler. Kommunedirektøren har funnet midler til å finansiere disse kommunale tilbudene ved å omdisponere midler innenfor kommunalområdet skole.

Kulturskolen skal gi bredde-, kjerne- og fordypningstilbud, og tilbyr både utdanningsløp for fremtidige kunstnere og tilbud der barn og unge kan få mulighet til å utfolde seg. Lillestrøm kulturskole ønsker å etablere et opplæringstilbud i sceneproduksjon - lyd og lys. Det er stort behov for slik kompetanse i bransjen. Faget kan være interessant for elever som liker teknikk og kultur, men som kanskje ikke selv står på scenen. Kommunedirektøren har imidlertid ikke funnet rom til å gi dette tilbudet innenfor de økonomiske rammene.

Det rapporteres om en økning i psykisk uhelse blant barn og unge. Ansatte i skoler melder blant annet om utfordringer med ufrivillig, bekymringsfullt skolefravær, ensomhet og barn som reagerer på belastninger med utagering og vold. I tillegg viser elevundersøkelsen at mange elever rapportere om at de blir mobbet på skolen. Det er derfor behov for å styrke det tverrfaglige samarbeidet mellom de ulike tjenestene i kommunen og «laget rundt barnet». Det prioriteres å videreutvikle gode tverrfaglige arenaer hvor ansatte i skolene skal være aktive bidragsyttere sammen med andre tjenester. Dette gjelder særlig arbeidet med Bedre tverrfaglig innsats (BTI) – systematisk og kunnskapsbasert identifikasjon og oppfølging av utsatte barn og unge. Dette er også i tråd med Oppvekststrategiens målområde om flerfaglig samarbeid. Det har ikke vært tilstrekkelig ressurser til helsesykepleiere i grunnskolen i Lillestrøm kommune. Gjennom omprioriteringer fra tunge tiltak barnevernet, er det funnet rom for å styrke ressursen til helsesykepleiere med om lag to årsverk. I tillegg er det prioritert 1 mill. kroner til oppstart av et fraværsteam som skal forebygge alvorlig skolefravær og hjelpe elever tilbake på skolen. Det er ønskelig å styrke disse to tiltakene ytterligere, men det er det ikke funnet rom for i budsjettforslaget.

Som følge av utfordringer i ungdomsmiljøet i Strømmen-området har kommunedirektøren prioritert midler for å rekruttere en minoritetsrådgiver som kan arbeide med skolemiljøet rundt Sagdalen og Bråtejordet skoler. Denne prioriteringen inngår i et større arbeid med å utvikle en plan for forebygging av rus og kriminalitet, og en kartlegging av ungdomsmiljøet i området.

Helsetjenester for barn, unge og familier

Det er igangsatt et arbeide med en strategisk kompetanseplan for helsetjenester til barn, unge og familier. Denne skal sikre felles forståelse for oppdrag og behov, og fokusområdene vil være lederskap og endringskapasitet, relasjon og samhandling, medarbeiderskap, teknologiforståelse, digitale ferdigheter og lærings- og innovasjonskultur. Dette arbeidet er forankret i Oppvekststrategien.

For å imøtekomme noen av utfordringene rundt skolemiljøet på enkelte skoler, vil Oppsøkende ungdomsteam (OUT), i samarbeid med skolene, utvidet sin tilstedeværelse på skolene på dagtid. Det er

også ansatt to ungdomsmentorer som primært skal jobbe med elever og foresatte, særlig på skolene i Strømmen-området.

Mening, mestring, fellesskap og tilhørighet er viktige faktorer i det psykiske helsearbeidet til barn, unge og deres familier, som har som mål å bidra til mindre skolefravall i Lillestrøm. Sårbare og utsatte familier trenger bistand, støtte og hjelp og det er av stor betydning at familiestøttende aktivitet tilbys disse familiene i en tidlig fase og kontinuerlig ettersom barnet vokser, slik at skjevutvikling og uheldig utvikling hindres. Helsepsykeleiere ved kommunens skoler er et viktig bidrag i dette arbeidet. Kommunen mangler imidlertid helsepsykeleierressurser for å kunne tilby en helhetlig tilstedeværende skolehelsetjeneste til alle skoler i Lillestrøm kommune. Kommunedirektøren foreslår derfor å overføre frigjorte midler som følge av reduksjon tunge tiltak i barnevernet, til å styrke helsestasjonstjenesten med om lag to stillinger. Det er ønskelig å styrke denne tjenesten ytterligere med flere stillinger, men dette er det imidlertid ikke funnet rom for innenfor de økonomiske rammene.

Med bakgrunn i rekrutteringsutfordringene, arbeides det målrettet med utvikling og styrking av kompetanse og rekruttering i både helsestasjon 0-5 år og i skolehelsetjenesten. Det er blant annet inngått samarbeid med regionalt kompetansekontor Vesterålen og Høyskolen i Innlandet om videreutdanning for sykepleier som er midlertidig ansatt i helsepsykeleierstillinger. Med dette vil så godt som alle helsepsykeleierstillinger være dekket av personell med nødvendig formell kompetanse.

Barnevern

Kommunalområdet er styrket med fire stillinger til å oppfylle kravene i barnevernreformen knyttet til økt ansvar og finansiering på fosterhjemsarbeidet, samt oppfølgingen av praksisendringer etter sakene i EMD. Videre vil tiltaksapparatet utvides for at flere barn og unge skal få hjelp i egen kommune som alternativ til institusjonsplassering. Sammen med fire andre kommuner er det opprettet et Innsatsteam under Barnevernvakten på Romerike som skal kunne jobbe intensivt inn i familier som alternativ til plassering. I tillegg er det opprettet et prosjekt som skal se på mulighetene for akutt avlastning fremfor plasseringer når situasjoner er tilspisset i familier.

Som et ledd i reformarbeidet er det viktig å se på det forebyggende arbeidet på hele oppvekstfeltet. Tidlig innsats og forebyggende arbeid er viktig for at barn, unge og familier skal få tidlige og riktige hjelp. På denne bakgrunn foreslår kommunedirektøren å overføre noen frigjorte midler i barnevernstjenesten ved reduksjon i institusjonsplasseringer, til å styrke det forebyggende arbeidet med flere helsepsykeleierstillinger, samt bidra til etablering av et fraværsteam for arbeid med skolefravær.

I tråd med at ettervernet er utvidet til 25 år er ettervernsavdelingen i Tiltak for enslige mindreårige utvidet til også å følge opp ettervern for unge i barnverntjenesten. Dette vil styrke kvaliteten på arbeidet.

Kompetansekravene stiller store krav til etter- og videreutdanninger, og det vil være høyt prioritert å øke andelen som vil oppfylle kompetansekravene i økonomiplanperioden.

Fagstab oppvekst og Pedagogisk-psykologisk avdeling (PPA)

Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettet i tråd med behovene som beskrevet foran, både for tilskudd til private barnehager, samt til tilskudd til tilrettelegging av barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne. Det vil gjennom 2023 sees på muligheter for bedre ressursutnyttelse i tilskuddet til barn med nedsatt funksjonsevne, og vurdere ulike modeller for fordeling av disse midlene.

Et viktig satsningsområde i fagstaben i 2023 er fortsatt arbeid med realisering av systemet *Bedre tverrfaglig innsats* (BTI), som handler om systematisk og kunnskapsbasert identifikasjon og oppfølging av utsatte barn og unge.

Videre vil det være behov for å vri ressursene i fagstaben, for å kunne følge tettere opp skole- og barnehageeieroppgaver knyttet blant annet til skjæringspunktet mellom pedagogikk og digitalisering – for eksempel styring av innkjøp, prioritering og bruk av digitale læringsverktøy, vurderingspraksis mv.

For PPA er det nødvendig å vektlegge kapasitetsbygging og det systemrettede arbeidet i barnehager og skoler. For få til dreining mot mer systemrettet arbeid vil fortsette å jobbe med pilotering med barnehagene og skolene i området Strømmen/Skjetten. I tillegg vil det bli arbeidet videre med et veiledningsprosjekt internt i avdelingen for å styrke de ansattes kompetanse innen organisasjonsutvikling. Det vil bli jobbet tett på kjerneaktivitet og gis tilbud om støtte gjennom barnehage- og skolekontaktrollen, tilbys lederstøtte til realisering av kvalitetsplaner.

Det systemrettede og individrettede arbeidet henger tett sammen, og med et etterslep på saksbehandling, er det en prioritert oppgave å ha saksbehandlingstid under tre måneder. I 2023 vil PPA prøve ut en organisering med utredningsteam som et tiltak for å redusere saksbehandlingstiden.

Når det gjelder tilbudet til barn med autismespekterforstyrrelser, er dette arbeidet styrket ved å omgjøre to PP-rådgivervikariatet til et tidlig innsatsteam. Sammen med en fast stilling, vil dette teamet gi et tilbud til alle barnehager med barn med autisme i løpet av 2023 og også utvide tilbudet til å gjelde tidlig skolealder. Det er ønskelig å styrke tiltaket med to faste stillinger, men ikke funnet rom for dette i budsjettforslaget.

Det rapporteres om en økning i de mest alvorlige og komplekse skolefraværssakene, og det er behov for å opprette et team som kan bidra med tiltak for å redusere utfordringer med bekymringsfullt/ufrivillig skolefravær. Gjennom omprioriteringer fra tunge tiltak barnevernet, er det prioritert 1 mill. kroner til oppstart av et fraværsteam som skal forebygge alvorlig skolefravær og hjelpe elever tilbake på skolen. Det er ønskelig å styrke disse to tiltakene ytterligere, men det er det ikke funnet rom for i budsjettforslaget.

Statped skal bygges ned og oppgaver overføres til kommune. Innen 2025 skal kommunene selv være i stand til å håndtere de vanligste utfordringsområdene, som i dag blir dekket av Statped. Kommunedirektøren vil derfor fremover fortsette arbeidet med å bygge kompetanse og kapasitet gjennom det systemrettede arbeidet for å bidra til at ansatte i barnehager og skoler fanger opp og gir et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Videre skal PPA bidra til at barnehager, skoler og støttesystem rundt barn og unge jobber sammen for å skape inkluderende fellesskap og tilpasse det pedagogiske tilbudet, slik at alle får et best mulig utgangspunkt for utvikling og læring. Dette fordrer at PPA har solid faglig kompetanse både på det individrettede og systemrettede arbeidet, og det vil fremover derfor være en prioritert oppgave å sette alle ansatte i PPA i stand til å imøtekomme det tredelte lovpålagte mandatet og fremtidens økende krav til kompetanse.

Investeringsbudsjett

Kommunedirektøren er opptatt av at Lillestrøm kommune har en hensiktsmessig og behovsdekkende skole- og barnehagestruktur. Kommunesammenslåingen gjorde det nødvendig å se samlet på skole- og barnehagebehov. Skolebehovsplanen for Lillestrøm kommune ble vedtatt av kommunestyret 22.4.2020 (sak 25/20), og barnehagebehovsplanen ble vedtatt 7.10.2020 (sak 167/20).

I lys av økte kostnadsestimater og endrede behov har det vært nødvendig å gjøre nye vurderinger av kommunens skole- og barnehageprosjekter og investeringsplaner. Forslag til revidert skolebehovsplan behandles i Kommunestyret 9.11.2022. Barnehagebehovsplanen vil revideres og legges frem for politisk behandling i løpet av 2023.

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2023-26
	2023	2024	2025	2026	
OPPVEKST					
Bingsfoss skole - ombygging og utvidelse	19 900	81 600	52 300	800	154 600
Blaker skole - oppgradering	0	0	1 000	13 600	14 600
Dalen skole - rehabilitering av svømmebasseng	29 988	0	0	0	29 988
Haugtun - ny spesialskole	30 000	141 200	87 100	1 500	259 800
Hovinhøgda/Garderåsen skoler - rehabilitering	0	0	0	1 200	1 200
Kjellervolla skole - bruksendring	18 000	0	0	0	18 000
Kjellervolla skole – utvidelse	0	0	0	2 100	2 100
Ny barnehage - Melby/Tømteveien	10 300	0	4 284	8 568	23 152
Ny barnehage - Skedsmokorset	2 000	0	0	0	2 000
Ny skole i Strømmen/Skjetten område	0	0	2 100	4 200	6 300
Ny svømmehall - Fetsund vest	0	0	0	200	200
Oppgradering barnehager - Eiendomsdrift	11 000	0	0	0	11 000
Ramstadskogen barnehage - utvidelse	2 142	3 213	16 065	32 130	53 550
Skjetten skole - utvidelse	5 200	24 100	87 900	54 400	171 600
Skolebehovsplan	15 600	76 800	84 800	53 000	230 200
Sophie Radich skole - nybygg	25 000	0	0	0	25 000
Sten-Tærud skole – rehabilitering	0	4 200	78 500	185 100	267 800
Volla skole - rehabilitering	120 000	100 000	45 000	0	265 000
Åsenhagen skole - rehabilitering	23 000	133 000	115 000	2 000	273 000
Sum OPPVEKST	312 130	564 113	574 049	358 798	1 809 090

Administrasjon og ledelse oppvekst

Beskrivelse av dagens virksomhet

Stabsavdelingene – Pedagogisk psykologisk avdeling (PPA) og Fagstab oppvekst

Pedagogisk- psykologisk avdeling (PPA) har 54 ansatte og yter tjenester både til kommunale og private barnehager og skoler i kommunen. PPAs mandat fremgår av opplæringsloven og barnehage-loven. Mandatet innebærer at tjenesten skal legge til rette for inkludering, utvikling og læringsutbytte for barn, elever og voksne grunnskoleelever med særskilte behov. Mandatet er todelt og inneholder både system- og individrettede oppgaver. Ønsket hovedfokus er systemrettet arbeid i form av å hjelpe barnehager og skoler med å forebygge, oppdage og avhjelpe vansker tidlig, samt sikre at flest mulig kan ivaretas innenfor et ordinært tilbud. PPA er i tillegg kommunens sakkyndige instans og skal utarbeide sakkyndig vurdering der loven krever det. PPA er også kommunens fagavdeling for hele oppvekstfeltet og er sentral i organisasjonsutviklingen for øvrig. Viktige satsingsområder er systematisk arbeid med forebyggende tiltak og tett samhandling med øvrige fagområder og tjenester.

Fagstab oppvekst har 22 ansatte og skal ivareta sentrale faglige og administrative oppgaver overfor alle tjenestene i Oppvekst. Fagstaben skal også være en støtte for tjenestene og for ledelsen i Oppvekst. Sentrale oppgaver er bla koordinering av det tverrfaglige samarbeidet for barn og unge, faglig, juridisk og administrativ veiledning og støtte, ivaretagelse av barnehage- og skoleeierrollen, statistikk og analyse, internkontroll og kriseberedskap. Fagstaben har også ansvar for blant annet forvaltning og utbetaling av tilskudd til kommunens private barnehager, samt andre barnehagemyndighetsoppgaver som barnehageopptak, tilsyn og veiledning av alle barnehager i kommunen – både private og kommunale.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	448 727	448 727	448 727	448 727
Sum Lønns- og prisvekst	3 230	3 230	3 230	3 230
Sum Tekniske justeringer	905	905	905	905
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	-280	-280	-280	-280
Sum Vedtak forrige periode	-280	-280	-280	-280
Budsjettendringer som skal videreføres				
Tverrsektorielt samarbeid	500	500	500	500
Andre tiltak	-2 323	-2 323	-2 323	-2 323
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-1 823	-1 823	-1 823	-1 823
Konsekvensjusteringer	2 032	2 032	2 032	2 032
Konsekvensjustert ramme	450 759	450 759	450 759	450 759
Nye tiltak				
Moderasjoner - foreldrebetaling i barnehager	425	425	425	425
Tilrettelegging i barnehage for barn med nedsatt funksjonsevne	7 700	7 700	7 700	7 700
Økt tilskudd til private barnehager	32 000	32 000	32 000	32 000
Sum Nye tiltak	40 125	40 125	40 125	40 125
Politiske vedtak				
Ytterligere reduksjon av makspris i barnehage og innføring av 3. barn gratis barnehageplass	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum Politiske vedtak	3 500	3 500	3 500	3 500
Nye tiltak og realendringer budsjett	43 625	43 625	43 625	43 625
Ramme 2023-2026	494 384	494 384	494 384	494 384

Budsjettendringer som skal videreføres

Tverrsektorielt samarbeid

Dette er midlene satt av til kurs og kompetansehevingstiltak for å styrke tverrfaglig samhandling på tvers av kommunalområdene. Det kan være tiltak i forbindelse med Trygghetsuka, foreldreveiledningstiltak, barn som pårørende og TraumeBevisste tjenester. Midlene flyttes fra helsetjenester til barn, unge og familier til fagstab i Oppvekst da det er midler som brukes av flere kommunalområder.

Nye tiltak

Moderasjoner - foreldrebetaling i barnehager

Foreldre har krav på redusert betaling av barnehageplassen dersom de har lav inntekt, dette er nedfelt i barnehageloven. Vi ser en økning i antall søknader om redusert foreldrebetaling og omfanget av reduksjon i pris i sakene. Noe av forklaringen kan være at flere husholdninger fikk strammere økonomi som følge av pandemien og den krevende økonomiske situasjonen i Norge grunnet høy prisvekst, høye strømpriser mv.

Tilrettelegging i barnehage for barn med nedsatt funksjonsevne

Med bakgrunn i en økning gjennom 2022 i antall barn med rett til tilrettelegging i barnehage pga. nedsatt funksjonsevne, ser kommunedirektøren at det er behov for å øke budsjetttrammen på dette området. Kommunen har plikt til å tilrettelegge barnehagetilbud til barn med nedsatt funksjonsevne. Det gjelder både i de kommunale og private barnehager. Denne plikten er hjemlet i barnehageloven § 37. Gjennom flere år har vi erfart en økning i antall barn med store og sammensatte hjelpebehov i kommunen. Dette kan blant annet forklares med befolkningsøkning, tilflytting og mange familiers ønske og behov for nærhet til spesialisthelsetjenestene. Man ser en økning både i antall saker og i sakenes kompleksitet. Tilretteleggingen er økonomisk krevende da mange av barna trenger tett oppfølging. Dette gir seg også utslag i en økning i antall søknader om tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne. I 2022 ligger det an til et merforbruk på i ca. 7 mill. kroner. Det anslås derfor et merbehov i 2023 på dette området på 7 mill. kroner

Økt tilskudd til private barnehager

Kommunens plikt til å utbetale tilskudd til private barnehager er nedfelt i barnehageloven. Tilskuddet beregnes ut fra to år gamle regnskapstall i kommunale barnehager, og må derfor prisjusteres med kommunal deflator. Denne fastsettes ikke endelig før statsbudsjettet vedtas, men i forslag til statsbudsjett fra regjeringen er deflator vesentlig høyere en tidligere år. Dette er en viktig forklaring til at det er en økning i tilskuddet til de private barnehagene sammenlignet med i fjor.

Politiske vedtak

Ytterligere reduksjon av makspris i barnehage og innføring av 3. barn gratis barnehageplass

Stortinget fastsetter makspris for barnehageplass årlig i forbindelse med statsbudsjettet. Maksprisen foreslås redusert fra 3050,- kroner til 3000,- kroner måneden fra 1. januar 2023. I tillegg foreslås det gratis barnehageplass for det tredje barnet i barnehage fra august 2023. Reduksjon i foreldrebetaling i barnehage vil redusere inntekten til barnehagene og kommunen kompenseres for dette i statsbudsjettet.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Fraværsteam - ufrivillig/bekymringsfullt skolefravær	3 380	3 380	3 380	3 380
Styrket tilbud til barn med autisme	1 690	1 690	1 690	1 690
Sum	5 070	5 070	5 070	5 070

Fraværsteam - ufrivillig/bekymringsfullt skolefravær

Bekymringsfullt/ufrivillig skolefravær har vært og er en utfordring, og det rapporteres at skolefraværet har økt etter pandemien. Foreldre, skoler og hjelpeapparatet strekker seg langt for å hjelpe elever med bekymringsfullt/ufrivillig fravær, men på tross av kompetanse om tematikken, fleksibilitet og innsatsvilje lykkes vi ikke alltid i å hjelpe elever med å komme tilbake til skolehverdagen. Gjennom omprioriteringer fra tunge tiltak barnevernet, er det funnet rom for 1 mill. kroner til oppstart av et fraværsteam som skal forebygge alvorlig skolefravær og hjelpe elever tilbake på skolen. Det er imidlertid ønskelig å styrke dette tiltaket ytterligere for å kunne opprette et team med flere stillinger som kan drive tidlig forebyggende arbeid og tiltak i elevens hjem. Tiltak i elevens hjem fordrer høyt kvalifisert personale i turnus og det er behov for å få tilført ressurser for å kunne tilby dette til de familiene og elevene som har størst utfordringer med bekymringsfullt/ufrivillig skolefravær.

Styrket tilbud til barn med autisme

Barn med autismspekterforstyrrelse har større risiko for å få skolefaglige utfordringer, frafall fra videregående skole og utvikle psykiske vansker. Det er derfor stort potensiale i å bedre tilbudet for denne gruppen med tanke på selvstendighet og mestring som voksne, inkludering i arbeidslivet og de økonomiske besparelser for samfunnet dette vil kunne gi. Effektstudier viser at tidlig og intensiv opplæring har betydelig effekt på barnets videre utvikling. Ved behandling av budsjett for 2022 ble PPA tilført midler for en fast stilling til arbeidet med tidlig innsats for barn med autisme, og arbeidet med å forbedre og styrke tilbudet til de aktuelle barna er godt i gang. En stilling dekker imidlertid ikke behovet for oppfølging. For å kunne videreføre tilbudet til barn med autisme i barnehage og utvide det til å gjelde barn i tidlig skolealder, er det behov for å få tilført ressurser til to faste stillinger.

Barnehager

Beskrivelse av dagens virksomhet

Lillestrøm kommune har 72 barnehager hvor 27 er kommunale, 30 ordinære private, 12 familiebarnehager og tre åpne barnehager. Per 1. januar 2023 anslås det at om lag 4.500 barn har barnehageplass i Lillestrøm kommune. Dette er omtrent 50 flere enn i januar 2022. 53 % av barna går i kommunale barnehager og 47 % i private.

Sju av de kommunale barnehagene er ressursbarnehager med forsterket spesialpedagogisk kompetanse. Ressursbarnehagene har tilrettelagt tilbud til barn med særskilte behov. I tillegg yter de tjenester til de andre barnehagene i kommunen, både kommunale og private.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, i samarbeid og forståelse med hjemmet. Barnehage er frivillig, og i Lillestrøm kommune går ca. 89 % av barna i barnehage. Kommunen har to hovedoppgaver overfor barnehagene, som barnehageeier og barnehagemyndighet. Som eier drifter Lillestrøm kommune 27 barnehager, mens barnehagemyndigheten blant annet har ansvar for samordnet opptak, tilsyn og moderasjonsordninger overfor alle barnehagene i kommunen, også de private.

Kommunens ansvar som barnehagemyndighet er lagt til fagstab Oppvekst. Budsjettet knyttet til barnehagemyndighetsoppgavene, herunder kommunalt tilskudd til private barnehager, er lagt til fagstabens budsjett – se mer om dette under kommunalområde «Administrasjon og ledelse».

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	363 713	363 713	363 713	363 713
Sum Lønns- og prisvekst	12 619	12 619	12 619	12 619
Sum Tekniske justeringer	5 877	5 877	5 877	5 877
Vedtatt forrige periode				
Kommunestyresak 167/20 - Økt behov for barnehageplasser på Strømmen i tråd med vedtatt barnehagebehovsplan	0	5 725	5 725	5 725
Opprettholde barnehagepaviljongene på Strømmen stadion, flytte Breidablikk barnehage og utvide kapasiteten på Strømmen med 90 plasser.	7 085	7 085	7 085	7 085
Rev. Statsbudsjett (Støre) - Red makspris i bhg	6 437	6 437	6 437	6 437
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Vedtak forrige periode	13 522	19 247	19 247	19 247
Konsekvensjusteringer	32 018	37 743	37 743	37 743
Konsekvensjustert ramme	395 731	401 456	401 456	401 456
Politiske vedtak				
Ytterligere reduksjon av makspris i barnehage og innføring av 3. barn gratis barnehageplass	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Politiske vedtak	1 500	1 500	1 500	1 500
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 500	1 500	1 500	1 500
Ramme 2023-2026	397 231	402 956	402 956	402 956

Vedtak forrige periode

Kommunestyresak 167/20 - Økt behov for barnehageplasser på Strømmen i tråd med vedtatt barnehagebehovsplan

Kommunestyresak 167/20 - Barnehagebehovsplan, økt behov for barnehageplasser på Strømmen for å ha tilstrekkelig antall barnehageplasser i området. Strømmen er den delen av kommunen som har lavest kapasitet på barnehageplasser. En del barn har i dag plass i andre områder i kommunen, blant annet Skjetten.

Tiltaket innebærer utvidelse med 100 plasser. Plassene vurderes opprettet i paviljongene bak Strømmen stadion.

Bemanning for 100 barn er beregnet til å trenge 24 årsverk i tråd med lovens bemanningskrav, kan variere utfra andel barn over og under tre år. Personell og drift ligger inne med 5/12 effekt i 2024.

Opprettholde barnehagepaviljongene på Strømmen stadion, flytte Breidablikk barnehage og utvide kapasiteten på Strømmen med 90 plasser.

Kommunedirektøren mener det er behov for ytterligere barnehageplasser på Strømmen Stadion for å kunne dekke lovfestet rett til barnehageplass.

Sagelva barnehage driftes i dag midlertidig i paviljonger ved Strømmen Stadion. Ny Sagelva barnehage står klar tidlig i 2022, og barnehagen flytter da dit.

I vedtatt barnehagebehovsplan (sak 167/20) ligger det inne at paviljongbarnehagen på Strømmen Stadion opprettholdes frem til nye barnehager bygges på Strømmen. Tiltak som ligger i barnehagebehovsplanen på Strømmen er Strømmen Verksted (privat i 2023) og Tennisbanen Strømmen (kommunal i 2024.) Kommunedirektøren ser at det er lite trolig at barnehagene Strømmen Verksted og Tennisbanen kommer i henholdsvis 2023 og 2024. Byggestart for Strømmen Verksted er usikker og Tennisbanen er ikke aktuell for barnehage og det må finnes alternativ tomt.

Analyse av barnehagekapasitet i barnehageområdet Strømmen og Skjetten 2021, med oppdaterte tall, viser at det er nødvendig å opprettholde deler av paviljongene på Strømmen stadion for å ivareta tilstrekkelig med barnehageplasser i området. For barnehageområdet Strømmen og Skjetten ser kommunedirektøren at det i barnehageopptakene 2020 og 2021 har vært underkapasitet av plasser på Strømmen, mens det i 2020 og 2021 har vært nødvendig å ta ned antall plasser ved Linbråten barnehage på Skjetten. Barn bosatt på Strømmen tilbys plasser på Skjetten, men kommunedirektøren ser at en del foreldre velger å takke nei til plass når de ikke tilbys plass i nærmiljøet. For å endre denne skjevfordelingen i barnehageområdet foreslår kommunedirektøren å flytte Breidablikk barnehage med 70 plasser til paviljongene på Strømmen Stadion. Ved behov og ønske om å opprettholde barnehageplass på Skjetten kan inntil 50 plasser ved Linbråten barnehage tas opp igjen og barna kan tilbys plasser der.

Breidablikk barnehage ble bygget i 1976 og fremstår i dag som en barnehage med trange og begrensede arealer. Barnehagen har store vedlikehold- og rehabiliteringsbehov, og det har vært en del problematikk knyttet til vann/drenering på grunn av beliggenheten i en dal hellende mot nord. I barnehagebehovsplanen beskrives barnehagen som saneringsmoden. Barnehagebehovsplanen har i forslag til tiltak ny barnehage på Melbyjordet som erstatning for Breidablikk og Uglebakken. Ved å foreta denne forskyvningen ser kommunedirektøren flere gevinster. Barn og ansatte i Breidablikk barnehage vil få tidsmessige lokaler i paviljonger. Forskyving av plasser til Strømmen hvor etterspørselen er større og utnytte ledig areal på Linbråten barnehage som i dag ikke utnyttes, kan utsette investeringsbehovene noe. Kapasitet i dagens paviljonger er 180 plasser. Ved å gjennomføre disse tiltakene vil den nye barnehagen i paviljongene på Strømmen Stadion være rundt 90 plasser. Ut fra dagens tall mener

kommunedirektøren at tiltaket vil opprettholde tilstrekkelig kapasitet i barnehageområdet Strømmen og Skjetten frem til nye barnehagebygg er på plass.

Rev. Statsbudsjett (Støre) - Red makspris i bhg

Endringer etter revidert statsbudsjett (Regjeringen Støre)

Regjeringen følger opp Hurdalsplattformen og foreslår at maksimalprisen i barnehage reduseres til 3 050 kroner fra 1. august 2022. Prisen reduseres dermed med 265 kroner per måned sammenlignet med forslaget om maksimalpris fra 1. januar 2022 i Gul bok.

Politiske vedtak

Ytterligere reduksjon av makspris i barnehage og innføring av 3. barn gratis barnehageplass

Stortinget fastsetter makspris for barnehageplass årlig i forbindelse med statsbudsjettet. Maksprisen foreslås redusert fra 3050,- kroner til 3000,- kroner måneden fra 1. januar 2023. I tillegg foreslås det gratis barnehageplass for det tredje barnet i barnehage fra august 2023. Reduksjon i foreldrebetaling i barnehage vil redusere inntekten til barnehagene og kommunen kompenseres for dette i statsbudsjettet.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Reduksjon av språkpedagoger i barnehagene	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
Styrket tilbud til barn med behov for spesialpedagogisk hjelp i førskolealder - to stillinger	1 700	1 700	1 700	1 700
Sum	-3 800	-3 800	-3 800	-3 800

Reduksjon av språkpedagoger i barnehagene

I gjennomsnitt er om lag 19 prosent av barnehagebarna minoritetsspråklige, i Lillestrøm ligger vi over landsgjennomsnittet og tall fra Udir viser at i Lillestrøm er om lag 35 prosent minoritetsspråklige. Lillestrøm har 10 årsverk språkpedagog hvor tre av disse er finansiert av tilskuddsmidler, tilskudd til språkstimulering av minoritetsspråklige barn. Tiltaket innebærer oppsigelse av de syv stillingene som er finansiert med kommunale midler. Språkpedagogene jobber i de barnehagene med høyest andel av minoritetsspråklige barn hvor de jobber systematisk med språktiltak i tråd med kvalitetsplan, språk, lesing og skrivning. Ved å redusere antall språkpedagoger mener Kommunedirektøren barnehagene ikke vil klare å opprettholde det gode og systematiske språkarbeidet rettet mot minoritetsspråklige barn, og flere barn vil starte i skolen med manglende norskferdigheter. Dette vil også kunne medføre en økning i antall søknader knyttet til tilrettelegging i barnehagene og retten til spesialpedagogisk hjelp som er rettigheter hjemlet i barnehageloven. Kommunedirektøren anbefaler ikke å redusere tilbudet om språkpedagoger i barnehagene.

Styrket tilbud til barn med behov for spesialpedagogisk hjelp i førskolealder - to stillinger

Spesialpedagogisk hjelp i Lillestrøm kommune er organisert med syv ressursbarnehager. Ressursbarnehagene har ansatt spesialpedagoger som gir spesialpedagogisk hjelp i tråd med vedtak til barn i kommunale og private barnehager og barn uten barnehageplass. Antall barn i førskolealder med rett til spesialpedagogisk hjelp har økt. Samtidig har Lillestrøm blitt en stor og langstrakt kommune og spesialpedagogene bruker mer tid til forflytning mellom barnehagene. For å klare å oppfylle alle vedtak er det behov for to spesialpedagoger i tilknytning til ressursbarnehagene. Dette er et viktig tilbud til barn med spesielle behov, og en styrking av dette arbeidet er i tråd med oppvekstreformens mål om forebygging og tidlig innsats. Det foreslås en styrking av dette arbeidet med to spesialpedagogstillinger.

Endringer i brukerbetalinger og gebyrer

Det er Stortinget som fastsetter makspris for barnehageplass hvert år. Når det gjelder kostpris er denne justert for prisstigning på 4,2 %. Det er kommunestyret som vedtar denne i forbindelse med budsjettbehandling i desember.

Skoler

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalområdet for skole består av 28 grunnskoler, kulturskole og voksenopplæring.

Av grunnskolene er seksten skoler rene barneskoler, seks er rene ungdomsskoler og seks er 1-10-skoler. Alle barneskolene og 1-10 skolene har SFOer. I 2023 åpnes Sophie Radich ungdomsskole samtidig som elevene på Volla skole flytter inn i gamle Kjellervolla ungdomsskole mens Volla blir renoveret. På Sophie Radich skole finnes Lillestrøm realfagsenter. Realfagsenteret har som hovedmål å fremme barns læring i realfag og teknologiske fag, samt å øke interessen for disse fagene i barnehage og skole. Senteret drifter Lillestrøm sommerskole og disponerer to Newton-rom som er spesialdesignet for praktisk undervisning i realfagene og som på sikt skal gi tilbud til alle kommunens skoler.

Lillestrøm kulturskole tilbyr både breddeopplæring og talentutvikling i en rekke kunstfag. Kulturskolen arbeider etter Rammeplan for kulturskolen. Kulturskolen har nylig flyttet inn i flotte, nye lokaler.

Lillestrøm voksenopplæring tilbyr undervisning i norsk og samfunnsfag for deltakere i introduksjonsordningen samt grunnskoetilbud til voksne som av ulike årsaker ikke har dette fra før. Skolen deltar i forsøk med forberedende voksenopplæring på nivået under videregående opplæring (FVO). Forsøket avsluttes i 2023.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	1 078 221	1 078 221	1 078 221	1 078 221
Sum Lønns- og prisvekst	35 799	35 799	35 799	35 799
Sum Tekniske justeringer	3 516	3 516	3 516	3 516
Vedtatt forrige periode				
Elevtallsvekst - økte kostnader til grunnskole for Lillestrøm kommune	1 000	1 000	1 000	1 000
Andre tiltak	-1 000	-3 000	-3 000	-3 000
Sum Vedtatt forrige periode	0	-2 000	-2 000	-2 000
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	39 315	37 315	37 315	37 315
Konsekvensjustert ramme	1 117 536	1 115 536	1 115 536	1 115 536
Nye tiltak				
Økonomiske konsekvenser av økt flyktningestrøm med bakgrunn i krigen i Ukraina	894	0	0	0
Sum Nye tiltak	894	0	0	0
Politiske vedtak				
En ekstra time til kontaktlærere med flere enn 21 elever (ny, framforhandlet avtale SFS2213)	12 000	12 000	12 000	12 000
Gratis 12 timer SFO for barn i 1. klasse	17 000	17 000	17 000	17 000
Sum Politiske vedtak	29 000	29 000	29 000	29 000
Nye tiltak og realendringer budsjett	29 894	29 000	29 000	29 000
Ramme 2023-2026	1 147 430	1 144 536	1 144 536	1 144 536

Vedtak forrige periode

Elevtallsvekst - økte kostnader til grunnskole for Lillestrøm kommune

Det er i tråd med prognoser estimert 7,5 % elevtallsvekst i Lillestrøm fram til slutten av planperioden i 2029. Ut fra dette er det estimert en årlig elevtallsvekst på omlag 100 elever dersom elevtallsveksten fordeler seg jevnt gjennom perioden. Det må imidlertid forventes at elevtallsveksten kan påvirkes ytterlig både gjennom økning i barnetall relatert til fødselstall og knyttet til tilflyttinger. Den anstrengte skolebyggsituasjonen med fulle skoler og klasser spesielt i Lillestrøm/Skjetten/Strømmen øker faren for at tilflytting fører til klassesprekk og i verste fall behov for paviljonger. Det er derfor lagt til et nytt tiltak knyttet til elevtallsvekst. Disse to tiltakene må sees i sammenheng.

Nye tiltak

Økonomiske konsekvenser av økt flyktingestrøm med bakgrunn i krigen i Ukraina

Kommunestyret fattet vedtak om bosetting av i alt 260 flyktinger i 2022, som inkluderer ordinær flyktingbosetting og bosetting som følge av forventet flukt fra Ukraina. Det er signalisert at kommunen vil bli anmodet om å bosette flyktinger i 2023 på omtrent samme nivå som i 2022, gitt at krigen i Ukraina er aktiv samtidig som det fortsatt er flyktinger som kommer fra andre deler av verden. Den formelle anmodningen kommer til kommunen først i november etter at kommunedirektøren har fremmet forslag til budsjett. I 2023 vil kommunen ha oppfølging av de flyktingene som er bosatt i 2022, samt ha oppgaver tilknyttet nye bosettinger. Dette medfører arbeidsoppgaver relatert til boligfremskaffelse, introduksjonsprogram og integrering, samt kostnader til boligetablering, introduksjonsstønad og økonomisk sosialhjelp. Kommunen har svært gode erfaringer å bygge på fra bosettingsarbeidet i 2022 og tidligere år. Det er lagt inn kompensasjon på tjenesteområdene for faste stillinger samt for introduksjonsstønad og økonomisk sosialhjelp i 2023, med ett års virkning. Kompensasjon av øvrige driftsutgifter foretas gjennom året i forbindelse med tertialrapporteringene. Vurdering av behov for 2024 foretas som del av neste års økonomiplanprosess.

Politiske vedtak

En ekstra time til kontaktlærere med flere enn 21 elever (ny, framforhandlet avtale SFS2213)

Fra og med skoleåret 2022-2023 ble det framforhandlet en ny avtale om kontaktlærertime mellom KS og partene. Avtalen (SFS 2213) innebærer for grunnskolen at kontaktlærere med 21 eller flere elever får en ekstra time i uken til å ivareta sine oppgaver som kontaktlærer. Dette betyr at kontaktlærerne får ytterlig reduksjon i årsrammen for undervisning.

For Lillestrømskolen utgjør en slik reduksjon i årsrammen for undervisning 14,2 årsverk.

Gratis 12 timer SFO for barn i 1. klasse

Fra høsten 2022 innførte Stortinget en moderasjonsordning med 12 timer gratis SFO for elever på 1. trinn. Kommunen skal gi fritak fra foreldrebetaling for 12 timer per uke. Dersom kommunen tilbyr skolefritidsordning i feriene til skolen, gjelder fritaket også i disse periodene. Regjeringen kompenserte kommunene for ekstra kostnader gjennom økning i frie midler. Erfaringer fra høsten 2022 tilsier at kostnadene for gratisordningen utgjør 17 millioner i Lillestrøm. Det er en viss usikkerhet relatert til kostnadene, i og med at det kan være mulig at flere foreldre som til nå ikke har brukt SFO, over tid velger dette tilbudet for sine barn.

Helsetjenester for barn, unge og familier

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalområdet helsetjenester for barn, unge og familier er kommunens primærhelsetjeneste for barn og unge. Kommunalområdet omfatter oppsøkende ungdomsteam (OUT), psykisk helse og familiestøtte, helsestasjons- og skolehelsetjenester, tjenestetorg for barn og unge med fysio- og ergoterapitjenester, tildelingsseksjon (vedtak om tilrettelagte, spesialiserte tjenester for barn med store ressursbehov) og koordinerende enhet for barn og unge.

Tjenestene skal sørge for gode og samordnede helsetjenester til barn og unge. De skal styrke folkehelsen ved å gi støtte gjennom helsefremmende og forebyggende lavterskeltilbud, psykisk helsehjelp og foreldreveiledning. Tjenestene skal samarbeide tett med øvrige tjenester om sømløse overganger og gode tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold.

Brukere av tjenestene skal få rask og riktig hjelp og oppleve god samhandling og koordinering med andre tjenester. Tjenesten skal sikre at barn og unge blir involvert og får innflytelse i kontakt med tjenestene, på individ- og systemnivå.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	105 604	105 604	105 604	105 604
Sum Lønns- og prisvekst	3 567	3 567	3 567	3 567
Sum Tekniske justeringer	1 706	1 706	1 706	1 706
Vedtatt forrige periode				
Barnekoordinator - lovfestet rett	897	897	897	897
Sum Vedtak forrige periode	897	897	897	897
Budsjettendringer som skal videreføres				
Tverrsektorielt samarbeid	-500	-500	-500	-500
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-500	-500	-500	-500
Konsekvensjusteringer	5 670	5 670	5 670	5 670
Konsekvensjustert ramme	111 274	111 274	111 274	111 274
Nye tiltak				
Økonomiske konsekvenser av økt flyktningsstrøm med bakgrunn i krigen i Ukraina	3 702	0	0	0
Sum Nye tiltak	3 702	0	0	0
Nye tiltak og realendringer budsjett	3 702	0	0	0
Ramme 2023-2026	114 976	111 274	111 274	111 274

Vedtatt forrige periode

Barnekoordinator - lovfestet rett

Barnekoordinator er presentert i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022 som en del av likeverdsreformen og trer i kraft fra 1. august 2022.

Det er vedtatt en lovendring i helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a som innebærer at kommunen har en plikt til å opprette barnekoordinatorstillinger. Retten til å få en barnekoordinator vil samtidig rettighetsfestes i pasient- og brukerrettighetsloven.

Plikten og rettigheten skal gjelde for familier til barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.

I tillegg til at retten til barnekoordinator skal gjelde for barn som er født, foreslås det også at retten til barnekoordinator skal gjelde for familier som venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne.

Budsjettendringer som skal videreføres

Tverrsektorielt samarbeid

Dette er midlene satt av til kurs og kompetansehevingstiltak for å styrke tverrfaglig samhandling på tvers av kommunalområdene. Det kan være tiltak i forbindelse med Trygghetsuka, foreldreveiledningstiltak, barn som pårørende og TraumeBevisste tjenester. Midlene flyttes fra helsetjenester til barn, unge og familier til fagstab i Oppvekst da det er midler som brukes av flere kommunalområder.

Nye tiltak

Økonomiske konsekvenser av økt flyktningestrøm med bakgrunn i krigen i Ukraina

Kommunestyret fattet vedtak om bosetting av i alt 260 flyktninger i 2022, som inkluderer ordinær flyktningbosetting og bosetting som følge av forventet flukt fra Ukraina. Det er signalisert at kommunen vil bli anmodet om å bosette flyktninger i 2023 på omtrent samme nivå som i 2022, gitt at krigen i Ukraina er aktiv samtidig som det fortsatt er flyktninger som kommer fra andre deler av verden. Den formelle anmodningen kommer til kommunen først i november etter at kommunedirektøren har fremmet forslag til budsjett. I 2023 vil kommunen ha oppfølging av de flyktningene som er bosatt i 2022, samt ha oppgaver tilknyttet nye bosettinger. Dette medfører arbeidsoppgaver relatert til boligfremskaffelse, introduksjonsprogram og integrering, samt kostnader til boligetablering, introduksjonsstønad og økonomisk sosialhjelp. Kommunen har svært gode erfaringer å bygge på fra bosettingsarbeidet i 2022 og tidligere år. Det er lagt inn kompensasjon på tjenesteområdene for faste stillinger samt for introduksjonsstønad og økonomisk sosialhjelp i 2023, med ett års virkning. Kompensasjon av øvrige driftsutgifter foretas gjennom året i forbindelse med tertialrapporteringene. Vurdering av behov for 2024 foretas som del av neste års økonomiplanprosess.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Pakkeforløp mellom barnevern og psykisk helse barn og unge - to psykologstillinger	1 800	1 800	1 800	1 800
Redusere aktiviteten i oppsøkende ungdomsteam	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Styrking av skolehelsetjenesten - flere helsesykepleierstillinger	4 100	4 100	4 100	4 100
Sum	900	900	900	900

Pakkeforløp mellom barnevern og psykisk helse barn og unge - to psykologstillinger

Det er en lovpålagt oppgave i barnevernet å kartlegge alle barn og unge psykiske helse. Hensikten er å fange opp barn og unge i barnevernet som kan ha behov for psykiske helsetjenester. Den anbefalte arbeidsformen er Pakkeforløpet: Psykisk helse og barnevern: Kartlegging og utredning av psykisk helse og rus hos barn og unge. Pakkeforløpet beskriver ansvar, oppgaver og samarbeid mellom den kommunale barnevernstjenesten, kommunal helse- og omsorgstjeneste og spesialisthelsetjenesten for barn og unge.

Kartleggingen skal utføres av kommunens helsetjeneste. I Lillestrøm kommune ble det vurdert at psykisk helse og familiestøtte har den kompetansen som skal til for å gjøre dette på vegne av primærhelsetjenesten. Dette utfordrer kapasiteten i Psykisk helse og familiestøtte, og det er ønskelig å styrke denne tjenesten med to psykologstillinger.

Redusere aktiviteten i oppsøkende ungdomsteam

Oppsøkende ungdomsteam (OUT) er et viktig virkemiddel som fanger opp sårbare unge i overgangen mellom barn/ungdom og voksen på de arenaer ungdom oppholder seg. OUT har miljøterapeuter/skolekontakter tilknyttet hver ungdom- og videregående skole og bistår skolens personale både på systemnivå og i enkeltsaker. Teamet samarbeider tett med andre barne- og ungdomstjenester om mange tiltak. Vi ser nå gode resultater av å ha et slikt oppsøkende team som er synlig i hele Lillestrøm kommune. OUT er ute på kveld og nattestid, når mange av de øvrige tjenestene i kommunen er stengt, og er en viktig dempende faktor når ansamlinger av ungdom blir for stor og det bygges opp til konflikt. OUT jobber for å få ungdom man er bekymret for ut av negative miljøer, og inn i positive og mestringsfulle opplevelser. Å ikke fange opp og forebygge rusavhengighet blir på sikt et samfunnsøkonomisk problem, som vil koste mange tapte friske leveår. Kommunen opplever en økning i barn og unge som sliter og OUT er en viktig bidragsyter for å komme i kontakt med disse ungdommene. Å ha et forebyggende oppsøkende team er også et viktig strategisk grep i forhold til å styrke det forebyggende arbeidet i både rus og psykisk helse før det blir behov for barnevern. Kommunedirektøren anbefaler ikke å legge ned Oppsøkende ungdomsteam.

Styrking av skolehelsetjenesten - flere helsesykepleierstillinger

Det er behov for en styrking av skolehelsetjenesten i Lillestrøm kommune. Psykisk helse er en av våre største folkehelseutfordringer, hvor utenforskap og alvorlig skolefravær i kombinasjon med symptomutvikling som angst og depresjon utgjør en stor bekymring. Oppvekstreformen forutsetter en styrking av tidlig innsats og forebyggende arbeid. Målet er å fange opp og følge opp flere barn som trenger hjelp tidlig.

Det har vært en befolkningsvekst og elevøkning i skolen over år. Det er stor etterspørsel etter tjenesten ute på alle skoler, og pågangen har økt de siste årene. Flere skoler i Lillestrøm kommune har ikke helsesykepleier tilgjengelig alle ukedager. Noen skoler mangler helt helsesykepleier. Dekningen av helsesykepleiere målt mot antall småbarn i Lillestrøm kommune er 75,5 årsverk per 10 000 innbyggere i alderen 0-5 år. Nøkkeltallet ligger under gjennomsnittet av kommunene.

Gjennom omprioriteringer fra tunge tiltak barnevernet, er det funnet rom for å styrke ressursen til helsesykepleiere med om lag to årsverk. Kommunedirektøren ønsker imidlertid en ytterligere styrking av skolehelsetjenesten med fem helsesykepleierstillinger til, med halvårsvirkning fast i budsjetttrammen 2023 og med helårsvirkning fra 2024.

Barneverntjenester

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalområde barneverntjenester består av Lillestrøm barneverntjeneste, Ressurs- og familieteamet og Tiltak for enslige mindreårige flyktninger (botiltak og ettervernsavdeling).

Barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, samt bidra til at barn og unge får trygge oppvekstkår.

Barnevernet skal gi barn, unge og familier hjelp og støtte når det er vanskelig hjemme eller når barnet av andre grunner har behov for hjelp fra barnevernet.

Ressurs- og familieteamet bistår barnevernet med endrings- og utviklingsarbeid, utføre kartlegginger og utredninger, samt felles kompetanseheving.

Tiltak for enslige mindreårige flyktninger skal bidra til at enslige mindreårige flyktninger lykkes med integrering i det norske samfunnet. Det er fokus på å skape et godt bo- og omsorgstilbud som er individuelt tilpasset og å legge til rette for vekst og utvikling slik at ungdommen kan mestre selvstendig liv.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	264 328	264 328	264 328	264 328
Sum Lønns- og prisvekst	7 472	7 472	7 472	7 472
Sum Tekniske justeringer	1 616	1 616	1 616	1 616
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Vedtak forrige periode	0	0	0	0
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	9 088	9 088	9 088	9 088
Konsekvensjustert ramme	273 415	273 415	273 415	273 415
Nye tiltak				
Økonomiske konsekvenser av økt flyktningsstrøm med bakgrunn i krigen i Ukraina	844	0	0	0
Sum Nye tiltak	844	0	0	0
Nye tiltak og realendringer budsjett	844	0	0	0
Ramme 2023-2026	274 259	273 415	273 415	273 415

Nye tiltak

Økonomiske konsekvenser av økt flyktningsstrøm med bakgrunn i krigen i Ukraina

Kommunestyret fattet vedtak om bosetting av i alt 260 flyktninger i 2022, som inkluderer ordinær flyktningsbosetting og bosetting som følge av forventet flukt fra Ukraina. Det er signalisert at kommunen vil bli anmodet om å bosette flyktninger i 2023 på omtrent samme nivå som i 2022, gitt at krigen i Ukraina er aktiv samtidig som det fortsatt er flyktninger som kommer fra andre deler av verden. Den formelle anmodningen kommer til kommunen først i november etter at kommunedirektøren har fremmet forslag til budsjett. I 2023 vil kommunen ha oppfølging av de flyktingene som er bosatt i 2022, samt ha oppgaver tilknyttet nye bosettinger. Dette medfører arbeidsoppgaver relatert til

Økonomiplan for 2023-2026

boligfremskaffelse, introduksjonsprogram og integrering, samt kostnader til boligetablering, introduksjonsstønad og økonomisk sosialhjelp. Kommunen har svært gode erfaringer å bygge på fra bosettingsarbeidet i 2022 og tidligere år. Det er lagt inn kompensasjon på tjenestoområdene for faste stillinger samt for introduksjonsstønad og økonomisk sosialhjelp i 2023, med ett års virkning. Kompensasjon av øvrige driftsutgifter foretas gjennom året i forbindelse med tertialrapporteringene. Vurdering av behov for 2024 foretas som del av neste års økonomiplanprosess.

HELSE OG MESTRING

Dagens virksomhet

Helse og mestring har ansvaret for NAV, legevakt og kommunalt akutt døgnopphold (KAD), ulike helsetjenester til hjemmeboende, dag- og aktivitetstilbud, boligsosial bistand, fastlegeordningen, korttids og langtids institusjonsopphold samt drift av bemannede boliger i Lillestrøm kommune. Tjenesteområdet har totalt i underkant av 1.900 årsverk. Det ytes vedtaksbestemte tjenester til mange ulike grupper. I tillegg drifter tjenesteområdet flere tiltak av helsefremmende og forebyggende karakter, herunder gruppetilbud og lavterskeltjenester. Kommuneoverlegefunksjonen, Miljørettet helsevern og Folkehelsekoordinator er organisert i Helse og mestring.

Sentrale ansvarsområder er å sørge for at innbyggerne gis nødvendige tjenester for å mestre sine liv i egne hjem eller i kommunale institusjoner. Videre er det helt sentralt å omstille og utvikling i helsetjenestene, for blant annet å håndtere demografiskiftet med stor økning i antall eldre, økende kompleksitet i brukerbehovene og forventet gap mellom tilgang til helsepersonell og individuelle brukerbehov som skal møtes.

KOSTRA nøkkeltall

Prioritet	Lillestrøm Lillestrøm Drammen Lørenskog Ullensaker Kostragruppe					12
	2020	2021				
Netto driftsutgifter per innbygger (233) annet forebyggende helsearbeid (B) **)	325	1 532	1 556	1 623	530	1 355
Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B) **)	921	1 260	913	772	779	1 283
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B) **)	6 768	7 420	7 593	5 722	7 086	8 267
Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B) **)	10 320	10 244	10 585	10 725	9 688	11 245

Økonomiplan for 2023-2026

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommnehelse (B) **)	3 243	4 472	5 266	4 722	3 707	4 613
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger (B) **)	2 853	3 078	3 075	3 953	3 118	3 791
Dekningsgrad						
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	44,7 %	42,4 %	35,4 %	44,3 %	25,7 %	37,0 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	3,5 %	3,6 %	5,8 %	4,2 %	3,5 %	4,4 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år (B) **)	3,1 %	3,0 %	3,4 %	3,6 %	3,3 %	3,4 %
Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere (B)	31	30	40	26	27	33
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	14,0 %	13,1 %	14,2 %	15,5 %	16,5 %	18,3 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Brutto driftsutgifter til introduksjonsordningen	41 272	39 415	41 517	10 793	13 927	584 509

**) Justert for utgiftsbehov

Utviklingstrekk og utfordringer

Utviklingstrekene er tydelige om en sterk økning i antall eldre, hvor veksten i økonomiplanperioden er på 20 % i gruppen 80 år og eldre, og på 9 % i gruppen 90 år og eldre. Kommunen står i et demografiskifte, som vil medføre økte behov for helse- og mestringstjenester i befolkningen på kort og lang sikt. Veksten i antall seniorer og eldre påvirker også demensforekomst blant innbyggerne, hvor vi ser en økning i antall personer med demens fra år 2020 til 2025 på 17,7 %. Andelen personer med demens i befolkningen øker også i perioden, hvor det i 2020 var 1,63 % av befolkningen som hadde demens, og i 2025 er dette økt til 1,84 % av befolkningen (kilde: demenskartet.no).

Det vil være færre yrkesaktive pr. eldre innbygger. I Lillestrøm kommune øker aldersgruppen 6-15 år med 11,5 % i perioden 2020-2040. Det vil si at når de når disse ungdommene blir unge voksne og er aktive i arbeidslivet, så representerer de ikke like kraftig tilførsel til tjenesteyting som behovet tilsier, gitt ved samme vekst i gruppen 80 år og eldre i perioden. Dette betyr at den sterke veksten i seniorbefolkningen vil gi en utfordring for kapasitet i tjenestene, dersom man kun ser på demografiens perspektiver. Det er allerede idag store utfordringer med å rekruttere helsepersonell til kommunale stillinger, da kommunens beliggenhet på det sentrale østland medfører at vi konkurrerer med andre kommuner og sykehus om fagpersonell. Det er også utfordrende å rekruttere fastleger.

Kommunens ansvar og oppgaver har vært i endring siden Samhandlingsreformen, og vil fortsette å endres. Langtidsplanene for spesialisthelsetjenesten vektlegger utvikling av pasientens helsetjenester, der oppfølging i større grad skal løses utenfor sykehusenes vegger, gjennom poliklinisk behandling eller ved hjemmeoppfølging. Slike endringer i sykehusets arbeidsmåter, medfører at kommunen vil få oppfølgingsansvar for flere innbyggere med komplekse og ressurskrevende behov, som krever mer spesialisert kompetanse og medisinsk teknisk utstyr/teknologi enn vi har idag. Dette gjelder både innen somatikken og psykiske helsetjeneste, og for alle aldre. I tillegg erfarer kommunen at oppfølging av enkeltbrukere som faller utenfor spesialisthelsetjenestenes definisjon av eget ansvarsområde har store og komplekse behov som utfordrer juridiske rammer, kapasitet og kompetanse i våre tjenester.

Innbyggerne har store forventinger til både å kunne mestre eget liv og være selvhjulpen, samtidig som det forventes at kommunens tjenester stiller når behov oppstår. Kommunens tjenester skal være et sikkerhetsnett og skal møte behov hos sårbare grupper. Gitt demografiskiftet, forventet gap mellom behov og tilgjengelig bemanning samt økt og mer sammensatt oppgaveportefølje for kommunens tjenester, vil det være utfordrende å møte innbyggers forventning om at kommunens tjenester skal

kompensere for alle deler av livets utfordringer. Det vil ikke være kapasitet til å yte tjenester på samme måte som i dag.

Det samlede utviklingsbildet skaper utfordringer og behov i kommunen. Beregning av årlig utgiftsvekst innen helse og omsorg grunnet demografiskiftet alene, tilsier at det er helt nødvendig å omstille tjenester, endre kulturer og tilpasse forventninger da kommunen ikke vil ha økonomiske ressurser til å bære en slik befolkningsvekst. Uansett vil tilgangen til kompetanse og bemanning ikke være tilstrekkelig for å dekke behovene i fremtiden fordi det vil være et misforhold mellom veksten i antall personer i yrkesaktiv alder og veksten i antall eldre. Brukerbehovene er mer og mer sammensatte og komplekse. Mange snakker om at vi står i et paradigmeskifte, som både er krevende og inspirerende.

Den nødvendige omstillingen angår innbyggere, ledere, ansatte, folkevalgte og interessegrupper. Det må forventes til dels radikale endringer i måten kommunen utvikler tjenester, og hvordan kommunen jobber for å skape alternativer til tradisjonelle tjenester. Vi må endre måten vi tildeler og utøver tjenester på. Innbyggerne vil merke det i måten de blir møtt og hva som vil forventes av dem selv. Kommunedirektøren vil fremme andre faglige anbefalinger til de folkevalgte som grunnlag for prioriteringer enn det vi har sett til nå. Våre medarbeidere kan ikke lenger bygge på den tidligere omsorgskulturen – vi må ha en mestringskultur der innbyggernes egne ressurser settes i fokus.

Kommunens kjerneoppgaver må endres og innbyggernes eget ansvar må tydeliggjøres. Det er nødvendig å øke innbyggernes egen helsekompetanse og livsmestring, for derved å utsette behov for tjenester eller redusere behovet når det først oppstår. Kommunen må skape endring både gjennom tilrettelegging av lavterskel tilbud og allment tilgjengelige arenaer, men også ved styrking av kompetanse, tverrfaglighet og kapasitet i tjenesteporteføljen. Det er helt sentralt å påpeke at kommunens strategier innen blant annet samfunnsutvikling, folkehelsearbeid, medborgerskap, nærmiljøtiltak, digitalisering/teknologi og helsefremmende/forebyggende tiltak vil påvirke fremtidens behov for helse- og mestringstjenester. Helhetlig og målrettet innsats på flere samfunnsområder, vil ha direkte betydning for nivået på behov for tjenester i befolkningen.

Krigen i Ukraina påvirker vår kommune på mange vis. Vi har bosatt flyktninger i 2022, og det er signalisert at kommunen vil motta anmodning om bosetting av samme nivå i 2023 som i 2022. Den formelle bosettingsanmodningen vil foreligge først etter at den administrative budsjettprosessen avsluttes. Dette betyr at vi må være forberedt på at folkevandringene fortsetter, og at kommunen må ha gode planer og tiltak for vellykket bosetting og integrering i samfunn og arbeidsliv.

Det er mange forhold som påvirker privatøkonomien til innbyggerne, der årsaksbildet er sammensatt på samfunnsnivå. Økte strømavgifter, kostnader til bolig og mat samt konjunktursvingninger skaper usikkerheter for mange, og press på kapasitet og kostnader i NAV.

Prioriteringer i planperioden

Strategi for Helse og mestring er vedtatt av kommunestyret høsten 2020. Strategien gir retning for utviklingsarbeid innen helse- og mestringstjenestene til voksne i kommunen. Hovedstrategiene er Samskaping, Mestring og Helhet og sammenheng. Denne retningen er utdypet gjennom prioritering av ti innsatsområder. I 2023 vil det gjennomføres arbeid innenfor alle områdene, både gjennom kommende planarbeid, tiltak i virksomhetsplaner og gjennomføring av større og mindre nettverks-, utviklings- og prosjektarbeider.

I 2023 vil det arbeides med nye planer, og med oppfølging av allerede vedtatte strategier og planer. Av særlig interesse er Behovsplan for helse- og mestringstjenestene fram mot 2040, Temaplan for helseteknologi 2023-2026, Sosial boligplan 2022-2025, Handlingsplan Leve hele livet 2022-2025, Legeplan 2023-2026, Pårørendestrategi og Folkehelsestrategi. Alle planene vil ha betydning for prioriteringer og tiltak i tjenesteområdet, og flere av planene inneholder tematikk som angår kommunen som helhet og samskaping med andre aktører.

Tjenesteutvikling, teknologi og digitalisering

I 2023 vil kommunen starte gjennomføringen av et helt nødvendig taktskifte innenfor tjenesteutvikling og bruk av helseteknologi og digitale løsninger. Dette omtales som teknologiløftet, som er en helhetlig satsing hvor roller, oppgaver, organisasjon, systemer og tjenesteutvikling settes i nye sammenhenger. Videre er det en endring av måten å vurdere behov og henvendelser på, der helseteknologi skal være et førstevalg. Innbyggerne er ikke en homogen gruppe som skal tilpasse seg kommunens tjenester, men vi skal heller bygge persontilpassede tjenester rundt innbyggernes behov. Satsingen vil gi nye innsikter for utvikling av hendelsesbaserte og proaktive tjenester, der vi skal bygge på tverrfaglig kartlegging og utprøving av teknologi.

Teknologiløftet krever organisasjons-, kultur-, og kompetanseutvikling og investering for gevinstrealisering. Vi skal rigge oss for framtiden, med både kortsiktige planer og langsiktig innovasjon. Dette skal bygge på helhetlig modell for velferdsteknologi (Nasjonalt velferdsteknologiprogram) og skje i nært samarbeid mellom Helse og mestring, Digitalisering, øvrige tjenesteområder og staber. Satsingen på teknologi og tjenesteutvikling er en av de viktige pilarene i den kommende behovsplanen for helse- og mestringstjenestene.

I 2023 er følgende innsatser og oppgaver sentrale:

- Ny organisering for samhandling og respons, forvaltning og innovasjon i helseteknologi skal implementeres. Dette er en omorganisering av dagens Tjenestetorg, som er forberedt i 2022. Samhandling og respons skal være operativ fra september 2023. Det nye kommunalområdet skal sammen med de øvrige kommunalområdene ha hovedansvaret for implementering av helseteknologi og omstilling av arbeidsprosesser. Videre skal den nye organisasjonen bidra til å øke innovasjonstakten gjennom samhandling med ulike aktører for å fange opp trender, nyheter og muligheter
- Tjenestene skal jobbe med samskaping på tvers, samt forankring og forståelse for utfordringsbildet og omstillingsarbeidet som skal gjøres
- Ny felles plattform for teknologi skal implementeres, i tillegg til et testlaboratorie for utprøving av teknologi. Vi skal ta i bruk ny teknologi innenfor alle tjenestene i Helse og mestring
- Det skal gjøres konkrete kartlegginger i deltjenestene og hos enkeltbrukere av behov for teknologi og gevinster, samt planlegges for operativ omstilling av prosesser. Tildeling av tjenester skal starte med utvidet kartlegging i en vedtaksfri testperiode og tildeling av tjenester med teknologi som førstevalg
- Vi skal begynne innhenting av data og bygging av BI-løsning (system for datafangst) for å styrke og strukturere datafangst og synliggjøre data som grunnlag for videreutvikling av tjenester

Det er i budsjett for 2023 innarbeidet ressurser til samhandling og respons samt ulike nøkkelfunksjoner i Digitalisering. Økt bruk av teknologi er i særlig grad avhengig av at kommunen har et felles responsenter for å håndtere varsler og utrykning på varsler. Videre er det nødvendig med noe styrking til drift og systemforvaltning i Digitalisering.

Et viktig strategisk perspektiv er at vi ikke skal rulle ut tradisjonell velferdsteknologi, men vi skal gjennom en felles teknologiplattform tilrettelegge for at markedets teknologiportefølje og muligheter tilgjengeliggjøres etter behov på personnivå for å kunne oppnå skreddersøm. Da styrker vi innbyggerens mestring, personsentrert omsorg og innbyggerens helsetjeneste. Det planlegges for gevinster i form av økt kvalitet og selvstendighet for innbyggerne, spart tid i tjenester, reduserte behov for fremtidige rammetilførsler i drift samt effektivitet i arbeidsprosesser.

Prioriteringer i tjenestene

Utover satsingen på helseteknologi og digitale løsninger, er det i kommende periode og årene deretter helt avgjørende å:

- styrke tjenestetilbud for hjemmeboende, slik at flere kan bo lenger hjemme i eget hjem
- øke tilgangen til ulike helsefremmende og forebyggende tilbud, for å styrke folks egen mestring og utsette behov for tjenester fra kommunen
- sikre riktig kompetansesammensetning og oppgavefordeling i alle tjenester, slik at den store variasjonen i behov kan håndteres faglig godt. Dette inkluderer godt samarbeid med fastleger
- styrke samhandlingen med pårørende og frivilligheten
- sikre god samhandling og effektive forløp som gir helhet og sammenheng for tjenestemottakeren
- øke samskaping med næringsliv, utdanningsinstitusjoner og helseforetak

I budsjettforslaget for 2023 er det prioritert å styrke rammene for å opprettholde forsvarlig tjenestetilbud til eksisterende brukere som har hatt endring av sine behov, samt til nye brukere tilkommet i 2022. De viktigste tiltakene som prioriteres er blant annet:

- styrking av tjenester til flere enkeltbrukere med ressurskrevende behov innen bo og miljøtjenesten, herunder økt behov for avlastning, nye behov for bolig, endrede tilsynsbehov, oppfølging av nye eller endrede tvangsvedtak og behov for kjøp av en plass eksternt
- styrking av råd og veiledning til barn, unge og familier som forebyggende tiltak i bo og miljøtjenesten
- økt bemanning i hjemmesykepleien grunnet økning i behov hos innbyggerne gjennom hele 2022
- endret innretning av avlastningstilbudet for hjemmeboende seniorer/eldre og personer med demens
- styrke kvalitet i tilbud om avlastning i institusjon for eldre hjemmeboende
- bedre kapasitet og kvalitet i tilbudet om korttidsopphold
- økt grunnbemanning ved Blaker bo- og omsorgssenter
- økte ressurser til kartlegging og forvaltning ved tjenestetorg
- åpning av nye Leirsundveien boliger i 2023, med styrking av rammene
- åpning av omsorgsboligene på Sørumsand, med drift fra 01.10.2023
- åpning av legevaktbasen på Sørumsand, samt styrking av legevakttjenesten
- økte behov for finansiering innen fastlegeordningen
- økte rammer for økonomisk sosialhjelp
- overføring av klienter fra økonomisk sosialhjelp til kvalifiseringsprogram og redusere antall klienter gjennom å øke bruk av statlige tiltaksmidler
- økning i kommunens tilskudd til Romerike Krisesenter IKS
- økt ramme for kjøp av råvarer til matproduksjon i kjøkken og matomsorg

For å kunne innarbeide disse forhold i rammene, har tjenesteområdet gjennomgått alle tjenester for å identifisere mulig effektiviseringspotensiale, merinntekter, endring av kvalitetsnivåer, endring av

tjenestenivåer/vedtak eller standarder som inndeckning av merbehovene. På denne bakgrunn er det i budsjettforslaget innarbeidet endringer som skissert under. Nærmere innhold i tiltakene og konsekvenser er beskrevet tilknyttet det enkelte tiltak under det aktuelle kommunalområdet.

- nedskalering TISK-arbeidet grunnet endring i kommunens beredskapsbehov relatert til pandemien
- nedskalering nivå praktisk bistand
- nedleggelse av kommunalt fastlegekontor
- reduksjon rådgiverressurser
- avvikling av en kjøpt plass i bo og miljøtjenesten
- avvikling av en institusjonsplass på avdeling Utsikten samt omdisponering av midler fra en ytterligere institusjonsplass til råd og veiledning for familier med hjemmeboende funksjonshemmede barn og unge
- avlastning i institusjon for eldre flyttes fra korttidsavdelingene til Libos, slik at kapasitet ved korttids plassene kan økes og benyttes bedre til formålet. Avlastningstilbudet kan gis i mer egnede omgivelser og med riktigere kompetanse
- utsatt oppstart av legevaktbasen Sørumsand og omsorgsboliger på Sørumsand på grunn av forsinkelser i byggeprosjektene
- merinntekter fra ordningen for særlige ressurskrevende behov
- økte egenandeler innen ulike tjenester

Effektivisering og omstilling

Tjenestene har etter kommunesammenslåingprosessen fortsatt arbeidet med å effektivisere tjenestene. Dette er omtalt i tidligere økonomiplanstrategier og budsjett dokumenter. I budsjettforslaget for 2023 er det ikke fremmet behov for generell økning av grunnbemanning relatert til kommende sterk vekst i antall eldre, nye brukere og kompliserte brukerbehov som må håndteres. Veksten må dermed møtes gjennom videre effektivisering og omstilling i tjenestene, der følgende tiltak har relevans:

- ny organisasjon med samhandling og respons, innovasjonshub og kartlegging/forvaltning fra 2023 for økt omstillingskraft i helse- og mestringstjenestene, med tilrettelegging for mestring, forebygging og innovasjon innen teknologi
- teknologiløftet fra 2023 med implementering av teknologi i tjenestene og effekter i form av dreining av ressurser og kvalitetsforbedringer
- omdisponering av økonomiske ressurser fra institusjonstjeneste til hjemmebasert tjeneste for barn
- styrking av bemanningen på Skedsmotun bo- og behandlingssenter ved omdisponering av nattevaktressurser som følge av innføring av helseteknologi
- forbedring av vedtaksprosesser for å oppnå god avklaring av forventninger til tjenestene, rett tjeneste til rett tid, styrket dialog med bruker og pårørende, bedre samhandling og teknologi som førstevalg
- oppfølgingsarbeidet i NAV for ulike grupper forsterkes gjennom videreutvikling av arbeidsmetoder og samhandling på tvers
- kontinuerlig fokus på arbeidsmiljøutvikling, kompetansetiltak og heltidskultur
- bruk av LEAN som metodikk i tjenestene i lokalt endringsarbeid, deltakelse i TØRN-prosjektet og læringsnettverk for Gode pasientforløp, deltakelse i ASSS-nettverket
- bedre forvaltning av tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester
- styrke kapasiteten for beregning og innkreving av vederlag for opphold i institusjon
- mer profesjonell anskaffelse og kontraktsoppfølging i enkeltkjøp av tjenester

Samskaping, inkludering og medvirkning for sosial bærekraft

Alle innbyggere har behov for å oppleve tilhørighet, deltakelse og involvering i samfunnet. Det er mye kunnskap om hva utenforskap har av negative konsekvenser for enkeltmennesker og samfunnet. I Helse og mestring er det mange tjenester som arbeider med tiltak som fremmer inkludering og medvirkning.

Boligavdelingen ble i 2022 organisert i NAV, noe som legger til rette for å se både bolig og inntektssikring i en sammenheng som to helt nødvendige pilarer for å ha trygghet og selvstendighet i hverdagen. Bruk av boligsosiale virkemidler kan vurderes i bedre helhetlige perspektiver. Det er også samarbeid mellom NAV og avdeling psykisk helse og avhengighet samt NAV og bo og miljøtjenesten om arbeid til personer som ønsker hjelp til å komme i arbeid eller beholde ordinært, lønnet arbeid.

Krigen i Ukraina har medført økt bosetting av flyktninger i kommunen. Dette ble håndtert med godt samarbeid på tvers av tjenestene, og sammen med frivilligheten, det private utleiemarkedet og næringslivet. Det er mange gode historier om personer som har fått egnet bolig, skaffet jobb og klarer å skape en hverdag til tross for en kaotisk flukt fra hjemlandet. I 2023 vil kommunen ha fortsatt oppfølging av de flyktingene som ble bosatt i 2022, og det forventes at vi vil anmodes om ny bosetting på samme nivå. Det er viktig at vi da viderefører de gode samarbeidsarenaene og avklaringene som er nødvendig for å jobbe målrettet og effektivt med denne oppgaven, der flyktingene opplever å inkluderes i Lillestrøm-samfunnet.

I 2023 vil det fortsatt være stor oppmerksomhet på kommunens oppfølging av FN-konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse (CRPD). Bo og miljøtjenesten har satt denne konvensjonen på agendaen i personalgrupper og i møtet med samarbeidspartnere, som grunnlag for å tenke nytt og inkluderende om oppfølging av brukerbehov og tilrettelegging for selvstendighet.

Helse og mestring ønsker å forsterke samarbeidet med frivilligheten som ledd i å skape meningsfulle aktiviteter for innbyggere og for å legge til rette for at flere kan oppleve glede og fellesskap. Det å være frivillig oppleves som meningsfullt, og den som mottar bistand fra frivillige hjelpere opplever likeverdighet og deltakelse på en annen måte enn når kommunens ansatte stiller opp. Begge deler er verdiskapende for samfunnsutviklingen. Det er også god dialog mellom helse og mestring og kultur for å se nye muligheter for tilbud på arenaer der folk ferdes og møtes mer uformelt, som for eksempel på bibliotekene.

Risikoområder i budsjettet

Det er flere risikoforhold i budsjettet, som omtales kort nedenfor:

- det er ikke funnet rom for å ta høyde for behovsøkninger i tjenesteområdet som følger av demografiutvikling. Dette omfatter også nye, ukjente brukere med ressurskrevende behov i tjenestene eller økninger i behov hos eksisterende brukere
- budsjett for økonomisk sosialhjelp er definert ut fra kjente behov og estimater pr. oktober 2022. Det er flere forhold som kan påvirke behov for denne kommunale ytelsen som nivå på strømutgifter, stigende matpriser, nivå på arbeidsledighet. Dette skaper risiko for om budsjettet nivå på økonomisk sosialhjelp vil dekke mulige kommende behov
- det er lagt inn inntekter og kostnader til ny bosetting av flyktninger i 2023 tilsvarende ordinært bosettingsnivå. Anmodning om bosetting for 2023 vil komme til kommunen i november, og det vil bli fremmet egen sak til politisk behandling når dette er kjent
- dagens ressursituasjon er stram, og ledere har lite handlingsrom for å håndtere nye, uforutsette behov. Dette gir mindre fleksibilitet til å foreta omdisponeringer, og øker risiko for at inndekning av merbehov vil påvirke kvalitet eller kapasitet i tjenestene

Investeringsbudsjett

I økonomiplanperioden er det lagt inn flere investeringsprosjekter i tjenesteområdet Helse og mestring:

Omsorgsboliger i Sørumsand - ombygging av Sørum sykehjem

Kommunestyret vedtok høsten 2020 saken "Fremtidig bruk av Sørum sykehjem - forslag til konsept". Videre har kommunedirektøren fremmet sak "Konsept for fremtidig bruk av Sørum sykehjem - økonomiske konsekvenser for drift og investering". Boligene er estimert ferdig i juni 2023, med oppstart i oktober 2023.

Leirsundveien omsorgsboliger

Leirsundveien omsorgsboliger er estimert med ferdigstilling i november/desember 2022, med 16 nye og moderne boliger. Formålet med botilbudet er å gi personer med rusavhengighet og krevende livssituasjoner mulighet til å mestre det å bo i egen bolig. Det etableres differensierte boligløsninger der noen av boligene er i en administrasjonsbygning/-base og noen i frittliggende småhus. Som en del av basen vil det etableres fem enmannsboliger og en akuttbolig. På området for øvrig blir det etablert fire småhus med tomannsboliger og et småhus med to parboliger. Basen vil ha administrasjonsfunksjoner og kontorer, et felles oppholdsrom for beboere, helsetjeneste og andre sosiale tiltak for beboerne. Det planlegges for døgnbasert bemanning, og innflytting gradvis fra desember 2022.

Oppmøtelegevakt Sørumsand

Det ble høsten 2020 vedtatt etablering av oppmøtelegevakt i Verkstedgården. Estimert ferdigstilling er desember 22. Drift ved oppmøtelegevakten er innarbeidet fra mars 2023. Oppmøtelegevakten er endel av den akuttmedisinske tjenesten i kommunen sammen med Nedre Romerike legevakt og to bemannede og utstyrte legebiler.

Oppgradering av kjøkkenet på LIBOS

Kjøkkenet ved Lillestrøm bo- og behandlingssenter (LIBOS) består av et stort og godt produksjonslokale velegnet til dagens matløsning på sykehjemmet. Kjøkkenet bærer imidlertid preg av manglende vedlikehold. Oppgradering er nødvendig for å sikre krav til internkontroll for mat hygiene. Det er avsatt midler til oppgradering av kjøkkenet i 2022.

Det er i tillegg lagt inn årlig styrking på 2 mill. kroner til håndtering av mindre investeringsbehov som oppstår gjennom et driftsår. Disse midlene opphører fra 2024. Videre er det avsatt 3 mill. kroner årlig til å foreta investeringer i forbindelse med utrulling av velferdsteknologiske løsninger i Hele og mestring.

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
HELSE OG MESTRING					
Branntiltak LIBOS og Kjerulfsgate 22 B og C	19 339	0	0	0	19 339
Helse og mestring, generell ramme	2 000	0	0	0	2 000
Leirsundveien - robustboliger	1 300	0	0	0	1 300
Oppgradering helsebygg - eiendomsdrift	32 275	10 710	5 355	0	48 340
Skedsmotun bo- og behandlingssenter, kjøling	3 000	0	0	0	3 000
Sørum sykehjem - ombygging til omsorgsboliger	64 500	3 000	0	0	67 500
Velferdsteknologi	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Sum HELSE OG MESTRING	125 414	16 710	8 355	3 000	153 479

Administrasjon og ledelse Helse og mestring

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	93 779	93 779	93 779	93 779
Sum Lønns- og prisvekst	2 871	2 871	2 871	2 871
Sum Tekniske justeringer	-548	-548	-548	-548
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	-4 303	-4 303	-4 303	-4 303
Sum Vedtak forrige periode	-4 303	-4 303	-4 303	-4 303
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	-1 948	-1 948	-1 948	-1 948
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-1 948	-1 948	-1 948	-1 948
Konsekvensjusteringer	-3 928	-3 928	-3 928	-3 928
Konsekvensjustert ramme	89 851	89 851	89 851	89 851
Omstilling/effektiviseringskrav				
Reduksjon av 1,5 årsverk som rådgiver	-317	-1 726	-1 726	-1 726
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-317	-1 726	-1 726	-1 726
Nye tiltak				
ALIS-tilskudd	-175	-100	-100	-100
Innsparing redusert utgift Norsk pasientskadeerstatning	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Innsparingstiltak - bruk av sentral avsetning til overtid	-1 350	-1 350	-1 350	-1 350
Kompensasjon for bortfall av bruk fra fondsmidler	637	637	637	637
Kontingent for medlemskap i "Sunne kommuner"	90	90	90	90
Merutgifter basistilskudd for fastleger	1 560	1 560	1 560	1 560
Ny finansieringsordning for fastlegeordningen	7 397	11 100	11 100	11 100
Rammetilførsel til Helse og Mestring -	6 251	-10 749	-10 749	-10 749
Inndekkingsbehov innen bemanning/turnus				
Rekruttering fastlegeordningen-budsjett for vikar ved ledige fastlegehjemler	210	0	0	0
Romerike krisesenter - økning av tilskudd	657	661	640	570
Sum Nye tiltak	13 877	449	428	358
Nye tiltak og realendringer budsjett	13 560	-1 277	-1 298	-1 368
Ramme 2023-2026	103 411	88 574	88 553	88 483

Omstilling/effektiviseringskrav

Reduksjon av 1,5 årsverk som rådgiver

Det forventes at 1,5 årsverk som rådgiver i Fagstab går av med pensjon sent på høsten 2023. Midlene til stillingene omdisponeres permanent til inndekning av andre merbehov i tjenesteområdet.

Konsekvensen er at tjenesteområdets kapasitet til plan- og prosjektarbeid, saksutredning til politisk behandling, koordineringsoppgaver, brukerundersøkelser samt generell tjenesteutvikling på overordnet nivå reduseres med 1/3.

Nye tiltak

ALIS-tilskudd

ALIS tilskudd (allmennleger i spesialisering) blir utbetalt fra Helsedirektoratet etter søknad årlig. Det antas at tilskuddet for 2023 blir omtrent likt som 2022, dvs 4,9 mill. kroner. Deler av tilskuddet går til administrasjon av ordningen.

Innsparing redusert utgift Norsk pasientskadeerstatning

Regnskap 2022 viste en besparelse på utgift til Norsk pasientskadeerstatning, og det legges til grunn samme nivå for 2023, tillagt inflasjonsjustering. Besparelsen er benyttet til inndekning av merbehov i tjenesteområdet.

Innsparingstiltak - bruk av sentral avsetning til overtid

I budsjett 2022 var det avsatt 1,35 mill. kroner på sentral post til dekning av overtidskostnader ute i enhetene. Besparelsen er benyttet til inndekning av merbehov i tjenesteområdet.

Kompensasjon for bortfall av bruk fra fondsmidler

Det er behov for å styrke budsjettet tilsvarende bortfall av fondsmidler i forbindelse med det store mottaket av flyktninger fra 2016. De siste midler i fondet medgår i forbindelse med budsjettet bruk 2023. Opprinnelig bruk av fond er 0,8 mill. kroner. I 2023 kan gjenværende 0,163 mill. kroner disponeres fra fondet, slik at behovet for kompensasjon er 0,64 mill. kroner i 2023, deretter 0,8 mill. kroner årlig.

Kontingent for medlemskap i "Sunne kommuner"

Som en konsekvens av kommunestyrets vedtak den 15.06.2022 i sak 114/22 er Lillestrøm kommune medlem i nettverket "Sunne kommuner - WHO's norske nettverk" fra og med 2022. Kommunen er da forpliktet til å betale en årskontingent.

Merutgifter basistilskudd for fastleger

Kommunene betaler ut basistilskudd til fastlegene basert på rapporter om antall pasienter på listene fra fastlegeregisteret. Økt budsjettbehov for 2023 inneholder konsekvenser av merforbruk i 2022 som får konsekvens også for 2023, to nye nullhjemler i 2023 som skal dekkes inn av rammen til basistilskuddet, samt en beregnet årlig økning av satser for basistilskuddet fra 01.07.2023.

Ny finansieringsordning for fastlegeordningen

I forslag til statsbudsjett 2023 er det foreslått innføring av en ny finansieringsmodell for fastlegeordningen, gjeldende fra 1. mai 2023. Kommunene er kompensert for merutgiftene ved den nye ordningen gjennom økning i rammetilskuddet. Kommunalområdet er kompensert med 7,4 mill. kroner i 2023 og med helårseffekten av tiltaket på ca 11 mill. kroner fra 2024.

Rekruttering fastlegeordningen-budsjett for vikar ved ledige fastlegehjemler

Det er en økende utfordring å rekruttere leger til fastlegeordningen, både i distriktskommuner og i sentrale kommuner, herav også i Lillestrøm kommune. Rekrutteringsproblemen gjelder både i kortere vikariater og ledige fastlegehjemler. Det er avsatt midler til et vikariat i en ledig hjemmel ved Sørumsand legesenter.

Romerike krisesenter - økning av tilskudd

Styret i Romerike krisesenter IKS har i forslag til økonomiplan og budsjett foreslått økning på poster relatert til strøm, lønn, renter og andre driftskostnader med ca. 0,6 mill. kroner. Dette tilsier at forventet tilskudd fra Lillestrøm kommune øker med 14,76 % fra 2022-2023. Økningen er ikke markant for resten av økonomiplanperioden, og forventet tilskudd går ned fra år 2025.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Ett årsverk miljørettet helsevern	990	990	990	990
Sum	990	990	990	990

Ett årsverk miljørettet helsevern

Kommunen er pålagt å yte rådgivning samt saksbehandling innen miljørettet helsevern, et fagområde som bidrar til å sikre innbyggernes miljø og omgivelser i alle livsfaser og de fleste livsområder. Arbeidet omfatter blant annet faglige vurderinger i større plan- og regulerings saker, tilsynsaktivitet, vurderinger ved utbygging av barnehager og skoler, råd og veiledning til innbyggere i lokale forhold rundt støy, lukt og andre miljøplager. Behovet for ett nytt årsverk er grunnet i at det ved kommunesammenslåingen ble foretatt en reduksjon på 0,5 årsverk innen dette fagfeltet, samtidig som kommunen har høy aktivitet i planarbeid, utbygging og tiltak som gir behov for vurdering av miljørelaterte helseutfordringer.

Tjenestetorg for helse og mestring

Beskrivelse av dagens virksomhet

Tjenestetorget gir råd og veiledning innen helse og mestring, og behandler søknader om helse og omsorgstjenester blant annet hjemmesykepleie, hjemmehjelp, trygghetsalarm, BPA, omsorgslønn, institusjonsopphold, aktivitetstilbud og psykisk helsehjelp for innbyggere over 18 år. Tjenestetorg gjennomfører kartleggingsbesøk hos innbyggere som har søkt om tjenester første gang, og gir informasjon om hvilke tilbud og tjenester kommunen har innen helse og mestring. Tjenestetorg har også ansvar for kommunens ergo- og fysioterapitjenester, friskliv i tillegg til demens- og kreftkoordinator.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	151 904	151 904	151 904	151 904
Sum Lønns- og prisvekst	5 134	5 134	5 134	5 134
Sum Tekniske justeringer	-16 752	-16 752	-16 752	-16 752
Vedtatt forrige periode				
Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan	0	-750	-1 500	-1 500
KST v. 15.12.21 - Teknologi - og tjenesteutviklingsløftet i helse og mestring	0	0	0	0
Tre årsverk saksbehandlere	750	750	750	750
Sum Vedtak forrige periode	750	0	-750	-750
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	-10 868	-11 618	-12 368	-12 368
Konsekvensjustert ramme	141 036	140 286	139 536	139 536
Nye tiltak				
Ett årsverk som rådgiver vederlagsbetaling i institusjon	870	870	870	870
Friskliv - søke fastlønnstilskudd for tre fysioterapeuter	-680	-680	-680	-680
Rammetilførsel til Helse og Mestring -	1 984	1 984	1 984	1 984
Inndeckingsbehov innen bemanning/turnus				
Styrke bemanningen ved avdeling for tildeling av tjenester - to årsverk	1 000	1 600	1 600	1 600
Styrking med 0,8 årsverk i fysio- og ergoterapitjenesten	556	556	556	556
Teknologi - og tjenesteutviklingsløftet i Helse og mestring	13 217	27 004	26 552	26 310
Sum Nye tiltak	16 947	31 334	30 882	30 640
Nye tiltak og realendringer budsjett	16 947	31 334	30 882	30 640
Ramme 2023-2026	157 983	171 620	170 418	170 176

Teknologiløftet i helse om mestring

Helsetjenesten står overfor massive utfordringer som følge av endringer i befolkningen med sterk økning i antall eldre, endringer i innbyggernes bruk av teknologi og forventninger til individuelt tilpassede tjenester. Videre vil det være redusert tilgang på helsepersonell. Dette tvinger fram et paradigmeskifte, det vil si et omfattende og systematisk skifte i måten å tildele og utøve helsetjenester på.

Lillestrøm kommunes ambisjonsnivå er ikke bare å møte utfordringene, men å samtidig bygge gode tjenester for innbyggerne. Satsningen omtales som Teknologiløftet og anses som banebrytende i Norge. I dette ligger det at tradisjonell velferdsteknologi ikke rulles ut, men at hele markedets teknologiportefølje tilgjengeliggjøres etter behov på personnivå for å kunne oppnå skreddersøm.

Økonomiplan for 2023-2026

Kommunen skal utnytte teknologi for å bygge personsentrerte tjenester som er til det beste for innbyggere, brukere og ansatte. Tjenesten skal ikke finne brukere som passer til teknologien, men finne teknologi som passer til brukeren. Teknologi vil også gjøre det mulig å bo lenger hjemme, og utsette behov for mer omfattende tjenester. Kommunen skal samarbeide tett med pårørende slik at det tilrettelegges for at de kan utføre flest mulig oppgaver knyttet til tjenesten.

Det er gjennomført grep for å rigge en framtidsrettet organisasjon som støtter opp under Teknologiløftet, med teknologi som førstevalg og integrert del av tjenestene. Teknologiløftet medfører endrede måter å tildele og utøve tjenestene på. Den nye organisasjonen etableres gjennom omstilling av eksisterende ressurser og etablering av ny avdeling for Samhandling og respons. Nye oppgaver skal håndteres, systemer skal driftes og forvaltes og data skal samles, analyseres og behandles for å skape innsikt og effektive prosesser. Digitalisering og Helse og mestring er i budsjettforslaget tilført nye ressurser for å dekke nye behov. Dette omfatter blant annet nye lisens-, leie- og kjøpskostnader og nye stillinger i forbindelse med Teknologiløftet. Det er innarbeidet ressurser til en gradvis implementering i økonomiplanperioden.

Tiltaket erstatter opprinnelig tiltak for Teknologiløftet vedtatt for økonomiplan 2022-25.

Ressursfordeling teknologiløftet fordelt på kommunalområder:

Teknologiløftet

Beløp i 1000 kr

Kommunalområde	Kommunalområde (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
16	Digitalisering	5 200	11 606	13 108	13 350
31	Tjenestetorg for helse og mestring	13 217	27 004	26 552	26 310
32	Helsetjenester til voksne	-100	-1 100	-1 100	-1 100
33	Helsehus og institusjon	-500	-1 000	-1 000	-1 000
34	Bo- og miljøtjenesten	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Totalsum		17 317	35 510	36 560	36 560

Vedtak forrige periode

Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan

Tiltaket gjelder oppfølging av bemanningsplanen for perioden 2020 - 2025

Fellesnemnda fattet vedtak om at det skulle utarbeides en bemanningsplan for administrasjonen i Lillestrøm kommune. Fram mot 2025 er det lagt til grunn at bemanningen skal kunne reduseres med om lag 100 årsverk. Du kan lese mer om bemanningsplanen i kapittel om organisasjonen i denne planen. I 2023 reduseres budsjettene med 7,5 mill. kroner, tilsvarende 10 årsverk. Reduksjonen er fordelt på org. og utvikling med tre årsverk, eiendom tre årsverk, by- og stedsutvikling to årsverk og miljøteknikk og økonomi med ett årsverk hver.

Tre årsverk saksbehandlere

Tjenestetorget i Helse og mestring fikk tilført tre årsverk i 2022-26, med delårsvirkning i 2022. Fra 2023 er det gitt helårseffekt av disse årsverkene.

Nye tiltak

Ett årsverk som rådgiver vederlagsbetaling i institusjon

Kommunen har idag for lav kapasitet til å foreta beregning av vederlag og gjennomføre etteroppgjør, slik at det ikke er tilstrekkelig inntektssikring på dette området. Det er behov for å styrke kapasitet til dette arbeidet med ett årsverk for å sikre kommunens inntekter fra vederlag. Stillingen finansieres ved tilsvarende forventet økning av inntektene fra vederlag.

Friskliv - søke fastlønnstilskudd for tre fysioterapeuter

Det er mulig å søke fastlønnstilskudd for fysioterapeutene som jobber på Friskliv og det er budsjettert med økt inntekt som følge av dette.

Styrke bemanningen ved avdeling for tildeling av tjenester - to årsverk

Som ledd i nødvendig omstilling og dreining av helse- og mestringstjenester, er det avgjørende at henvendelser, kartlegginger og vurderinger gjøres i et mestringsperspektiv med fokus på "hva er viktig for deg"- dialogen, teknologi som førstevalg, god dialog med innbygger og pårørende og blikk for alternativer til tradisjonelle tjenestetilbud. For å forsterke disse perspektivene i tildeling og revurdering av tjenester, er det behov for å styrke enheten med to årsverk. Disse skal representere nytenking og innovasjon ved tjenestetildeling. Risikoen ved å ikke tilføre årsverkene, er at tjenester fortsatt tildeles på mer tradisjonelt vis, med risiko for feil nivå og feil omfang. Det er lagt inn helårseffekt fra 2024.

Styrking med 0,8 årsverk i fysio- og ergoterapitjenesten

Som ledd i omstilling og dreining av helse- og mestringstjenestene, basert på strategiene om Mestring og Helhet og sammenheng, er det behov for å styrke fysio- og ergoterapitjenesten. Denne tjenesten er viktig for å bidra til at innbyggerne mestrer egen hverdag, øker selvstendighet til tross for mulige funksjonsnedsettelse og at behov for andre helsetjenester utsettes eller blir lavere enn de ellers ville vært.

En styrking vil bidra til en omstilling av tjenestene til å være mer proaktive og forebyggende. For personer med lave og middels behov er det potensiale for å gjøre en forskjell med liten innsats. Ved å øke ergoterapikapasiteten har ergoterapeutene mer tid til å jobbe med læring, mestring og ADL (daglige aktiviteter), og ikke bare kartlegging og hjelpemidler som i dag. Styrking av fysioterapitjenesten gir mulighet for å starte flere gruppebaserte tiltak med fokus på forebygging, læring og mestring. Det er også mulig å øke heltidskultur i tjenestene gjennom en slik styrking.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
0,2 årsverk demenskoordinator	150	150	150	150
Styrke ergoterapi tjenesten med ett årsverk	680	680	680	680
Sum	830	830	830	830

0,2 årsverk demenskoordinator

Det er behov for å øke kapasitet i tilbudet om demenskoordinator, for å sikre mer kontinuitet i oppfølging og skape en gradvis økning i tilbudet, gitt økning i antall personer med demens i kommunen. Tiltaket vil også bidra til heltidskultur da stillingen utvides fra 80 til 100 %.

Styrke ergoterapi tjenesten med ett årsverk

Som ledd i omstilling og dreining av helse- og mestringstjenestene, basert på strategiene om Mestring og Helhet og sammenheng, er det behov for å styrke ergoterapitjenesten. Denne tjenesten er vesentlig for å bidra til at innbyggerne mestrer egen hverdag, øker selvstendighet til tross for mulige funksjonsnedsettelse og at behov for andre helsetjenester utsettes eller blir lavere enn de ellers ville vært. Dagens ergoterapitjeneste har stort sett mellom 50-80 brukere på venteliste til enhver tid, altså er det i hovedsak brukere med akutte behov som prioriteres. Ved å styrke med ett årsverk vil tjenesten i større grad kunne følge opp brukere som står på venteliste med mindre akutte behov – og slik jobbe mer proaktivt og forebyggende.

Helsetjenester til voksne

Beskrivelse av dagens virksomhet

Helsetjenester til voksne gir tjenester og tilbud til innbyggere i Lillestrøm kommune som har behov for helsetjenester. Tjenestene leger til rette for at innbyggerne skal kunne mestre hverdagen i eget hjem lengst mulig. Dette innebærer å bygge på den enkeltes ressurser, sikre brukermedvirkning, samt inkludere pårørende og øvrige nettverk.

Området omfatter hjemmetjeneste, praktisk bistand, omsorgsboliger, aktivitetsenter og tjenester innenfor psykisk helse og avhengighet.

Det er sentralt i tjenesten å ta i bruk teknologi, ha kontinuerlig forbedringsfokus og arbeide for økt heltidskultur. I alle seksjoner vil det være fokus på kompetanse og videreutvikling av tjenestene.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	476 560	476 560	476 560	476 560
Sum Lønns- og prisvekst	14 774	14 774	14 774	14 774
Sum Tekniske justeringer	9 063	9 063	9 063	9 063
Vedtatt forrige periode				
Forsinket etablering av Leirsundveien boliger	1 300	1 300	1 300	1 300
Fremtidig bruk av Sørumsand sykehjem	18 600	18 600	18 600	18 600
KST v. 15.12.21 - Teknologi - og tjenesteutviklingsløftet i helse og mestring	0	0	0	0
Utsatt oppstart av omsorgsboliger ved tidligere Sørumsand sykehjem	1 800	1 800	1 800	1 800
Sum Vedtatt forrige periode	21 700	21 700	21 700	21 700
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	45 537	45 537	45 537	45 537
Konsekvensjustert ramme	522 097	522 097	522 097	522 097
Omstilling/effektiviseringskrav				
Legge til rette for mer robust drift av aktivitetssentrene.	0	0	0	0
Nedskalering av nivå for praktisk bistand	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Nye tiltak				
Besparelse ved forsinket oppstart av Sørumsand omsorgsboliger	-13 000	0	0	0
Kompensasjon for redusert nivå på inntekter praktisk bistand	1 000	1 000	1 000	1 000
Nedskalering av TISK-arbeidet i kommunen	-4 940	-7 191	-7 191	-7 191
Oppstart av Leirsundveien boliger - endring fra opprinnelig vedtatt plan, samt inflasjonsjustering fra opprinnelig vedtatt ramme for prosjektet	2 912	6 650	6 650	6 650
Rammetilførsel til Helse og Mestring -	4 468	4 468	4 468	4 468
Inndekkingsbehov innen bemanning/turnus				
Sykerefusjoner	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Teknologi - og tjenesteutviklingsløftet i Helse og mestring	-100	-1 100	-1 100	-1 100
Øke bemanning til utøvende hjemmesykepleie	3 636	4 848	4 848	4 848

Økonomiplan for 2023-2026

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Økonomiske konsekvenser av økt flyktingestrøm med bakgrunn i krigen i Ukraina	776	0	0	0
Økte behov i Stalsberggata boliger	700	700	700	700
Økte leasingkostnader ved utfasing av fossile biler	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Nye tiltak	-4 548	9 375	9 375	9 375
Nye tiltak og realendringer budsjett	-5 548	7 375	7 375	7 375
Ramme 2023-2026	516 549	529 472	529 472	529 472

Vedtak forrige periode

Forsinket etablering av Leirsundveien boliger

I økonomiplan 2022-25 ble det budsjettert med en forsinkelse i oppstart for Leirsundveien boliger. Besparelsen som fremkom som følge av dette er lagt inn fra 2023.

Fremtidig bruk av Sørumsykehjem

Høsten 2020 fattet Lillestrøm kommunestyre vedtak i sak "Fremtidig bruk av Sørumsykehjem - forslag til konsept" og i sak "Konsept for fremtidig bruk av Sørumsykehjem - økonomiske konsekvenser for drift og investering". Det planlegges ombygging av sykehjemmet til bofellesskap, avlastning, aktivitetstilbud og frisklivstilbud. Det er innarbeidet midler til investering og drift. Bygget ferdigstilles i juni 2023, og planlegges med oppstart i oktober 2023.

Utsatt oppstart av omsorgsboliger ved tidligere Sørumsykehjem

I økonomiplan 2022-25 ble det budsjettert med en forsinkelse i oppstart for omsorgsboligene. Besparelsen som fremkom som følge av dette er lagt inn fra 2023.

Omstilling/effektiviseringskrav

Legge til rette for mer robust drift av aktivitetssentrene.

Det foreslås å samlokalisere Sørumsykehjem og Sørvald aktivitetssenter på Sørumsand for å få til en mer robust tjeneste. Dette vil effektivisere transport og generell drift av aktivitetssentret, og vil øke muligheten for mere varierte og individuelt tilpassede aktiviteter. Tiltaket vil også gjøre det mulig å videreføre den nyopprettede gruppen som er startet på Sørvald aktivitetssenter for yngre personer med demens. Den drives i dag på tilskuddsmidler og har en kostnad på ca. 0,29 mill. kroner i året.

Det må påregnes noe endring på bygningsstrukturen ved Sørumsykehjem for å kunne skjerme brukerne. Disse kostnadene kan sees opp mot tidligere tildelte midler for aktiviteter for personer med demens. Endringen vil kunne løses innenfor avdelingens rammer.

Nedskalering av nivå for praktisk bistand

Det er helt nødvendig at kommunen prioriterer strengt hva som skal være kjerneoppdrag i helse- og mestringstjenestene og hva som forventes at innbyggerne håndterer selv for å mestre eget liv. Det har de siste årene vært en utvikling i teknologi som folk flest kan skaffe selv, og i tilbud om hjemlevering og støtte i hjemmesituasjonen.

Som ledd i omstilling av tjenester og dreining av ressurser, vil det fra 2023 bli en endring i praksis for tildeling av praktisk bistand til innbyggerne. Praksis for tildeling av praktisk bistand vil bli strengere, spesielt tilknyttet rengjøringsoppdrag. Dette er oppgaver som innbyggerne selv kan skaffe seg hjelp til. Kommunen vil kunne gi råd og veiledning for hvordan innbyggerne kan møte dette behovet selv.

Dette tiltaket medfører en reduksjon i kapasitet i praktisk bistand, der gjenværende ressurser vil benyttes til svært sårbare enkeltbrukere som grunnnet store helseutfordringer er ute av stand til å klare seg selv hjemme uten denne bistanden.

Ved å heve vilkåret for tildeling av praktisk bistand, kan seksjonen redusere to årsverk i 2023 og fire årsverk i 2024.

Nye tiltak

Besparelse ved forsinket oppstart av Sørumsand omsorgsboliger

Grunnet forsinkelser i byggeprosjektet, vil omsorgsboligene på Sørumsand åpne først i oktober 2023.

Det vil da bli en gradvis innflytting og oppbemanning på høsten. Forsinkelsen gir en besparelse på ca. 13 mill. kroner ift. avsatt lønnsbudsjett for helårsdrift som er på 20,4 mill. kroner.

I tillegg vil det gi en besparelse på 0,8 mill. kroner knyttet til driftsrelaterte utgifter ved forsinket oppstart.

Kompensasjon for redusert nivå på inntekter praktisk bistand

Det viser seg at forutsetningene for å øke inntektsbudsjett på praktisk bistand i budsjett for 2022 var for optimistiske. Derfor reduseres inntektsforventningen fra 2023.

Nedskalering av TISK-arbeidet i kommunen

De nasjonale retningslinjene for kommunens oppgaver relatert til pandemi-håndteringen er endret. Det foreslås derfor å nedskalere ressurser som arbeider med TISK og vaksinerings. Det er liten risiko å nedskalere dette, da fremtidige oppgaver i hovedsak er relatert til vaksinerings, som forutsettes kompensert fra staten. Fremtidige oppgaver vil bli håndtert av mer midlertidig innleie av ressurser etter behov. Tiltaket får delårsvirkning i 2023, og lagt inn med helårsvirkning fra 2024.

Oppstart av Leirsundveien boliger - endring fra opprinnelig vedtatt plan, samt inflasjonsjustering fra opprinnelig vedtatt ramme for prosjektet

Ny beregning av behov for bemanning i Leirsundveien boliger viser behov for styrkning på 6,65 mill. kroner på helårsbasis fra 2024, og noe mindre for 2023 på grunn av lavere bemanning i oppstartsåret. Tilbudet er til personer med aktivt rusmiddelbruk og tildels betydelig hjelpebehov. Dette gir noen særskilte utfordringer som krever tett oppfølging, samtidig som medarbeidernes sikkerhet må ivaretas.

For å sikre en tilstrekkelig robust minimumsbemanning, er det vurdert behov for bemanning med to på dag, to på kveld og to våkne nattevakter, i tillegg til fagledere og leder. For å kunne gi tilbud til det som er den primære brukergruppen i helheten av tilbudet, er det fra 2024 lagt inn midler til tre ansatte på dag, tre på kveld og to på natt. Tjenesten vil evaluere bemanningsnivå i 2023.

Utgifter til bemanning er beregnet ut ifra ti boliger som var opprinnelig plan. Da det ble besluttet å etablere boliger på tomten i Leirsundveien, ble det samtidig besluttet å øke antallet boliger tilsvarende de 16 boligene tomten var regulert for. Økning i antall boliger fra 10 til 16 utgjør i all hovedsak behovet for økning i bemanning og behovet for ytterligere midler. I tillegg er lønnsnivået økt siden beregningen ble gjort.

Sykerefusjoner

Avdeling for psykisk helse og avhengighet budsjetterer med økte inntekter fra refusjoner for sykefravær, tilsvarende 1 mill. kroner.

Øke bemanning til utøvende hjemmesykepleie

Det er viktig at kommunen har en robust hjemmetjeneste for å legge til rette for nødvendig helsehjelp til de som kan bo hjemme. Dette vil bidra til at de mestrer livet i eget hjem, og vi utsetter behov for andre helsetjenester. Hjemmetjenesten opplever stort press, med bruk av ressurser utover budsjettet bemanning. Det arbeides kontinuerlig med tiltak for å tilpasse aktivitet til budsjettet, men det er ikke realistisk å møte behovene uten økning i ressursene. Derfor foreslås det en styrking av tjenesten med 6 årsverk, med delårsvirkning i 2023 og helårsvirkning fra 2024.

Økonomiske konsekvenser av økt flyktingestrøm med bakgrunn i krigen i Ukraina

Kommunestyret fattet vedtak om bosetting av i alt 260 flyktinger i 2022, som inkluderer ordinær flyktingbosetting og bosetting som følge av forventet flukt fra Ukraina. Det er signalisert at kommunen vil bli anmodet om å bosette flyktinger i 2023 på omtrent samme nivå som i 2022, gitt at krigen i Ukraina er aktiv samtidig som det fortsatt er flyktinger som kommer fra andre deler av verden. Den formelle anmodningen kommer til kommunen først i november etter at kommunedirektøren har fremmet forslag til budsjett. I 2023 vil kommunen ha oppfølging av de flyktingene som er bosatt i 2022, samt ha oppgaver tilknyttet nye bosettinger. Dette medfører arbeidsoppgaver relatert til boligfremskaffelse, introduksjonsprogram og integrering, samt kostnader til boligetablering, introduksjonsstønning og økonomisk sosialhjelp. Kommunen har svært gode erfaringer å bygge på fra bosettingsarbeidet i 2022 og tidligere år. Det er lagt inn kompensasjon på tjenesteområdene for faste stillinger samt for introduksjonsstønning og økonomisk sosialhjelp i 2023, med ett års virkning. Kompensasjon av øvrige driftsutgifter foretas gjennom året i forbindelse med tertialrapporteringene. Vurdering av behov for 2024 foretas som del av neste års økonomiplanprosess.

Økte behov i Stalsberggata boliger

I Stalsberggata boliger er det beboer med økt behov som tilsier behov for tilførsel av midler, tilsvarende ett årsverk.

Økte leasingkostnader ved utfasing av fossile biler

El-biler som har blitt faset inn de siste to årene i helsetjenester til voksne, har større kostnader enn tidligere biler med fossilt drivstoff. Det er også behov for at en andel av bilparken har god fremkommelighet på vanskelige vinterdager i form av behov for firehjulsdrift. Dette i et el-bilmarked der det pr i dag ikke finnes rimelige alternativer for denne type drift, og dette øker leasingkostnadene ytterligere.

Det er forutsatt at kommunalområdet mangler 1,2 mill. kroner for å dekke behovene. I beregningen av merbehovet er det lagt til grunn en forutsetning en kompensasjon på 0,2 mill. kroner fra kommunens klimafond i en overgangsfase. Resterende behov er dermed 1 mill. kroner.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Forsterket hjemmesykepleie - to årsverk i turnus	1 780	1 780	1 780	1 780
Varig drift i Frydenlundgata	2 450	2 450	2 450	2 450
Sum	4 230	4 230	4 230	4 230

Forsterket hjemmesykepleie - to årsverk i turnus

For å bidra til at innbyggerne kan bo hjemme så lenge som mulig, er det viktig å ha en robust hjemmetjeneste. Hjemmetjenesten arbeider med kontinuerlig forbedring og omstilling, for å implementere økt bruk av teknologi, møte fremtidens vekst i brukere med sammensatte behov og økning i antall yngre som mottar tjenester.

Det er behov for en styrking med to årsverk til en forsterket hjemmesykepleie som jobber i team på tvers av seksjonene i hjemmetjenesten. Dette vil styrke arbeidet med kartlegging, egenmestring og bruk av teknologi og vil tilføre tjenesten spisskompetanse innen avanserte sykepleieoppgaver og bidrar til bedre overganger i pasientforløpene.

Varig drift i Frydenlundgata

Frydelundgata aktivitetssenter legger til rette for aktivitet og fellesskap for personer med demens og avlastning for deres pårørende. Dette er et lavterskeltilbud i lokaler som ikke er institusjonspreget. Aktivitetssenteret tilbyr også informasjon og veiledning til både personer med demens og deres pårørende, individuelt og i gruppe. Aktivitetssenteret har vært driftet med statlige tilskuddsmidler, som opphørte fra september 2022. Videreføring av tilbudet avhenger av kommunale budsjettmidler til videre drift. Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å kunne prioritere tiltaket. Det er per i dag ventelister for tilrettelagt aktivitetstilbud til personer med demens, og slikt aktivitetstilbud er en lovpålagt oppgave for kommunen. Et opphør av tilbudet vil medføre at brukerne vil måtte få tilbud om andre tjenester i kommunen.

Endringer i brukerbetaling og gebyrer

Prisen for dagsenteropphold er justert utover ordinær inflasjonsjustering grunnet vesentlig økning i pris for transport og matproduksjon.

For betaling for praktisk bistand er taket for hvor mye en bruker maksimalt skal betale for pr måned økt utover ordinær inflasjonsjustering som en harmonisering mot andre sammenlignbare kommuner.

Helsehus og institusjon

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalområde Helsehus og institusjon omfatter akuttmedisinske tjenester, heldøgns institusjonsopphold og kjøkken og matomsorg.

Kommunalområdet gir tjenester til innbyggere som har behov for langtids institusjonsopphold. Institusjonene skal være et trygt og godt sted å være på slutten av livet, god mat, leve godt og få den hjelpen den enkelte har behov for. Tjenestene gis ved sju ulike institusjoner i kommunen. Korttid og KAD er tidsavgrensede tilbud i institusjon, og skal ivareta innbyggernes behov for medisinsk oppfølging, utredning og behandling. Lindrende enhet har spesialisert kompetanse, og skal gi et heldøgns tilbud for pasienter, som har behov for palliativ behandling og omsorg ved livets slutt.

Kommunalområdet har også ansvar for legevaktstilbudet i kommunen, og skal sørge for at innbyggerne har et tilbud om øyeblikkelig hjelp av høy kvalitet. Legevakten er en viktig del av innbyggernes akuttmedisinske tjeneste og øyeblikkelig hjelp.

Avdeling Kjøkken og matomsorg produserer mat etter kok-kjølprinsippet til alle institusjoner, samt til hjemmeboende, og organiserer flere kantiner og kafeer. Avdelingen har som mål å være ledende i landet på matomsorg til kommunens eldre innbyggere samt være en pådriver i ernæringsarbeidet i kommunen.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	527 045	527 045	527 045	527 045
Sum Lønns- og prisvekst	13 893	13 893	13 893	13 893
Sum Tekniske justeringer	2 540	2 540	2 540	2 540
Vedtatt forrige periode				
KST v. 15.12.21 - Teknologi - og tjenesteutviklingsløftet i helse og mestring	0	0	0	0
Utsatt oppstart Legevakt på Sørumsand	5 375	5 375	5 375	5 375
Andre tiltak	-385	-775	-775	-775
Sum Vedtatt forrige periode	4 990	4 600	4 600	4 600
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	21 423	21 033	21 033	21 033
Konsekvensjustert ramme	548 468	548 078	548 078	548 078
Omstilling/effektiviseringskrav				
Legge ned kommunalt fastlegekontor, ett årsverk	-803	-803	-803	-803
Omdisponering av plasser i institusjon til avlastningsformål	-1 500	-1 800	-1 800	-1 800
Styrke bemanningen ved Skedsmotun post 1 og 5 med 1,6 årsverk	0	0	0	0
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-2 303	-2 603	-2 603	-2 603
Nye tiltak				
Blaker sykehjem, øke grunnbemanning med to årsverk	1 550	1 550	1 550	1 550
Rammetilførsel til Helse og Mestring - Inndeckingsbehov innen bemanning/turnus	4 577	4 577	4 577	4 577
Reparasjon og utskifting av utstyr til matproduksjon	300	150	0	0
Styrke bemanningen ved Skedsmotun post 1 og 5 med 1,6 årsverk	0	0	0	0

Økonomiplan for 2023-2026

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Teknologi - og tjenesteutviklingsløftet i Helse og mestrings	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Utsatt oppstart legevakt Sørumsand basen	-2 000	0	0	0
Økt ramme for kjøp av mat grunnet økt prisnivå	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Nye tiltak	4 927	6 277	6 127	6 127
Nye tiltak og realendringer budsjett	2 624	3 674	3 524	3 524
Ramme 2023-2026	551 092	551 752	551 602	551 602

Vedtak forrige periode

Utsatt oppstart Legevakt på Sørumsand

I økonomiplan 2022-25 ble det budsjettert med en forsinkelse i oppstart for legevakten på Sørumsand. Besparelsen som fremkom som følge av dette er lagt inn fra 2023.

Omstilling/effektiviseringskrav

Legge ned kommunalt fastlegekontor, ett årsverk

Kommunalt fastlegekontor driftes i dag fra legevakten, der hensikten blant annet har vært å bidra med praksis innen ALIS (leger i spesialisering). Det er vurdert at pasientenes behov for kontinuitet blir bedre når det er sterkere sammenheng mellom ALIS-kandidatene og en etablert fastlegepraksis. Det er derfor hensiktsmessig å utvikle kommunalt fastlegekontor i den form det har idag ved legevakta, og heller utrede hvordan dette kan knyttes nærmere fastlegeordningen. Kommunedirektøren vil i så fall komme tilbake til dette ifm budsjett 2024.

Omdisponering av plasser i institusjon til avlastningsformål

Det foreslås en omdisponering av ti langtidsplasser i 3. etasje på Libos til avlastningsformål fra 2023. Tiltaket vil bidra til å øke kapasiteten på korttidsplassene, da korttidsplasser benyttes til avlastning i dag. Videre vil tiltaket sikre bedre samhandling med Helsetjenester til voksne når det gjelder tilbud om avlastning. I tiltaket er det tatt høyde for en reduksjon i inntekter fra vederlag, ettersom avlastningstilbud skal være gratis for innbyggeren.

Nye tiltak

Blaker sykehjem, øke grunnbemanning med to årsverk

Blaker bo- og omsorgssenter har lavere grunnbemanning enn øvrige institusjoner og det er behov for å utjevne denne forskjellen. Opprinnelig ble det lagt til grunn at teknologi skulle bidra til å demme opp behov for økning i grunnbemanning, men denne forutsetningen har vært for optimistisk.

Reparasjon og utskifting av utstyr til matproduksjon

Hovedkjøkkenet på Skedsmotun har en aldrende utstyrspark som genererer kostnader til vedlikehold og ulike reparasjoner. Dette er vedlikehold som må gjennomføres for å kunne produsere og levere kjøkkenets tjenester og tilbud på en forsvarlig måte med tanke på mattrygghet og HMS.

Utsatt oppstart legevakt Sørumsand basen

Oppstart av legevaktens base på Sørumsand vil bli forsinket med ca. 1-2 måneder. Besparelsen er beregnet til ca 2 mill. kroner, som omfatter både lønn og driftsutgifter.

Økt ramme for kjøp av mat grunnet økt prisnivå

Det er behov for økt ramme til kjøp av råvarer til produksjon av mat til institusjonsbeboere grunnet stor økning av matvareprisen på mellom 6 %-20 % i løpet av 2022. I beregning av beløpet er det lagt til grunn at kjøkkenorganisasjonen skal jobbe med tiltak for å redusere matsvinn ytterligere.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Aktivitet, kultur og frivillighetskoordinatorer, to årsverk - (e-skatt)	1 550	1 550	1 550	1 550
Innkjøp av pasientløftere/takheiser (HMS-tiltak)	750	750	0	0
Klinisk ernæringsfysiolog, ett årsverk	780	780	780	780
Legge ned 10 langtidsplasser i institusjon	-5 193	-6 232	-6 232	-6 232
Utskifting av gamle og slitte møbler	750	750	0	0
Sum	-1 363	-2 402	-3 902	-3 902

Aktivitet, kultur og frivillighetskoordinatorer, to årsverk - (e-skatt)

I institusjonene har det vært aktivitets- og frivillighetskoordinatorer som har vært finansiert gjennom statlige tilskudd, som opphører fra 2023. Koordinatorene bidrar til aktivitet og fellesskap for beboere i institusjon, og bidrar gjennom gode kartlegginger og årsplaner til oppfølging av fokusområdene i «Leve hele livet»-reformen og kommunens lokale handlingsplan. Koordinatorene styrker rekruttering, inkludering og oppfølging av frivillige ressurser lokalt. Deres arbeid har bidratt til at det er rekruttert flere frivillige og igangsatt nye aktiviteter. Det er et samlet behov for to årsverk for å kunne opprettholde dagens aktivitetstilbud og samskapingen med frivilligheten.

Innkjøp av pasientløftere/takheiser (HMS-tiltak)

Det er et behov for å øke antall pasientløftere, både takheiser og gulvbaserte forflytningshjelpemidler. Dette er viktige HMS hjelpemidler for ansatte, slik at de ikke får belastningskader i arbeid med brukere som er tunge og immobile. Det er behov for en styrking på 0,75 mill. kroner over 2 år.

Klinisk ernæringsfysiolog, ett årsverk

For å gi eldre innbyggere mulighet til å mestre egen hverdag i eget hjem, er god ernæringsstatus en grunnleggende faktor. Det er fra nasjonale helsemyndigheter satt fokus på behovet for god oppfølging av ernæringsmessig status for hjemmeboende seniorer og eldre, gjennom retningslinjer for å forebygge og behandle underernæring. I Handlingsplan for Leve hele livet 2023-2026 i Lillestrøm kommune, er det i innsatsområdet Mat og måltider vedtatt som tiltak at det i budsjettprosess skal vurderes å øke ressurser som klinisk ernæringsfysiolog rettet mot hjemmebasert tjeneste. Opprettelse av ett nytt årsverk vil være en helt sentral ressurs for å styrke oppfølging i forebyggende tiltak for seniorer og hjemmebasert tjeneste.

Legge ned 10 langtidsplasser i institusjon

Tiltaket innebærer reduksjon av 10 institusjonsplasser, og vil medføre at dekningsgraden for institusjonsplasser faller ytterligere og derigjennom at terskelen for tildeling av institusjonsplass kan bli for høy i Lillestrøm kommune. En reduksjon av plasser vil ikke minst medføre ytterligere press på tjenestene og pårørende. Dette vil være krevende i en tid hvor demografiutviklingen viser en sterk økning i antall eldre over 80 år. Det er lagt til grunn en 10-måneders effekt i 2022 og helårseffekt i resterende del av økonomiplanperioden. Kommunedirektøren anbefaler ikke å avvikle 10 plasser i institusjon.

Kommunedirektøren anbefaler ikke å avvikle 10 plasser i institusjon.

Utskifting av gamle og slitte møbler

Institusjonene har et stort behov for å skifte ut utslitte og dårlige møbler som brukes av beboerne. Vi vil at beboerne skal ha hjemlige og koselige omgivelser å bo i, da er trygge, gode og hele møbler viktig. Det er behov for en styrking på 0,75 mill. kroner over 2 år.

Endringer i brukerbetalinger og gebyrer

Leieprisen for utleie av terapibad er fra 2023 justert utover ordinær inflasjonsjustering som følge av blant annet vesentlig økning av strømprisen.

Bo- og miljøtjenesten

Beskrivelse av dagens virksomhet

Bo- og miljøtjenesten yter tjenester til barn, unge og voksne med utviklingshemming, psykiske og/eller fysiske funksjonsnedsettelse, og deres familier. Tjenestene gis i døgnbemannede boliger, i egne hjem med ambulerende tjenester, på avlastningscenter, institusjon, arbeid- og aktivitetssenter, i varig tilrettelagt arbeid (VTA) og varig tilrettelagt arbeid i ordinær bedrift (VTO). Tjenesten ytes etter individuelle behov. I tillegg til omsorg gis veiledning og opplæring i dagliglivets gjøremål, med hensikt om å gjøre bruker mest mulig selvstendig til å mestre egne liv. Det skal legges til rette for god dialog og brukermedvirkning i alle tjenestene.

Tjenestene skal være forankret i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), den Nasjonale veilederen «Gode helse – og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming» 2021, retningslinjer og lovverk.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	469 289	469 289	469 289	469 289
Sum Lønns- og prisvekst	14 593	14 593	14 593	14 593
Sum Tekniske justeringer	5 979	5 979	5 979	5 979
Vedtatt forrige periode				
KST v. 15.12.21 - Teknologi - og tjenesteutviklingsløftet i helse og mestring	0	0	0	0
Økt bemanning Sørvald boliger	2 200	2 200	2 200	2 200
Andre tiltak	-250	-250	-250	-250
Sum Vedtak forrige periode	1 950	1 950	1 950	1 950
Konsekvensjusteringer	22 522	22 522	22 522	22 522
Konsekvensjustert ramme	491 811	491 811	491 811	491 811
Omstilling/effektiviseringskrav				
Omdisponering fra én plass institusjon (Utsikten) til råd og veiledning barn, unge og familier - forebyggende tiltak som mangler i tiltakskjeden.	0	0	0	0
Teknologisatsing - ytterligere satsing	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Nye tiltak				
Avlastning - nye vedtak og økte vedtak for eksisterende brukere	4 500	4 500	4 500	4 500
Avvikling av kjøpt plass	-8 100	-8 100	-8 100	-8 100
Avvikling institusjonsplass Utsikten	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Behov for hvilende nattevakt Sørvald Boliger - endret helsebehov	1 003	1 003	1 003	1 003
Endret behov bruker i Gjoleidveien boliger (kapittel 9 vedtak)	3 000	3 000	3 000	3 000
Kjøp av plass barnebolig	4 600	4 600	4 600	4 600
Ny bruker i avlastningstjenesten	2 389	1 194	1 194	1 194
Rammetilførsel til Helse og Mestring - Inndekkingsbehov innen bemanning/turnus	3 819	3 819	3 819	3 819
Strøm/drift Verkstedgården - strøm og flytting til lokaler i Verkstedgården på Sørumsand	650	650	650	650
Styrking av budsjett for ambulerende tjenester	700	1 400	1 400	1 400
Teknologi - og tjenesteutviklingsløftet i Helse og mestring	-500	-1 000	-1 000	-1 000
To brukere med krav om bolig - Sennerud boliger	2 578	4 889	4 889	4 889

Økonomiplan for 2023-2026

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Økt behov brukere Sørli boliger grunnet kapittel 9-vedtak	4 530	4 530	4 530	4 530
Sum Nye tiltak	14 169	15 485	15 485	15 485
Nye tiltak og realendringer budsjett	12 169	13 485	13 485	13 485
Ramme 2023-2026	503 980	505 296	505 296	505 296

Vedtak forrige periode

Økt bemanning Sørvald boliger

I økonomiplan 2022-25 ble Sørvald styrket med 5,73 årsverk med delårsvirkning for to nye beboere. Fra 2023 er budsjettet på Sørvald kompensert for helårseffekten.

Omstilling/effektiviseringskrav

Omdisponering fra én plass institusjon (Utsikten) til råd og veiledning barn, unge og familier - forebyggende tiltak som mangler i tiltakskjeden.

Institusjonen Utsikten gir tilbud til barn og unge med adferdsproblematikk. Som ledd i satsingen på omstilling og dreining, omdisponeres ressurser tilsvarende en 100 % plass på institusjonen og ca 5 årsverk til bemanning i tjenesten råd og veiledning for barn, unge og familier. Råd og veiledning er en ambulering forebyggende tjeneste som i dag mangler i tiltakskjeden. Tiltaket vil bidra til at tjenesten kommer tidligere inn for å gi bistand til barn/unge og familier slik at vi unngår institusjonsplassering av barn, noe som er svært uheldig i seg selv og i strid med faglige føringer. Dette vil være besparende på sikt ved å unngå de dyreste tjenestene.

Teknologisatsing - ytterligere satsing

Bo og miljøtjenester skal fra 2023 øke satsingen på bruk av mestringsteknologi i tjenestene samt teknologi som bedrer effektivitet i driften. Dette vil ha effekter i form av kvalitetsforbedring, trygghet for brukere og ansatte samt økonomiske besparelser. Dette tiltaket representerer økte gevinster utover det som tidligere er beregnet og lagt til grunn i teknologiløftet.

Nye tiltak

Avlastning - nye vedtak og økte vedtak for eksisterende brukere

Det er behov for å styrke avlastningstjenesten grunnet økning i omfang på avlastning for eksisterende brukere og nye vedtak for nye brukere gjennom siste del av 2021 og hele 2022. Samlet er det 44 økte vedtak og 19 nye tjenestemottakere, tilsvarende behov for 6 årsverk.

Avvikling av kjøpt plass

Kommunen kjøper idag en plass for en bruker i et privat tiltak lokalisert i en annen kommune. Det har vært jobbet med å avklare fremtidig bostedskommune og ansvar for å yte tjenestene. Premissene for dette tiltaket i økonomiplanen er at tilbudet opprettholdes i nåværende kommune, finansiert av den kommunen som ny varig bostedskommune.

Avvikling institusjonsplass Utsikten

Det foreslås å avvikle en institusjonsplass ved Utsikten ved naturlig ledighet, tilsvarende ca 5 årsverk. Konsekvensen er at kommunens kapasitet for denne typen tjeneste reduseres, og det kan oppstå venteliste eller situasjoner der man må finne andre alternativer for aktuell bruker. Kommunen mister en del av sitt tilbud, som har vært med på å minimalisere kjøp av tjenester fra private leverandører.

Det er risiko for at kommunens kostnader til kjøpte tiltak innen oppvekst eller bo og miljøtjenesten øker. Samtidig må det vises til at det gjøres omdisponeringer til mer råd og veiledning for å komme tidligere inn, som på sikt vil redusere dette behovet.

Behov for hvilende nattevakt Sørvald Boliger - endret helsebehov

Ved Sørvald boliger er det behov for styrking for å håndtere endring i helsebehov og adferd i beboergruppa, herunder økt antall tvangsvedtak. Det er behov for egen hvilende nattevakt, tilsvarende 1,13 årsverk. Denne nattevakten må bistå i å forhindre skader på beboere og personal ved utagerende atferd.

Endret behov bruker i Gjoleidveien boliger (kapittel 9 vedtak)

Gjoleidveien boliger har en bruker med vesentlig endring av behov som utløser tvangsvedtak og behov for økning fra lavere enn 1:1 bemanning til 2:1 bemanning. Dette utgjør behov for 4,92 årsverk.

Kjøp av plass barnebolig

Det kjøpes i dag en plass i barnebolig som ikke er budsjettet da behovet oppsto etter administrasjonens arbeid med budsjett for 2022 var ferdigstilt. Bruker er for syk til å flyttes til Lillestrøm kommune for tilbud i egen tjeneste.

Ny bruker i avlastningstjenesten

Det er behov for økning i avlastningstjenesten med 3,25 årsverk grunnet nytt behov relatert til nyinnflyttet bruker med behov for 100 % avlastning første år, og deretter 50 % avlastning.

Strøm/drift Verkstedgården - strøm og flytting til lokaler i Verkstedgården på Sørumsand

Verkstedgården aktivitetssenter er i dag i midlertidige lokaler på Haugtun skole. Aktivitetssenteret flytter til andre lokaler i 2023, der det er høyere utgifter til strøm og kommunale avgifter. Merbehovet er på 0,65 mill. kroner.

Styrking av budsjett for ambulerende tjenester

Det er et økt behov for ambulerende tjenester i Lillestrøm kommune. Økning av antall nye tjenestemottakere er gjennomsnittlig 24 personer per år og denne trenden har vært økende de siste årene. Ambulerende tjenester vil bidra til å unngå eller utsette behov for bemannet bolig. Det er nødvendig å styrke bemanningen i ambulerende tjeneste med ett årsverk for 2023 og ytterligere ett årsverk fra 2024. Det er funnet rom for styrkingen i 2023 og opptrapping fra 2024.

To brukere med krav om bolig - Sennerud boliger

Det er to hjemmeboende brukere med ressurskrevende behov som tilbys plass på Sennerud boliger i 2023. Begge har tjenester idag, i form av henholdsvis fulltids avlastningsplass og fulltids institusjonsplass på Utsikten. Bemanningen på Sennerud per i dag er ikke tilstrekkelig til å dekke behov hos disse brukerne, da de som bor i boligen nå mottar kun punkttjenester. Det er derfor behov for å øke bemanningen ved boligen, i form av fast tilstedeværende bemanning. Det er lagt inn delårseffekt av 3,22 årsverk i 2023, og helårseffekt med ytterligere 3,22 årsverk fra 2024.

Økt behov brukere Sørli boliger grunnet kapittel 9-vedtak

2 brukere har flyttet inn på Sørli i 2022, hvor det har vært nødvendig å fatte tvangsvedtak som gir behov for økt bemanning tilsvarende 3,59 årsverk. Det ligger et lovpålagt krav til kompetanse og bemanning for tjenestene til disse brukerne.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Avvikling av transporttjeneste - kommunale biler	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Reduksjon i aktivitetssentervirksomheten	-3 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum	-4 500	-5 500	-5 500	-5 500

Avvikling av transporttjeneste - kommunale biler

Tiltaket angår avvikling av bruk av kommunale biler (leasingbiler) i tjenesten. Disse bilene brukes til å kjøre tjenestemottakere til arbeid, fritidsaktiviteter, legebisøker, pårørende etc. Avvikling av disse bilene og transporttilbudet vil føre til reduksjon i tilbudet til tjenestemottakerne om å delta på sosiale aktiviteter og fritidstilbud. Tjenestemottakere er avhengig av bistand for å delta i aktiviteter, slik at mangel på egen transport gir risiko for økning i vedtak som følge av økt bistandsbehov ved bruk av kollektiv transport. Kollektiv transport er svært utfordrende å benytte for mange tjenestemottakere. Kommunedirektøren anbefaler ikke å avvikle transporttjenesten i Bo og miljøtjenesten.

Reduksjon i aktivitetssentervirksomheten

Det er et alternativ for innsparing å legge ned et aktivitetssenter i Bo og miljøtjenesten. Den kortsiktige innsparingen av et slikt tiltak vil være ca 4 mill. kroner på helårsbasis. Konsekvenser av et slikt tiltak vil være at omtrentlig 20 brukere vil miste faglig innrettet tilbud på dagtid og få redusert kvalitet i hverdagen. Av disse vil det være hjemmeboende brukere som antagelig vil måtte øke enten avlastning eller søke seg inn til en bemannet bolig da foreldrene er i arbeid på dagtid og brukeren ikke kan være alene. Alle brukerne vil oppleve å stå utenfor arbeid. Vi vet at arbeid og aktivitet er helsebringende. Det gir verdighet og forhindrer depresjon og/eller andre psykiske lidelser, som igjen fører til at andre kostnadskrevede tjenester blir nødvendig. Videre gir tiltaket risiko for slitne pårørende/familier og flere klagesaker til Statsforvalter. Tiltaket er lagt inn med 9 måneders effekt i 2023, tilsvarende 3 mill. kroner. Kommunedirektøren anbefaler ikke å avvikle dagsenter i Bo og miljøtjenesten.

NAV

Beskrivelse av dagens virksomhet

NAVs samfunnsoppdrag er å bidra til å få flere i jobb og færre på passive ytelser. NAV Lillestrøm er eid av et partnerskap mellom Lillestrøm kommune og NAV Øst Viken. Organisasjonens mål er å bidra til at Lillestrøms innbyggere kommer i arbeid eller aktivitet og mestrer egne liv. Dette skjer gjennom råd, veiledning og informasjon om de ulike velferdsordningene, og ved et tett samarbeid med næringsliv og det kommunale tjenestetilbudet. NAV bistår også arbeidsgivere med rekruttering og arbeidsinkludering. NAV har ansvaret for å bidra til bosetting og inkludering av nyankomne flyktninger i Lillestrøm kommune. Arbeidet ved kontoret er regulert gjennom NAV-loven, lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, folketrygdloven, introduksjonsloven, arbeidsmarkedsloven med fler.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	215 920	215 920	215 920	215 920
Sum Lønns- og prisvekst	7 247	7 247	7 247	7 247
Sum Tekniske justeringer	17 871	17 871	17 871	17 871
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	-437	-437	-437	-437
Sum Vedtak forrige periode	-437	-437	-437	-437
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	24 681	24 681	24 681	24 681
Konsekvensjustert ramme	240 601	240 601	240 601	240 601
Nye tiltak				
Kompensasjon økt nivå på utbetaling av økonomisk sosialhjelp	4 749	4 749	4 749	4 749
Rammetilførsel til Helse og Mestring - Inndekkingsbehov innen bemanning/turnus	90	90	90	90
Redusere utgifter til tomgangsleie av kommunale boliger	-200	-200	-200	-200
Vedtatt i Stortinget - barnetrygd holdes utenfor beregningsgrunnlaget for utmåling av økonomisk sosialhjelp	9 384	9 384	9 384	9 384
Økning i statlig veiledende satser sosialhjelp fra 1. juli 2022	2 400	2 400	2 400	2 400
Økonomiske konsekvenser av økt flyktningsstrøm med bakgrunn i krigen i Ukraina	23 457	0	0	0
Sum Nye tiltak	39 880	16 423	16 423	16 423
Nye tiltak og realendringer budsjett	39 880	16 423	16 423	16 423
Ramme 2023-2026	280 481	257 024	257 024	257 024

Nye tiltak

Kompensasjon økt nivå på utbetaling av økonomisk sosialhjelp

Det har i 2022 vært et stort merforbruk for økonomisk sosialhjelp, grunnet ulike årsaker som er rapportert i økonomirapport gjennom 2022. Det ser ut til at de høye behovene vil fortsette inn i 2023 og medfører stort merbehov for økonomisk sosialhjelp. For å redusere dette merbehovet har NAV innført konkrete grep for å kunne redusere utbetalinger, gjennom interne endringer i hvordan arbeidsoppgaver utføres og fokus på å få klientene over i best egnede tiltak og aktiviteter. Det er opprettet egne team med spesifikke satsningsområder.

I tillegg til tiltak som allerede er iverksatt, skal NAV i 2023 satse på følgende områder for å redusere stønadslengden for flere brukergrupper:

- Flere klienter raskere over på uføretrygd, AAP og andre statlige tiltak
- Fortsatt vurdere bruk av startlån der hvor klientene er vurdert å kunne bli selvhjulpne
- Raskere avklaring av unge sosialhjelpsmottakere
- Økonomikurs for brukere, med 40 deltakere hver måned. Dette er et tilbud som tilpasses ulike grupper og ulike språk med tolk
- Tverrfaglig familieteam er opprettet for å sikre helhetlig oppfølging av familier, oppnå raskere overgang til arbeid samt forebygge sosial arv
- Et team hurtigspor er opprettet for flyktninger. Her er samarbeid med voksenopplæringen, migrasjonshelsetjenesten og psykisk helse og avhengighet viktig for å sikre rask overgang til arbeid. Det er også etablert samarbeid med blant annet frivillig sektor og LSK sitt sponsornettverk

NAV vil dessuten arbeide aktivt med å se muligheter for bruk av KVP (kvalifiseringsprogram) for flere klienter som har mulighet for å kvalifisere seg for arbeid, samt redusere antall klienter ved å intensivere arbeidet med bruk av statlige tiltak.

Det legges til grunn at den samlede innsatsen vil redusere merbehovene vesentlig. NAV er kompensert i ramme tilsvarende 4,7 mill. kroner til sosialhjelp i 2023. Dette kommer i tillegg til kompensasjon for beregning av barnetrygd og for økte statlige veiledende satser.

Redusere utgifter til tomgangsleie av kommunale boliger

Deler av boligavdelingen ble organisert til NAV høsten 2022. Ved bedre planlegging og samarbeid rundt tildeling av kommunalt eid bolig, vil kostnader til tomgangsleie kunne reduseres med ca. 0,2 mill. kroner.

Vedtak i Stortinget - barnetrygd holdes utenfor beregningsgrunnlaget for utmåling av økonomisk sosialhjelp

Fra 1. september i 2022 bortfaller barnetrygd fra beregningsgrunnlaget i utmåling av økonomisk sosialhjelp. Kommunen er gjennom statsbudsjettet for 2023 tilført 9,4 mill. kroner for å dekke opp merkostnader denne endringen medfører.

Økning i statlig veiledende satser sosialhjelp fra 1. juli 2022

De statlige veiledende satsene for økonomiske sosialhjelp økte fra 1. juli 2022. Merutgiftene på helårsbasis er beregnet til 2,4 mill. kroner. Rammen til NAV er kompensert tilsvarende fra 2023.

Økonomiske konsekvenser av økt flyktningestrøm med bakgrunn i krigen i Ukraina

Kommunestyret fattet vedtak om bosetting av i alt 260 flyktninger i 2022, som inkluderer ordinær flyktningbosetting og bosetting som følge av forventet flukt fra Ukraina. Det er signalisert at kommunen vil bli anmodet om å bosette flyktninger i 2023 på omtrent samme nivå som i 2022, gitt at krigen i Ukraina er aktiv samtidig som det fortsatt er flyktninger som kommer fra andre deler av verden. Den formelle anmodningen kommer til kommunen først i november etter at kommunedirektøren har fremmet forslag til budsjett. I 2023 vil kommunen ha oppfølging av de flyktningene som er bosatt i 2022, samt ha oppgaver tilknyttet nye bosettinger. Dette medfører arbeidsoppgaver relatert til boligfremskaffelse, introduksjonsprogram og integrering, samt kostnader til boligetablering, introduksjonsstønad og økonomisk sosialhjelp. Kommunen har svært gode erfaringer å bygge på fra bosettingsarbeidet i 2022 og tidligere år. Det er lagt inn kompensasjon på tjenesteområdene for faste stillinger samt for introduksjonsstønad og økonomisk sosialhjelp i 2023, med ett års virkning. Kompensasjon av øvrige driftsutgifter foretas gjennom året i forbindelse med tertialrapporteringene. Vurdering av behov for 2024 foretas som del av neste års økonomiplanprosess.

Helse og mestring - sentrale inntekter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	-140 709	-140 709	-140 709	-140 709
Sum Lønns- og prisvekst	-2 314	-2 314	-2 314	-2 314
Konsekvensjusteringer	-2 314	-2 314	-2 314	-2 314
Konsekvensjustert ramme	-143 023	-143 023	-143 023	-143 023
Omstilling/effektiviseringskrav				
Omdisponering av plasser i institusjon til avlastningsformål	1 500	1 800	1 800	1 800
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	1 500	1 800	1 800	1 800
Nye tiltak				
Ett årsverk som rådgiver vederlagsbetaling i institusjon	-870	-870	-870	-870
Merinntekter "Tilskudd for særlig ressurskrevende tjenester"	-11 500	-11 500	-11 500	-11 500
Rammetilførsel til Helse og Mestring - Inndekkingsbehov innen bemanning/turnus	-1 189	-1 189	-1 189	-1 189
Sum Nye tiltak	-13 559	-13 559	-13 559	-13 559
Nye tiltak og realendringer budsjett	-12 059	-11 759	-11 759	-11 759
Ramme 2023-2026	-155 082	-154 782	-154 782	-154 782

Omstilling/effektiviseringskrav

Omdisponering av plasser i institusjon til avlastningsformål

Det foreslås en omdisponering av ti langtidsplasser i 3. etasje på Libos til avlastningsformål fra 2023. Tiltaket vil bidra til å øke kapasiteten på korttidsplassene, da korttidsplasser benyttes til avlastning i dag. Videre vil tiltaket sikre bedre samhandling med Helsetjenester til voksne når det gjelder tilbud om avlastning. I tiltaket er det tatt høyde for en reduksjon i inntekter fra vederlag, ettersom avlastningstilbud skal være gratis for innbyggeren.

Nye tiltak

Ett årsverk som rådgiver vederlagsbetaling i institusjon

Kommunen har idag for lav kapasitet til å foreta beregning av vederlag og gjennomføre etteroppgjør, slik at det ikke er tilstrekkelig inntektssikring på dette området. Det er behov for å styrke kapasitet til dette arbeidet med ett årsverk for å sikre kommunens inntekter fra vederlag. Stillingen finansieres ved tilsvarende forventet økning av inntektene fra vederlag.

Merinntekter "Tilskudd for særlig ressurskrevende tjenester"

Basert på en forutsetning om at nivået på utførte tjenester til brukere med særlig ressurskrevende behov i 2023 vil være på samme nivå som for tilskuddet mottatt i 2022 med tillegg av nye brukere/prognoser vil det foreligge en merinntekt på ca. 12,7 mill. kroner. Midlene er disponert til inndekning av nødvendige merbehov i tjenesteområdet.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Legge ned 10 langtidsplasser i institusjon	1 500	1 800	1 800	1 800
Sum	1 500	1 800	1 800	1 800

Legge ned 10 langtidsplasser i institusjon

Tiltaket innebærer reduksjon av 10 institusjonsplasser, og vil medføre at dekningsgraden for institusjonsplasser faller ytterligere og derigjennom at terskelen for tildeling av institusjonsplass kan bli for høy i Lillestrøm kommune. En reduksjon av plasser vil ikke minst medføre ytterligere press på tjenestene og pårørende. Dette vil være krevende i en tid hvor demografiutviklingen viser en sterk økning i antall eldre over 80 år. Det er lagt til grunn en 10-måneders effekt i 2022 og helårseffekt i resterende del av økonomiplanperioden. Kommunedirektøren anbefaler ikke å avvikle 10 plasser i institusjon.

Kommunedirektøren anbefaler ikke å avvikle 10 plasser i institusjon.

KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN

Dagens virksomhet

Kultur, miljø og samfunn har ansvar for et bredt spekter av områder og oppgaver som er vitale for kommunens virksomhet og legger grunnlaget for gode tjenester til innbyggerne. Gjennom målrettet planlegging og klok forvaltning, vel gjennomførte byggeprosjekter og effektiv oppfølging av kommunens eiendomsmasse, smart drift av den viktige infrastrukturen, samt best mulig tilrettelegging for et rikt kultur- og næringsliv, sikres innbyggerne ønskede fysiske og sosiale rammer. Tjenesteområdet skal drives effektivt og støtte opp under FN's bærekraftsmål. Det er krevende - men viktig - å finne best mulig balansegang mellom kvalitet og ressursbruk.

Lillestrøm skal være en attraktiv nærings- og kulturkommune. Både flere arbeidsplasser og kulturelle møteplasser bidrar til god samfunnsbygging, og sosial bærekraft i hele kommunen. Arbeidet med å videreføre kulturtilbudene i ulike deler av kommunen skal fortsette. Viktige nærings- og kunnskapsklynger skal gis gode vekstvilkår.

Lillestrøm kommune er i betydelig vekst. Solide strategier og planer er viktige verktøy for å styre by- og stedsutviklingen i ønsket retning. Ved å innhente kunnskap, drive analyse- og utredningsarbeid og være premissleverandør gir Kultur, miljø og samfunn støtte til planlegging og gjennomføring på alle kommunens tjenesteområder.

Lillestrøm kommune har store natur- og landbruksressurser, samt et kompakt bysentrum rundt Norges 3. største kollektivknutepunkt og flere attraktive tettsteder. Dette er utmerkede forutsetninger for å en bærekraftig utvikling.

KOSTRA nøkkeltall

	Lillestrøm 2020	Lillestrøm 2021	Drammen	Lørenskog	Ullensaker	Kostragruppe 12
Prioritet						
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (301) Plansaksbehandling (B) **)	301	334	349	401	367	410
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (302) Bygge- delings- og seksjoneringsarbeid (B) **)	319	373	437	395	300	336
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (303) Kart og oppmåling (B) **)	218	199	213	105	136	172
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B)	2 126	2 389	2 512	3 133	3 031	2 968
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B) **)	487	438	521	473	434	581
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B) **)	713	751	1 291	945	512	1 028
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr) (B)	682	767	742	808	801	789
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger (B) **)	653	715	708	1 066	1 331	804
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	267 515	317 074	440 871	598 103	297 514	341 276
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	137	173	167	219	88	147
Dekningsgrad						
Besøk i folkebibliotek per innbygger (B)	2,0	1,5	2,6	1,4	2,0	3,4
Kvalitet						
Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb	225	225	51	157	308	103

**) Justert for utgiftsbehov

Utviklingstrekk

Utviklingstrekk og utfordringer

Befolkningsveksten i kommunen påvirker og danner grunnlag for både utførelse av oppgaver og utvikling innenfor ansvarsområdene til Kultur, miljø og samfunn. Befolkningen øker og utbyggingsbehovet vokser. Ved kraftig befolkningsvekst settes plan- og byggesaksbehandling, kommunal infrastruktur, kommunale bygg, samt ulike tilbud til innbyggerne, under press. Utviklingen gir spesielt stort press på Lillestrøm by og tettstedene i kommunen. Kommunens formålsbygg utvikles i tråd med befolkningsprognosene, noe som synliggjøres gjennom blant annet revidert skolebehovsplan og gjeldende barnehage-behovsplan som også skal revideres. Dette er også merkbart innenfor helsebygg, hvor behovet for eksempelvis sykehjemsplasser er spesielt stort i Lillestrøm by. Tilrettelegging av møteplasser for barn, unge og eldre må også økes i takt med befolkningsvekst og - sammensetning.

Ekstraordinær prisvekst rammer alle deler av virksomheten i Kultur, miljø og samfunn. I tillegg til at alle byggetiltak øker i pris, vokser også markedsprisen for viktige anskaffelser for å gjennomføre vedlikeholdstiltak og servicetjenester. Det er stor oppmerksomhet på effektivisering i drift, slik at midlene prioriteres og benyttes så hensiktsmessig som mulig. Smartere drift av kommunale bygg som skoler, barnehager og omsorgsbygg, samt infrastrukturen innen trafikk, vann, avløp og renovasjon, skal bidra til å få ned kostnadene. Dette er spesielt viktig i en vekstkommune hvor antall kvadratmeter i kommunale bygg, samt løpemeter infrastruktur, stadig øker. Budsjettene framover vil fortsatt være stramme og vedlikeholdsetterslepet vil dessverre øke videre i økonomiperioden, både når det gjelder trafikkareal, veier, bygninger og uteanlegg for lek og fritid.

Kommunen har betydelige klimautslipp. Det forutsettes at utslippene skal reduseres betraktelig i årene framover. Den største andelen er fra transportsektoren, der personbiltrafikk dominerer. Tema som klimatilpasning, artsmangfold, landskapsvern og bærekraftige energiløsninger er også utfordringer for framtida. Et tett samarbeid med næringslivet kan bidra både til direkte utslippskutt, og utvikling av nye løsninger for kutt.

Prioriteringer i planperioden

Bærekraft og kommunale tjenester

Det overordnede og strategiske planleggingsarbeidet legger grunnlaget for at Lillestrøm kommune når målene om bærekraftig utvikling, og fortsetter å levere gode tjenester til innbyggerne. Planstrategien viser at det er et stort behov for utredning og planlegging innen et bredt spekter av fagområder og tjenester. For å sikre en bærekraftig utvikling innen alle områder, blir det særlig viktig at målsettingene fra kommuneplanens samfunnsdel og klimastrategi legges til grunn. Kommunen har dyktige fagfolk til utredningsarbeid, men det er dessverre ikke funnet rom for en nødvendig styrking av ressursene.

Områdereguleringer samt finansierings- og gjennomføringsmodeller

Områderegulering er et nyttig verktøy for større vekst- og transformasjonsarealer. Planene kan gi grunnlag for helhetlige løsninger og bærekraftige lokalsamfunn. Ved å ta i bruk ulike finansierings- og gjennomføringsmodeller vil kommunal infrastruktur sikres til rett tid og med tilstrekkelig kvalitet. Et spleiselag mellom utbygger/grunneier og kommunen vil gi bedre forutsigbarhet for alle parter og legge grunnlaget for mer solid kommuneøkonomi. Det er ønskelig å styrke og bygge kompetanse innen berørte fagområder. I budsjettet legges det opp til en begynnende opptrapping med en viss økning av ressurser.

I tillegg til planprosesser med stor grad av medvirkning, samt utbyggingsavtaler og rekkefølgebestemmelser, skal slike finansierings- og gjennomføringmodeller, benyttes i økende grad. Dette er viktige virkemidler for sikre ønsket gjennomføring samt bidrag til finansiering av offentlig infrastruktur. Nye endringer i plan- og bygningsloven gjør det enklere å planlegge og gjennomføre fortetting og transformasjon av større områder i byer og tettsteder. Både kommuner og utbyggere vil få tydeligere kjøregregler å forholde seg til. Økt satsing på bruk av slike verktøy berører flere enheter og fagområder i kommunen.

Ønsket utvikling og arealutnyttelse

Arealdelen av kommuneplanen revideres med sikte på vedtak første halvår 2023. Byutviklingsplanen for Lillestrøm by er under behandling. Arbeidet med kommunedelplan for Kjeller er i full gang. Det er nødvendig å styrke kunnskapen og bemanningen innen overordnet planlegging, samferdsel, klima, miljø og naturmangfold. For å opprettholde ønsket fremdrift på prioriterte områdereguleringer er det behov for å styrke kapasiteten.

By- og stedsutvikling

Viktige mål er at Lillestrøm kommune skal ha en attraktiv regionby, bærekraftige tettsteder og livskraftige lokalsamfunn. Både byen og tettstedene skal ha kvaliteter som gjør det godt å bo, jobbe og leve i alle livets faser. Kommunen har en meget attraktiv beliggenhet. Det er jevn befolkningsøkning og stort utbyggingspress. Transformasjon og fortetting må skje med høy kvalitet og legge til rette for en bærekraftig utvikling, med grønn mobilitet og fortetting rundt kollektivknutepunkter, sikring av kulturminner og kulturlandskap, samt bruk av miljøvennlige og bestandige materialer. Dyrket mark bør i størst mulig grad bevares.

FutureBuilt

Lillestrøm er en FutureBuilt-kommune, noe som forplikter og gir store muligheter innen miljøvennlig bygging i både privat og offentlig regi. Kommunen er deltaker i dette tiårige programmet som skal vise at det er mulig å utvikle klimanøytrale byområder og arkitektur med høy kvalitet.

Innovasjonsprogrammet skal være et utstillingsvindu for de mest ambisiøse aktørene i byggenæringen. Både store og små bygnings- og infrastrukturprosjekt, i tillegg til kvartals- og områdeutvikling, kan vurderes som FutureBuilt prosjekt. Kommunen bør ha en dedikert prosjektleder internt med kompetanse og tid til å koordinere denne satsingen. Dette er inneværende år løst midlertidig, men ressurser framover er ikke sikret. Det er svært ønskelig med en øremerket hel eller halv stilling.

Plan- og byggesaksbehandling

Kommunen har svært mange innsendte planforslag til behandling. Disse detaljreguleringene har tidsfrister i henhold til plan- og bygningsloven. Kapasiteten er presset. Samtidig er det de samme ressursene som skal utarbeide kommunens egne områdereguleringer. Byggesaksområdet dekkes med gebyrer (selvkost) og har stor pågang. Det legges opp til en viss styrking av bemanningen for å håndtere den store saksmengden. Samtidig vurderes kontinuerlig ulike tiltak for å prioritere og sikre effektive prosesser innen plan- og byggesaksbehandling.

Universitetskommune og "Norges kuleste studentby"

Med utvikling av et nytt campus for OsloMet i Lillestrøm by, Universitetet i Oslo (UiO) sin satsing på Kjeller og en mulig forsterkning av Fagskolen i Vikens tilbud i kommunen, er det behov for å jobbe mer helhetlig og målrettet rundt det å bli en anerkjent universitetskommune og utvikle en attraktiv studentby. Å jobbe tett med utdanningsinstitusjonene handler både om muligheter for å få lagt relevante utdanningsløp til regionen, potensialet for spennende forskningsprosjekter samt tett samarbeid rundt praksisplasser og phd-prosjekter. Kommunen bør også bidra til gode koblinger mellom studiestedene og andre virksomheter, spesielt lokalt næringsliv. Målsettingen er at både ansatte og studenter skal finne lokasjon og omgivelser attraktive og tilgjengelige, - med høy steds kvalitet. Det handler om et høyt akademisk nivå, samt muligheter for samspill og prosjekter som følge av innovasjon og sterke fagmiljøer. Flere aktuelle fagområder skal det jobbes konkret med. Helse har allerede pekt seg ut, grunnet nærhet til Ahus og eksisterende miljøer i Lillestrøm. Det ligger også stort potensial i å knytte flere av kommunens institusjoner opp mot universitetene, slik at disse får status som universitetsskole og -barnehage. Bibliotek, kulturliv og lokale bedrifter vil også være viktige bidragsyttere.

Dekommisjonering

Oppfølging av kommunens ansvar i forbindelse med dekommisjonering av atomreaktoren på Kjeller, er en viktig oppgave i flere tiår framover. Det er behov for midler til dette, men dessverre er det ikke funnet inndekning gjennom ordinære budsjetter. De vedtatte premisser for dette arbeidet er å ivareta alle kommunens interesser og innbyggernes sikkerhet, samt legge til rette for ønsket utvikling i Kjellerområdet. Behovet for å tilføre administrasjonen mer ressurser i årene fremover og kostnader knyttet til dette, søkes dekket gjennom bevilgninger fra nasjonale myndigheter. Kommunedirektøren vil ta initiativ til å få på plass en avtale om dette.

Grunnforhold og sikkerhet

Store forekomster av kvikkleire medfører krevende grunnforhold i mange områder i kommunen. Det er svært viktig med solid kvalitetssikring av planer og byggesaker for å sikre at leirskred og andre hendelser ikke tar liv, bygninger eller annen infrastruktur. Det er behov for kontroll i alle faser, samt oppfølging av mistanker om større bevegelser i grunnen. Det gjøres allerede et ressurskrevende oppfølgingsarbeid på dette området. Selv om tjenester innen dette viktige fagområdet kjøpes eksternt, er det gledelig at kommunen nå har på plass en geoteknikker som sammen med involverte kollegaer, kan følge opp raskt, kvalitetssikre planer og anskaffelser, yte rådgivning, samt koordinere rutiner, samarbeid og det langsiktige arbeidet for å trygge innbyggere og infrastruktur.

Beredskap og krisehåndtering

Proessen for å få på plass bedre funksjonelle planverktøy for beredskap og krisehåndtering er godt i gang. Det er viktig å sikre opprettholdelse av vital kommunal infrastruktur i ulike hendelser, samt legge grunnlaget for at skadene blir så små som mulig ved flom og andre naturpåkjenninger. Lillestrøm kommune, spesielt innen ansvarsområdene til KMS, har behov for å styrke planverk innen beredskap, samt implementere verktøy og rutiner tilstrekkelig i hele organisasjonen.

Næringsutvikling

Lillestrøm kommune skal være en motor for kunnskapsbasert og bærekraftig næringsutvikling i hovedstadsregionen. Flere bedriftsetableringer, nye kompetansearbeidsplasser, økt fokus på synergier mellom eksisterende fagmiljøer og profilering av regionen som et attraktivt sted for næringsetablering, er prioritert. Økt internasjonalisering bør ses på som en mulighet til å sikre både tilgang på flere kompetansearbeidere og nye bedriftsetableringer.

Lillestrøm har et mangfoldig næringsliv innenfor de fleste bransjer og spredt over store deler av kommunen. Næringsprofilen bør styrkes gjennom å synliggjøre og øke satsing mot noen utvalgte bransjer, som beskrevet i den nylig vedtatte Strategi for bærekraftig næringsutvikling. Vekst i verdiskaping, bærekraftig utvikling, innovasjon og nye kunnskapsintensive arbeidsplasser er et uttalt mål. Lillestrøm kommune skal særlig bidra til å markere næringslivet nasjonalt og internasjonalt innen fremtidsrettede næringer som energi, klima, miljø og helse.

Næringsareal nær Norges tredje største kollektivknutepunkt i Lillestrøm by, vil bidra til å gi næringslivet et bedre klimafotavtrykk og derigjennom styrket omdømmet. I tillegg vil utvikling av arbeidsplasser også rundt andre kollektivknutepunkt i kommunen bidra til mindre behov for pendling og økt attraktivitet for hele kommunen.

Kulturliv

Lillestrøm skal være en kommune det er godt å bo og jobbe i. Tilstrekkelige tilbud innen kultur legger grunnlag for givende nærmiljø for folk i alle livsfaser. Et bredt kulturtilbud er viktig for å skape livskraftige lokalsamfunn. Kommunen skal romme alt fra et profesjonelt kunst- og kulturliv til alle deler av frivillig sektor. En satsing på synlige kulturelle fyrtårn og samarbeid mellom kommunen, kulturliv og næringsaktører om utvikling og oppgaveløsning, kan bidra til å skape økt identitet og en enda mer attraktiv kommune. Innbyggerne etterspør flere gode møteplasser ute og inne, og steder som gir mulighet for samvær, rekreasjon og utfoldelse. De største utfordringene for Lillestrøm by og tettstedene er å utvikle og beholde kvaliteten på den offentlige infrastrukturen, herunder attraktive møteplasser, parker, torg og byrom. Kulturområdet er viktig for måloppnåelse innen kommunens satsningsområder, særlig når det gjelder by- og tettstedsutvikling og mestring hele livet.

Frivillighet og kulturarenaer

Forutsigbart og konstruktivt samspill med frivilligheten som bygger på den vedtatte strategien, blir viktig framover. For å sikre utvikling av unike og interessante arenaer, må det etableres forpliktende

samarbeid mellom offentlige og private aktører. Gjennom å satse særskilt på noen aktører og arenaer kan det utvikles framragende kunst- og kulturmiljøer, som markerer seg nasjonalt og internasjonalt, og bidrar til identitetskaping og omdømmebygging for Lillestrøm. Kommunen har mange gode kulturinstitusjoner blant annet Fetsund og Bingen lenser, Blaker Skanse samt kulturkvartalene med Lillestrøm kultursenter, nyåpnet bibliotek og Nitja senter for samtidskunst. Dette er sentrale kulturinstitusjoner som kan utvikles og eksponeres. Lokale frivilligsentraler, idrettsaktører og -arenaer, møteplasser for ungdom og bibliotekene vil danne grunnmur for kulturbyggingen i hele kommunen. De unike kultur- og naturverdiene rundt området Nordre Øyeren bør utvikles og ivaretas i samarbeid med andre offentlige instanser.

Gravferd, gravplasser og seremonirom

Den nye gravferdsloven åpner for at kommunen kan ta over gravferdsansvaret. Uansett hvordan denne offentlige tjenesteytingen skal skje i framtiden, bør kommunen være med å sikre seremoni-rom for alle, forsvarlig drift av og tilstrekkelig kapasitet i krematoriet, bidra til utvikling av gravplasser samt sikre tilstrekkelig antall graver av ulike typer. Utviklingen skal skje i samarbeid med tros- og livssynssamfunn. Livssynsnøytrale seremoni-rom er en mangel i Lillestrøm kommune. Dette er spilt inn i det pågående kommuneplanarbeidet. I tillegg har Kirkelig Fellesråd utarbeidet Gravplasmelding for Lillestrøm kommune. Den legger vekt på utvikling av gravplassene og tjenestene, samt effektiv og grønn drift. En viss styrking av ressurser til dette arbeidet er forslått dekket gjennom økning av gebyrer og priser opp mot 6 %.

Landbruks-, natur og friluftsområder (LNF-områder)

I videre utvikling skal det legges vekt på oppgradering av blågrønne fellesområder. Muligheter for et godt friluftsliv, herunder jakt og fiske, er sentralt for livskvalitet og gode hverdager. Landbruksnæringen forvalter ca. 80 % av kommunens areal, og Lillestrøm er den fjerde største kornkommunen i landet. Kommunen er dermed en stor matprodusent, som er viktig både for landets beredskap og i seg selv. Omtrent 60 % av kommunen er skog, som er viktig både for klima, friluftsliv og biologisk mangfold. Som forvalter av statlige juridiske og økonomiske virkemidler innen landbruket bidrar kommunen til en bærekraftig arealforvaltning av jord- og skogbruksarealer, en miljø- og klimavennlig landbruksnæring, og ivaretagelse av kulturlandskapet og det biologiske mangfoldet. Jord- og skogbruksordninger bidrar til miljøvennlig drift og redusert forurensing til vassdrag og reduserte klimautslipp. Et mål for arbeidet er innovativ næringsutvikling innen landbruket. Det er stor pågang av søknader til Innovasjon Norge, hvor landbruksavdelingen er førstelinjetjeneste.

Energieffektivisering

Energiprisene har det siste året økt betydelig, noe som setter kommunens økonomi under enda større press. Høsten 2022 er det iverksatt flere nødvendige tiltak for å redusere konsekvensene av de høye strømprisene, blant annet med lavere temperatur i de kommunale formålsbyggene. I budsjettforslaget foreslår kommunedirektøren flere tiltak for å redusere energiutgiftene, blant annet ansettelse av egen ENØK-rådgiver, solceller på tak og slukking av veily i flere tidsperioder. Sammen med innføringen av et energioppfølgingsystem (EOS) som settes i drift i siste kvartal 2022, vil kommunen kunne jobbe mer systematisk og effektivt med energireducerende tiltak.

Drift og vedlikehold

Vedlikeholdsetterslepet øker. Innenfor eiendomsområdet er vedlikeholdsetterslepet beregnet til rundt 1,5 mrd. kroner, og også for øvrige kommunale anlegg og infrastruktur er vedlikeholdsbehovet stort. Ønsket ambisjonsnivå er det ikke rom for innen nåværende budsjettrammer. Med små midler over mange år til nødvendig vedlikehold og rehabilitering av bygninger, grøntområder, trim-, lekeinstallasjoner og lekeplasser, vei- og trafikkareal samt vann- og avløpsnett, forringes kommunens eiendom og tjenestetilbudene blir dårligere. Det må gjøres tøffe prioriteringer framover, slik at ressursene brukes på det aller viktigste. Forventninger og kvalitet på flere områder må reduseres.

Ivaretagelse av kommunal eiendom og infrastruktur er uansett en viktig prioritering. Administrasjonen skal ha fokus på å få mest mulig igjen for avsatte midler på de ulike områdene.

Kommunale bygg

Kommunens eiendomsmasse har stor økonomisk verdi. Kommunale bygg må tas vare på gjennom tilstrekkelig vedlikehold og oppgraderinger som sikrer innbyggerne gode og trygge omgivelser. Vedlikeholdsbudsjettene strekker ikke til for å hindre etterslep. Tiltak for at byggene skal være trygge i henhold til gjeldende lover og forskrifter, samt tiltak som bedrer inneklima og reduserer energitgifter, vil måtte prioriteres. I perioden 2020-22 er det gjort et omfattende arbeid for å kartlegge tilstanden på kommunens formålsbygg, - herunder er det også kartlagt vedlikeholdsetterslepet på bygningsmassen. Resultatene viser at det er stor variasjon i byggenes tilstand, hvor store investeringer det siste tiåret har ført til mange nye, gode, bygg – mens etterslepet på øvrige bygg har økt på grunn av lite midler til vedlikehold. Kommunedirektørens forslag til budsjett 2023 øker de frie vedlikeholdsmidlene med 3 millioner. I tillegg kompenseres det med midler til drift og vedlikehold av nye arealer fra 2022-2023.

Kommunale boliger

Arbeidet med å harmonisere tjenesten og sikre kommunale boliger med tilstrekkelig kvalitet står i fokus også i 2023. Enkelte kostbare boliger, eller boliger av dårlig kvalitet, vil bli avhendet. Noen nyere boliger med lave driftskostnader vil bli anskaffet, slik at det er kommunale boliger tilgjengelig i hele kommunen. Gjennom 2022 er det kjøpt opp flere boliger, spesielt til store familier, i tråd med behovene. Kommunen ligger fortsatt lavt på antall kommunale boliger sett opp mot antall innbyggere, men gjennom tett dialog med NAV søkes det å kjøpe opp boliger for de familier som har stått lenge på venteliste. Det er fortsatt et betydelig antall boliger som av ulike grunner står tomme. Dette kan være på grunn av oppussing ved leietakerskifter, eller det kan skyldes tiden det tar å få på plass en ny leietaker. Det jobbes på tvers av de berørte enheter i kommunen med å få ned tomgangsleie.

Arealeffektivisering

Kommunens behov for lokaler og arealer endres stadig. I lys av erfaringene med digitalt nærvær og endrede arbeidsvaner under koronapandemien, jobbes det med hvordan fremtidens arbeidsplasser skal formes. Det er satt ned et eget prosjekt som skal bidra til å realisere en mer effektiv arealutnyttelse i flere av kommunens bygg, først og fremst rådhuset og lokalene i Solheimsgata i Lillestrøm by. På denne måten vil kommunen kunne effektivisere arealbruk og redusere omfang av leide lokaler, alternativt leie ut eller selge egen eiendom. Det er i budsjettet foreslått å leie ut deler av kommunens lokaler i Vektergården på Sørumsand, ved at to berørte avdelinger flyttes til rådhuset.

Strategisk eiendomsforvaltning

I et strategisk perspektiv er det behov for å identifisere og fokusere på de eiendommer som har verdi for kommunens tjenesteproduksjon på lang sikt. Eiendommer som i liten grad er av betydning for primærtjenestene, søkes avhendet. Dette kan være ubebygde tomtearealer eller bebygde eiendommer som ikke lenger fyller en funksjon som forsvaret at kommunal drift av bygningene opprettholdes. Kommunestyresak 195/22 viser noe av potensialet knyttet til avhending eller bruk av tomme bygg. I områder av kommunen der det forventes økt behov for sosial infrastruktur, bør kommunen søke å komme i posisjon for å realisere etablering av slike arealer. Oppkjøp av eiendom med sikte på fremtidig utbygging av sosial infrastruktur vil være et fokusområde framover.

Renhold

Renholdstjenesten gjennomfører kontinuerlig tiltak for å effektivisere tjenesten. Målet er å levere tjenester av tilstrekkelig kvalitet, samtidig som kostnadsnivået reduseres. Sammenligning med andre kommuner gjennomføres hvert år ved bruk av blant KOSTRA. Samarbeid og erfaringsutveksling med sammenlignbare kommuner er etablert. Renhold skal være i førersetet når det gjelder innføring av nye

og effektive metoder. Effektivisering skal gjennomføres med hjelp av nye og smartere arbeidsmetoder. Bruk av roboter og sensorikk er hjelpemidler som i fremtiden vil sikre et mer effektivt renhold.

Vaskeritjenester

Vaskeritjenesten er i prosess og etablering av nytt sentralvaskeri blir fremmet som en egen sak i 2023. I påvente av denne, må dagens drift sikres med tiltak rettet opp mot dagens vaskerier. Det er behov for å iverksette tiltak i vaskeriet på Skedsmotun bo og behandlingssenter, hvor sorteringsområdet for urent tøy må oppgraderes i henhold til HMS for de ansatte i vaskeriet. I tillegg er maskinparken gammel, og det må planlegges med en full utskifting av denne på Sørvald bo og behandlingssenter.

Status på tjenesten pr. i dag er at det er lite rom for økning av volum. Det er tatt hensyn til en liten økning for tjenesten i forbindelse med åpning av legevakt på Sørumsand og omsorgsboliger i gamle Sørums sykehjem.

Kommunens kjøretøy

I løpet av første kvartal 2023 skal nytt biladministrasjonssystem med elektroniske kjørebøker implementeres. Systemet skal bidra til større oversikt over kommunens bilflåte, og samtidig kunne gi gode beslutningsdata tilbake til administrasjonen. Det er et stort behov for kommunen å få oversikt over bilflåten og bruken av kjøretøyene, slik at kostnader knyttet til biler kan reduseres.

Kommunalteknikk

Det kommunaltekniske området skal ha særlig fokus på bærekraftig klima- og miljøutvikling framover. Utviklingen av tjenesteproduksjonen er i stor grad styrt av befolkningsutviklingen, bosettingsmønstre og konsentrasjon på bebyggelse. Den regionale areal- og transportplanen gir, sammen med etablering av grønne grenser, gode overordnede føringer for hvor hovedinnsatsen når det gjelder kapasitetsøkninger skal gjøres i årene som kommer. I tillegg er det behov for klimatilpasningstiltak og tiltak som fremmer bærekraft, samt håndtering av etterslep i form av vedlikehold og reinvesteringer.

En del av tjenesteproduksjonen foregår i interkommunale selskaper. Det er en stor utvikling i tjenestetilbudet og betydelig vekst i kostnadene, både på driftssiden og i form av investeringer. God eierstyring er spesielt viktig i årene framover. Kommunale gebyrer vil øke en del i årene framover.

Flomvern og ekstremnedbør

Behov for sikring av Lillestrøm by mot 200-års flomnivå er kartlagt. Det er vedtatt at det skal utarbeides et forprosjekt for flomsikring av Lillestrøm by. Det gjennomføres i 2023 med forventet byggestart i 2024. Det bør det også tas stilling til videre arbeid med sikring mot flom med 1000-års gjentaksintervall. For å håndtere klimaendringer og økte nedbørmengder, også i form av ekstremnedbør, bør det også lages en skybruddsplan for hele Lillestrøm kommune. En skybruddsplan skal svare ut utfordringer ved ekstrem nedbør i kommunen og bør ha følgende målsetting:

- Identifisere flomveier og oversvømmelser
- Avdekke risiko for skader
- Beskrive aktuelle tiltak for å forebygge flomskader

Arbeidet bør startes i 2023 og ferdigstilles i 2024.

Vann og avløp

Skjerpede myndighetskrav sammen med økt fokus på miljø kombinert med befolkningsvekst, gir stort press på de kommunaltekniske anleggene. Det er behov for økt kapasitet. På kort sikt er det nødvendig med økt kapasitet på avløpssiden. På litt lenger sikt er behovet stort på både vann- og avløpssiden.

Det er utarbeidet nye hovedplaner og gjennomført risiko og sårbarhetsanalyser for vannforsyning og vannmiljø (avløp). I forlengelse av planarbeidet bør det utarbeides beredskapsplaner for vannforsyning og avløp i løpet av 2023. Det samme gjelder for tiltaksplaner. Utsiftingen av vannledninger i grått støpejern fortsetter.

Det er et overordnet mål at alle vannforekomster skal ha god eller svært god kjemisk og økologisk tilstand innen utgangen av 2027. Lillestrøm har mange private avløpsanlegg. En stor andel av disse er av eldre dato og bidrar til unødvendig forurensning. Kommunen er lovpålagt og har en plikt til å gjennomføre tilsyn med disse anleggene for å forhindre/stoppe forurensning. Tilsyn på dette området er nå i gang.

Nesten alle husstander i Lillestrøm kommune har tilgang på godt, nok og sikkert vann. Derimot er reservevannforsyning ikke tilstrekkelig. Leveranse av reservevann til kommune er delegert til NRVA IKS. Selskapet har gjennomført flere tiltak for å styrke forsyningen, mens ytterligere tiltak gjenstår, bla styrke overføringskapasiteten fra Oslo.

Kommunen har 120 avløpsspumpestasjoner. Mange av disse er eldre enn teknisk levealder, er utslitte og har for lav kapasitet, noe som fører til unødvendige utslipp eller forurensning. Det bør gjennomføres en planlagt og kontinuerlig oppgradering eller utskifting av stasjonene.

Digitalisering av infrastruktur

Arbeidet med tiltak innen digitalisering og prosessoptimalisering innen infrastrukturen fortsetter. Dette vil styrke tjenestekvaliteten og gi rasjonaliseringsgevinster. Nye tiltak skal ta hensyn til og tilpasses endringer i klima. Arbeidet med å samordne systemer for driftsovervåkning fortsetter i 2023. Det arbeides også videre med nettmodeller for avløp og flom.

Drift av parker og friluftsområder

Ressurssituasjonen er krevende og det er ikke tilstrekkelige budsjetter til tilstrekkelig drift av nye parker og arealer som kommer inn i porteføljen. Det betyr at innbyggerne ikke kan vente samme kvalitet på tjenestene. Det kan for eksempel bli nødvendig med redusert frekvens på stell av grøntarealer eller enklere stell av beplantning.

Drift og vedlikehold av trafikkareal

Det er et økende etterslep når det gjelder reasfaltering av kommunale veier. Det bygges mye i Lillestrøm, spesielt i bynære områder hvor det etableres ny infrastruktur med høye driftskostnader. Det vil være god forvaltning av den investerte kapitalen å sørge for et godt vedlikehold. Kommunens fremtidige styringsverktøy, temaplan vei, for drift og vedlikehold av kommunens veier ble vedtatt i 2022. Tilsvarende temaplan veilys forventes behandlet primo 2022. Der er det vedtatt at vedlikeholdet skal styrkes fremover. Vedlikeholdsetterslepet skal være borte i løpet av 25 år. Det fordrer at det avsettes nødvendige ressurser i budsjettene.

Sett i lys av de kraftige økningene i energikostnader gjøres det utredninger med henblikk på redusert forbruket av fjernvarme og elektrisk kraft. Fjernvarme benyttes primært til oppvarming av gateareal tilrettelagt for gående. Disse anleggene er ikke tilrettelagt for å bli slått av og konsekvenser av det bør vurderes før tiltak iverksettes.

Investeringsbudsjett

Investeringer innenfor tjenesteområdet Kultur, miljø og samfunn omfatter grunnleggende prosjekter innenfor Miljøteknikk og Eiendom, samt ulike tiltak knyttet til idrettsanlegg og parker/friarealer.

Innenfor Eiendom sitt ansvarsområde er det lagt inn midler til å realisere nytt sivilforsvarsanlegg på Skedsmokorset. I tillegg er det midler til gjennomføring av enkelte bygningsmessige tiltak, som en start på en større rehabilitering av Lillestrøm rådhus. I tillegg vil noen av midlene benyttes til enkle tiltak for å legge til rette for aktivitetsbaserte arbeidsplasser. På den måten vil arbeidstakere oppleve mer fleksibilitet i hverdagen og flere ansatte enn i dag kan ha arbeidsplass i rådshuset.

Det planlegges flere smarte ENØK-tiltak som solceller på kommunens sykehjemsbygg og utskifting av gamle ventilasjonsanlegg med nye miljøvennlige og energieffektive anlegg.

Miljøteknikk fortsetter arbeidet med rehabilitering og utskifting av vannledninger i grått støpejern. Dette er prioritert område, da en stor andel av vannlekkasjene på ledningsnettet er tilknyttet denne ledningstypen. Det budsjetteres med 10 nye anlegg til utførelse og 12 anlegg til prosjektering, i tillegg til de prosjekt som er startet og fortsetter inn i 2023. I hovedprosjekt Solberg vil parsell 3 bygges og parsell 4 vil bli prosjektert. Lillestrøm kommune har et behov for å oppgradere 120 pumpestasjoner for avløp. Det legges opp til å gjennomføre oppgradering av 2 pumpestasjoner i 2023 og 5 per år de kommende årene. Det planlegges også for en større investering i rehabilitering av spill- og overvannsledninger på Skjetten.

Utedrift i Miljøteknikk har en betydelig maskinpark, hvor en stor andel er utrangert. Samtidig som maskinparken fornyes er det behov for å justere sammensetningen og tilpasse den til dagens og morgendagens behov. Det er et stort etterslep på utskifting av biler og maskiner. Utedrift har utarbeidet en plan for med henblikk på å optimalisere maskinparken. Beløpene i økonomiplanperioden gjenspeiler behovet som ligger i planen. Det jobbes på kort og lang sikt for utskifting til en mer bærekraftig bil- og maskinpark. Denne satsingen vil de første årene medføre en betydelig kostnadsøkning for investeringer og driftsutgifter. Foreløpig er det utfordrende å finne miljøvennlige alternativer til maskiner i flere kategorier i markedet.

På kulturområdet er flere av de nye, planlagte investeringene knyttet til oppfølging av Temaplan for friluftsliv, idrett og fysisk aktivitet. I tillegg er det planlagt flere investeringer med et ønske om å tilrettelegge for allmenn ferdsel og aktivitet og styrke grøntområder og parker. Sagelva, Nebursvollen, Vollaparken og grøntområdene rundt Gamle Lillestrøm er prioritert. Når det gjelder Vollaparken, er det lagt til grunn at en betydelig andel dekkes av utbygger i nærliggende kvartal.

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	
KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN					2023-26
Anskaffelse av biladministrasjonsverktøy	2 000	0	0	0	2 000
Blaker kirkegård - utvidelse og rehabilitering	24 365	24 365	0	0	48 730
Blaker Skanse	6 000	3 000	3 000	3 000	15 000
Boliger - kjøp og salg	3 000	3 000	0	0	6 000
Breidablikk barnehage - riving, opparbeidelse av park	4 000	0	0	0	4 000
Brånåsdalen	1 500	0	0	0	1 500
By- og stedsutvikling	2 000	0	0	0	2 000
Byggherre - Oppfølging i garantitiden	2 000	2 000	2 000	0	6 000

Økonomiplan for 2023-2026

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
Båtseptik	1 500	0	0	0	1 500
Digitalisering og styring av bygningsmasse	1 432	0	0	0	1 432
Driftsovervåkning vann og avløp	2 500	0	0	0	2 500
Eiendom - utviklingsplan	27 295	21 420	21 420	21 420	91 555
ENØK - Oppgradering av ventilasjonsanlegg på kommunale bygg	5 000	15 000	10 000	0	30 000
Enøk-investeringer	2 410	2 410	2 410	2 410	9 640
E-skatt - Bro Skjærvagapet	1 091	3 213	26 775	20 349	51 428
E-skatt - Husebylåven	40 500	3 000	0	0	43 500
E-skatt - inv vei og trafikksikring	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Flomvern	15 000	35 000	0	30 000	80 000
Forskuttering fylkesveier	0	0	0	0	0
Friluftsanlegg og parker	11 324	7 000	1 000	1 000	20 324
Frogner kirkegård - utvidelse	1 606	1 606	1 606	26 775	31 593
Gulenga, flytting til Huseby	700	0	0	0	700
Idrett	57 426	42 000	30 000	30 000	159 426
Investeringer Kirkelig fellesråd	4 678	5 678	2 678	2 678	15 712
Kjøp og salg av kommunal eiendom	71 100	10 750	0	0	81 850
Kultur og frivillighet	6 250	1 750	1 750	1 750	11 500
Kultur- og idrettsbygg/-anlegg - byggherre	3 195	0	0	0	3 195
Kunstnerisk utsmykning	7 752	2 000	2 000	2 000	13 752
Kvartal 1 innredning, utstyr og inventar - Bibliotek og kulturskole	0	0	0	10 000	10 000
Ladepunkter til fossilfrie biler	4 700	0	0	0	4 700
Lillestrøm sykkelby	1 200	1 200	1 200	1 200	4 800
Lystad brannstasjon	51 012	0	0	0	51 012
Maskiner og biler - utedrift	45 949	20 133	26 350	18 687	111 119
Maskiner og utstyr - eiendom	1 500	3 500	1 500	1 500	8 000
Nytt sentralkjøkken/sentralvaskeri/driftssentral	3 000	2 000	0	0	5 000
Nytt sivilforsvarsanlegg Skedsmokorset	80 000	16 000	0	0	96 000
Nytt snødeponi	1 500	0	0	0	1 500
Nærmiljøanlegg	1 000	0	0	0	1 000
Oppmåling	188	188	188	188	750
Park på Sletta 12 - forskuttering av kostnader	0	0	0	0	0
Rehabilitering av kunstgressbaner	0	0	0	0	0
Rehabilitering damanlegg fra NRV AS	9 500	0	0	0	9 500
Rehabilitering Nebbursvollen bad	10 000	15 000	5 000	0	30 000
Rehabilitering pumpestasjoner avløp	10 000	25 000	25 000	25 000	85 000
Rehabilitering spill og overvannsledning Skjettenbyen	10 000	48 000	0	0	58 000
Samferdsel - hovedplaner	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Samferdsel – Overordnet prosjektering	500	500	500	500	2 000
Skedsmo gravlund - utvidelse	2 678	5 355	21 420	0	29 453
Solberg, vei, vann og avløp	48 500	37 040	0	0	85 540
Solceller på institusjonsbygg	10 000	10 000	0	0	20 000
Storgata - vann og avløp	13 000	0	0	0	13 000
Sørumsand idrettspark - svømmehall	9 000	9 000	50 000	50 000	118 000
VA - overtakelse justeringsrett MVA	2 791	2 791	2 704	2 704	10 990
Vann og avløp - hovedplaner	184 528	100 000	100 000	55 000	439 528
Vei - overtakelse justeringsrett MVAkomp	3 895	3 895	3 504	3 504	14 798
Veilys	8 400	8 400	8 400	8 400	33 600
Vollaparken	2 000	8 000	20 000	0	30 000
Åkrene gamle skole - rehabilitering	4 500	0	0	0	4 500
Sum KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	847 465	521 694	392 904	340 564	2 102 628

Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn

Beskrivelse av dagens virksomhet

Fagstab

Avdelingen utfører oppgaver innenfor strategi- og tjenesteutvikling for direktørens lederteam og hele tjenesteområdet. Avdelingen skal sikre god gjennomføring av reguleringsplaner gjennom bruk av forskjellige virkemidler i henhold til Plan- og bygningslovens tredje del; Gjennomføring. Gode finansiering- og gjennomføringmodeller, utbyggingsavtaler, rekkefølgebestemmelser, refusjon og ekspropriasjon er viktige virkemidler for offentlig-privat samarbeid, som sikrer realisering av planer og utbygging av felles infrastruktur. Fagstab skal legge til rette for, og gjennomføre gode prosesser, slik at det inngås avtaler som er forholdsmessige. Dette oppnås ved samhandling, gode modeller samt hensiktsmessige rutiner og retningslinjer for oppgavene som skal utføres. Dette er utfordrende oppgaver, og ressurskrevende.

Avdelingen skal være med på å sikre at innbyggerne føler seg trygge, ved å legge til rette for utvikling av beredskapsplaner innen tjenesteområdets ansvarsområder. To viktige eksempler er flom og kvikkleire. Den geotekniske kompetanse i avdelingen hever kunnskapen og arbeidet med kvikkleire i kommunen.

Fagstab leder traineeprogrammet Romerike trainee, for nyutdannede ingeniører innen tekniske og naturvitenskaplige fag.

Næring

Et bærekraftig næringsliv er selve drivkraften i samfunnet. Næringslivet danner grunnlaget for annen aktivitet og samfunnets evne til å finansiere velferd og tjenester for innbyggerne. Store deler av norsk næringsliv er i endring. Kommunen skal være fasilitator og tilrettelegger for næringslivet. Gode rammebetingelser bidrar til at et mangfoldig og fremtidsrettet næringsliv kan vokse og utvikles, og at det skapes nye arbeidsplasser. Kommunen og næringslivet har gjensidig nytte av å utvikle bærekraftige løsninger for fremtiden, blant annet gjennom å utvikle nye og bedre produkter og tjenester.

Næringsutvikling handler også om by- og stedsutvikling samt profilering av kommunen. Næringsutvikling må ses i sammenheng med planlegging av Lillestrøm by, tettstedene og infrastrukturen i hele regionen. For å kunne prioritere tilstrekkelig og riktig areal til næring, må by-/stedsutvikling og næringsutvikling ses i sammenheng. En gjennomtenkt sammenkobling er viktig for å oppnå flerfunksjonelle og attraktive områder, gjerne med både næring, kunnskapsinstitusjoner, boliger, kultur og servicetilbud i kombinasjon. En helhetlig areal-, bolig- og næringspolitikk vil også kunne redusere transportbehovet, og på den måten støtte opp under nullvekstmålet som ligger til grunn for alt utviklingsarbeid i Lillestrøm kommune.

Næringsavdelingen har tilrettelegging for og etablering og utvikling av bedrifter og arbeidsplasser i kommunen, omdømmebygging og styrking av fagklynger som fokusområder. Som del av Osloregionen er det naturlig med et økt fokus på internasjonalisering og øke attraktiviteten for både internasjonal arbeidskraft og internasjonale bedrifter og virksomheter.

Gravferd og tros- og livssynssamfunn

Stortinget har vedtatt en ny felles lov for alle tros- og livssynssamfunn. Loven fullfører skillet mellom stat og kirke. Formålet er å understøtte tros- og livssynssamfunn. Loven tilrettelegger for et livssynsåpent samfunn, og for innsyn og kontroll med bruk av offentlige tilskudd. Gravferd er en viktig offentlig oppgave, som kirkelig fellesråd har ansvar for i Lillestrøm kommune.

§ 14. Finansiering av Den norske kirke

Staten gir tilskudd til prestedtjenesten og kirkens virksomhet nasjonalt og regionalt. Staten kan også gi tilskudd til andre kirkelige formål. Kommunen gir tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Tilskuddet skal sikre at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp. Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforslaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå.

Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd etter andre ledd, noe Lillestrøm kommune har benyttet seg av. De budsjetterte utgiftene på dette ansvaret er i all hovedsak overføring til Lillestrøm kirkelig fellesråd (LKF) i henhold til tjenesteytingsavtalen mellom Lillestrøm kommune og Lillestrøm kirkelig fellesråd.

Et mindre beløp avsettes årlig til kommunale gravferder. I Gravferdslovens §9 står: *Dersom ingen sørger for gravferd, skal denne besørges av kommunen hvor avdøde hadde bopel ved dødsfallet.* Det er bare noen få slike i Lillestrøm årlig, og kostnadene skal hvis mulig dekkes av dødsboet.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	43 259	43 259	43 259	43 259
Sum Lønns- og prisvekst	1 370	1 370	1 370	1 370
Sum Tekniske justeringer	2 012	1 634	1 634	1 634
Vedtatt forrige periode				
Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan	0	0	-750	-750
Futurebuilt 2.0 - partnerskapsbidrag	0	0	870	870
Geotekniker - ny stilling	600	600	600	600
Andre tiltak	-1 362	638	638	638
Sum Vedtatt forrige periode	-762	1 238	1 358	1 358
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	479	854	1 229	1 229
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	479	854	1 229	1 229
Konsekvensjusteringer	3 098	5 095	5 590	5 590
Konsekvensjustert ramme	46 357	48 354	48 849	48 849
Nye tiltak				
Utvikling av Lillestrøm kommune med universitetsbyen/ studentbyen Lillestrøm	500	500	500	500
Utvikling og oppfølging av finansiering- og gjennomføringsmodeller	500	500	500	500
Sum Nye tiltak	1 000	1 000	1 000	1 000
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 000	1 000	1 000	1 000
Ramme 2023-2026	47 357	49 354	49 849	49 849

Vedtatt forrige periode

Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan

Tiltaket gjelder oppfølging av bemanningsplanen for perioden 2020 - 2025

Fellesnemnda fattet vedtak om at det skulle utarbeides en bemanningsplan for administrasjonen i Lillestrøm kommune. Fram mot 2025 er det lagt til grunn at bemanningen skal kunne reduseres med om lag 100 årsverk. Du kan lese mer om bemanningsplanen i kapittel om organisasjonen i denne planen.

Økonomiplan for 2023-2026

I 2023 reduseres budsjettene med 7,5 mill. kroner, tilsvarende 10 årsverk. Reduksjonen er fordelt på org. og utvikling med tre årsverk, eiendom tre årsverk, by- og stedsutvikling to årsverk og miljøteknikk og økonomi med ett årsverk hver.

Futurebuilt 2.0 - partnerskapsbidrag

I kommunestyresak "FutureBuilt 2.0 - deltakelse for Lillestrøm kommune" behandlet 18.11.20 ble det vedtatt at Lillestrøm kommune inngår partnerskapsavtale om deltakelse i FutureBuilt 2.0 i perioden 2021-2030. Lillestrøm kommunes årlige partnerbidrag i FutureBuilt 2.0 for perioden 2021-2024 skal dekkes ved bruk av Klimafondet, mens det etter 2024 må innarbeides i handlingsprogram og økonomiplan.

Nye tiltak

Utvikling av Lillestrøm kommune med universitetsbyen/ studentbyen Lillestrøm

Tjenesteområdet Kultur, miljø og samfunn har fått ansvaret for å følge opp flere viktige prosjekter for kommunen, deriblant utvikling av Lillestrøm kommune som en universitetsby/studentby med etablering av Oslo Met og mulig flere andre aktører. Vi ser det viktig å ha nok ressurser til dette arbeidet.

Utvikling og oppfølging av finansiering- og gjennomføringsmodeller

Lillestrøm kommune ser på nye måter å finansiere og etablere offentlig infrastruktur på. Kommunen ønsker å se større områder i en helhet ved nye utbyggingsområder. Dette er spesielt viktig nå når det er stort fokus på å få gjennomført flere områdereguleringer i kommunen. Dette vil bli behandlet i KS i november som egen sak. Dette vil påvirke organisasjonen på flere områder og vi ser det viktig å ha nok ressurser til å utvikle og følge opp de forskjellige finansiering- og gjennomføringsmodellene (områdemodeller).

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Gravferd, tros- og livssynssamfunn - Lillestrøm kirkelige fellesråd	0	0	0	0
Næringsfond - økning av midler (e-skatt)	500	750	750	750
Oppfølging av partnerskapsavtalen med FutureBuilt - et innovasjonsprogram og utstillingsvindu for de mest ambisiøse aktørene i byggenæringen	250	500	500	500
Oppfølging av kommunens ansvar ifm dekommisjonering av atomreaktoren på Kjeller	0	0	0	0
Sum	750	1 250	1 250	1 250

Gravferd, tros- og livssynssamfunn - Lillestrøm kirkelige fellesråd

Lillestrøm kirkelige Fellesråd (LKF) legger frem sitt budsjettforslag i den årlige budsjettprosessen til kommunen ihht. tjenesteytingsavtalen som er inngått. Kommunedirektøren har pris- og lønnsjustert driftstilskuddet, men har ikke lagt inn ytterligere merbehov som LKF har fremmet i sitt budsjettinnspill jf. brev av 29.08.2022, saksnr20/82959-14. Se dokumentet i vedlegg. Innenfor et budsjett med meget stramme rammer har kommunedirektøren sett opp imot andre behov ikke funnet rom for å legge inn de merbehovene LKF har fremmet.

Næringsfond - økning av midler (e-skatt)

I kommunestyrets sak 134/21 revisjon av vedtektene for det kommunale næringsfondet, behandlet 08.09.2021, ble nye vedtekter for fondet vedtatt. De nye vedtektene åpner for at fondet kan tilføres

kommunale eller andre midler, slik at fondet kan bygges større, og dermed gi mulighet for å dele ut mer midler. Det er ønskelig å avsette et årlig beløp til fondet.

Oppfølging av partnerskapsavtalen med FutureBuilt - et innovasjonsprogram og utstillingsvindu for de mest ambisiøse aktørene i byggenæringen

FutureBuilt er et innovasjonsprogram og utstillingsvindu for de mest ambisiøse aktørene i byggenæringen. Visjonen er å vise at det er mulig å utvikle den bærekraftige og attraktive nullutslippsbyen. I forlengelsen av kommunestyrets vedtak 18.11.20 om deltakelse i FutureBuilt 2.0 må kommuner som er partnere i programmet ha en dedikert person som har kompetanse og tid til å koordinere kommunens arbeid med FutureBuilt 2.0. Dette er i 2021 og 2022 løst med midler innenfor egne rammer, ved å bruke prosjektmidler og kortvarig ledige lønnsmidler. Det er derfor et behov for innarbeide midler til dette.

Oppfølging av kommunens ansvar ifm dekommisjonering av atomreaktoren på Kjeller

Det jobbes videre med å se på ansvaret for dekommisjonering av atomreaktoren på Kjeller og det er behov for midler til dette.

Endringer i brukerbetalinger og gebyrer

Iht. Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravplassloven) §21. Vedtekter og avgifter skal *“Avgifter for bruk av gravkapell, anonym minnelund, navnet minnelund, urnevegg, kremasjon og feste av grav fastsettes av kommunen etter forslag fra gravplassmyndigheten”*. Lillestrøm kirkelige fellesråd (LKF) har ikke foreslått noen endringer av gebyrene ut over normal prisstigning. Kommunedirektøren vil allikevel foreslå at det er en mulighet å øke gebyrene med 6 %, for å gi LKF et større handlingsrom.

Kultur

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalområdet kultur omfatter kunst, kultur, frivillighet, bibliotek, friluftsliv, idrett, samt aktiviteter rettet mot barn og unge. For å bidra til den totale oppgaveløsningen i kommunen samarbeider kulturavdelingen tverrfaglig på mange nivåer og på flere områder. Innenfor stramme rammer driver kulturområdet effektivt.

I 2022 åpnet Kulturkvartalene i Lillestrøm by, inkludert Kvartal 1 med nytt bibliotek, lokaler for kulturskolen og øvingslokaler for frivilligheten. I 2023 vil grøntområdene rundt Gamle Lillestrøm ferdigstilles. Det arbeides videre med driftsmodeller og samarbeid i Kulturkvartalene, og å få effekten av denne satsingen ut i hele kommunen.

Utvikling av Kunst i offentlig rom følges opp i tråd med tidligere vedtak i sak 165/21. Utfordringen er å få avsatt øremerkede midler til vedlikehold av kunsten, slik at investeringene kan ivaretas på en god måte.

I 2023 skal det utvikles en felles visjon og ulike strategier for kulturarbeidet, som kan bidra til å en framtidrettet og samlende kulturutvikling for kommunen. Denne vil supplere den vedtatte frivillighetsstrategien, og bidra til å gi retning og nivå for arbeidet framover. Plan for friluftsliv, idrett og fysisk aktivitet er også et viktig dokument for samspillet mellom politikken, administrasjonen og frivilligheten, og vil i likhet med de andre sentrale planene følges opp med aktuelle tiltak i budsjettprosessen, som plan for den kulturelle skolesekken. Den digitale kommunikasjonen med befolkningen er sentral innen kulturområdet, og vil følges opp med en sterkere satsing på digital kommunikasjon på alle områder.

Blaker skanse, Fetsund og Bingen lenser og våtmarksområdet Nordre Øyeren, med verneverdige områder, er i en særklasse når det gjelder framtidig potensiale for utvikling, og forvaltning. Tiltakene har behov for en sikker økonomi for å nå framtidige ambisjoner. Allerede fra 2023 er det satt krav til et sterkere økonomisk engasjement fra kommunens i samarbeidet med fylkeskommunen, MIA og Rælingen kommune for å nå målet om en framtidig regionalpark i tråd med kommunens vedtak i sak 171/21 Nordre Øyeren våtmarksområde. Dette må eventuelt realiseres innen eiendomskattemidlene.

Lillestrømbibliotekene vil videreutvikles i tråd med vedtatte strategier, og det skal vurderes varige løsninger for biblioteksituasjonen på Fetsund og Skedsmokorset, knyttet til meråpent bibliotek. Husebylåven vil bygges og settes i drift i løpet av 2023, til glede for befolkningen på Skedsmokorset og museumsvirksomheten på Huseby gård. Sophie Radich flerbruksskole åpnes 1. januar med gode fasiliteter for idrett og kultur. Det er avsatt investeringsmidler til rehabilitering av Nebursvollen bad og opparbeiding av Sagstien, som vil bli slutført i løpet av 2023/2024. Tiltakene bidrar til ytterligere bedringer av rekreasjon, ferdsels- og grøntområder i kommunen.

Utviklingen av gode møteplasser for barn og unge, i tråd med ambisjoner om å utvikle og styrke fritidstilbudet for barn og unge i hele kommunen, fortsetter. Likeledes vil arbeidet knyttet til demokratiutvikling, medvirkning og aktivitet prioriteres gjennom tverrfaglig samarbeid i flere prosjekter. Utviklingen av Ung i Jobb, der ungdom kan delta aktivt i samfunnet gjennom arbeidsplasser tilrettelagt for målgruppen, videreføres og utvikles i samarbeid i kommunen og næringslivet.

Harmonisering av tiltak og stønadsordninger i hele kommunen har vært prioritert og følges videre opp i 2023. Det ligger store utfordringer for kulturinstitusjoner og frivilligheten i å få til god og bærekraftig

Økonomiplan for 2023-2026

drift med dagens økonomiske og samfunnsmessige utfordringer, som blant annet strømproblematikken.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	151 604	151 604	151 604	151 604
Sum Lønns- og prisvekst	4 197	4 197	4 197	4 197
Sum Tekniske justeringer	1 019	1 019	1 019	1 019
Vedtatt forrige periode				
Arrangementsfond (e-skatt)	-500	-500	-500	-500
Bibliotekene - bemanning (e-skatt)	900	900	900	900
Den kulturelle skolesekken (e-skatt)	-650	-650	-650	-650
Drift av Byparken kulturkvartalene	400	400	400	400
Drift av ny park i Brånåsdalen	400	400	400	400
Hall Sophie Radichsvei	625	625	625	625
Ny driftsmodell Husebylåven	1 100	1 100	1 100	1 100
Ny driftsmodell Husebylåven - e-skatt	450	450	450	450
Nærmiljøanlegg, jf. Temaplan for idrett og friluftsliv (e-skatt)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Thon svømme- og badeanlegg - leiekostnader	0	14 000	14 000	14 000
Andre tiltak	-1 350	-1 370	-1 370	-1 370
Sum Vedtak forrige periode	-625	13 355	13 355	13 355
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	-1 793	-1 793	-1 793	-1 793
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	-1 793	-1 793	-1 793	-1 793
Konsekvensjusteringer	2 798	16 778	16 778	16 778
Konsekvensjustert ramme	154 402	168 382	168 382	168 382
Nye tiltak				
Forskjøvet driftskostnad - Thon svømme- og badeanlegg	0	-14 000	0	0
Overført ansvar fra NRV A/S for dammer og demninger til Lillestrøm kommune - Midler til oppfølging og drift	500	500	500	500
Sum Nye tiltak	500	-13 500	500	500
Nye tiltak og realendringer budsjett	500	-13 500	500	500
Ramme 2023-2026	154 902	154 882	168 882	168 882

Vedtatt forrige periode

Arrangementsfond (e-skatt)

Det har tidligere blitt bevilget midler til Arrangementsfond (e-skatt) på kroner 500 000 årlig. Rammen ble kun videreført frem til 2022.

Den kulturelle skolesekken (e-skatt)

Tiltaket ble lagt inn i økonomiplan for (2022-2024) med 650 000 kroner, men kun for 2022.

Sak 139/21, «Plan for Den kulturelle skolesekken» ble vedtatt i kommunestyret 08.08.21. Saken med vedlagt plan for perioden 2022 – 2026 viser et nivå på tilbud til elevene i Lillestrømskolen, som er lagt opp etter de lokale og nasjonale målene for DKS-ordningen. Planen er harmonisert i Lillestrøm kommune slik at det ikke gjøres forskjell på antall tilbud, eller kvaliteten på tilbudet til elevene i ulike deler av kommunen. For at planen skal kunne gjennomføres i planperioden viser saken et udekket Økonomiplan for 2022-2025 Side 164 av 271 behov i henhold til planlagt aktivitet på 0,640 mill. kroner. Som vedtatt i saken meldes dette som ønsket

Drift av Byparken kulturkvartalene

Tiltak fra økonomiplan 2021-2024. Parken i kulturkvartalene er ferdigstilt i 2020. Frem til utløp av garantitiden forventes en kommunal vinterdrift av parken. Helårsdrift av parken forventes f.o.m. 2023.

Drift av ny park i Brånåsdalen

Tiltak fra økonomiplan 2021-2024. Parken ferdigstilles høsten 2020. Frem til utløp av garantitiden forventes en kommunal vinterdrift av parken. Helårsdrift av parken vil komme fra 2023.

Hall Sophie Radichsvei

Tiltak fra økonomiplan 2021-2024. I tilknytning til bygging av Sophie Radich skole skal det anlegges en ny flerbrukshall. Ferdigstilling av hallen følger det totale byggeprosjektet som er blitt forsinket. Midlene til drift av flerbrukshallen ble derfor forskjøvet til 2022, med opptrapping til helårseffekt fra 2023.

Ny driftsmodell Husebylåven

Tiltaket ble lagt inn av kommunestyret under behandlingen av økonomiplanen for 2021-2024. Det er bevilget midler til finansiering av drift og et oppstartsprosjekt for planlegging av ombygging av låven. Midlene til drift av bygget ble vedtatt forskjøvet til 2023, med unntak av midler til en prosjektleder.

Byggeprosjektet er iverksatt. Den kulturfaglige driften igangsettes fra 2023 for å følge byggeprosjektet, og planlegge driften i samarbeid med aktuelle brukere.

Nærmiljøanlegg, jf. Temaplan for idrett og friluftsliv (e-skatt)

Tiltaket ble lagt inn med 2,0 mill. kroner i økonomiplanen for 2022-2024, kun for 2022. Midlene gjelder nærmiljøanlegg og er knyttet til Temaplan for idrett og friluftsliv (e-skatt)

Nye tiltak

Forskjøvet driftskostnad - Thon svømme- og badeanlegg

Vedtak i kommunestyret 15.12.2021 sak 195/21

1. Forhandlingene med Olav Thon Gruppen videreføres innenfor en økonomisk ramme på 14 millioner kroner i årlige driftsutgifter. 2. Dagens bassengstruktur ligger fast. 3. Kommunens krav skissert i saken, legges til grunn for videre forhandlinger. 4. Den ferdigforhandlede leieavtale legges fram for politisk behandling.

Status: Kommunen avventer et forslag til leieavtale fra Thongruppen som skal legges fram for Kommunestyret til behandling.

Overført ansvar fra NRV A/S for dammer og demninger til Lillestrøm kommune - Midler til oppfølging og drift

Med virkning fra og med 2021 er hjemmel og driftsansvar for dammer og demninger overført fra SNR A/S til Lillestrøm kommune. Ansvaret for oppfølging og drifting er blitt lagt til kultur. Kostnadene er beregnet til å utgjøre ca. 0,5 mill. kroner pr år.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Arrangementsfond - videreføring av tilskuddsordning - (e-skatt)	1 000	1 000	1 000	1 000
Den kulturelleskolesekken (DKS) - videreføring av bevilgning gitt i 2022 - (e-skatt)	700	700	700	700
Drift av park Sophie Radich skole	0	0	0	250
Drift av Slettaparken	0	0	250	250
Driftskostnader til islegging av Glostrupdumpa	130	260	260	260
Driftsmidler til nyetablerte idrettsbygg og nærmiljøanlegg (e-skatt)	600	850	850	850
Gratisprinsipp - kulturlokaler (e-skatt)	600	600	600	600
Gratisprinsipp - utvidelse av ordningen til å gjelde private-/næringslokaler (e-skatt)	2 000	2 000	2 000	2 000
Harmonisering av økonomisk støtteordninger til drifts- og vedlikeholdsmidler til idretten (e-skatt)	1 400	1 400	1 400	1 400
Kunstnerisk utsmykning - vedlikeholdsmidler (e-skatt)	500	500	500	500
Nordre Øyern våtmarksområde - utvikling av regionalpark og søknad om verdensarvstatus (e-skatt)	750	750	750	750
Nærmiljøanlegg (investering) - videreføring av ramme (e-skatt)	2 000	2 000	2 000	2 000
Oppfølging av kulturtiltak i handlingsplan for Leve hele livet (e-skatt)	400	800	800	800
Tilskudd byfesten - økt støtte (e-skatt)	200	200	200	200
Utvidet åpningstid møteplasser barn og unge - økt bemanning (e-skatt)	1 000	2 000	2 000	2 000
Utvikling og styrking av møteplasser for ungdom - Klubbleder Fet og Sørumsand (e-skatt)	450	1 000	1 000	1 000
Sum	11 730	14 060	14 310	14 560

Arrangementsfond - videreføring av tilskuddsordning - (e-skatt)

Det har tidligere vært avsatt midler til et arrangementsfond i kommunen finansiert av eiendomskattmidler, hvor kultur- og idrettsorganisasjoner har kunnet søke støtte til større arrangementer. Fondet utgjorde i starten 1,0 mill kroner hvor av 0,5 mill kroner i 2019 ble øremerket til byfest og lagt i rammen til kultur. I 2020 ble kun midlene til byfest videreført, og ikke de søkbare midlene for kultur- og idrettsorganisasjoner. Kommunens innsats på dette området har vært viktige stimuleringsmidler og gitt muligheten til å lage større arrangementer som har skapt oppmerksomhet og bidratt i identitetsskapende arbeid i kommunen. Midlene har også utløst andre midler på både fylkeskommunalt og statlig nivå. I 2022 er det blitt benyttet avsatte fondsmidler fra tidligere år, for å imøtekomme behovet.

Den kulturelleskolesekken (DKS) - videreføring av bevilgning gitt i 2022 - (e-skatt)

Plan for Den kulturelle skolesekken» ble behandlet jf. kommunestyret 8.09.2021. Det ble forutsatt i behandlingen av planen "Framtidig nivå for tilbudet vurderes for kommunens videre budsjettprosess". Det ble lagt inn kroner 0,650 mill. kroner i økonomiplanen for (2022-2025) til oppfølging av plan for den kulturelle skolesekken innenfor e-skattemidler, men kun for 2022. For å kunne opprettholde tilbudet på det nivået som planen for den kulturelle skolesekken forutsettes at midlene videreføres inn i hele økonomiplanperioden og framover. Tiltaket foreslås med 0,7 mill. kroner for hele økonomiplanperioden.

Drift av park Sophie Radich skole

Etter garantitiden (2023-2025) vil det være full kommunal drift av parken ved Sophie Radich skole i Lillestrøm fra og med 2026. Det er derfor behov for midler til drift av dette tiltaket med 0,25 mill. kroner årlig.

Drift av Slettaparken

Etter at garantitiden er over i 2024 vil det være full kommunal drift av Slettaparken på Sørumsand. Det er derfor behov for årlige driftsmidler for å opprettholde drift og vedlikehold av parken.

Driftskostnader til islegging av Glostrupdumpa

I henhold til K- sak 170/22 punkt 3. vedrørende islegging av Glostrupdumpa «Kommunens andel av drifts- og vedlikeholdskostnader innarbeides i budsjettene f.o.m 2023.» Anlegget skal primært brukes som nærmiljøanlegg for allmenheten. For å tilrettelegge for is i vinterhalvåret, vil ekstraordinære strømutfgifter i et normal ligge på rundt 260 000. For å imøtekomme kommunestyrets vedtak, foreslås det at utover den vedtatte faktormodellen for drift- og vedlikeholdsstønad til nærmiljøanlegg eid av idrettsorganisasjoner, gis en kompensasjon for strømutfgifter på 260 000 kroner pr år, hvor det i 2023 blir en halvårseffekt med 130 000 kroner i kompensasjon.

Driftsmidler til nyetablerte idrettsbygg og nærmiljøanlegg (e-skatt)

Det er behov for driftsmidler for drift og vedlikehold av nye idrettsanlegg som har vært etablert de siste 3 årene, herunder Garderobes på Skedsmokorset stadion, skatepark og toalett i rådhusparken, kampsportsenteret i Åråsveien med halvtårsdrift i 2023, treningsparken i Lillestrøm idrettspark og 2 nye ballbinger knyttet til idrettsanleggene.

Gratisprinsipp - kulturlokaler (e-skatt)

I forbindelse med vedtak i kommunestyret 09.03.22 i sak 30/22, om innføring av gratisprinsippet ved kommunale kulturbygg i Lillestrøm kommune, ble det i underpunkt 2 vedtatt at «Økonomiske konsekvenser av vedtaket vurderes i økonomiplanen for 2023». Årlig inntektstap som en følge av vedtaket om gratisprinsippet ble estimert til 0,3 mill. kroner for Frogner kultursenter og 0,3 mill. kroner for øvelokalene i det nye Introbygget i Kvartal 1. Tilsammen 0,6 mill. kroner.

Gratisprinsipp - utvidelse av ordningen til å gjelde private-/næringslokaler (e-skatt)

Kommunestyret vedtok i møte 07.09.22 sak 150/22. "Det bevilges kr 2 000 000 til å styrke rammen for gratis-/frikjøpsprinsippet for at dette også skal inkludere leie av private/næringslokaler." Tiltaket finansieres over e-skattemidler og foreslås videreført for hele økonomiplanperioden.

Harmonisering av økonomisk støtteordninger til drifts- og vedlikeholdsmidler til idretten (e-skatt)

Kommunestyret behandlet i møte 07.09.22 Sak 149 - Ny behandling økonomiske stønadsordninger til idretten i Lillestrøm kommune. Her vedtok de en intensjon om økning av satser som ivaretar drifts- og vedlikeholdskostnader for ulike anlegg i små og store idrettslag på en rimelig måte. I samsvar med Idrettsrådets innspill er dette vurdert til en økning av dagens budsjett med 1.4 mill. kroner, til en total ramme på 2,5 mill. kroner f.o.m. 2023.

Kunstnerisk utsmykning - vedlikeholdsmidler (e-skatt)

Kommunen har de siste årene brukt betydelig midler på kunstnerisk utsmykning av offentlige rom, bl.a. gjennom realisering av Elvebredden kunstpark og kunst i offentlige rom, sist på Lillestrøm bibliotek og Sophie Radich flerbruksskole. Det var i tidligere Skedsmo kommune avsatt midler til dette over E-skattemidler. Denne bevilgningen ble tatt ut i Lillestrøm kommune. For å hindre forfall må det til skjøtsel og vedlikehold av kunsten ute og inne foreslås det bevilget en årlig sum til dette formålet.

Nordre Øyern våtmarksområde - utvikling av regionalpark og søknad om verdensarvstatus (e-skatt)

Kommunestyret behandlet 10.11.2021 saken om verdensarvstatus Nordre Øyeren, Fetsund og Bingen lenser – forslag til organisering og finansiering. Sak 171/21.

Det ble fattet følgende vedtak: *“Samarbeid med andre offentlige instanser, lokalt nettverk og frivillighet med sikte på utvikling av regionalpark og søknad om verdensarvstatus, utvikles videre i tråd med alternativ 2 i kommunedirektørens innstilling.”* Alternativ 2 krever et forpliktende samarbeid med Museene i Akershus (MiA), Viken fylkeskommunen, frivilligheten og Rælingen kommune. Det forutsettes «en spleis» med de andre aktørene i det videre arbeidet, og i den forbindelse spilles det inn et tiltak på kr 0,75 mill. kroner som Lillestrøm kommunes andel av et totalt budsjett på 2,0 mill. kroner f.o.m. 2023.

Nærmiljøanlegg (investering) - videreføring av ramme (e-skatt)

Temaplan for idrett og friluftsliv (e-skatt) blir utarbeidet i samråd med idrettsrådet hvert år, og behandlet i kommunestyre. I den forbindelse er det blitt bevilget midler til mindre nærmiljøanlegg med et beløp på 2,0 mill. kroner hver år innenfor e-skattemidlene.

Det foreslås å videreføre dette beløpet for hele økonomiplanperioden for 2023-2026.

Oppfølging av kulturtiltak i handlingsplan for Leve hele livet (e-skatt)

Handlingsplanen for “Leve hele livet” ble vedtatt i kommunestyre 11.05.2022, denne gir føringer for aktiviteter og tilbud til aldersgruppen 65 + også innen kultur. Tiltakene sees i sammenheng med oppfølging av frivillighetsstrategien vedtatt 2021 og strategier for “Aktiv senior”.

Tilskudd byfesten - økt støtte (e-skatt)

Grunnlaget for Byfesten i Lillestrøm, er at den skal omfavne hele Lillestrøm kommune, og speile kommunens mangfold, kvalitet og bredde, både i målgruppetenkning og kulturelt innhold. Byfesten mottok ekstra økonomisk tilskudd fra Lillestrøm kommune, for å gjennomføre Byfesten i 2022. Det omsøkte tilskuddet var knyttet til finansiering og tilrettelegging av sikkerhetstiltak og alkoholfrie aktiviteter og konserter, for barn og unge i Rådhusparken. Basert på den store økningen i antallet besøkende på Byfesten, er det besluttet at arrangementet i Lillestrøm av sikkerhetsmessige årsaker, må legge til rette for å spre aktivitetene ut i et større sentrumsareal. Byfesten har behov for økt økonomisk bistand fra kommunen for å gjennomføre denne modellen.

Utvidet åpningsdager møteplasser barn og unge - økt bemanning (e-skatt)

Flere åpningsdager og økt tilbud i helgene kan være et viktig forebyggende tiltak for å redusere uønskede hendelser i ungdomsmiljøet. For å bygge gode ungdomsmiljø er det i tillegg viktig å starte tidlig med forebyggingsarbeidet. Dagens tilgjengelige ansattressurser klarer ikke å dekke det økte behovet for aktiviteter og tiltak på dagens møteplasser. Det er behov for økte ressurser på de åpne møteplassene i kommunen for å utvide tilbudet på kvelder, helger og i ferier.

Utvikling og styrking av møteplasser for ungdom - Klubbleder Fet og Sørumsand (e-skatt)

I den politiske saken «Utvikling og styrking av møteplasser for ungdom» vedtatt i kommunestyret 19.05.2021 fremkommer det at Sørumsand er et særskilt satsningsområde. Det kom også et tilleggsvedtak om utvikling av tilbud i Gansdalen. Ungdomstilbudet i Fet mangler leder for å følge opp og utvidet tilbudet. Det er behov for en klubblederstilling for områdene Fet og Sørum som har ansvar for drift av tilbudet i Fetsund, opprettelse av tilbud i Gansdalen, samarbeid med frivilligheten i Sørum og utvikling og styrking av møteplastleilbudet i begge områdene i kommunen.

Endringer i brukerbetalinger og gebyrer

Priser på tilbud/aktivitet innenfor kultur er justert med en økning på 3 % for de fleste tjenestene i 2023, som følge av den generelle pris- og kostnadsøkningen. De konkrete prisene ligger som en del av gebyrlisten under sentrale kapitler bakerst i økonomiplanen.

Prisstruktur for Frogner Kultursenter ble vedtatt 16.06.21 i KS i sak 120/21 og vil bli evaluert særskilt i 2023.

Eiendom

Beskrivelse av dagens virksomhet

Eiendom har forvaltningsansvaret for kommunens eiendommer og bygg. Eiendomsmassen består av ca. 450 000 m² bygg og rundt 1000 kommunale boliger. Eiendom ivaretar kommunens eierskapsinteresser, har det samlede drifts- og forvaltningsansvaret for kommunens eiendommer, samt ansvar for å fremskaffe nødvendige lokaler for kommunens tjenester - enten gjennom utvikling og nybygg, eller ved innleie.

Utfordringene knyttet til eiendomsområdet omfatter i hovedsak utfordringene ved stort vedlikeholdsetterlep og stadig nye behov for arealvekst på grunn av befolkningsøkningen. Det legges til grunn av kompetanseheving og digitalisering vil bidra til å effektivisere driften, men generell prisvekst gjør at innkjøp av entreprenørtjenester for å gjennomføre vedlikeholdstiltak minsker i omfang.

Budsjettforslaget for 2023 er stramt og innebærer flere kutt i tjenestene, blant annet noe redusert vedlikehold på kommunale boliger. Vi vil imidlertid også se økte inntekter ved å leie ut enkelte bygg, som tidligere har vært brukt til kommunal virksomhet. Kommunalområdet legger opp til å finansiere enkelte egne tiltak ved å omdisponere midler fra ledige stillinger, slik at en i 2023 kan ansette en ENØK-rådgiver samt innføre et biladministrasjonssystem for å forvalte kommunens tjenestebiler mer effektivt.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	317 179	317 179	317 179	317 179
Sum Lønns- og prisvekst	8 062	8 062	8 062	8 062
Sum Tekniske justeringer	6 838	6 838	6 838	6 838
Vedtatt forrige periode				
Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan	-2 250	-3 750	-4 500	-4 500
Areal effektivisering	-2 000	-4 000	-4 000	-4 000
Detaljregulering av stabiliseringstiltak i Sundevoja	600	-700	-700	-700
Leieinntekter på Sørumsand brannstasjon, utsatt ferdigstillelse	-7 875	-7 875	-7 875	-7 875
Nye omsorgsboliger etter Sørums sykehjem - renhold/vaskeritjenester	1 500	1 500	1 500	1 500
Oppstart av Sophie Radich skole	2 500	2 500	2 500	2 500
Videreføring av husleiekontrakt til kommunalområdet - Oppvekst - Instituttveien	4 500	4 500	4 500	4 500
Økt bevilging til generelt vedlikehold	5 000	5 000	5 000	5 000
Andre tiltak	-9 053	-8 653	-10 523	-10 523
Sum Vedtatt forrige periode	-7 078	-11 478	-14 098	-14 098
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	7 822	3 422	802	802
Konsekvensjustert ramme	325 001	320 601	317 981	317 981
Omstilling/effektiviseringskrav				
Kjøp av festetomt på Sten-Tærud skole mv.	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Reduksjon av vedlikeholdsoverføring	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Redusert vedlikehold i kommunale boliger	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Tilfeldige leieinntekter rigg og annen utleievirksomhet	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Utleie av 1. etg i Helsebygget på Sørumsand	-425	-850	-800	-800
Utleie av driftsentralen på Sørumsand	-375	-750	-750	-750
Utleie av Vektergården på Sørumsand	-450	-900	-900	-900

Økonomiplan for 2023-2026

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Økt satsing på ENØK - ny stilling	0	0	0	0
Sum Omstilling/effektiveringskrav	-6 550	-7 800	-7 750	-7 750
Nye tiltak				
Arealvekst - renhold, drift og vedlikehold ny legevakt Sørumsand, Sophie Radich mv.	3 215	3 215	3 715	4 215
Besparelse ved forsinket oppstart av Sørumsand omsorgsboliger	-800	0	0	0
Bortfall av leieinntekter på lokaler på Sørumsand knyttet til Nedre Romerike brann og redning	600	600	600	600
Leie av ekstra paviljong på Sagdalen skole	2 550	550	550	550
Utskifting av paviljong på Vesterskaun skole	8 000	3 000	3 000	3 000
Videreføring av et ekstra paviljong bygg på barnehagen ved Strømmen stadion	500	1 100	1 100	1 100
Videreføring av paviljongbarnehage på Volla	1 000	1 000	1 000	1 000
Økt forsikringspremie til bilflåten i Lillestrøm kommune	1 700	1 700	1 700	1 700
Økte kostnader knyttet til leie og festekontrakter	5 300	2 900	2 900	2 900
Sum Nye tiltak	22 065	14 065	14 565	15 065
Nye tiltak og realendringer budsjett	15 515	6 265	6 815	7 315
Ramme 2023-2026	340 516	326 866	324 796	325 296

Vedtak forrige periode

Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan

Tiltaket gjelder oppfølging av bemanningsplanen for perioden 2020 - 2025

Fellesnemnda fattet vedtak om at det skulle utarbeides en bemanningsplan for administrasjonen i Lillestrøm kommune. Fram mot 2025 er det lagt til grunn at bemanningen skal kunne reduseres med om lag 100 årsverk. Du kan lese mer om bemanningsplanen i kapittel om organisasjonen i denne planen. I 2023 reduseres budsjettene med 7,5 mill. kroner, tilsvarende 10 årsverk. Reduksjonen er fordelt på org. og utvikling med tre årsverk, eiendom tre årsverk, by- og stedsutvikling to årsverk og miljøteknikk og økonomi med ett årsverk hver.

Arealeffektivisering

Det er et mål å redusere antall m2 leide areal i Lillestrøm kommune i kommende økonomiplanperiode.

Detaljregulering av stabiliseringstiltak i Sundevoja

Tidligere Fet kommune har kartlagt grunnforholdene i Sundevoja, og rapporter konkluderer med at området bør stabiliseres med å tilføre masser i området. Det er avklart med planavdelingen at et deponi i dette omfanget må detaljreguleres.

Det er nødvendig å komme i gang med arbeidet i 2022. Detaljreguleringsprosessen vil kunne ta opp mot to år.

Justering iht ny organisering 431060 til 432060

Videreføring av husleiekontrakt til kommunalområdet - Oppvekst - Instituttveien

Leieinntekter på Sørumsand brannstasjon, utsatt ferdigstillelse

I henhold til inngått leieavtale mellom Nedre Romerike brann og redningsvesen (NRBR) og Lillestrøm kommune skal leieinntekter for bygging (kapitalkostnader) og drift av ny brannstasjonen på Sørumsand dekkes gjennom husleieinntekter fra NRBR. Bygging av brannstasjon er forsinket.

Nye omsorgsboliger etter Sørum sykehjem - renhold/vaskeritjenester

Økte utgifter som følge av omgjøring av Sørum sykehjem til bemannede omsorgsboliger.

Oppstart av Sophie Radich skole

Midler til forvaltning, drift og vedlikehold. Det ligger inne halvårseffekt fra 2022 og med opptrapping til helårseffekt fra og med 2023.

Videreføring av husleiekontrakt til kommunalområdet - Oppvekst - Instituttveien

Tiltak fra økonomiplan 2021-2024. Lillestrøm kommune inngikk midlertidig leiekontrakt på økte arealer til tjenesteområdene Oppvekst og Helse og mestring i Instituttveien på Kjeller ved kommunesammenslåingen. Kostnadene er dekket ved bruk av fond i kontraktperioden. Det vil være vanskelig å finne andre lokaler når kontrakt utgår, og leieutgiften tilføres rammen i perioden fra 2023.

Økt bevilging til generelt vedlikehold

Tiltak fra økonomiplan for 2020-23. For å ta vare på verdiene som ligger i kommunens bygningsmasse er det behov for å styrke bevilgningene til bygningsmessig vedlikehold. Det legges opp til en opptrapping av innsatsen i handlingsplanperioden.

Omstilling/effektiviseringskrav

Kjøp av festetomt på Sten-Tærud skole mv.

Kommunen fester i dag tre tomter ved Sten-Tærud skole av Opplysningsvesenets fond (OVF). OVF har varslet markedsmessig økning av festeavgiften, noe som gjør at festeavgiften i første omgang har økt fra ca. 0,3 mill. kroner årlig til 1,3 mill. kroner. Festeavgiften vil siden øke til over 3 mill. kroner årlig fra 2027 og så ytterligere i 2037.

Kommunen er i dialog med OVF og vil kunne komme i posisjon for å kjøpe ut tomten. Anslått verdi er på noe over 60 mill. kroner. Dette er antatt inntjent på ca. 20 år.

Innsparingen i festeavgiften forutsetter at kommunen kjøper tomten, jamfør kommunens investeringsbudsjett.

Reduksjon av vedlikeholdsøkning

Det er i økonomiplanen tidligere vedtatt en økning av vedlikeholdsbudsjettet i 2023 med 5,0 mill. kroner. Det er mulig å redusere denne økningen med 2,0 mill. kroner, for på denne måten å spare inn.

Redusert vedlikehold i kommunale boliger

Kommunen kan velge å redusere vedlikeholdsbudsjettet for de kommunale boligene. Budsjettet er i dag på ca. 25 mill. kroner årlig.

Tilfeldige leieinntekter rigg og annen utleievirksomhet

Det forventes noe økte leieinntekter i 2023, blant annet med utleie av Depotgata 50 til Politistasjonen i Lillestrøm.

Utleie av 1. etg i Helsebygget på Sørumsand

Første etasje i Helsebygget på Sørumsand har stått tomt siden kommunesammenslåingen i 2020. Underetasjen benyttes av kulturskolen.

Ved å leie ut den ledige etasjen kan kommunen skaffe ekstra inntekter i påvente av en større utvikling av området.

Utleie av driftsentralen på Sørumsand

NRBR flytter ut av driftsentralen på Sørumsand ila våren 2023. Det er mulig å leie ut byggene i det private markedet. Dette forutsetter at kommunen selv flytter ut all sin øvrige virksomhet, og ikke benytter lokalene til annen kommunal virksomhet.

Utleie av Vektergården på Sørumsand

Vektergården benyttes i dag blant annet til kommunale kontorarbeidsplasser for landbrukskontoret og kultur/idrett. Ved å flytte disse arbeidsplassene inn til Lillestrøm rådhus kan deler av bygget frigjøres og leies ut.

Økt satsing på ENØK - ny stilling

Det er ønskelig å styrke kommunens arbeid med ENØK. Eiendom har i dag ingen dedikerte ressurser til dette arbeidet, og området har derfor ikke vært mulig å prioritere i tilstrekkelig grad. I lys av energikrisen så vil det være rasjonelt for kommunen å jobbe mer systematisk med oppfølging av energibruk, planlegging og gjennomføring av tiltak mv. Et arbeid som må forventes kunne gi innsparingseffekter på litt lengre sikt. Kommunalområdet har innenfor egne rammer og prioriteringer funnet midler/omgjøring av stillinger til 1 årsverk.

Tiltaket dekkes innenfor kommunalforvaltning og eksisterende ramme.

Nye tiltak

Arealvekst - renhold, drift og vedlikehold ny legevakt Sørumsand, Sophie Radich mv.

Ny legevakt på Sørumsand, paviljong ved Blaker skole og økte arealer på Sophie Radich skole på (45 %), øker driftsutgifter til eiendomsdrift og renhold betydelig.

Besparelse ved forsinket oppstart av Sørumsand omsorgsboliger

Grunnet forsinkelser i byggeprosjektet, vil omsorgsboligene på Sørumsand åpne først i oktober 2023. Det vil da bli en gradvis innflytting og oppbemanning på høsten. Forsinkelsen gir en besparelse på ca. 13 mill. kroner ift. avsatt lønnsbudsjett for helårsdrift som er på 20,4 mill. kroner.

I tillegg vil det gi en besparelse på 0,8 mill. kroner knyttet til driftsrelaterte utgifter ved forsinket oppstart.

Bortfall av leieinntekter på lokaler på Sørumsand knyttet til Nedre Romerike brann og redning

Husleieinntekter på lokaler for Nedre Romerike brann og redning på Sørumsand bortfaller når Nedre Romerike brann og redning flytter inn i nye lokaler i brannstasjon på Lystad.

Leie av ekstra paviljong på Sagdalen skole

Det er foreløpig en underkapasitet på kommunens spesialskolene. Fra august 2023 skal Sagdalen skole ha to grupper med elever med særskilte behov fordi det er manglende kapasitet på Frydenlund spesialskole. Ved å utvide kapasiteten noe på Sagdalen skole så håndterer kommunen perioden frem mot nye Skåningsrud skole er etablert.

Det er antatt mulig å plassere to nye klasserom oppå eksisterende paviljong, noe som holder etableringskostnadene lave. Hvorvidt dette lar seg gjøre er ikke endelig avklart med leverandøren eller kommunens byggesaksavdeling, slikdet er heftet noe usikkerhet til kostnadsanslaget.

Utskifting av paviljong på Vesterskaun skole

Vesterskaun skole har i mange år hatt paviljonger. Paviljongene består av 8 klasserom og arealer til SFO. Dagens paviljonger er fra rundt år 2000 og er sterkt nedslitt og bør skiftes ut. Da dagens paviljonger er eid, vil etablering av nye paviljonger utløse kostnader til riving, etablering av nye paviljonger og årlig leie.

Kostnadsestimatet er usikkert da det ikke er innhentet tilbud på riving eller oppføring av paviljongene.

Videreføring av en ekstra paviljong bygg på barnehagen ved Strømmen stadion

Paviljongbarnehagen på Strømmen stadion ble i årsbudsjett 2022 vedtatt redusert fra 8 avdelinger, til avdelinger. På grunn av forsinkelser i andre barnehageprosjekter i området (Strømmen verksted, "Tennisbanetomta") er det allikevel behov for 8 avdelinger. Det siste bygget er enda ikke fjernet, og det er derfor kun ekstra leie som må budsjetteres slik at alle 8 avdelinger kan beholdes videre. Tiltaket har halvårseffekt i 2023 da utleier tilbyr gratis leie i et halvt år i påvente av barnehagestarten i august 2023.

På grunn av besparelser ved drift og renhold etter nedleggelsen av Breidablikk barnehage er det ikke nødvendig å øke driftsbudsjettet til Eiendom selv om arealet på Strømmen stadion øker.

Videreføring av paviljongbarnehage på Volla

På grunn av forsinkelser i flere private barnehager i Lillestrøm by, er det behov for å sikre kapasitet i barnehageåret 2023-2024 ved å videreføre 4 avdelinger av Volla paviljongbarnehage.

Økt forsikringspremie til bilflåten i Lillestrøm kommune

Forsikring av Lillestrøm kommunes bilflåte økte betydelig fra 2020 til 2021. innspill merbehov for 2022 ble ikke prioritert (1,2 mill. kroner). Merbehovet har vært omtalt i økonomirapporten til kommunalområdet gjennom hele året i 2022 og forsikringsselskapet har varslet økt premie i 2023. Nytt budsjettavvik blir 1,7 mill. kroner.

Økt forsikringspremie skyldes flere forhold som flere biler, økt vegavgift el-biler og mange forsikringskader. Nytt biladministrasjonsverktøy vil kunne bidra til å redusere kostnadene.

Økte kostnader knyttet til leie og festekontrakter

Endringen skyldes:

- Prisvekst ut over generell tillegg i budsjettet (1 mill. kroner)
- Forlengelse og oppgradering av leieavtale for helsestasjon på Skedsmokorset (0,5 mill. kroner)
- Andel kommunale ansatte i NAV er økt fra 40 % til 43 % (0,8 mill. kroner)
- Økt festeavgift på Sten-Tærud. Etterbetaling 3 mill. kroner i 2023, deretter 0,6 mill. kroner.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Ansattparkering - lavere forventede inntekter enn budsjettet	0	0	0	0
Drift og vedlikehold av Husebylåven - (e-skatt)	1 625	1 625	1 625	1 625
Ekstra innsats vedlikehold pasientrom på sykehjem	5 000	5 000	5 000	5 000
Generell reduksjon i bygningsvedlikehold	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Ledige lokaler formålsbygg uten driftsbudsjetter	1 000	1 000	1 000	1 000
Utskifting av Lekeapparater ved formålsbygg (e-skatt)	2 500	2 500	2 500	2 500
Sum	8 125	8 125	8 125	8 125

Ansattparkering - lavere forventede inntekter enn budsjettet

Det er budsjettet med ca. 7,0 mill. kroner i inntekter på ansattparkering og annen publikumparkering i kommunen. Inntektene i 2022 viser hittil i år utvikling som tilsier en mindreinntekt på ca. 3,0 mill. kroner totalt for året. Det er derfor knyttet stor usikkerhet til inntekten for 2023. Et eventuelt inntektstap søkes så langt som mulig å dekkes innenfor eiendom sin eksisterende budsjetttramme.

Drift og vedlikehold av Husebylåven - (e-skatt)

Det er tidligere besluttet å kutte/ta inn driftsbudsjett på Husebylåven. Må legges inn i budsjett i tråd med vedtak om gjennomføring av prosjektet.

Ekstra innsats vedlikehold pasientrom på sykehjem

Det er et stort behov for ekstra vedlikehold i pasientrom på sykehjemmene LIBOS, Stalsberg, Åråsveien og Skedsmotun. Det er dessverre gjennomgående dårlig standard på disse.

Det foreslås en ekstraordinær innsats over fire år, med 5 mill. kroner hvert år, totalt 20. mill. kroner over fire år.

Generell reduksjon i bygningsvedlikehold

Kommunen har et vedlikeholdsetterslep på bygninger, likevel kan vedlikeholdet reduseres i en periode.

Ledige lokaler formålsbygg uten driftsbudsjetter

Flere tomme formålsbygg tilhørende Lillestrøm kommune, har av ulike årsaker ikke driftsbudsjetter til å betale strøm, kommunale avgifter mv. Dette gjelder bl.a. Blaker aldersheim (ligger ute for salg), Haugtun skole, Haugen brl. (4 leiligheter) og driftssentralen på Sørums (når brannvesenet flytter ut). Det er derfor lagt inn en økning i økonomiplan for slike utgifter.

Utskifting av Lekeapparater ved formålsbygg (e-skatt)

Det er et stort behov for utskifting av utrangerte lekeapparater og utvikling av lekearealene ved formålsbyggene tilhørende Lillestrøm kommune.

Miljøteknikk

Beskrivelse av dagens virksomhet

Miljøteknikk omfatter hele det kommunaltekniske feltet. Det omfatter renovasjon, kommunale veier, kommunens parker og grøntarealer, vannforsyning og avløpshåndtering. Det er viktige og samfunnskritiske tjenester. Utviklingen styres gjennom politisk vedtatte tema- og hovedplaner. Miljøteknikk ivaretar også kommunens rolle som samferdselsmyndighet og forurensningsmyndighet.

Miljøteknikk utfører drift, vedlikehold, rehabilitering, samt utbygging av alle tekniske anlegg, og kommunal infrastruktur. I tillegg kommer drift av kommunens parker og grøntarealer.

Miljøteknikk er med sin omfattende infrastruktur, tekniske anlegg, maskiner, samt kompetanse, også kommunens beredskapsavdeling.

Lillestrøm kommune har stor befolkningsvekst, som møtes med økt kapasitet på våre tjenester og bedre utnyttelse av eksisterende. Oppgavene skal løses på en bærekraftig måte.

Det kommunaltekniske området skal ha særlig fokus på bærekraftig klima- og miljøutvikling. Behovet for tjenester styres av befolkningsutviklingen, bosettingsmønstre og konsentrasjon på bebyggelse. Regionale og kommunale planer gir føringer for hvor kapasiteten bør styrkes fremover. Det er også behov for klimatilpasningstiltak som fremmer bærekraft, samt håndtering av etterslep av vedlikehold og reinvesteringer.

En del av tjenesteproduksjonen foregår i interkommunale selskaper. Det er en stor utvikling i tjenestetilbudet og betydelig vekst i kostnadene, både på driftssiden og i form av investeringer. God eierstyring er spesielt viktig i årene framover.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	68 246	68 246	68 246	68 246
Sum Lønns- og prisvekst	4 559	4 559	4 559	4 559
Sum Tekniske justeringer	-983	-983	-983	-983
Vedtatt forrige periode				
Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan	0	-750	-750	-750
Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan	-750	-750	-750	-750
Andre tiltak	-332	-10 116	-18 138	-18 138
Sum Vedtak forrige periode	-1 082	-11 616	-19 638	-19 638
Budsjettendringer som skal videreføres				
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Budsjettendringer som skal videreføres	0	0	0	0
Endringer i selvkostområdene				
Endring tilskudd feiing til Nedre Romerike Brannvesen (NRBR)	81	-128	-128	-57
Endring tilskudd til Romerike Avfallsforedling (ROAF)	-2 058	920	3 973	7 102
Endringer i selvkostområdene	9 898	9 898	9 898	9 898
Selvkost endring bruk/avsetning til fond	-28 317	-1 307	1 304	5 643
Selvkost endring kommunale gebyrer (inntekt)	-54 123	-117 102	-148 614	-198 649
Styrke utførelse av mindre prosjekter i egen regi	0	0	0	0
Økning tilskudd til Midtre Romerike Avløpsselskap (MIRA)	15 250	9 750	8 050	7 450

Økonomiplan for 2023-2026

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Økning tilskudd til Nedre Romerike Avløpssekskap (NRA)	17 550	30 850	42 650	53 850
Økning tilskudd til Nedre Romerike Vannverk (NRV) selvkost	24 745	45 200	58 500	80 500
Andre tiltak	-1 123	-1 123	-1 123	-1 123
Sum Endringer i selvkostområdene	-18 097	-23 042	-25 491	-35 386
Konsekvensjusteringer	-15 603	-31 083	-41 553	-51 448
Konsekvensjustert ramme	52 642	37 163	26 693	16 798
Omstilling/effektiviseringskrav				
Energisparing - Gatevarme	0	0	0	0
Energisparing - Slukke veilysene mellom 1. mai og 15. august	0	0	0	0
Energisparing - Slukke veilysene mellom kl 01 og kl 05	0	0	0	0
Sum Omstilling/effektiviseringskrav	0	0	0	0
Nye tiltak				
Økning i tilskudd til 110 sentralen øst	1 600	1 600	1 600	1 600
Økning tilskudd til NRBR på grunn av ny brannstasjon på Lystad	3 273	7 850	9 050	10 000
Økt innsats - utvikling og oppfølging av områdereguleringer	500	500	500	500
Sum Nye tiltak	5 373	9 950	11 150	12 100
Nye tiltak og realendringer budsjett	5 373	9 950	11 150	12 100
Ramme 2023-2026	58 015	47 113	37 843	28 898

Vedtak forrige periode

Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan

Tiltaket gjelder oppfølging av bemanningsplanen for perioden 2020 - 2025

Fellesnemnda fattet vedtak om at det skulle utarbeides en bemanningsplan for administrasjonen i Lillestrøm kommune. Fram mot 2025 er det lagt til grunn at bemanningen skal kunne reduseres med om lag 100 årsverk. Du kan lese mer om bemanningsplanen i kapittel om organisasjonen i denne planen. I 2023 reduseres budsjettene med 7,5 mill. kroner, tilsvarende 10 årsverk. Reduksjonen er fordelt på org. og utvikling med tre årsverk, eiendom tre årsverk, by- og stedsutvikling to årsverk og miljøteknikk og økonomi med ett årsverk hver.

Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan

Tiltaket gjelder oppfølging av bemanningsplanen for perioden 2020 - 2025

Fellesnemnda fattet vedtak om at det skulle utarbeides en bemanningsplan for administrasjonen i Lillestrøm kommune. Fram mot 2025 er det lagt til grunn at bemanningen skal kunne reduseres med om lag 100 årsverk. Du kan lese mer om bemanningsplanen i kapittel om organisasjonen i denne planen. I 2023 reduseres budsjettene med 7,5 mill. kroner, tilsvarende 10 årsverk. Reduksjonen er fordelt på org. og utvikling med tre årsverk, eiendom tre årsverk, by- og stedsutvikling to årsverk og miljøteknikk og økonomi med ett årsverk hver.

Tilsyn private avløpsanlegg (0,940 mill. kr i 2022, 1,850 mill. kr fom 2023)

Det er et overordnet mål om at alle vannforekomster skal ha god eller svært god kjemisk og økologisk tilstand innen utgangen av 2027. Lillestrøm har mange private avløpsanlegg, mange av disse er av eldre dato og bidrar til unødvendig forurensning. Kommunen er lovpålagt og har en plikt til å gjennomføre tilsyn med disse anleggene for å forhindre/stoppe forurensning. I budsjettet foreslås det å starte opp med tilsyn i 2022. Et avløpsanlegg bør ikke være gjenstand for tilsyn sjeldnere enn hvert 6. år, men i

budsjettet legges det opp til et nivå på ca. hvert 10. år. Det inntil man får noe erfaring med tjenesten. Administrasjonen har også tatt initiativ overfor omkringliggende kommuner for å se om det kan være grunnlag for et samarbeid på dette området som kan være tjenlig for alle. Ordningen foreslås gebyrfinansiert. Forslag til gebyr er innarbeidet i gebyrforslaget.

Endringer i selvkostområdene

Styrke utførelse av mindre prosjekter i egen regi

Det er lang venteliste på gjennomføring av mindre tiltak og prosjekter innen vann og avløp, noe som medvirker til økte driftskostnader. Kostnadene ved å gjennomføre disse mindre tiltakene er svært høye ved å bruke ordinære entrepriser. Ved å styrke kapasiteten til utførelse i egen regi vil kostnadene til gjennomføring reduseres og prosjektene vil kunne gjennomføres tidligere.

Nye tiltak

Økning i tilskudd til 110 sentralen øst

På grunn av økte driftskostnader og nyinvesteringer over drift, samt oppgradering av telefonsystem hos 110 sentralen øst, så øker de tilskuddet overfor kommunene fra kr 65,64 pr innbygger i 2022 til kr 80,93 pr innbygger i 203. For Lillestrøm kommune innebærer det en økning fra 2022 til 2023 på kr 1,6 mill., fra kr 5,7 mill. i 2022 til kr 7,3 mill. i 2023 og fremover.

Økning tilskudd til NRBR på grunn av ny brannstasjon på Lystad

Gjelder økning tilskudd til Nedre Romerike Brannvesen IKS på grunn av ny brannstasjon på Lystad.

Økt innsats - utvikling og oppfølging av områdereguleringer

Kommunalområdet har lav kapasitet på løpende forvaltning og oppfølging av private areal- og utbyggingsplaner og saksbehandlingstiden er tidvis svært lang. Økt innsats på områdeplaner i BSU sammen med styrket offentlig privat samarbeid betyr at både forvaltnings- og gjennomføringskapasitet bør styrkes.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Forvaltning Vei - behov for økt kapasitet	0	1 000	1 000	1 000
Generell reduksjon i veivedlikehold	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Kommunalt veinett - Driftsmidler til økning av 1,55 km kommunalt veinett 2023	350	350	350	350
Oppfølging av politisk vedtak temaplan vei	11 600	20 300	29 000	29 000
Økning i kostnader til drift og vedlikehold av maskiner	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum	11 950	21 650	30 350	30 350

Forvaltning Vei - behov for økt kapasitet

Kommunalområdet har lav kapasitet på løpende forvaltning og oppfølging av kommunale veier. Det er stor pågang spesielt på saker som omhandler trafiksikkerhet. Området klarer ikke overholde frister for saksbehandling. Det foreslås å bedre kapasiteten fra 2024.

Generell reduksjon i veivedlikehold

Kommunen har et vedlikeholdsetterslep på kommunale veier, men budsjettet kan reduseres i en periode.

Kommunalt veinett - Driftsmidler til økning av 1,55 km kommunalt veinett 2023

I løpet av 2022 overtar kommunen totalt 1,55 nye kilometer med kommunale veier, gang-/sykkelveier og fortau. Det foreslås å kompensere driftsbudsjettet for å håndtere denne veksten.

Oppfølging av politisk vedtak temaplan vei

Temaplan vei synliggjør utfordringene med det stadig økende vedlikeholdsetterslepet og adresserer nødvendige tiltak for å redusere dette. Kommunestyret har i sak sak 22/18647, vedtatt at etterslepet skal tas igjen over periode på 25 år. Ambisjonen er lagt til grunn for en opptrapping av innsatsen over periode på tre år for å nå det vedtatte målet. Det er gjort grundig rede for kvaliteten på de kommunale veiene i temaplanen og vedlikeholdsetterslepet er godt dokumentert. Manglende finansiering til oppfølging av temaplanen medfører at målene ikke nås og at vedlikeholdsetterslepet fortsetter å øke.

Økning i kostnader til drift og vedlikehold av maskiner

Den underliggende pris og kostnadsveksten til drift og vedlikehold av kommunens maskinpark er svært høy og langt høyere enn den ordinære pris- og kostnadsveksten. Det foreslås innarbeidet økte kostnader i budsjett for 2023 og utover i planperioden. Den ekstraordinære prisveksten spiser av midlene som ellers skulle vært benyttet til drift og vedlikehold av veiene. Dersom veksten ikke kompenseres må tjenestekvaliteten reduseres tilsvarende.

Endringer i brukerbetaling og gebyrer

Generelle prinsipper for selvkost:

Lillestrøm kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost. Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene på tjenestene. Et annet sentralt prinsipp for selvkost er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret.

Kalkylerente:

Kalkylerenten (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng) er anslått å bli 4,22 % i 2023 mot 3,64 % i 2022.

Endringer i kommunale gebyrer og bruk/avsetning fond:

Både kommunen og de interkommunale selskapene står overfor store investeringsbehov, både som følge av befolkningsvekst og vedlikeholdsetterslep, men også grunnet økte krav fra myndighetene. Kostnadene i kommunen og særlig i de interkommunale selskapene øker mye i 2023. Dette skyldes bl.a. økte renter, høye strømpriser og kjemikaliekostnader, noe som fører til at gebyrene for vannforsyning og avløp vil øke mye i 2023. Endringer i gebyrene er søkt utjevnet i økonomiplanperioden ved bruk av fond i den grad det rom.

Økonomiplan for 2023-2026

Gebyrutvikling for vann, avløp, renovasjon og feiing:

Fra 2022 til 2023 foreslås gebyrene endret i tråd med tabellene under. Tabellene viser også den stipulerte utviklingen i planperioden frem mot 2026, hensyntatt foreliggende drift- og investeringsplaner. Økonomiplanene til selskapene ble vedtatt i april 2022 før man så alle effektene av kostnadsutviklingen i 2022. Anslagene for planperioden er dermed basert på kostnadsutviklingen i 2022 og budsjett 2023 og er beheftet med betydelig usikkerhet. De tre største driverne bak den økte veksten i kostnader, og dermed gebyrer, er:

- Økte energipriser
- Økt rente på lån
- Prisøkninger på innsatsvarer som ligger langt over den gjennomsnittlige prisveksten

Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 150 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

År	2022	2023	2024	2025	2026
Vann	4 586	5 726	6 801	7 681	8 665
Avløp	7 017	8 263	9 399	9 586	9 783
Renovasjon	4 761	4 761	4 761	4 761	4 761
Feiing	638	676	726	728	731
Sum	17 002	19 426	21 687	22 756	23 940

Gebyreksempel for abonnenter som ikke er tilknyttet offentlig avløp, men har privat avløpsanlegg.

Nedenstående gebyr er da i istedenfor gebyr for avløp i tabell over. Gebyreksempelet for slam er basert på at abonnenten har en tank på 4 kubikkmeter.

År	2022	2023	2024	2025	2026
Tømming av tank inkl. mva.	5 435	4 345	4 120	3905	4 025
Oppmøtegebyr inkl. mva.	1 186	1 186	899	853	879
Tilsynsgebyr, avgiftsfritt	456	959	959	959	959
Sum slamtømming og tilsyn	7 077	6 490	5 978	5 717	5 863

By- og stedsutvikling

Beskrivelse av dagens virksomhet

By- og stedsutvikling skal sikre gode fysiske og sosiale rammer for innbyggernes liv i kommunen, gjennom strategisk planlegging og god forvaltning. Området skal levere tjenester av høy kvalitet innenfor lovpålagte tidsfrister. Ved å innhente kunnskap, drive analyse- og utredningsarbeid, være premissleverandør og gi støtte til planlegging på alle kommunens tjenesteområder bidrar kommunalområdet til effektiv ressursutnyttelse og bærekraftige valg.

Det er satt som mål at Lillestrøm kommune skal utvikle en attraktiv regionby, bærekraftige tettsteder og livskraftige lokalsamfunn. Det skal være godt å bo, jobbe og leve i kommunen, i alle livets faser. Gjennom plan- og bygningsloven er kommunen gitt myndighet til å styre denne utviklingen.

I Lillestrøm kommune forventes en stor befolkningsøkning. Dette gjør det attraktivt å bygge i kommunen. Samtidig skal det ivaretas gode nabolag, jordvern, kulturminner, klimahensyn og annet som kan begrense hva som kan bygges og hvor det kan bygges. Det betyr at mange av arealene som i dag er bebygde må transformeres til ny bruk. Transformasjon er mer krevende enn å bygge på ubebygde mark, og det er ofte interessemotsetninger som gjør at prosessene tar tid. Gode planprosesser ivaretar ulike interesser og gir forutsigbarhet. Byggesaksbehandlingen sikrer at byggeprosjekter blir slik som planlagt, mens tilsyn følger opp ved avvik.

Et felles geografisk kunnskapsgrunnlag og kartverk er sentralt i plan- og utviklingsarbeidet. Oppdatert informasjon om eiendommer, bygg og adresser benyttes til planlegging, saksbehandling og tjenesteproduksjon. Det jobbes kontinuerlig med forbedring av løsninger som gir ansatte og innbyggere innsyn i ulike data. Slik blir det enklere å fatte kunnskapsbaserte beslutninger, og informasjon gjøres mer tilgjengelig for alle. Digitale verktøy med bilder og 3D-modeller brukes mer, slik at flere kan få tilgang til, forstå og ta stilling til for eksempel utbyggingsplaner i kommunen.

Å forebygge ensomhet og utenforskap ved å legge til rette for gode møteplasser og fellesområder er en god investering i folkehelsen. Muligheter for et godt friluftsliv, herunder jakt og fiske, er viktig for en voksende befolkning, og må også tilrettelegges på ressursenes premisser. Landbruks- og naturforvaltningen har en særskilt viktig oppgave i dette samspillet.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	49 309	49 309	49 309	49 309
Sum Lønns- og prisvekst	1 866	1 866	1 866	1 866
Sum Tekniske justeringer	840	840	840	840
Vedtatt forrige periode				
Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan	0	-825	-1 575	-1 575
Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Midler til gjennomføring av kommunedelplan "Fremtidig samfunnsutvikling på Kjeller flyplassområde"	1 750	750	250	250
Ny stilling områdereguleringer	500	500	500	500
Områdereguleringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Andre tiltak	-1 508	-1 508	-1 508	-1 508
Sum Vedtak forrige periode	242	-1 583	-2 833	-2 833
Endringer i selvkostområdene				
Andre tiltak	2 900	2 900	2 900	2 900
Sum Endringer i selvkostområdene	2 900	2 900	2 900	2 900
Konsekvensjusteringer	5 848	4 023	2 773	2 773
Konsekvensjustert ramme	55 157	53 332	52 082	52 082
Nye tiltak				
Områderegulering - Fetsund, Sørumsand og Lillestrøm	1 000	1 000	1 000	0
kollektivknutepunkt - fagutredninger				
Økt behov for midler til Fallvilttjenesten	200	200	200	200
Økt kapasitet til områdereguleringer	900	900	900	900
Sum Nye tiltak	2 100	2 100	2 100	1 100
Nye tiltak og realendringer budsjett	2 100	2 100	2 100	1 100
Ramme 2023-2026	57 257	55 432	54 182	53 182

Vedtatt forrige periode

Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan

Tiltaket gjelder oppfølging av bemanningsplanen for perioden 2020 - 2025

Fellesnemnda fattet vedtak om at det skulle utarbeides en bemanningsplan for administrasjonen i Lillestrøm kommune. Fram mot 2025 er det lagt til grunn at bemanningen skal kunne reduseres med om lag 100 årsverk. Du kan lese mer om bemanningsplanen i kapittel om organisasjonen i denne planen. I 2023 reduseres budsjettene med 7,5 mill. kroner, tilsvarende 10 årsverk. Reduksjonen er fordelt på org. og utvikling med tre årsverk, eiendom tre årsverk, by- og stedsutvikling to årsverk og miljøteknikk og økonomi med ett årsverk hver.

Administrative årsverk - oppfølging bemanningsplan

Tiltaket gjelder oppfølging av bemanningsplanen for perioden 2020 - 2025

Fellesnemnda fattet vedtak om at det skulle utarbeides en bemanningsplan for administrasjonen i Lillestrøm kommune. Fram mot 2025 er det lagt til grunn at bemanningen skal kunne reduseres med om lag 100 årsverk. Du kan lese mer om bemanningsplanen i kapittel om organisasjonen i denne planen. I 2023 reduseres budsjettene med 7,5 mill. kroner, tilsvarende 10 årsverk. Reduksjonen er fordelt på org. og utvikling med tre årsverk, eiendom tre årsverk, by- og stedsutvikling to årsverk og miljøteknikk og økonomi med ett årsverk hver.

Nye tiltak

Områderegulering - Fetsund, Sørumsand og Lillestrøm kollektivknutepunkt - fagutredninger

Kommunestyret behandlet 6. april 2022 sak om prioritering av områdereguleringer, der pågående områdereguleringsplaner ble gitt førsteprioritet, fulgt av Sørumsand, Fetsund og Lillestrøm kollektivknutepunkt. En områdereguleringsplan krever normalt konsulentutgifter på omtrent 3,0 mill. kroner til gjennomføring av fagutredninger om blant annet støy, luftforurensning, trafikk og geoteknikk. Noe mer dersom det skal gjennomføres arkitektkonkurranser.

For områderegulering Fetsund har vi mottatt 0,745 mill. kroner fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), som vil bli brukt til å gjennomføre arkitektkonkurransen. Utover dette trenger man 3,0 mill. kroner for å gjennomføre planprosessen. I 2024 tas 1,0 mill. kroner fra det generelle tilskuddet til områdereguleringer som ble bevilget i fjor. Vi må likevel ha dekning for et større beløp for å kunne inngå kontrakt med konsulent. Ber derfor om 2,0 mill. kroner til Fetsundplanen, hhv. 1,0 mill. kroner i 2024 og 1 mill. kroner i 2025.

For områderegulering Sørumsand skal vi endre en bestående områderegulering, hvor det finnes allerede eksisterende, samt at vi kan gjøre en større del av planarbeidet selv. Likevel trengs endel konsulentbistand til fagutredninger. Vi anslår finansieringsbehovet til 2,0 mill. kroner. Hovedtyngden av utgiftene vil komme i 2023 og 2024. Den generelle rammen som tidligere er bevilget for 2023 og 2024 er disponert til andre planer.

Områderegulering Lillestrøm kollektivknutepunkt er en svært sentral og viktig plan for hele kommunen, og for våre samarbeidspartnere i regionale samferdselsetater. Den bør startes opp så snart for mulig. Vi bør derfor ha finansiering i 2024. Det antas at samferdselsetatene kan bidra til finansiering av områdeplanarbeidet. For 2024 er den generelle rammen som tidligere er bevilget bundet opp til områderegulering for Fetsund. Det er planlagt at denne generelle rammen disponeres til områderegulering for Lillestrøm kollektivknutepunkt i 2025. Det søkes derfor om midler kun i 2024.

Totalt betyr dette at det søkes om 1,0 mill. kroner i 2023, 3,0 mill. kroner i 2024 og 1,0 mill. kroner i 2025 for å kunne utarbeide disse tre områdereguleringsplanene.

Økt behov for midler til Fallvilttjenesten

For å forkorte viltets lidelser, er kommunen pålagt å ha en ettersøksordning, som skal utføres i samsvar med Viltloven. Kommunen har dermed avtaler med erfarne ettersøksjegere, heretter kalt fallviltarbeidere.

Fallviltarbeiderne utfører trolig noe av det farligste kommunale oppdraget, fordi de fleste hendelsene er på/ved trafikkerte veier til alle døgnetts tider der våpen er et viktig arbeidsverktøy. Skadde dyr kan i seg selv være en risiko. Det stilles høye krav til fallviltarbeidernes kompetanse, og kommunen er ansvarlig for deres HMS.

Økte midler skal dekke økt kompensasjon knytta til både lokal særavtale og oppdragsavtale. Lokal særavtale reforhandles denne høsten og kompensasjon for døgnkontinuerlig vaktuke justeres i tråd med andre kommunale vaktordninger. Ordningen har i tillegg en bakvakt 24/7, som ikke godtgjøres i dag, men som bør godtgjøres slik at tjenesten er operativ selv ved to hendelser på samme tid og ulikt sted i kommunen, eller ved hendelser som krever to fallviltjegere (typisk ved påkjørsler av elg/store dyr).

Jegerne bruker eget våpen og ammunisjon i arbeidet, uten at dette kompenseres i dag. Det anbefales at det legges inn en godtgjøring for bruk av våpen på en liten sum pr oppdrag.

Økonomiplan for 2023-2026

Hvis dette ikke godtgjøres kan kommunen velge at fallviltarbeiderne ikke lenger skal reise ut på ikke lovpålagte oppdrag. De kan for eksempel velge vekk å hjelpe skadd rev, grevling, fugl mv. Kommunen har til nå av på grunnlag av dyrevernhensyn valgt å følge opp disse henvendelsene. Alternativet er at Mattilsynet, som egentlig har ansvaret, følger opp slike henvendelser, men erfaring viser at de ikke har anledning til å prioritere denne typen oppdrag.

Økt kapasitet til områdereguleringer

Kommunen har vedtatt å satse på by- og stedsutvikling, og kommunen har mål om å utvikle attraktive byer og tettsteder. Som en følge av dette skal det utarbeides en lang rekke kommunale områdereguleringsplaner for å oppnå målene. Dette er komplekse plantyper som krever mye kapasitet. For å øke takten på arbeidet med områdereguleringer, trengs det derfor flere stillinger.

Ønskede tiltak og innsparinger som ikke er innarbeidet i økonomiplanen

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Handlingsplan for bekjempelse av svartelistede arter (e-skatt)	250	0	0	0
Kartlegging og formidling av blå og grønne verdier - klimasats, kommunal andel (e-skatt)	1 000	0	0	0
Kvalitetshøving av eiendomsdata - oppfølging av Nasjonal geodatastrategi og fylkesgeodataplanen til Oslo og Viken	400	400	0	0
Midler til oppfølging av byutviklingsplanen	1 000	1 000	1 000	0
Modernisere og digitalisere løsninger innenfor plan, bygg og geodata	650	400	400	400
Restaurering av naturområder (e-skatt)	400	0	0	0
Trainee innenfor klima, miljø og geodataområdet (e-skatt)	350	700	350	0
Utskiftning av biler til gjennomføring av oppmålingstjenester	75	150	150	150
Øke bemanning på avdeling byggesak	0	0	0	0
Sum	4 125	2 650	1 900	550

Handlingsplan for bekjempelse av svartelistede arter (e-skatt)

Det må utarbeides en handlingsplan for Lillestrøm kommune. Gjeldende plan for tidligere Skedsmo kommune må oppdateres og utvides til å gjelde hele Lillestrøm kommune. Det trengs midler til konsulentbistand for å få utarbeidet en slik plan.

Kartlegging og formidling av blå og grønne verdier - klimasats, kommunal andel (e-skatt)

Det skal gjøres en kartlegging av blå og grønne verdier i de bebygde områdene i kommunen. I tillegg bør det gjøres et arbeid med tilrettelegging og formidling av resultatene slik at dette kan brukes i kommunen og private aktørers planlegging, med sikte på klimatilpasning og bevaring av naturmangfold mm. Kommunen har fått støtte fra Klimasats for å kartlegge karbonrike arealer, og kommunen trenger midler til å dekke egenandel til dette. I tillegg er det behov for en større kommunal andel slik at det kan utarbeides en fullverdig kartlegging av de blå og grønne verdiene i tettbebyggelsen.

Kvalitetsheving av eiendomsdata - oppfølging av Nasjonal geodatastrategi og fylkesgeodataplanen til Oslo og Viken

Matrikkelen er en svært viktig nasjonal felleskomponent som inneholder opplysninger om alle eiendommer, bygninger og adresser. Mange tjenester benytter data fra matrikkelen, og det er avgjørende at disse er av god kvalitet og troverdig for bruk i kommunale tjenester. Kartverket bistår kommunene med råd og veiledning, samt utarbeider oversikt på hvilke områder kommunene må gjennomføre en kvalitetsheving av sine data.

Det er i dag behov for å øke kvaliteten på eiendomsopplysninger og bygg, for at de skal kunne benyttes til planlegging, forvaltning og god samfunnsutvikling fremover. Videre spiller matrikkelen en viktig rolle i digitaliseringen av samfunnet. Matrikkelen inneholder data som benyttes i samfunnsutviklingen av offentlige og private aktører, av små og store aktører, av deg og meg. Det er poengtert i nasjonal geodatastrategi at «sentrale data – slik som eiendom-, bygning- og adressedata fra matrikkelen – må ha svært høy datakvalitet, siden mange prosesser i samfunnet er avhengig av dem.»

Nasjonal geodatastrategi med handlingsplan og fylkesgeodataplanen til Oslo og Viken inneholder mål for å øke kvaliteten i matrikkelen. Dersom Lillestrøm kommune skal nå målene om reduksjon av antall eiendommer med dårlig kvalitet er det behov for å få opprettet et prosjekt med i perioden 2023-2024. Ved å benytte konsulentmidler til frikjøp av stillinger på oppmåling vil ansatte kunne benyttes til kvalitetsheving av datagrunnlaget. Eiendommer i tettbygde og regulerte områder prioriteres, da det ofte er behov for å avklare eiendomsforhold når områdene skal videreutvikles.

Midler til oppfølging av byutviklingsplanen

Byutviklingsplanen representerer et viktig skritt i retning av å få oversikt over struktur på blå, grønne og grå felles områder i byen, og hvordan gatenettet skal funksjonsfordeles og utvikles, og hvor vi skal utvikle nabolagstiltak og reparere mangler i Lillestrøm by. Den gir imidlertid ikke alle svar, og den må detaljeres på mange punkter og områder for å kunne danne grunnlag for finansieringsavtaler med private. Områdemodell for Lillestrøm by har vært etterspurt og vedtatt av kommunestyret. Grunnlaget for en slik modell er kunnskap om utforming, kvalitet og kostnader på de offentlige områdene.

Noen av prosjektene som byutviklingsplanen peker på som nødvendig oppfølging er f.eks.:

- Samfunnsakser i byen - innhold og utforming
- Formingsveileder for enhetlig møblering i byen
- Overvannsplan for hele Lillestrøm by
- Detaljering av utvidet park ved Lillestrøm kirke
- Blå-grønn by - og kanal grande i den grønne ringen - dette må jobbes videre med før det kan gjennomføres
- Prosjekt oppgradering av byrom, som går inn i hvert enkelt byrom og sier hva som bør gjøres
- Helhetlig plan for utvikling av Brandvoldgata til en viktig gang- og sykkelakse i byen mm.

Med en bevilgning på 1 mill. kr per år, kan flere av disse prosjektene gjennomføres, avhengig av hvilke som vurderes viktigst

Modernisere og digitalisere løsninger innenfor plan, bygg og geodata

By- og stedsutvikling har i dag flere løsninger som bør moderniseres og øke bruken av felleskomponenter. Det er behov for bedre integrasjoner mellom kart, arkiv og matrikkel. Dette gir enklere tilgang til et oppdatert kunnskapsgrunnlag, og vil effektivisere saksbehandlingen på området.

Regjeringen jobber med tilrettelegging for digitalisering av planprosessen og innføring av digitale romlige planer. Det vil være behov for å økt satsning på 3D, BIM og digitale løsninger for medvirkning i planprosesser fremover. Videreutvikling av hele verdikjeden med innsending av planforslag, saksbehandling og bedre dialog med involverte parter.

Det er ønskelig å ta i bruk skyløsninger for flere av løsningene for å redusere tidsbruk til drift og oppdateringer av løsninger på egen infrastruktur. I flere tilfeller er det enklere å få til sammenhengende tjenester uten manuelle arbeidsoperasjoner.

Innenfor flere av selvkostområdene er det i dag ikke midler på fond, slik at det vil være nødvendig å få tilført midler for å gjennomføre et prosjekt for å modernisere løsninger innenfor plan, bygg og geodata.

Det er knyttet stor usikkerhet til kostnader, og i første omgang bes det om midler til gjennomføring av et forprosjekt for kartlegging av prosesser og tilpasning av løsninger. I tillegg er det nødvendig med midler til modernisering av fagsystemer og datautstyr for å ta i bruk fellesløsninger.

Restaurering av naturområder (e-skatt)

«Restaurerbare områder i Lillestrøm kommune» (Ecofact, 2021) identifiserer områder som kan restaureres eller tilbakeføres til natur i kommunen. Det må engasjeres konsulent til utarbeidelse av kostnadsoverslag på forslåtte restaureringstiltak, og å gi anbefaling på prioritering av tiltak.

Trainee innenfor klima, miljø og geodataområdet (e-skatt)

Midler til trainee for å tilføre kompetanse innenfor klima, miljø og geodataområdet

By- og stedsutvikling skal bidra til at vi tar et helhetlig grep for å få til god samfunnsutvikling, og at denne er i tråd med FNs bærekraftsmål. Kommunalområdet skal ha et særlig fokus på å følge opp klima og miljø i tillegg til by- og tettstedsutvikling.

Ny og oppdatert kunnskap kan tilføres gjennom å ta inn nyutdannede gjennom traineeordningen til fagområdene strategi og analyse, og geodata. Spesielt gjelder dette fagområder knyttet til rådgivning innenfor klima- og miljø, samt bærekraftig by- og tettstedsutvikling. Lillestrøm kommune deltar i dag i Romerike Trainee ordningen, og det er ønskelig å kunne ta inn en ekstra trainee fra og med opptaksåret 2023.

Utskiftning av biler til gjennomføring av oppmålingstjenester

Det er behov for å skifte ut to eldre elvarebiler som ble anskaffet i 2017. Rekkevidde er i flere tilfeller for dårlig til å nå ytterkantene i kommunen om vinteren. I første omgang er det behov for utskiftning en bil årlig fra 2023.

Bilene må være dedikert til oppmålingstjenester, da biler må utstyres med verktøy, grensemerker og annet utstyr for å foreta oppmåling av eiendommer som følge av at kommunen er lokal matrikkelmyndighet, og ansvaret for å utføre oppmålingsforretninger og føre matrikkelen i kommunen, jf matrikkeloven § 5a. Oppmålingsforretninger utføres i marka gjennom hele året.

Bil leases gjennom kommunens rammeavtale på elvarebiler og utgifter belastes selvkostområdet oppmåling.

Øke bemanning på avdeling byggesak

Det er fortsatt stor saksmengde innenfor byggesak. Det er fortsatt mange saker til behandling og man ser ingen vesentlig nedgang av saker inn. Med den bakgrunnen ser vi behov for å oppbemanne med inntil seks nye stillinger for å kunne håndtere byggepresset vi står over og slik at vi kan forvalte regelverket med de saksbehandlingsfristene vi må forholde oss til. Tiltaket dekkes innenfor allerede vedtatte byggesaksgebyrer og opparbeidet byggesaksfond.

Byggesaksavdelingens utgifter dekkes fullt ut av selvkost (gebyrfinansiert).

Endringer i brukerbetalinger og gebyrer

Gebyrforskrift for plan, byggesak, geodata og landbruk ble revidert i kommunestyret 9. november 2022 i sak KS 190/22. Forskriften gjelder gebyrer i henhold til plan- og bygningsloven, matrikkellova, forurensningsloven, eierseksjoneringsloven, konsesjonsloven, viltloven og jordlova. Forskriften vil gjelde fra 1. januar 2023.

Endringene vil bli oppdatert i tabellen etter at saken er vedtatt.

I den nye forskriften er prisene tatt ut i et eget gebyrregulativ, slik at det vil bli enklere å justere ved årlige reguleringer.

Gebyrliste

Barnehager

1. Foreldrebetalingen skal ikke være høyere enn seks prosent av husholdningens samlede inntekt, begrenset opp til maksgrensen for foreldrebetaling. Maksimalgrensen for foreldrebetaling fra 1. januar 2023: 3.000,- per måned. Det tas forbehold om endringer i statsbudsjettet.
2. Det tilbys kun heltidstilbud i de kommunale barnehagene.
3. 2-, 3-, 4- og 5-åringer som bor i husholdninger med lav inntekt har rett til 20 timer gratis kjernetid per uke. Per 1. august 2022 er inntetsgrensen satt til 598.825 kroner.
4. Det gis 30 % søskenmoderasjon for søsken nr. 2. For søsken nr. 3 og øvrige gis det 50% søskenmoderasjon i perioden 1. januar - 31. juli. Fra 1. august er barnehagetilbudet for søsken nr. 3 og øvrige gratis. Søskenmoderasjon gis for både høyeste og laveste sats.
5. Private barnehager gis tilsvarende moderasjonsordninger (søskenmoderasjon og ordning for familier med lav betalingsevne) som kommunale barnehager.
6. Det betales for 11 måneder i barnehageåret. Juli er betalingsfri.
7. Kostpenger er øremerket matservering, og er beregnet til å være tilstrekkelig til å dekke barnehagens utgifter.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
5 dager	Pris pr. mnd.	3 315	3 000	-315	-10%		Det tas forbehold om endringer i Statsbudsjettet
Kostpenger	Pris pr. mnd.	431	449	18	4%		Gjelder for følgende barnehager: Nordli, Idrettsparken, Blaker, Frogner, Fjellboveien.
Kostpenger	Pris pr. mnd.	291	303	12	4%		Gjelder for følgende barnehager: Tienbråten, Ramstadskogen, Garderåsen, Dalen
Kostpenger	Pris pr. mnd	63	66	3	5%		Gjelder for følgende barnehager: Asak, Breidablikk, Bråtejordet, Hagan, Kjeller, Korshagen, Lillestrøm, Linbråten, Melby, Måsan, Riisløkka, Sagelva, Strømmen, Tæruddalen, Uglebakken, Vardeåsen, Volla,

Skolefritidsordningen (SFO)

1. Foreldrebetalingen skal ikke være høyere enn seks prosent av husholdningens inntekt
2. Satsene for deltidstilbud inndeles i fem betalingsintervaller knyttet til oppholdstid
3. Det gis 30 % søskenmoderasjon for søsken nr. 2. og 50 % for søsken nr. 3 og øvrige.
4. For alle elever på 1. trinn er det innført moderasjonsordning hvor 12 timer er gratis.
5. Kostpenger er øremerket matservering, og er beregnet å være tilstrekkelig til å dekke skolefritidsordningens utgifter

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
1 dag	Pris pr. mnd.	808	842	34	4%	↗	
2 dager	Pris pr. mnd	1 458	1 519	61	4%	↗	
3 dager	Pris pr. mnd	2 104	2 192	88	4%	↗	
4 dager	Pris pr. mnd	2 774	2 891	117	4%	↗	
5 dager	Pris pr. mnd.	3 454	3 599	145	4%	↗	
Delt måned (50%)	Pris pr. mnd.	1 728	1 801	73	4%	↗	
Kostpenger 1 dag	Pris pr. mnd.	59	61	2	3%	↗	
Kostpenger 2 dager	Pris pr. mnd.	114	119	5	4%	↗	
Kostpenger 3 dager	Pris pr. mnd	167	174	7	4%	↗	
Kostpenger 4 dager	Pris pr. mnd.	205	214	9	4%	↗	
Kostpenger 5 dager	Pris pr. mnd	237	247	10	4%	↗	
Kostpenger delt måned (50%)	Pris pr. mnd.	119	124	5	4%	↗	

Voksenopplæringen

Satsene gjelder for betalings elever/ salg av timer til andre kommuner (norskopplæring)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Dagtid	Pris pr. time	81	84	3	4%	↗	
Fulltidsplass i grunnskolen	Pris pr. stk.	89 000	95 000	6 000	7%	↗	
Kveldstid	Pris pr. time	98	102	4	4%	↗	
Nettkurs	Prs pr. time	89	93	4	4%	↗	
Norskprøve muntlig	Pris pr. stk	1 046	1 090	44	4%	↗	
Norskprøve skriftlig	Pris pr. stk.	1 046	1 090	44	4%	↗	
Realkompetansevurdering	Pris pr. fag	0	1 225	1 225	0%	↘	
Realkompetansevurdering i alle fem fag	Pris for alle fem fag	0	5 000	5 000	0%	↘	
Samfunnskunnskapsprøve	Pris pr. stk.	941	981	40	4%	↗	
Statsborgerprøve	Pris pr. stk.	941	981	40	4%	↗	

Kulturskolen

Det gis søskenmoderasjon for søsken nr. 2 og utover. Søskenmoderasjon er per i dag 166 kroner (i semesteret) i reduksjon per søsken.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Band	Betaling per år	2 156	2 247	91	4%	↗	
Dans 1 klasse i uken	Betaling per år	2 612	2 722	110	4%	↗	
Dans 2 klasser i uken	Betaling per år	4 527	4 717	190	4%	↗	
Dans 3 klasser i uken	Betaling per år	6 468	6 740	272	4%	↗	
Dans 4-6 år	Betaling per år	2 612	2 722	110	4%	↗	
Enetimer sang og instrumental	Betaling per år	4 311	4 492	181	4%	↗	
Gitargrupper	Betaling per år	4 311	4 492	181	4%	↗	
Gruppeundervisning voksne	Betaling per år	3 773	3 931	158	4%	↗	
Kor	Betaling per år	2 156	2 247	91	4%	↗	
Korpsundervisning 1 elevplass	Betaling per år	3 234	3 370	136	4%	↗	
Musikkgrupper på skolene 1.-4 .klasse	Betaling per år	2 156	2 247	91	4%	↗	
Teater/drama	Betaling per år	4 311	4 492	181	4%	↗	

Økonomiplan for 2023-2026

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Visuelle kunstfag 1,5 time	Betaling per år	4 311	4 492	181	4%	↗	
Visuelle kunstfag begynner 1 time	Betaling per år	3 234	3 370	136	4%	↗	

Bibliotek

Erstatning for bøker og annet som ikke leveres inn

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Barnebok	Kr	250	258	8	3%	↗	
Blad og magasin	Kr	150	155	5	3%	↗	
Bygdebok	Kr	1 000	1 030	30	3%	...	
Film	Kr	200	206	6	3%	...	
Lydbok barn	Kr	300	309	9	3%	...	
Lydbok voksen	Kr	450	463	13	3%	...	
Musikk på CD	Kr	250	258	8	3%	↗	
Ordbok	Kr	600	618	18	3%	...	
Spill	Kr	600	618	18	3%	...	
Språkkurs	Kr	750	771	21	3%	...	
Tegneserie	Kr	50	52	2	4%	↗	
Tegneserieblad	Kr	50	52	2	4%	↗	
TV-serie	Kr	500	515	15	3%	...	
Voksenbok	Kr	400	412	12	3%	...	

Utleie av kommunale bygg og idrettsanlegg

Utleie hverdag - Kommunens idrettslag med aktive under 20 år

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Friidrettsstadion	Kr per time	408	420	12	3%	...	
Hallflate	Kr per time	204	210	6	3%	...	
Ishallen	Kr per time	918	945	27	3%	...	

Utleie - Kommunens idrettslag med aktive over 20 år til arrangement ukedager og helg

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Hallflate uten tribune	Kr per time	0	435	435	0%		

Utleie uansett formål - Idrettslag utenfor kommunen og private

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Fotballbane	Kr per time	408	420	12	3%		
Friidrettsstadion	Kr per time	408	420	12	3%		
Hallflate	Kr per time	520	535	15	3%		
Ishallen	Kr per time	918	945	27	3%		
Møterom / Aktivitetsrom / Kafeteria	Kr per time	204	210	6	3%		

Utleie - Kommunens idrettslag med aktive over 20 år

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Aktivitetsrom	Kr per time	204	210	6	3%		
Fotballbane	Kr per time	408	420	12	3%		
Friidrettsstadion	Kr per time	408	420	12	3%		
Hallflate	Kr per time	204	210	6	3%		
Ishallen	Kr per time	918	945	27	3%		

Utleie terapibad

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Terapibad utleie LIBOS	Per time	578	659	81	14%		
Terapibad utleie Skedsmotun bo og behandlingssenter	Per time	630	718	88	14%		
Terapibad utleie Sørums Sykehjem	Per time	473	539	66	14%		
Terapibad utleie Sørvald Bo og behandlingssenter	Per time	404	461	57	14%		

Kommunale bad

Nebursvollen Friluftsbad

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Enkeltbillett barn/honnør	Inngang	64	66	2	3%		Barn under 3 år har gratis inngang.
Enkeltbillett voksen	Inngang	127	131	4	3%		
Kjøp av saldokort	Per kort	21	21	0	0%		Minimum påfyll av saldokort er kr 360.
Sesongkort barn	Sesong	836	861	25	3%		
Sesongkort morgenbadere	Sesong	836	861	25	3%		
Sesongkort voksne	Sesong	1 672	1 722	50	3%		
Sklie dagskort	Per dag	77	79	2	3%		
Sklie enkelttur	Per tur	11	11	0	0%		

Kuskerudnebben

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Bruk av saldokort - barn	Kr	31	32	1	3%		
Bruk av saldokort - voksen	Kr	52	54	2	4%		Avrundet til hele kroner
Enkeltbillett barn/honnør	Kr	62	64	2	3%		Barn 0-6 år gratis inngang.
Enkeltbillett voksen	Kr	104	107	3	3%		
Kjøp av saldokort	Kr	21	21	0	0%		Minste påfyllingsbeløp er kr. 360.
Sesongkort barn	Kr	306	315	9	3%		
Sesongkort barn nr. 2	Kr	204	210	6	3%		
Sesongkort voksen	Kr	459	472	13	3%		

Fritidsaktivitet

Sørum fritidsgård

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Ridetimer barn fra andre kommuner	Kr per time	220	226	6	3%		
Ridetimer barn fra Lillestrøm kommune	Kr per time	140	145	5	4%		Avrundet til hele kroner
Ridetimer voksne	Kr per time	220	226	6	3%		

Aktiv fritid

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Brukerbetaling aktivitetstilbud	Per år	0	1 000	1 000	0%		Brukerbetaling er fra 2023 endret til betaling pr år, med fakturering pr. halvår.

Dagsenter/dagaktivitetscenter

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
1 dag per uke	Per måned	800	896	96	12%		Gebyr heves utover normal prisstigning som følge av ekstraordinær økning i transportutgifter og utgifter til mat
2 dager per uke	Per måned	1 600	1 792	192	12%		Gebyr heves utover normal prisstigning som følge av ekstraordinær økning i transportutgifter og utgifter til mat
3 dager per uke	Per måned	2 400	2 688	288	12%		Gebyr heves utover normal prisstigning som følge av ekstraordinær økning i transportutgifter og utgifter til mat
4 dager per uke	Per måned	3 200	3 584	384	12%		Gebyr heves utover normal prisstigning som følge av ekstraordinær økning i transportutgifter og utgifter til mat
5 dager per uke	Per måned	4 000	4 480	480	12%		Gebyr heves utover normal prisstigning som følge av ekstraordinær økning i transportutgifter og utgifter til mat

Frisklivskurs

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Bra mat kurs	Pr kurs	410	427	17	4%		
Hverdagsglede	Pr kurs	0	250	250	0%		Fra 1/1-23 innføres det betaling for kurshefte
Kurs i belastningsmestring	Pr kurs	410	550	140	34%		Økning grunnet ny og forbedret utgave av boka som følger med kurset

Egenbetaling praktisk bistand

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Inntekt mellom 2-3G	Timepris	233	243	10	4%		Makspris per måned kr 670
Inntekt mellom 3-4G	Timepris	245	255	10	4%		Makspris per måned kr 1.404
Inntekt mellom 4-5G	Timepris	332	346	14	4%		Makspris per måned kr 1.907
Inntekt over 5G	Timepris	527	549	22	4%		Makspris per måned kr 2.648
Inntekt under 2G	Timepris	72	73	1	1%		Makspris per måned kr 220 - statlig maksimalsats

Trygghetsalarm

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Inntekt over 2G	Per måned	453	472	19	4%		
Inntekt under 2G	Per måned	215	220	5	2%		Statlig maksimalsats

Måltider

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Måltider i omsorgsboliger	Per måltid	25	26	1	4%		
Tilkjørt mat til hjemmeboende	Per måltid	85	89	4	5%		

Korttidsopphold i institusjon

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Dagopphold i institusjon	Per dag	100	105	5	5%		Statlig maksimalsats
Døgnopphold i institusjon	Per dag	180	185	5	3%		Statlig maksimalsats

Tekniske hjelpemidler

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Utkjøring tekniske hjelpemidler	Per levering	188	200	12	6%		Prisen økes med mer enn vanlig prisøkning grunnet økning av drivstoffutgifter
Utlån av tekniske hjelpemidler	Pr hjelpemiddel	0	100	100	0%		Fra 1/1-23 innføres det betaling for utlån av tekniske hjelpemidler

Egenandeler fysioterapeut

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
30 min gruppebehandling	Kr	59	59	0	0%		Statlige satser, nye satser vil gjelde fra juli 2023
60 min gruppebehandling	Kr	102	102	0	0%		Statlige satser, nye satser vil gjelde fra juli 2023
Deretter per påbegynte 10 min	Kr	42	42	0	0%		Statlige satser, nye satser vil gjelde fra juli 2023
For undersøkelse inntil 30 min	Kr	185	185	0	0%		Statlige satser. Statlig satser, nye satser vil gjelde fra juli 2023. Gjelder også manuellterapeuter og andre spesialister
Inntil 20 min behandling hos fysioterapeut	Kr	135	135	0	0%		Statlige satser, nye satser vil gjelde fra juli 2023

Salg av sitteputer

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2022	2023	i kr	i %		
Salg av sitteputer	Pr pute	446	465	19	4%	↗	Sittepute til rullestol

Salg av sitteputer

Putene er 7,5 cm høy og kommer i ulike lengder og bredder. Puten tåler vekt opptil 125 kg og er CE merket. Vaskbar på 60 grader.

Vann, avløp, renovasjon og feiing

Vann og avløp

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2022	2023	i kr	i %		
Avlesing vannmåler dagtid	Kr. inkl. mva.	1 250	1 275	25	2%	↘	
Avlesning vannmåler kveldstid	Kr. inkl. mva.	1 875	1 910	35	2%	↘	
Erstatning tapt konsoll	Kr. inkl. mva.	625,00	625,00	0,00	0,00%	↘	For andre konsoller enn ordinær gjelder innkjøpspris
Erstatning tapt vannmåler	Kr. inkl. mva.	1 250,00	1 250,00	0,00	0,00%	↘	For andre vannmålere enn ordinær gjelder innkjøpspris
Fast gebyr avløp annet høy	Kr. inkl. mva.	5 236,88	5 500,00	263,12	5,02%	↗	
Fast gebyr avløp annet lav	Kr. inkl. mva.	1 047,38	1 100,00	52,62	5,02%	↗	
Fast gebyr avløp bolig	Kr. inkl. mva.	1 047,38	1 100,00	52,62	5,02%	↗	
Fast gebyr vann annet høy	Kr. inkl. mva.	3 625,00	3 805,00	180,00	4,97%	↗	
Fast gebyr vann annet lav	Kr. inkl. mva.	725,00	761,00	36,00	4,97%	↗	
Fast gebyr vann bolig	Kr. inkl. mva.	725,00	761,00	36,00	4,97%	↗	
Kubikkpris avløp	Kr. inkl. mva.	39,80	47,75	7,95	19,97%	↗	For abonnenter uten vannmåler gjelder omregningsfaktor: BRA x 1,5 = forbruk i m3
Kubikkpris vann	Kr. inkl. mva.	25,74	33,10	7,36	28,59%	↗	For abonnenter uten vannmåler gjelder omregningsfaktor: BRA x 1,5 = forbruk i m3
Oppmøte rørlegger dagtid	Kr. inkl. mva.	1 875	1 910	35	2%	↘	

Økonomiplan for 2023-2026

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2022	2023	i kr	i %		
Oppmøte rørlegger kveldstid	Kr. inkl. mva.	2 500	2 550	50	2%	↓	
Søknad om tillatelse til eller endring av, utslipp av sanitært avløpsvann		0	6 450	6 450	0%	↓	

Tilknytningsgebyr vann og avløp

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2022	2023	i kr	i %		
Ekstra sats avløp 151m2 - 1000m2	Kr. inkl. mva.	125,00	125,00	0,00	0,00%	↓	
Ekstra sats vann 151m2 - 1000m2	Kr. inkl. mva.	125,00	125,00	0,00	0,00%	↓	
Minimumsgebyr avløp per boenhet	Kr. inkl. mva.	25 000,00	25 000,00	0,00	0,00%	↓	Inntil 150m2
Minimumsgebyr vann per boenhet	Kr. inkl. mva.	25 000,00	25 000,00	0,00	0,00%	↓	Inntil 150 m2
Redusert sats avløp over 1000m2	Kr. inkl. mva.	62,50	62,50	0,00	0,00%	↓	
Redusert sats vann over 1000m2	Kr. inkl. mva.	62,50	62,50	0,00	0,00%	↓	

Renovasjon

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
				i kr	i %		
140 liter	Kr. inkl. mva.	4 761,00	4 761,00	0,00	0,00%	↓	Grunnsats
2,5 m3	Kr. inkl. mva.	85 022,50	85 022,50	0,00	0,00%	↓	Sats 104
240 liter	Kr. inkl. mva.	8 162,50	8 162,50	0,00	0,00%	↓	Sats 101
360 liter	Kr. inkl. mva.	12 243,75	12 243,75	0,00	0,00%	↓	Sats 102
4 m3	Kr. inkl. mva.	136 036,25	136 036,25	0,00	0,00%	↓	Sats 105
6 m3	Kr. inkl. mva.	204 053,75	204 053,75	0,00	0,00%	↓	Sats 106
660 liter	Kr. inkl. mva.	22 446,25	22 446,25	0,00	0,00%	↓	Sats 103
8 m3	Kr. inkl. mva.	272 071,25	272 071,25	0,00	0,00%	↓	Sats 107
Avfallssug per boenhet	Kr. inkl. mva.	3 572,00	3 572,00	0,00	0,00%	↓	Sats 121
Ekstra avfallssekk	Pr. stykk	42	42	0	0%	↓	Sats 140
Fritidseiendom	Kr. inkl. mva.	2 381	2 381	0	0%	↓	Sats 110
Renovasjonsbrønn per boenhet	Kr. inkl. mva.	4 251,25	4 251,25	0,00	0,00%	↓	Sats 120
Stasjonært avfallssug pr boenhet	kr inkl.mva.	0,00	3 048,00	3 048,00	0,00%	↓	Sats 122
Tillegg henteavstand	Kr. inkl. mva.	838,25	838,25	0,00	0,00%	↓	Sats 130

Stasjonært avfallssug pr boenhet

Fra 2023 skiller vi på gebyr til stasjonært og mobilt avfallssug.

Feie og tilsyn

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Feie- og tilsyn	Kr. inkl. mva.	637,68	676,25	38,57	6,05%	↗	
Tilsyn	Kr. inkl. mva.	320,22	340,00	19,78	6,18%	↗	

Septiktømming/gråvann

Kontroll og tilsyn innføres som et nytt gebyrområde fra 1.januar 2022.

Septiktømming

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Gråvann	Kr. per m3 inkl. mva.	527,00	527,00	0,00	0,00%	↘	
Septiktømming	Kr. per tømt m3 inkl. mva.	1 359	1 086	-273	-20%	↘	
Septiktømming oppmøtegebyr	Kr. inkl. mva.	1 186,00	1 186,00	0,00	0,00%	↘	

Kontroll og tilsyn

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kontroll og tilsyn	Kr. ekskl. mva.	456,00	959,00	503,00	110,31%	↗	Kontroll og tilsynsgebyr er utarbeidet etter selvkostforskrift og vedtatt lokal forskrift om utslipp av industrielt avløpsvann og fra private avløpsanlegg

Rigg og drift

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2022	2023	i kr	i %		
Leie av areal i by og tettsteder	Kr. per m2	303	320	17	6%		Prisjustering i henhold til årlig prisstigning.
Leie av areal utenfor by og tettsteder	Kr. per m2	209	222	13	6%		Prisjustering i henhold til årlig prisstigning.

Landbruk (endringer vedtas i egen sak til kst. 14.des 2022)

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2022	2023	i kr	i %		
Avtale om vedhogst i Lillestrøm kommuneskog	Kr.	500	500	0	0%		
Fellingsavgift elg, kalv	Kr.	340	340	0	0%		Fastsatt av miljødirektoratet
Fellingsavgift elg, voksen	Kr.	580	580	0	0%		Fastsatt av miljødirektoratet
Fellingsavgift hjort, kalv	Kr.	270	270	0	0%		Fastsatt av miljødirektoratet
Fellingsavgift hjort, voksen	Kr.	450	450	0	0%		Fastsatt av miljødirektoratet
Gebyr for bistand ved fangst av grevling, sats pr. time	Kr.	1 500	1 500	0	0%		
Grevling - utsetting av felle og avlaving av dyr	Kr.	0	0	0	0%		Deretter kr 500 per utrykning
Omsetning av fallvilt	Kr. per kg.	0	0	0	0%		
Søknad om delingssamtykke	Kr.	2 000	2 000	0	0%		Fastsatt av landbruksdirektoratet
Søknad om konsesjon, erverv av fast eiendom	Kr.	5 000	5 000	0	0%		Landbrukseiendom, fastsatt av landbruksdirektoratet
Søknad om konsesjon, erverv av tilleggsareal	Kr.	0	0	0	0%		

Regulering og plansaker (endringer vedtas i egen sak til kst. 14.des 2022)

Faste satser

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Grunnbeløp (behandlingsgebyr)	Kr.	150 000	150 000	0	0%	↓	
Oppstartsgebyr	Kr.	50 000	50 000	0	0%	↓	

Gebyr for planområdets areal (tillegg til grunnbeløpet)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Tillegg pr m2 for arealer innenfor sentrumsformålet (definert i kommuneplanen) opptil 20 000 m ²	Kr.	26	26	0	0%	↓	
Tillegg pr m2 for øvrige arealer (ikke sentrumsformål) utover 20 000 m2	Kr.	1	1	0	0%	↓	
Tillegg pr. m2 for arealer innenfor sentrumsformålet for arealer utover 20 000 m2	Kr.	2	2	0	0%	↓	
Tillegg pr. m2 for øvrige arealer (ikke sentrumsformål) opptil 20 000 m2	Kr.	15	15	0	0%	↓	

Gebyr for bebyggelsens areal (tillegg til grunnbeløpet)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Tillegg pr m2 BRA 0 - 10 000 m2	Kr.	22	22	0	0%	↓	
Tillegg pr m2 BRA 0 - 10 000 m2 innenfor sentrumsformålet	Kr.	32	32	0	0%	↓	
Tillegg pr m2 BRA 10 000 - 20 000 m2	Kr.	17	17	0	0%	↓	
Tillegg pr m2 BRA 10 000 - 20 000 m2 innenfor sentrumsformålet	Kr.	27	27	0	0%	↓	
Tillegg pr m2 BRA areal utover 20 000 m2	Kr.	7	7	0	0%	↓	
Tillegg pr m2 BRA for areal utover 20 000 m2 innenfor sentrumsformålet	Kr.	12	12	0	0%	↓	

Mindre endring av reguleringsplan, jf pbl § 12-14

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Planendringer etter enklere prosess, mer omfattende endring	Kr.	200 000	200 000	0	0%	↓	
Planendringer etter enklere prosess, mindre endringer	Kr.	100 000	100 000	0	0%	↓	

Planprogram og konsekvensutredninger, jf pbl § 4-2

Økonomiplan for 2023-2026

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Behandling av planprogram, og tidspunkt for behandling er fastsatt		75%	75%				
Behandling av planprogram, og tidspunkt for behandling er fastsatt	Kr.	100 000	100 000	0	0%	↓	

Behandling av planprogram, og tidspunkt for behandling er fastsatt

Der kommunen er ansvarlig myndighet for vedlegg I-tiltak, og der det oppstår utredningsplikt for vedlegg II-tiltak, skal det for behandling av konsekvensutredninger betales et gebyr i prosent av gebyret for planområdets areal

Andre gebyrsatser

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
For søknad eller arbeid som ikke dekkes av de vedtatte satser er timesatsen per time	Kr.	Se § 1-7	Se § 1-7				
Midtveisgebyr. Se § 2.1-2. Det betales et gebyr på 50 % av forventet gebyr til førstegangsbehandling, også kalt hovedgebyret	Kr.	50%	50%				
Ny førstegangsbehandling i Hovedutvalg for miljø og samfunn	Kr.	Etter medgått tid	Etter medgått tid				
Planforslag som avslås lagt ut til offentlig ettersyn av Hovedutvalget håndteres iht. § 2.1-2 siste ledd.	Kr.						
Planforslag som ikke fremmes til førstegangsbehandling av kommunedirektøren, ilegges gebyr tilsvarende sats for midtveisgebyr	Kr.						
Planforslag som ikke ønskes fremmet til førstegangsbehandling av forslagsstiller, ilegges gebyr tilsvarende sats for midtveisgebyr.	Kr.						
Stoppet planinitiativ, jfr. pbl. § 12-8	Kr.	50 000	50 000	0	0%	↓	
Utarbeidelse av kommunalt planalternativ i tillegg til forslagstillers alternativ, jfr. pbl. § 12-11	Kr.	Etter medgått tid	Etter medgått tid				

Graving i vei

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Dagmulkt	Pr dag	100	106	6	6%	↑	Ihhl. veiloven § 61
Graving i kommunal vei	Kr. pr vei	4 692	4 974	282	6%	↑	
Kontrollgebyr	Kr. pr ekstra kontroll	1 173	1 250	77	7%	↑	Ekstra kontroll av gravinger
Trafikktelling	Pr. måling	5 300	5 618	318	6%	↑	Måling med radar

Trafikktelling

Radarmåling for eksterne.

Byggesaksbehandling (endringer vedtas i egen sak til kst. 14.des 2022)**Generelle bestemmelser bygg**

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avbrutt eller avvist sak	Kr.	20 000	20 000	0	0%	↓	
Timesats	Kr.	1 500	1 500	0	0%	↓	

Gebyr for byggesaksbehandling

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Hvis søker ikke har greid å komplettere søknaden på tross av mangelbrev fra Bygningsmyndigheten hvor manglene er angitt, slik at mangelbrev nr. 2 må skrives tillegges et gebyr.	Kr.	1 500	1 500	0	0%	↓	

Bolig

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
1. boenhet	Kr.	31 000	31 000	0	0%	↓	
For 11. boenhet t.o.m. 30. boenhet i samme bygg: pr. boenhet	Kr.	11 000	11 000	0	0%	↓	
For 2. boenhet t.o.m. 10 boenhet i samme bygg: pr. boenhet	Kr.	16 000	16 000	0	0%	↓	
For 31. boenhet og flere boenheter i samme bygg: pr. boenhet	Kr.	6 000	6 000	0	0%	↓	
For antall boenheter over 150 betales ikke gebyr	Kr.	0	0	0	0%	↓	
Omdisponering av hytte til helårsbolig	Kr.	30 000	30 000	0	0%	↓	

Tilbygg, påbygg, underbygging, boliggarasje og uthus på boligeiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
For garasjeanlegg og parkeringskjeller tilleggsgebyr pr. parkeringsplass f.o.m. 3. parkeringsplass.	Kr.	2 000	2 000	0	0%	↓	
Frittliggende boliggarasje eller uthus over 50 m ²	Kr.	15 000	15 000	0	0%	↓	
Frittliggende boliggarasje eller uthus til og med 50 m ²	Kr.	10 000	10 000	0	0%	↓	
Garasjeanlegg utført som bygninger større enn 70 m ² , på terreng:	Kr.	15 000	15 000	0	0%	↓	

Økonomiplan for 2023-2026

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Mindre tilbygg 0 til 25 m ²	Kr.	0	0	0	0%	↓	
Parkeringskjeller	Kr.	20 000	20 000	0	0%	↓	
Tilbygg, påbygg eller underbygging fra 25m ² til 50 m ² som ikke gir ny boenhet til bolig	Kr.	10 000	10 000	0	0%	↓	
Tilbygg, påbygg eller underbygging som gir ny boenhet til bolig, pr boenhet	Kr.	21 000	21 000	0	0%	↓	
Tilbygg, påbygg eller underbygging større enn 50 m ² som ikke gir ny boenhet til bolig	Kr.	15 000	15 000	0	0%	↓	

Alle andre typer bygg

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
0 – 50 m ²	Kr.	21 000	21 000	0	0%	↓	
For BRA over 1000 m ² betales i tillegg et gebyr pr. m ²	Kr.	15	15	0	0%	↓	
mellom 101 – 500	Kr.	52 000	52 000	0	0%	↓	
mellom 501 – 1000	Kr.	72 000	72 000	0	0%	↓	
mellom 51 – 100 m ²	Kr.	41 000	41 000	0	0%	↓	

Spesielle bygg, skilt og dispensasjoner

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Per søknad som omfatter inntil 10 skilt		10 000	10 000	0	0%	↓	
Per søknad som omfatter inntil 3 skilt	Kr.	6 000	6 000	0	0%	↓	
Per søknad som omfatter inntil 5 skilt	Kr.	8 000	8 000	0	0%	↓	
Per søknad som omfatter mer enn 10 skilt	Kr.	20 000	20 000	0	0%	↓	
Samlet skiltplan for større bygg	Kr.	20 000	20 000	0	0%	↓	
Stadionanlegg (eventuelle næringsarealer i anlegget kommer i tillegg, se satsene for næringsbygg)	Kr.	95 000	95 000	0	0%	↓	

Dispensasjoner

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Som avklares uten regionale myndigheters uttalelser pr. forhold	Kr.	10 000	10 000	0	0%	↓	
som krever regionale myndigheters uttalelser per forhold	Kr.	15 000	15 000	0	0%	↓	

Driftsbygninger i landbruket

Økonomiplan for 2023-2026

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
For driftsbygninger i landbruket betales et tilleggsgebyr per kvadratmeter	Kr.	5	5	0	0%	↓	
Nybygg, endringsarbeider og tilbygg/påbygg til og med 1000 m ²	Kr.	20 000	20 000	0	0%	↓	

Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner, anlegg

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Boligbrakker, paviljonger til skolebruk, barnehagebruk etc.	Kr.	40 000	40 000	0	0%	↓	
Kiosker, brakker, telt og lignende over 50 m ²	Kr.	19 000	19 000	0	0%	↓	
Kiosker, brakker, telt og lignende t.o.m. 50 m ²	Kr.	10 000	10 000	0	0%	↓	

Gebyr for følgende mindre konstruksjoner og anlegg

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Gebyr for følgende mindre konstruksjoner og anlegg	Kr.	6 000	6 000	0	0%	↓	

Gebyr for følgende mindre konstruksjoner og anlegg

- Anlegg, flytting, utvidelse av privat vei eller parkeringsplass
- Søknadspliktig endring av terreng, areal mindre enn 100 m²
- Innhengning eller støyskjerm under 10 m lengde
- Støttemur under 10 m lengde
- Trappeheis og løfteplattform
- Oljetanker og fyringsanlegg
- Pipe (ny) eller pipe (rehabilitering) i bolighus / småhus
- Støttemur, fasadeendring, terrasse, tak over terrasse, pergola, gjerde og levegg
- Flytebrygger under 10 m lengde
- Ved tiltak som i utgangspunktet er unntatt byggesaksbehandling (§ 20-5), men som allikevel skal godkjennes pga. avstandsbestemmelsene benyttes faktor 0,5 (dokkestuer, uthus, levegg)
- Takoverbygg
- Trapper i kjellernedgang
- Mindre svømmebasseng som ikke krever prosjektering (prefabrikkerte)
- Minirenseanlegg
- Andre mindre bygg og konstruksjoner og anlegg

Gebyr for følgende Konstruksjoner og anlegg av middels størrelse

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Nyoppføring og nyanlegg eller søknadspliktig endring, ombygging og fornyelse av følgende konstruksjoner og anlegg betales med kr	Kr.	10 000	10 000	0	0%	↓	

Nyoppføring og nyanlegg eller søknadspliktig endring, ombygging og fornyelse av følgende konstruksjoner og anlegg betales med kr

- Utendørs svømmebasseng, plassbygde som krever prosjektering
- Heis
- Lagertanker
- Broer
- Master
- Offentlig veianlegg pr. påbegynt 300 m lengde
- Offentlige rørledninger for transport av vann, avløpsvann, overvann, og rørledning for avfall og fjernvarme, pr. påbegynt 300 m tracélengde
- Kai, molo, brygge og flytebrygge over 10 m lengde
- Utendørs lagring og produksjonsvirksomhet
- Åpne anlegg for idrett og lek
- Ballbinge
- Private ledningsanlegg uansett lengde
- Andre konstruksjoner som ikke kan betegnes som bygning på næringseiendom
- Fyringsanlegg, kjøleanlegg, ventilasjonsanlegg, sprinkelanlegg, anlegg for brannalarm, heis, rulletrapp og rullebånd
- Midlertidig deponering av masse
- Støttemur og innhegning over 10 m lengde
- Utendørsplan og/ eller revisjon av samme som kan behandles administrativt
- Nedgravde renovasjonsanlegg
- Parkeringsplasser på terreng med mer enn 10 plasser
- Andre bygningstekniske installasjoner

Gebyr for større konstruksjoner og anlegg

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2022	2023	i kr	i %		
Masseforflytning, planering og landskapsarbeid: For arealer over 3000 m ² betales et tillegg pr. påbegynt 200 m ² på	Kr.	4 000	4 000	0	0%	↓	
Masseforflytning, planering og landskapsarbeid: Mellom 2000 m ² t.o.m. 3000 m ²	Kr.	46 000	46 000	0	0%	↓	
Masseforflytning, planering og landskapsarbeid: Mellom 500 m ² t.o.m. 2000 m ²	Kr.	41 000	41 000	0	0%	↓	
Masseforflytning, planering og landskapsarbeid: Som berører areal over 100 m ² og opptil 500 m ²	Kr.	15 000	15 000	0	0%	↓	
Tribuner og idrettsbaner og andre anlegg for idrett og lek som ikke er nevnt som spesielle bygg. Dersom tribunen har rom for næringsvirksomhet betales gebyr for næringsarealene i tillegg	Kr.	15 000	15 000	0	0%	↓	
Tuneller og underjordiske haller, lokk og konstruksjoner over vei eller vann	Kr.	15 000	15 000	0	0%	↓	

Massedeposering

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2022	2023	i kr	i %		
Gjelder både uttak og mottak over 30.000	Kr.	70 000	70 000	0	0%	↓	
Gjelder både uttak og mottak som berører inntil 30.000 m ³	Kr.	50 000	50 000	0	0%	↓	

Bruksendring, endring, hovedombygging og riving

Gebyr	Enhet	Sats	Sats	Endring	Endring	Trendpil	Merknad
		2022	2023	i kr	i %		
Bruksendring med varighet inntil 6 mnd.	Kr.	5 000	5 000	0	0%	↓	

Økonomiplan for 2023-2026

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Endring av bygningstekniske installasjoner	Kr.	4 000	4 000	0	0%	↓	
Fasadeendring for bygning per søknad for større bygg	Kr.	15 000	15 000	0	0%	↓	
Fasadeendring for bygning per søknad for åpen småhusbebyggelse	Kr.	5 000	5 000	0	0%	↓	
Oppdeling av bolig/leilighet pr ny leilighet	Kr.	18 000	18 000	0	0%	↓	
Revidert tegninger som krever ny behandling, næringbygg og boligblokker	Kr.	15 000	15 000	0	0%	↓	
Revidert tegninger som krever ny behandling, småhusbebyggelse	Kr.	5 000	5 000	0	0%	↓	
Riving av bygg som krever avfallsplan og/eller miljøsaneringsplan	Kr.	12 000	12 000	0	0%	↓	
Riving av bygg som krever uttalelse fra andre myndigheter	Kr.	20 000	20 000	0	0%	↓	
Rivingstillatelse	Kr.	7 000	7 000	0	0%	↓	
Sammenføyning av bruksareal	Kr.	5 000	5 000	0	0%	↓	

Trinnvis igangsetting og midlertidig brukstillatelse

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Maksimalbeløp midlertidig brukstillatelse i større prosjekter som ikke krever befaring.	Kr.	48 000	48 000	0	0%	↓	
Maksimalbeløp midlertidig brukstillatelse i større prosjekter som krever befaring.	Kr.	72 000	72 000	0	0%	↓	
Midlertidig brukstillatelse som ikke krever befaring per bruksenhet	Kr.	8 000	8 000	0	0%	↓	
Midlertidig brukstillatelse som krever befaring per bruksenhet	Kr.	12 000	12 000	0	0%	↓	
Trinnvis igangsettingstillatelse per igangsetting	Kr.	20 000	20 000	0	0%	↓	

Godkjenning av ansvarsrett

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
For personlig ansvarsrett for selvbygger	Kr.	6 000	6 000	0	0%	↓	
Godkjenning av ansvarsrett	Kr.	6 000	6 000	0	0%	↓	

Forhåndskonferanse

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Forhåndskonferanse m/ påfølgende referat: For de øvrige byggeprosjekter	Kr.	5 000	5 000	0	0%	↓	
Forhåndskonferanse m/ påfølgende referat: For store utbyggingsprosjekter	Kr.	10 000	10 000	0	0%	↓	

Justeringsavtaler

Justeringsavtaler

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Justeringspliktavtale	Kr.	50 000	50 000	0	0%	↓	
Justeringsrettavtale - engangsgebyr	Kr.	50 000	50 000	0	0%	↓	Årlig gebyr 5 000 kr
Justeringsrettavtale - årlig gebyr	Kr.	5 000	5 000	0	0%	↓	Kommer i tillegg til engangsgebyret

Eiendomsmåling (endringer vedtas i egen sak til kst. 14.des 2022)

Ved oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning kreves hele gebyret betalt inn på forhånd. Matrikulering av eksisterende matrikulert grunn får samme gebyr for oppretting av matrikkelenhet med oppmålingsforretning.

Oppretting av matrikkelenhet med oppmålingsforretning

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
30 % reduksjon per matrikkelenhet fra og med femte matrikkelenhet		30%	30%				Reduksjon i gebyret
Eiendom med areal/volum fra 0 til 2000m ² /m ³	Kr	27 000	27 000	0	0%	↓	
Tillegg for areal/volum mellom 2 001 og 20 000m ² /m ³	Kr	2 000	2 000	0	0%	↓	Pris per hele 1 000 m ² /m ³
Tillegg for areal/volum over 20 000 m ² /m ³	Kr	200	200	0	0%	↓	Pris per hele 1 000 m ² /m ³

30 % reduksjon per matrikkelenhet fra og med femte matrikkelenhet

Ved oppretting av flere enn fire matrikkelenheter for samme område og fra samme rekvirent, gis følgende reduksjon i gebyret.

Eiendom med areal/volum fra 0 til 2000m²/m³

Oppretting av grunneiendom, anleggseiendom og festegrund

Tillegg for areal/volum mellom 2 001 og 20 000m²/m³

Tillegg for areal / volum mellom 2001 m² - 20 000 m² eller m³

Tillegg for areal/volum over 20 000 m²/m³

Oppmåling av uteareal på eierseksjonen

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
30 % rabatt fra og med femte seksjon		30%	30%				Reduksjon i gebyret
Gebyr for oppmåling av uteareal (pr seksjon)	Kr.	15 000	15 000	0	0%		Gebyr pr eierseksjon

30 % rabatt fra og med femte seksjon

Ved rekvirering av flere enn fire eierseksjoner for samme område og fra samme rekvirent gis følgende reduksjon i gebyret.

Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Gebyr pr matrikkelenhet	Kr.	4 200	4 200	0	0%		Pr matrikkelenhet

Gebyr pr matrikkelenhet

Tillegg for oppretting av en matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Grensejustering grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Grensejustering	Kr.	10 000	10 000	0	0%		Fast pris uavhengig størrelse på arealet

Grensejustering

Grensejustering av grunneiendom, anleggseiendom, festegrunn og jordsameie

Arealoverføring - Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Arealoverføring på inntil 1 000 m ²	Kr.	13 000	13 000	0	0%		Inntil 1000m ²
Arealoverføring tillegg fra 1001m ²	Kr.	4	4	0	0%		Pris per m ²

Arealoverføring tillegg fra 1001m²

Arealoverføring utløser dokumentavgift. Der grensene ikke er klarlagt på forhånd i forbindelse med arealoverføringm betales i tillegg gebyr for klarlegging av grense.

Klarlegging av tidligere koordinatbestemt grense

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Måling og merking av inntil to grensepunkter	Kr.	6 250	6 250	0	0%	↓	
Tillegg for hvert målt og nymerkede grensepunkt	Kr.	1 050	1 050	0	0%	↓	Tillegg pr punkt

Måling og merking av inntil to grensepunkter

Gebyret gjelder der hvor grense er fastlagt med koordinater

Tillegg for hvert målt og nymerkede grensepunkt

Tillegg pr ekstra punkt som påvises og er koordinatfestet ved tidligere forretning.

Oppmålingsforretning uten oppmøte i marka

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Det belastes 60% av gebyrsats for grunneiendom, uteareal eller anleggseiendom							60% av gebyrsats

Det belastes 60% av gebyrsats for grunneiendom, uteareal eller anleggseiendom

Oppmålingsforretning uten oppmøte i marka også kalt kontorforretning. Denne forretningstypen gjelder ikke for saker uten fullført oppmålingsforretning.

Utstedelse av matrikkelbrev

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Matrikkelbrev inntil 10 sider	Kr.	175	175	0	0%	↓	Gebyr fastlagt av kartverket
Matrikkelbrev over 10 sider	Kr.	350	350	0	0%	↓	Gebyr fastlagt av kartverket

Timesats eiendomsmåling

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Gebyr beregnet på grunnlag av anvendt tid	Kr.	1 500	1 500	0	0%	↓	Det faktureres for minimum to timer

Gebyr beregnet på grunnlag av anvendt tid

Gebyr for oppmålingstekniske arbeider som ikke kan beregnes etter foranstående satser, beregnes etter medgått tid (§ 1 - 7)

Klarlegging av ikke tidligere koordinatbestemt grense

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Måling og merking inntil 2 grensepunkt	Kr	8 500	8 500	0	0%	↓	Inntil 2 grensepunkt
Tillegg for hvert målte og merket grensepunkt	Kr	2 100	2 100	0	0%	↓	Pr. stk

Måling og merking inntil 2 grensepunkt

Måling og merking av inntil 2 grensepunkt, der hvor grense ikke har blitt fastlagt tidligere med koordinater

Tillegg for hvert målte og merket grensepunkt

Utover inntil 2 grensepunkt, belastest det pr målte og merket grensepunkt.

Informasjon

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kommentarer til gebyret							

Kommentarer til gebyret

Ved oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning kreves hele gebyret betalt inn på forhånd. matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn gir samme gebyr som oppretting av matrikkelenhet med oppmålingsforretning. Oppgaver som vi fakturerer etter medgått tid er klarlegging, oppmåling og stadfesting av rettigheter.

Uteserverting

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Leie av areal til uteserverting - Sommersesong	Kr. per m2	733	777	44	6%	↑	
Leie av arealer til uteserverting - vintersesong	kr pr m2	0	200	200	0%	↓	Nytt gebyr fra 2023

Fyrverkeri

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri	Kr.	1 981	2 033	52	3%	...	
Egenmelding	Kr.	459	471	12	3%	...	
Gjennomføring av tilsyn/kontroll	Kr.	953	978	25	3%	...	

Gravkapell, kremasjon og feste av grav

Gravkapell, kremasjon og feste av grav for innbyggere i Lillestrøm kommune

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Engangsavgift for nytt urnegravsted	Kr.	0	0	0	0%	↓	For opprettelse av gravsted
Engangsavgift navnet minnelund	Kr.	13 590	14 000	410	3%	...	Anonym 0,-
Festeavgift - Dobbel grav	Årlig	630	630	0	0%	↓	
Festeavgift - Enkelt grav	Årlig	315	325	10	3%	↑	
Festeavgift grav	20 år	6 300	6 438	138	2%	↓	
Festeavgift grav	5 år	1 575	1 606	31	2%	↓	
Kremasjonsavgift	Kr.	0	0	0	0%	↓	
Leie lille kapell Stalsberghagen	Kr.	1 140	1 175	35	3%	...	50 sitteplasser
Leie store kapell Stalsberghagen	Kr.	1 795	1 850	55	3%	...	200 sitteplasser

Gravkapell, kremasjon og feste av grav for innbyggere fra andre kommuner

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Engangsavgift anonym minnelund	Kr.	7 320	7 540	220	3%	...	
Engangsavgift for nytt urnegravsted	Kr.	10 450	10 765	315	3%	...	
Engangsavgift navnet minnelund	Kr.	13 590	14 000	410	3%	...	
Festeavgift - Dobbel grav	Årlig	630	650	20	3%	↑	
Festeavgift - Enkelt grav	Årlig	315	325	10	3%	↑	
Festeavgift grav	20 år	6 300	6 500	200	3%	↑	
Festeavgift grav	5 år	1 560	1 625	65	4%	↑	
Kremasjonsavgift	Kr.	5 790	5 964	174	3%	...	
Kremasjonsavgift samarbeidskommuner	Kr.	4 100	5 964	1 864	45%	↑	Gjelder Lørenskog og Rælingen kommuner
Leie lille kapell Stalsberghagen	Kr.	1 620	1 670	50	3%	...	50 sitteplasser
Leie store kapell Stalsberghagen	Kr.	2 520	2 595	75	3%	...	200 sitteplasser

Vigselsgebyr lørdag

Vigselsgebyr lørdag

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Vigselsgebyr lørdag		1 900	1 980	80	4%		

Vigselsgebyr lørdag

Vielser utenom ordinær arbeidstid.

Vigselsgebyr par utenfor Lillestrøm, hverdag

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Vigselsgebyr par utenfor Lillestrøm (fredag)		1 000	1 040	40	4%		Vigselsgebyr for par bosatt utenfor Lillestrøm, hverdager

Vedlegg

Ønskede tiltak fra tjenesteområdene

Hvert kommunalområde får i budsjettet mulighet til å presentere noen ønskede tiltak som kommunedirektøren ikke har funnet rom for i årets budsjett. Under følger en samleoversikt over alle ønskede tiltak fra kommunalområdene:

Ønskede tiltak fra tjenesteområdene (i 1.000 kr)

Beløp i 1000 kr

Org nivå 2 - ID og beskrivelse	Kommunalområde (T)	Tiltak	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
2 - OPPVEKST	Administrasjon og ledelse Oppvekst	Fraværsteam - ufrivillig/bekymringsfullt skolefravær	3 380	3 380	3 380	3 380
2 - OPPVEKST	Administrasjon og ledelse Oppvekst	Styrket tilbud til barn med autisme	1 690	1 690	1 690	1 690
2 - OPPVEKST	Barnehager	Styrket tilbud til barn med behov for spesialpedagogisk hjelp i førskolealder - to stillinger	1 700	1 700	1 700	1 700
2 - OPPVEKST	Helsetjenester for barn, unge og familier	Pakkeforløp mellom barnevern og psykisk helse barn og unge - to psykologstillinger	1 800	1 800	1 800	1 800
2 - OPPVEKST	Helsetjenester for barn, unge og familier	Styrking av skolehelsetjenesten - flere helsesykepleierstillinger	4 100	4 100	4 100	4 100
Sum 2 - OPPVEKST			12 670	12 670	12 670	12 670
3 - HELSE OG MESTRING	Administrasjon og ledelse Helse og mestring	Ett årsverk miljørettet helsevern	990	990	990	990
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Innkjøp av pasientløftere/takheiser (HMS-tiltak)	750	750	0	0
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Klinisk ernæringsfysiolog, ett årsverk	780	780	780	780
3 - HELSE OG MESTRING	Helsehus og institusjon	Utsifting av gamle og slitte møbler	750	750	0	0
3 - HELSE OG MESTRING	Helsetjenester til voksne	Forsterket hjemmesykepleie - to årsverk i turnus	1 780	1 780	1 780	1 780
3 - HELSE OG MESTRING	Helsetjenester til voksne	Varig drift i Frydenlundgata	2 450	2 450	2 450	2 450
3 - HELSE OG MESTRING	Tjenestetorg for helse og mestring	Styrke ergoterapi tjenesten med ett årsverk	680	680	680	680
Sum 3 - HELSE OG MESTRING			8 180	8 180	6 680	6 680
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn	Gravferd, tros- og livssynssamfunn - Lillestrøm kirkelige fellesråd	0	0	0	0
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn	Oppfølging av partnerskapsavtalen med FutureBuilt - et innovasjonsprogram og utstillingsvindu for de mest ambisiøse aktørene i byggenæringen	250	500	500	500

Økonomiplan for 2023-2026

Org nivå 2 - ID og beskrivelse	Kommunalområde (T)	Tiltak	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn	Oppfølging av kommunens ansvar ifm dekommisjonering av atomreaktoren på Kjeller	0	0	0	0
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	By- og stedsutvikling	Kvalitetsheving av eiendomsdata - oppfølging av Nasjonal geodatastrategi og fylkesgeodataplanen til Oslo og Viken	400	400	0	0
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	By- og stedsutvikling	Midler til oppfølging av byutviklingsplanen	1 000	1 000	1 000	0
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	By- og stedsutvikling	Modernisere og digitalisere løsninger innenfor plan, bygg og geodata	650	400	400	400
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	By- og stedsutvikling	Utskiftning av biler til gjennomføring av oppmålingstjenester	75	150	150	150
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	By- og stedsutvikling	Øke bemanning på avdeling byggesak	0	0	0	0
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Eiendom	Ansattparkering - lavere forventede inntekter enn budsjettet	0	0	0	0
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Eiendom	Ekstra innsats vedlikehold pasientrom på sykehjem	5 000	5 000	5 000	5 000
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Eiendom	Ledige lokaler formålsbygg uten driftsbudsjetter	1 000	1 000	1 000	1 000
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Kultur	Drift av park Sophie Radich skole	0	0	0	250
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Kultur	Drift av Slettaparken	0	0	250	250
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Kultur	Driftskostnader til islegging av Glostrupdumpa	130	260	260	260
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Miljøteknikk	Forvaltning Vei - behov for økt kapasitet	0	1 000	1 000	1 000
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Miljøteknikk	Kommunalt veinett - Driftsmidler til økning av 1,55 km kommunalt veinett 2023	350	350	350	350
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Miljøteknikk	Oppfølging av politisk vedtak temaplan vei	11 600	20 300	29 000	29 000
4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN	Miljøteknikk	Økning i kostnader til drift og vedlikehold av maskiner	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum 4 - KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN			21 955	31 860	40 410	39 660
Totalsum			42 805	52 710	59 760	59 010

Budsjettinnspill

Kontrollutvalget i Lillestrøm kommune

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget i Lillestrøm kommune

Dato:

11.10.2022 kl. 09:00

Sted:

Lillestrøm rådhus, formannskapssalen

Arkivsak:

19/00155

Tilstede:

Bjørn Arne Tronier (leder), Anna Kristine Jahr Røine, (nestleder), Lena Kjøhl, Kaveh Abdali, Jon Lima.

Andre:

Fra administrasjonen:

Kommunalsjef eiendom Vidar Almsten i sak 47/22 og 56/22.

Rådgiver NAV Ingrid Sundsbø og konsulent Siri Sagafoss i sak 47/22. Økonomidirektør Sven Nylænder i sak 48/22.

Avdelingsleder Psykisk helse og avhengighet Linda Gulbrandsen, prosjektleder Maria Paulsen og assisterende prosjektleder Gry Bernakiewicz i sak 56/22.

Fra Romerike revisjon: Senior forvaltningsrevisor Kari Tvetbråten og forvaltningsrevisor Alice Xiao Yuan til og med sak 53/22.

Protokollfører:

Utvalgssekretær Mona Moengen, Vikus

51/22 Budsjett 2023 for kontrollarbeidet i Lillestrøm kommune – ny Behandling

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Lillestrøm kommune	11.10.2022	51/22

Møtebehandling

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget anbefaler at kr 6 054 368 bevilges som budsjetttramme 2023 for kontrollarbeidet.

Kontrollutvalget	321 368
------------------	---------

Sekretariatet	525 000
---------------	---------

<u>Revisjonen</u>	<u>5 208 000</u>
-------------------	------------------

Sum for kontrollarbeidet 6 054 368

2. Kontrollutvalgets oversender saken til kommunedirektøren. Kontrollutvalgets forslag følger formannskapetets innstilling til kommunestyret.

Lillestrøm kirkelige fellesråd

DEN NORSKE KIRKE

Lillestrøm kirkelige fellesråd

Sak LKF 17/22
ugust 2022

Lillestrøm, 29. a

Innspill til Lillestrøm kommunes budsjett 2023 og handlingsplan 2023–2026.

Lillestrøm kommune hadde ifølge SSB (innrapportert av kommunen) brutto driftsutgifter til Den norske kirke, gravplasser og krematorier på 418,- kroner pr. innbygger i 2020. I sammenliknbare kommuner (kostra/størrelse) som Asker og Sandnes hadde de henholdsvis 533,- og 581,- kroner i utgifter pr. innbygger. Med Lillestrøm kommunes over 90 000 innbyggere innebærer det årlig mellom 10,4 og 14,7 millioner kroner mindre i inntekter for fellesrådet.

Disse mindreinntektene gir særlig utslag innen følgende områder:

- Det mangler administrative ressurser på kirkevergens kontor innen budsjett- og økonomistyring og innen saksforberedende støtte til bl.a. fellesrådets og menighetsrådenes møter.
- Det mangler diakoner og andre stillinger i våre menighetsstaber.
- Et opparbeidet vedlikeholdsetterslepet på 120 mill. kroner preger fellesrådets bygningsmasse.
- Ressursanalysen på gravplassen viser at det mangler 2,63 gravplassmedarbeiderstillinger.
- Det mangler 1 krematør for å dekke opp for dagens og fremtidig behov på krematoriet.

Med de store behovene som ble meldt inn til budsjett og handlingsplan i 2020, 2021 og 2022, men kun delvis ble tatt hensyn til, mener fellesrådet det er viktig å komme opp på et sammenliknbart nivå med Asker og Sandnes raskest mulig.

Lillestrøm kirkelige fellesråd har ansvar for 3 tjenestoområder som ikke skal

konkurrere innbyrdes om tildeling av midler. Innspill til budsjett og handlingsplan leveres derfor 3-delt.

- *Trossamfunnet Den norske kirke*
- *Gravplassforvaltning og gravplassmyndighet*
- *Krematoriedrift*

Alle tall er NOK nettobeløp. Det er prioritert rekkefølge innenfor hvert område. Innspillene er tillegg til eksisterende ramme med deflator for økning på 3%.

Trossamfunnet Den norske kirke

Den norske kirke lokalt i Lillestrøm består av 8 sokn med 9 kirker. Bygningene er alle av høy kulturhistorisk verdi og krever vedlikehold som beregnes til 6 ganger kostnaden av øvrige offentlige bygg. Vedlikeholdsetterslepet på bygg og anlegg er

Økonomiplan for 2023-2026

beregnet til 120 millioner kroner og det er behov for både investeringer og store vedlikeholdsoppgaver i nærmeste fremtid.

Men Den norske kirke består ikke bare av bygninger. Vel så viktig er arbeidet som utføres for befolkningen. Kirken har en svært omfattende virksomhet innenfor alle livets faser og gir tilbud til alle kommunens innbyggere med tiltaksom babysang i alle tettsteder, et utstrakt korarbeid for både barn og voksne, ungdomsklubber, speidergrupper, samtaletilbud, sorggrupper, ukentlige besøk på kommunens institusjoner, omfattende konsertprogram, sommeraktiviteter for skoleelever, den kulturelle skolesekken, gudstjenester, dåp, konfirmasjon, vielse, gravferd og dødsbud, for å nevne noe.

Det er viktig for trossamfunnet å få en vesentlig opptrapping av lønnsmidler både til administrasjon og fagstillinger for å ivareta og videreutvikle arbeidet for befolkningen generelt og medlemmene.

Økning i generelle rehabiliteringsmidler er viktig for å kunne utføre for eksempel innvendig kalking av kirkene når det er behov uten å måtte søke om egne prosjektmidler.

Budsjett 2023

1. Ny 50% økonomistilling for å bedre økonomistyring i fellestrådet 490 000,- (anbefalt av revisor).
2. Tetting av lekkasje og rehabilitering av Blaker kirketårn 3 mill.
3. Driftsmidler til ungdomsdiakon i Strømmen og Skjetten 250 000,-
4. Rehabilitering av Frogner kirke til 100-årsjubileum i 2025 – 4 mill. (RA søkes om støtte)
5. Ny 50% sekretærstilling for å betjene menighetsrådene 424 000,-
6. Ny diakonstilling 865 000,-
7. Øke årlige generelle rehabiliteringsmidler med 1 mill.
8. Øke årlige generelle investeringsmidler INV med 500 000,-

Til pkt. 1

Revisor har påpekt at administrasjonens innspill og behov for økt kapasitet på økonomistyring er berettiget. Det er viktig å levere grundige beslutningsunderlag for det folkevalgte organet og ledelsen.

Til pkt. 2

Blaker kirketårn lekker vann og ekstern faglig tilstandsvurdering, blant annet ved hjelp av drone, har vist at tårnet og deler av taket har store skader.

Til pkt. 3

Ny ungdomsdiakon er på plass og det trengs driftsmidler for å opprettetiltak og arrangementer i et område der ungdom trenger flere trygge tilbud.

Til pkt. 4

Det blir mange arrangementer og stor oppmerksomhet rundt Frogner kirkes 100-årsjubileum. Eksterntilstandsrapport viser store skader på fasaden, inklusive dører og vinduer.

Til pkt. 5

De 8 folkevalgte menighetsrådene har meldt inn at trenger administrativ støtte for å følge lovpålagte krav og få bistand til saksbehandling for å ivareta demokratiet.

Til pkt. 6

Det er store sosiale utfordringer i kommunen. Kirkens diakoniarbeid er en viktigaktør i arbeidet for å løse disse. En ny stilling vil øke kirkens innsats og bidrag.

Til pkt. 7

For å imøtegå det stadig økende vedlikeholdsetterslepet og potensiell fremtidig gjeld, trengs en økning i generelle rehabiliteringsmidler.

Til pkt. 8

En økning i generelle investeringsmidler er nødvendig for å videreutvikle bygg og eiendom som relevante møteplasser og kulturarenaer.

Handlingsplan 2023 - 2026

1. 2024: Rehabilitering av Frogner kirke til 100-årsjubileum i 2025 – 3,4 mill. (RA søkes om støtte)
2. 2024: Investeringer i Frogner kirke til 100-årsjubileum i 2025 INV – 1,9 mill.
3. 2024: Nye faste driftsmidler til etablering av møtesteder 800 000,-
4. 2024: 2 nye diakonstillinger 1,73 mill.
5. 2025: Rehabilitering av vinduer i Fet kirke 2 mill. (RA søkes om støtte)
6. 2025: Utvendig fasadebelysning av Lillestrøm kirke INV 480 000,-
7. 2026: Ny parkeringsplass ved Strømmen kirke INV 1,5 mill.
8. 2026: Nytt toalett i/ved Skedsmo kirke INV 3 mill.
9. 2025: Øke årlige generelle rehabiliteringsmidler med 1 mill.

Til pkt. 1

Frogner kirketrenger rehabilitering av vinduer, elektro, varmeovner og innvendige flater, inventar og kirkebenker før 100-årsjubileet.

Til pkt. 2

Frogner kirke mangler tilrettelegging med HC-toalett, hensiktsmessig lyd og lys, kjøkken og automatisk ringeanlegg til 100-årsjubileet.

Til pkt. 3

Etablering av lokale møtesteder der folk er blir viktig for å legge til rette for frivillighet i arbeid for barn og unge og kulturaktiviteter.

Til pkt. 4

En videre satsning på diakonier viktig for å løse flere av de sosiale utfordringene i kommunen. Nye stillinger vil øke kirkens innsats og bidrag.

Til pkt. 5

Ekstern tilstandsanalyse viser at vinduene på sørsiden i Fet kirke er i en særdeles dårlig forfatning. Mye treverk har råte og glassvinduer faller ut.

Til pkt. 6

Lillestrøm kirke har i dag nær sagt ingen utvendig fasadebelysning. Dette skiller seg sterkt fra omliggende bygninger og kirken blir liggende i mørke. Fasadebelysning er ferdig designet og elektroprosjektert. Det gjenstår kun lampeinnkjøp og elektroinstallasjon.

Til pkt. 7

Ved Strømmen kirke er det svært lite parkeringsmuligheter. Det er et stort behov for å øke kapasiteten.

Til pkt. 8

Det mangler HC-toalett ved Skedsmo kirke. Dagens toaletter også meget vanskelig tilgjengelig.

Til pkt. 9

For å imøtegå det stadig økende vedlikeholdsetterslepet og potensiell fremtidig gjeld, trengs en økning i generelle rehabiliteringsmidler.

Kommunens klimafondsøkes om å dekke merkostnader til omlegging til mer miljøvennlig drift.

Fellesrådet har mottatt 1 million kroner av Riksantikvaren (RA) til 60% dekning av kostnader forbundet rehabilitering av utvendig mur, vinduer og dører på Sørum middelalderkirke. RA kan søkes om å dekke 60% av en del kostnader på vernede kirker. Slik vil de 40%-beløpene i budsjettinnspillet på dette punktet få god avkastning.

Gravplassforvaltning og gravplassmyndighet

Lillestrøm kirkelige fellesråd forvalter i dag 273,2 daa gravplassareal. Det finnes totalt 28 209 opparbeidede graver, hvorav 9 660 ledige graver pr. april 2021.

Gravplassmeldingen er nylig behandlet i kommunestyret (sak 30/22). Den legger grunnlaget for fremtidig planlegging innenfor gravplassforvaltningen. Fellesrådet utarbeider også en ressursbehovsanalyse for gravplasser og krematorie som et viktig dokument. Gravplassmeldingen viser tydelige behov for investeringer og vedlikehold i de kommende år, både strakstiltak og større vedlikeholdsoppgaver.

Budsjett 2023

1. Nye 163% gravplassarbeiderstillinger 1 050 000,-
2. Øke årlige generelle rehabiliteringsmidler 300 000,-

Til pkt. 1

En ekstern utført ressursbehovsanalyse for gravplassene viser manglende ansattressurser på 263% til å utføre de nødvendige oppgaver. Behovene vil øke i årene fremover.

Til pkt. 2

Gravplassmeldingen viser behov for økt vedlikehold av driftsbygninger og kjølerom/båremottak. En opptrapping av faste midler vil være nødvendig.

Handlingsplan 2023 - 2026

1. 2025: Ny 100% gravplassarbeiderstilling 645 000,-
2. 2026: Gravplass utviklingsmidler, jfr. gravplassmeldingen INV årlig 5 mill.

Til pkt. 1

En ekstern utført ressursbehovsanalyse for gravplassene viser manglende ansattressurser på 263% til å utføre de nødvendige oppgaver. Behovene vil øke i årene fremover.

Til pkt. 2

Gravplassmeldingen viser behov for utvikling av gravplassene med bl.a. overvannshåndtering, omreguleringer av gravfelt, nedbrytningstiltak og utskiftning av masse.

Prosjekter som dekkes i kommunens eget budsjett Utvidelse av Blaker kirkegård

Ny driftsbygning Blaker kirkegård Rehabilitering Blaker kapell Utvidelse av Skedsmo kirkegård Utvidelse av Frogner kirkegård Utvidelse av Sørumsund kirkegård

Kommunens klimafond søkes om å dekke merkostnader til omlegging til mer miljøvennlig drift.

Gravplassforvaltningen og -myndigheten vil også nyte godt av tildeling til trossamfunnet til økonomistilling for å bedre økonomistyringen.

Fellesrådet har et tett og god samarbeid med kommunes avdeling for strategi og analyse og fellesrådet er representert i kommunens arbeidsgruppe Klimanøytral drift. Med dagens tempo vil gravplassforvaltning fase ut alle fossile maskiner med stillegående elektriske maskiner innen tre år.

Krematoriedriften

Krematoriet eies i dag av kommunen, men driftes av fellesrådet. Krematoriets beregnede årlige overskudd på 1,3 mill. trekkes fra den generelle driftsrammen til fellesrådet, noe som ikke er lovlig. Et eventuelt overskudd på driften bør øremerkes vedlikehold og investeringer på krematoriet.

Kremasjonsandelen i kommunen øker år for år og nærmer seg 60%. Vi står foran viktige investeringer og vedlikehold for å sikre en forsvarlig drift, både med tanke på bygningsmasse, ovn og miljøet. Krematoriet har i dag én ovn og en analyse viser at vi kan klare oss med denne ene ovnen også med en betydelig økning av kremasjonsandelen. Dette oppnår vi ved å utvide ovnens driftstid. Med dette tiltaket reduserer vi behovet for store investeringer til en ovn nummer 2, men det krever flere krematører på jobb for å dekke opp skiftene.

Budsjett 2023

1. Tilbakeføring av beregnet overskudd 1,3 mill.
2. Prosjektering energigjenvinning på krematoriet INV 200 000,-
3. Øke årlige generelle vedlikeholds- rehabiliteringsmidler 200 000,-

Til pkt. 1

Det er viktig å sikre krematoriets overskudd til vedlikehold og investeringer på krematoriet uten å blande dette med fellesrådets øvrige økonomiske ramme.

Til pkt. 2

Ekstern rapport viser at det kan spares årlig 120 000kWh ved et energigjenvinningsprosjekt ved krematoriet.

Til pkt. 3

Krematoriebygget er fra 1950-tallet og har et stort vedlikeholds- og utviklingsbehov. Det er blant annet vesentlige utfordringer med krematoriets mottakslogistikk. En opptrapping av faste vedlikeholdsmidler vil være nødvendig.

Handlingsplan 2023 - 2026

1. 2024: Bygging av energigjenvinning på krematoriet INV 2 mill.

Til pkt. 1

Gjennomføringen av energigjennvinningsprosjektet vil spare 120 000 kWt årlig ved krematoriet.

Kommunens klimafondsøkes om å dekke merkostnader til omlegging til mer miljøvennlig drift.

Krematoriedriften vil også nyte godt av tildeling til trossamfunnet til økonomistilling for å bedre økonomistyringen.

Knut ArildNupen (sign.) Leder

Peter B. Straumann Kirkeverge

Eiendommer med fritak for eiendomsskatt iht. §7 A og B

Fritak etter § 7 a: Eiendom til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten

For å kunne fritta eiendommer for eiendomsskatt må vilkårene i § 7 a være oppfylt. Eiendommen må være en stiftelse eller institusjon. Privatpersoner kan dermed ikke fritas på dette grunnlaget og en disposisjonsrett er ikke tilstrekkelig. Det andre vilkåret er at eieren, det vil si stiftelsen eller institusjonen, skal ha til formål å opptre til fordel for det offentlige. Finansdepartementet har i brev av 12.6.2003 uttalt at det må foretas en konkret helhetsvurdering for å forstå dette vilkåret, og man må blant annet vurdere følgende:

- om stiftelsen/institusjonen utfører oppgaver som ellers måtte ivaretas av det offentlige
- om stiftelsen/institusjonen har til formål å gå med overskudd
- om stiftelsen/institusjonen deler ut utbytte til sine medlemmer
- finansiering av stiftelsen/institusjonen

Gnr	Bnr	Snr	Fnr	Adresse	Husnummer	Eier
209	11	0	0	Egnerveien	405	Vølneberg Vel
214	47	0	0	Sørum Idr.Plass	0	Sørum Idrettslag
12	40	0	0	Bølerveien	93	Romerike Avfallsforedling
21	133	0	0	Lensmann Haaversens Vei	205	Skedsmo Barnehager Sa
413	216	0	0	Brages Vei	9	Fet Utleiestiftelse
232	1	0	0	Haldenveien	221	Opplysningsvesenets Fond
233	6	0	0	Samleveien	14	Sørum Og Sørumsand Normisjon
241	71	0	0	Bekkedroga	5	Sørumsand Frie Misjonsfor.
416	139	0	0	Lenseveien	24	MIA-MUSEENE I AKERSHUS
418	25	0	0	Faldalsveien	60	Fet Røde Kors
418	127	0	0	Hellesvingen	18	Fet Utleiestiftelse
418	138	0	0	Hellesvingen	6	Fet Utleiestiftelse
418	339	0	0	Ilebråtan	26	Sommerly Barnehage SA
418	384	0	0	Heggelia	1	Fet Boligstiftelse/Rbbl
246	7	1	0	Sørumsandveien	70	MiA - Museene i Akershus
246	58	0	0	Vendom	2	Sørumsand Festivitetslokale Sa
246	100	0	0	Parkveien	15	Sørumsand Idrettsforening
421	34	0	0	Faldalsveien	13	Fetsund Normisjon
421	64	0	0	Faldalsveien	20	Fetsund Barnehage Sa
425	2	0	0	Faldalsveien	406	Frelsesarmeens Eiendommer As
428	28	0	0	Rovenveien	414	Nordre Roven Velforening

Økonomiplan for 2023-2026

273	2	0	0	Trondheimsveien	350	Frogner Idrettslag
273	7	0	0	Frogneralleen	1	Frogner Misjonslag
273	37	0	0	Trondheimsveien	354	Frogner Idrettslag
273	158	0	0	Dueveien	8	Stiftelsen Lhl Akt.senter Frogner
439	8	0	0	Kringenveien	1	Fetsund Kfuk Kfum
441	1	0	0	Prestebakken	12	Opplysningsvesenets Fond
442	4	0	0	Kirkeveien	191	Lillestrøm Kirkelige Fellesråd
459	20	0	0	Dalheimveien	35	Dalen Samfunnshus AS
465	10	0	0	Fetveien	1 560	Gansdalen Indremisjon
474	15	0	0	Hølandsveien	470	Dalen Vannverk Sa
479	21	0	0	Fetveien	2 333	Enebakknesets Ungdomslag
490	8	0	0	Ødebyveien	88	Lillestrøm Kirkelige Fellesråd
304	4	0	0	Morkveien	10	Mork og Kveli Vel
311	33	0	0	Blakerveien	758	Blaker Idrettslag
318	150	0	0	Toreidveien	23	Kanvas Stiftelsen
323	49	0	0	Sætraveien	30	Urskog Hølandsbanen Stiftelsen
77	961	0	0	Gamle Strømsvei	90	Naturbetong As
325	225	0	0	Fuglekongestien	2	Skogkanten Barnehage Sa
77	1 306	0	0	Gamle Strømsvei	108	Nedre Romerike Avløpsselskap Iks
209	27	0	0	Egnerveien	407	Blaker Og Sørum Historielag
214	205	0	0	Lørenveien	1	Sørum Idrettslag
214	50	0	0	Haldenvegen	340	Sørum Idrettslag
214	199	0	0		0	Sørum Idrettslag
232	51	0	0		0	Opplysningsvesenets Fond
241	553	0	0		0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241	554	0	0		0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241	555	0	0		0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241	556	0	0		0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241	557	0	0		0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241	558	0	0		0	Sennerud 111 VEL c/o Jørgen Jansson
241	582	0	0		0	Valstad Cafe Stiftelsen
243	8	0	0	Tomt 2	0	Nedre Romerike Vannverk Iks

Økonomiplan for 2023-2026

246	285	0	0		0	Sørumsand Idrettsforening
248	8	0	0	Hammerenveien	320	Nedre Romerike Vannverk Iks
248	9	0	0	Glommavann li	0	Nedre Romerike Vannverk Iks
248	11	0	0		0	Nedre Romerike Vannverk Iks
81	69	0	0	Nesgata	10	Kirkens Bymisjon Stiftelsen Oslo
81	148	0	0	Nesgata	8	Kirkens Bymisjon Stiftelsen Oslo
81	374	0	0	Skedsmogata	16	Lillestrøm KFUK-KFUM
269	47	0	0	Lunner Vest	0	Nedre Romerike Vannverk Iks
81	524	0	0	Skedsmogata	7	logt Concordia
271	32	0	0	Veggrunn I	0	Nedre Romerike Vannverk Iks
271	33	0	0	Veggrunn li	0	Nedre Romerike Vannverk Iks
271	34	0	0	Veggrunn lii	0	Nedre Romerike Vannverk Iks
271	35	0	0	Veggrunn lv	0	Nedre Romerike Vannverk Iks
271	36	0	0	Veggrunn V	0	Nedre Romerike Vannverk Iks
271	37	0	0	Tretjerdalsveien	253	Nedre Romerike Vannverk Iks
274	33	0	0	Børkeveien	28	Nedre Romerike Vannverk Iks
295	11	0	0	Till Frogner Idr	0	Frogner Idrettslag
295	23	0	0	Trondheimsveien	358	Frogner Idrettslag
81	1 164	0	0	Skedsmogata	3	Skedsmo Røde Kors
311	20	0	0	Blakerveien	762	Blaker Idrettslag
324	217	0	0	Fossumveien	8	Romerike Avfallsforedling
246	332	0	0		0	Sørumsand Idrettsforening
302	57	0	0	Dalbakkveien	98	Blaker Jeger Og Fiskerforening
232	62	0	0		0	Opplysningsvesenets Fond
12	40	0	0	Bølerveien	89	Romerike Avfallsforedling
29	1 130	0	0	Årassvingen	11	Åråsen Borettslag
242	99	0	0	Lystadveien	140	Midtre Romerike Avløpsselskap Iks
37	161	0	0	Gjoleidveien	21	Opplysningsvesenets Fond
214	48	0	0	Haldenveien	340	Sørum Idrettslag
246	101	0	0	MYRA	101	Sørumsand Idrettsforening

Økonomiplan for 2023-2026

273	153	0	0		153	Frogner Misjonslag
327	11	0	0	Brumåsaveien	129	Nedre Romerike Avløpsselskap Iks
276	5	0	0		5	Midtre Romerike Avløpsselskap Iks
245	33	0	0	NYLAND	33	Glomma Fellesfløtn Fore
214	19	0	0	Lørenveien	3	Sørum Idrettslag
232	26	0	0	BJØRKELY	26	Sørum Idrettslag
77	1 699	0	0	Ruth Maiers Gate	22	Nedre Romerike Avløpsselskap Iks
77	1 415	0	0	Ruth Maiers Gate	20	Nedre Romerike Avløpsselskap Iks
77	1 415	0	0	Ruth Maiers Gate	20	Nedre Romerike Avløpsselskap Iks
247	1	0	0	VÆSTBY LENDSE	1	Glomma Fellesfløtn Fore
249	17	0	0		0	Midtre Romerike Avløpsselskap Iks
321	149	0	0		0	Stiftelsen Guttormsgaards Arkiv
324	228	0	0		0	Blaker Vannverk Sa
268	6	0	0		0	Midtre Romerike Avløpsselskap Iks
321	19	0	1	Meieriveien	14	Stiftelsen Guttormsgaards Arkiv
321	19	0	4	Meieriveien	14	Stiftelsen Guttormsgaards Arkiv
321	19	0	6	Meieriveien	14	Stiftelsen Guttormsgaards Arkiv
77	89	0	0	Gamle Strømsvei	99	Stiftelsen Romerike Sincer
425	2	0	0	Faldalsveien	408	Frelsesarmeens Eiendommer As
433	1	2	0	Brattgutua	0	Fet Skytterlag
415	9	1	0	Påsebakken	3	Nerdrumshagen Barnehage As
411	40	0	0	Engaveien	6	Stiftelsen Norsk Teknisk Museum
459	5	1	0	Hølandsveien	242	Naf Avd Romerike
413	217	0	0	Brages Vei	11	Fet Utleiestiftelse
413	218	0	0	Brages Vei	13	Fet Utleiestiftelse
436	1	2	0	Hvaltjern	0	Fet Skiklubb
418	17	0	0	Faldalsveien	60	Fet Røde Kors
425	14	0	0	GnrBnr: 25.14.0.0	0	Frelsesarmeens Eiendommer As
432	10	2	0	Gamle Rovenvei	141	Roven Velforening
413	357	0	0	GnrBnr: 13.357.0.0	0	Nedre Romerike Vannverk Iks
439	22	0	0	GnrBnr: 39.22.0.0	0	Fetsund Kfuk Kfum

Økonomiplan for 2023-2026

438	43	1	0	Kirkeveien	91	Fet Arena As
5	1	1	0	Flaenveien	119	Lillestrøm Pistolklubb
9	25	0	0	Branderudveien	179	Nedre Romerike Vannverk Iks
10	5	2	0	Leirsund Skytebane	0	Leirsund Skytterlag
17	10	0	0		0	Nedre Romerike Avløpsselskap Iks
37	519	0	0	Korshagen	35	Romerike Krisesenter Iks
77	63	0	0	Gamle Strømsvei	97	Strømmen Sokn
77	908	0	0	Strømsveien	165	Nedre Romerike Avløpsselskap Iks
81	556	0	0		0	logt Concordia
81	2 226	0	0		2 226	Nedre Romerike Avløpsselskap Iks
29	1 128	0	2	Åråsveien	16	Måsasvingen Borettslag
77	193	0	3	Strømsveien	68	Konten Borettslag 457
6	1	1	0	Flaenveien	21	Leirsund Idrettslag
415	4	2	0		4	Grunneier Ukjent
418	2	0	0		2	Fet Røde Kors
435	76	0	0		76	Velforeningen Ramstadskogen
435	129	0	0		129	Velforeningen Ramstadskogen
435	135	0	0		135	Velforeningen Ramstadskogen
435	139	0	0		139	Velforeningen Ramstadskogen
440	76	0	0		76	Velforeningen Løkenåsen 2 Nedre Del
441	6	0	0		6	Opplysningsvesenets Fond
459	19	0	0		19	Dalen Idrettslag
479	37	0	0		37	Enebakknesets Ungdomslag
37	519	0	0	Korshagen	35	Romerike Krisesenter Iks
81	69	0	0	Nesgata	10	Kirkens Bymisjon Stiftelsen Oslo
242	99	0	0	Lystadveien	140	Midtre Romerike Avløpsselskap Iks
246	58	0	0	Vendom	2	Sørumsand Festivitetslokale Sa
273	2	0	0	Trondheimsveien	350	Frogner Idrettslag
273	37	0	0	Trondheimsveien	354	Frogner Idrettslag
302	57	0	0	Dalbakkveien	98	Blaker Jeger Og Fiskerforening

Økonomiplan for 2023-2026

Fritak etter § 7b for bygninger med historisk verdi

Eiendomsskattelovens § 7 åpner for å innvilge fritak for bygninger som har historisk verdi. Etter rådmannens vurdering bør forutsetning for å få fritak være at bygningen har en særlig historisk verdi samtidig som at bygningen har en verdi for allmenheten. Det må også være dokumentert begrensninger i bruk eller det må ha vært fattet vedtak om fredning.

Gnr/bnr	Eiendom
246/7/1	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
246/282	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
329/11	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
246/7	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
324/181	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
323/140	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
321/121	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
321/124	Urskog Hølandsbanens trase til Fossum og deler av bygningen fredet. Regulert til bevaring
264/1	På Vilberg øvre er den gamle hovedbygningen fra 1771, fredet etter kulturminneloven §15
461/1	Gan
458/1	Søndre by, våningshus
451/4	Høgås batteri
421/42	Fetsund stasjon. Stasjonsbygning, godsbygning og "Sparebua"
421/132	Stasjonsstranda
414/2	Fetsund lenser
414/70	Fetsund lenser
415/4	Fetsund lenser
416/8	Fetsund lenser
416/115	Fetsund lenser
416/124	Fetsund lenser
416/139	Fetsund lenser
416/140	Fetsund lenser
420/104	Fetsund batteri. Ammunisjonslager med to lagerbygg og et gammelt tilflyttet telthus.
420/82	Fetsund batteri. Kanonstillinger knyttet til forsvarslinje langs Glomma.
21/33	Skedsmovollen Prestegård – hovedbygning, sidebygning, stabbur
21/1/0/0	Skedsmovollen Prestegård – hovedbygning, sidebygning, stabbur
62/21	Lahaugmoen ekserserplass – telthus, offiserstmess, vaktbygning, administrasjonsbygning

Økonomiplan for 2023-2026

62/22	Lahaugmoen ekserserplass – telthus, offisersmess, vaktbygning, administrasjonsbygning
321/89	Blaker kapell er bygget i 1928. Høy kulturhistorisk, arkitektonisk og kunstnerisk verdi.
318/3	Blaker Skanse, festningsanlegg 1683 -1894. Regulert til bevaring.
318/1,3,13,128	Øvre Fredrikshaldske hovedveg (nåv.Svarstadvegen), del av den Fredrikshaldske kongeveg.
314/92	Slora Mølle med møllebygning fra 1908 med delvis intakt maskineri.
235/2	Sørum kirkegård med romansk middelalderkirke i stein fra siste halvdel av 1100 - fredet Bingen lenser – ca 50 lensekar i stein og tømmer i Glomma
264/1	På Vilberg øvre er den gamle hovedbygningen fra 1771 fredet etter kulturminneloven §15 F.
421/42	Jernbanebrua Fetsund
82/233	Brogata 2
81/59	Kirkegata 2, stall
81/59	Kirkegata 2, bolig
81/59	Kirkegata 4, tidl. Skole
81/93	Kirkegata 8, bolighus, stabbur, uthus, kontor
82/233	Kirkegata 11, Lillestrøm kultursenter
82/55	Kirkegata 12
81/1564	Romeriksgata 1, St. Magnus kirke
81/55	Storgata 4, tidl. Lærerbolig og politistasjon
36/1	Lensmann Haaversens vei 211. Vestre Holt, Våningshus
77/1	Gamle Strømsvei 116, Nordre stalsberg, gårdstun
77/621	Skolegata 1, Skolebygning. Strømmen trevarefabrikks messe
78/229	Strømmen stasjon
75/365 m. flere	Johan Svendsens vei, Richard Nordraaks vei, Kiellands vei
75/5,75/470	Skjettenveien 64 (tidl. 68) og 70a. Grinda/ Fridheim, Villa, hage, stabbur. peisestue, bolig
246/58	Festiviteten, Sørumsands første forsamlingshus, bygget i 1935. Regulert til bevaring.
246/317	Kuskerudvillaen – villa bygget av skipsreder Jentoft. Er regulert til bevaring.
246/26	Sørumsand videregående skole. Den gamle skolen og Skoealleen er regulert til bevaring.
246/12	Lund (Også kalt "Villa Fridheim"). Er regulert til bevaring.
241/18	Ing. Bøhns veg 2 - Bakke. Bygget rundt 1910 i sveitserstil. Regulert til bevaring.
241/21	Ing. Bøhns veg 3 - Valstad. Bevart kafeinteriør fra 1950-tallet. Bygget i sveitserstil.
241/9	Ing. Bøhns veg 4 - Haug. Bygget 1904 i sveitserstil og er et av de eldste husene på Sørumsand.
241/10	Ing. Bøhns veg 5 - Stubberud.

Økonomiplan for 2023-2026

241/8	Ing. Bøhns veg 6 - Sletten. Bygget i 1904 i sveitserstil. Regulert til bevaring.
241/10	Sørumsand verksted med verkstedhall fra 1903. De gamle hallene er regulert til bevaring.
246/19	Sorenskrivergården fra 1920-årene. Er regulert til bevaring.
241/40	Våningshus og veslebygning på Sennerud Nordre. Er regulert til bevaring.
318/3	Blaker Skanse. Skansen er regulert til bevaring.
312/5	Tømmerstua ved Fjuk skole. Regulert til bevaring.
264/1	Vilberg øvre, grisekjøps i mur ca 1770, Vilberg øvre, stabbur ca 1770.
214/3	Sørum meieri fra 1882. Regulert til bevaring.
232/15	Sørum skole
273/3	Frogner skole
	Brogata 2 b, Forsamlingshus 1881 Brogata 2 Stabbur
83/233	Arbeidersamfunnet, tidl Voldgata 4
81/105	Brandvoldgata 3, bolighus
81/33	Brandvoldgata 5A, bolighus
81/32	Brandvoldgata 7, bolighus
81/341	Eidsvoldsgata 18, bolig og uthus i sveitserstil
81/237	Jernbanegata 8, bolighus i mur
81/59	Kirkegata 2, Sveitserstilshus og stall (Doktorgården)
81/59	Kirkegata 4, Kirkegaten skole
81/93	Kirkegata 8, Sveitserstilshus med stabbur, uthus og kontorbygning
81/44	Kirkegata 10B, Sveitserstilshus
82/55	Kirkegata 12, Murvilla
81/68	Nesgata 8, bolighus i mur
81/69	Nesgata 10, bolighus i mur
81/235	Nesgata 12, bolighus i mur, Blinderngården
77/468	Frydenlundsgt 6, bolighus
77/1416	Søndre Stalsberg, hovedbygning og stabbur
77/509	Strømsveien 77, forretningsgård i tre
77/1685	Strømsveien 77, forretningsgård i tre
77/1527	Strømsveien 79, forretningsgård i tre
77/351	Strømsveien 81, forretningsgård i mur
77/588	Strømsveien 83, forretningsgård i mur
77/348	Strømsveien 85, forretningsgård i mur
77/249	Strømsveien 84, Høibroakken
78/229	Strømmen stasjon, stasjonsbygning med privet
78/27	Bråtebrua 1, Sagdalsveien 8, Strømmen bygningssekkeri
14/15	Sundstuveien 2, tidligere landhandleri
12/43	Sundstuveien 4, tidligere Leirsund stasjon
19/5	Rishagen, husmannsplass
37/50	Skedsmotun pleiehjem

Økonomiplan for 2023-2026

37/18	Tærud skole
22/10	Gjoleidveien 10, Skedsmo kommunelokale, Skedsmovollen
21/1	Skedsmo prestegård, Skedsmovollen, gårdstun
21/33	Skedsmo prestegård, Skedsmovollen, gårdstun
31/318	Glabakkveien 19, tidligere direktørbolig m/uthus Kjeller flyplass
31/319	Glabakkveien 7, tidligere befalsmesse Kjeller flyplass
73/5	Tidligere Stav distriktsfengsel
62/21	Lahaugmoen ekserserplass med bygninger
62/22	Lahaugmoen ekserserplass med bygninger

Selvkostkalkyle 2023

Kommunens selvkostområder beregnes iht. reglene for selvkost og et overskudd/underskudd avsettes til egne fond. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på selvkostområder.

Budsjett 2023 i 1000 kr	Private planer	Byggesak	Oppmåling	Eier- seksjonering
Gebyrinntekter	12 250	34 735	4 767	883
Øvrige driftsinntekter			259	
Driftsinntekter	12 250	34 735	5 026	883
Sum direkte driftsutgifter	16 138	42 856	4 762	882
Sum kapitalkostnader (renter og avskrivninger)			149	
Indirekte kostnader	-59	1 361	115	49
Driftskostnader	16 079	44 212	5 026	931
Kalkulert selvkostfond 01.01	-11 155	18 162		254
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond		-9 477		-48
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-471	566		10
Kalkulert selvkostfond 31.12	-11 626	9 252		215

Økonomiplan for 2023-2026

Budsjett 2023 i 1000 kr	Vann	Avløp	Renovasjon	Feiing	Septik	Tilsyn spredt avløp
Gebyrinntekter	194 029	263 828	130 771	12 722	4 813	1 367
Øvrige driftsinntekter	15 539	9 094				
Driftsinntekter	209 567	272 922	130 771	12 722	4 813	1 367
Egne lønns- og driftskostnader	58 207	67 652	6 328	72	1 300	1 030
Tjenestekjøp (Interkommunale selskap)	106 255	164 879	119 142	13 420	4 076	
Sum direkte driftsutgifter	164 462	232 531	125 469	13 492	5 376	1 030
Sum kapitalkostnader (renter og avskrivninger)	54 747	60 706	2 802		0	
Indirekte kostnader	2 160	2 372	222	76	94	31
Driftskostnader	221 369	295 609	128 493	13 568	5 470	1 062
Kalkulert selvkostfond 01.01	51 225	23 947	9 033	1 028	6 768	-263
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-11 801	-22 687	2 278	-845	-657	306
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	1 913	532	429	26	272	-6
Kalkulert selvkostfond 31.12	41 337	1 792	11 740	208	6 383	7

